KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. M.മല.യ.2 Acc. No. 12507

Author ഇന്നസെന്റ് തോമസ് തോമസ്

Title കുടുംബപുരാണം

11200.2

PURAVRITHAM

(Stories from Mahabharatha)

SECOND PART.

12504

BY

KUNNATH JANARDANA MENON.

841

പുരാവൃത്തം

രണ്ടാം ഭാഗം.

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

കുന്നത്തു് ജനാർദ്ദനമേനോൻ.

SECOND EDITION.

TRICHUR,

V. SUNDRA IYER & SONS.

1107/1932.

Price 12 As.] **Copy-Right to Publishers.** [വില 12 ണ.

PURAVṚITHAM

(Stories from Mahābharata)

SECOND PART.

BY

KUNNATH JANARDANA MENON.

TRICHUR:
V. SUNDARA IYER & SONS.
1107/1932

[Price 12 As.] Copy-Right to Publishers. [Copies 12 nos.

സ്വന്തം പ്രസ്താവന.

ഭാരതേതിഹാസസന്താനങ്ങളാണു "പുരാവൃത്തം" എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥപരമ്പരയിലെ ഉള്ളടക്കം. മഹത്തായ മനസ്സംസ്കാരത്താലാണല്ലോ പൂവീകഭാരതീയർ ദിവ്യചരിതന്മാരായതു്. ആ മനസ്സംസ്കാരത്തിന്റെ വിചിധകിരണങ്ങളാണ് ഈ ഗ്രന്ഥപരമ്പരയിലെ കഥകളിലെല്ലാം പ്രകാശിക്കുന്നതു്. അതിന്റെ പ്രകാശമേല്ക്കുന്ന ഏതൊരു മനുഷ്യഹൃദയത്തിനും, ആ ഹൃദയത്തിൽ കൊള്ളാവുന്നേടത്തോളം ആശ്വാസം സിദ്ധിക്കാതിരിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണു ഞാൻ ഈ കഥകളെ ഇങ്ങനെ വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. കഥാസൌന്ദര്യം, സാഹിത്യമാധുരി, ധർമ്മദീപ്തി എന്നിവ മൂന്നും ചേർന്ന് ഈ ഇതിഹാസഫലങ്ങളെ കേരളീയർ സാദരം അംഗീകരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

തൃശ്ശിവപേരൂർ,
1-2-1103.

കുന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ.

വിഷയവിവരം.

1.	മാന്ധാതൃചരിതം	1
2.	സോമകൻ	5
3.	ശ്യേനകപോതീയം	9
4.	പരശുരാമവിജയം	13
5.	അഷ്ടാവക്രീയം	20
6.	ഋശ്യശൃംഗചരിതം	31
7.	യവക്രീതഗർവ്വം	43
8.	അമൃതമഥനം	56
9.	കദ്രുവും വിനതയും	61
10.	ഗരുഡവിക്രമം	66
11.	പരീക്ഷിത്ത്	79
12.	ആസ്തികോല്പത്തി	90
13.	സർപ്പസത്രം	108
14.	ഗുരുശുശ്രൂഷാമഹത്വം	118
15.	സാവിത്രി	165

പുരാവൃത്തം.

രണ്ടാംഭാഗം

1. മാന്ധാതൃചരിതം.

പണ്ട്, ഇക്ഷ്വാകുവംശത്തിൽ യുവനാശൻ എന്നൊരു രാജാവുണ്ടായി. ആ ധാർമ്മികശ്രേഷ്ഠൻ ഭൂരിദക്ഷിണകളോടുകൂടി അശ്വമേധം മുതലായ യാഗങ്ങൾ പലതും നൂറായിരവുമായി നടത്തി. എന്നിട്ടും ആ മഹാത്മാവു് അനപത്യനായിട്ടാണു ഭവിച്ചതു്. അതുകൊണ്ടു, രാജ്യഭരണം മന്ത്രിമാരെ ഏല്പിച്ചു ആ മഹാവ്രതൻ കാട്ടിൽചെന്നു പാത്തു ജിതേന്ദ്രിയനായി, ഏകാഗ്രചിത്തനായി ഇഷ്ടദേവതയെ ശാസ്ത്രവിധിപ്രകാരം ആരാധിച്ചുതുടങ്ങി. ഉപവാസത്താൽ തളർച്ചകൂടിയ യുവനാശൻ ഒരു രാത്രി ദാഹത്താൽ തൊണ്ട വരളുകയാൽ വെള്ളം തേടിക്കൊണ്ടു ഭൃഗ്വാശ്രമത്തിൽ ചെന്നു. ആ ഭാർഗ്ഗവമഹർഷിയാവട്ടേ, യുവനാശനു പുത്രനുണ്ടാകുവാൻവേണ്ടി യാഗംചെയ്തു മന്ത്രപൂതമായ ജലം മഹത്തായ കലശത്തിൽ നിറച്ചുവെച്ചിരുന്നു. ആ ജലം പാനംചെയ്യുൽ രാജ്ഞി ഇന്ദ്രതുല്യനായ പുത്രനേ പ്രസവിക്കും. കലശം വേദിമേൽ വെച്ചിട്ടു മഹർഷികളെല്ലാവരും നല്ല ഉറക്കത്തിലായി. അപ്പോഴാണു യുവനാശൻ അവിടെ വന്നതു്. രാത്രി ഉറക്കമില്ലാതേയും, ദാഹത്താൽ ശുഷ്കകണ്ഠനായും തളർന്നുകൊണ്ടു് അവിടെ

എത്തിയ രാജാവു കുടിക്കുവാൻ വെള്ളംവേണമെന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ആ ആത്മൻ എത്രയെത്ര നിലവിളിച്ചിട്ടും തൊണ്ടവരണ്ടു കുടിയതല്ലാതേ ചുറവുമുള്ള പക്ഷിസഞ്ചം പോലെ, ഈ വിളി ആ നിദ്രാമഗ്നന്മാരെ ഉണത്തിയില്ല. കുടവിൽ അവിടെയെങ്ങാനും വെള്ളമുണ്ടോ എന്നും ആ രാജാവു തന്നെത്താൻ തിരഞ്ഞുനോക്കി. അപ്പോൾ, ആ ജലപൂർണ്ണമായ കലശം കാണുകയും, അതു പെട്ടെന്നു ചെന്നെടുത്തു അതിലെ ശീതളജലം ദാഹം തീരുവോളം കുടിച്ചു് അദ്ദേഹം സ്വാസ്ഥ്യവും സുഖവും നേടുകയും ചെയ്തു. ഈ ഘട്ടത്തിലാണു് മഹർഷികൾ ഉണരുന്നതു്. അവിടെ വെച്ചിരുന്ന കലശം നിർജ്ജലമായിരിക്കുന്നതുകണ്ടു് ആരാണു് ഇങ്ങിനെ ചെയ്തതെന്നു അന്വേഷിച്ചു് അരികേ നിന്നിരുന്ന യുവനാശ്വൻ സത്യം തുറന്നുപറഞ്ഞു.

ഭാർഗ്ഗവൻ—"രാജാവേ, ഭവാൻ ചെയ്തതു് കുറ്റംതന്നെയുക്തമായില്ല. പുത്രാർത്ഥം ഞാൻ തപസ്സുകൊണ്ടു നീറ്റുവെച്ച വെള്ളമാണിതു്. ഭവാനു മഹത്തായ ബലപരാക്രമങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു പുത്രനുണ്ടാകുവാൻവേണ്ടി, പുത്രോല്പാദകമായ ഘോരതേജസ്സു ഞാൻ ഇതിൽ തപശ്ശക്തിയാൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. വീര്യംകൊണ്ടു ശക്രനേക്കൂടിയും കൊല്ലുവാൻ കഴിവുള്ള മഹാബലനായ പുത്രൻ തപോബലയുക്തനായി ഭവാനുണ്ടാകേണമെന്നു സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടു ഭവാന്റെ പത്നിക്കുവേണ്ടി ഞാൻ വിധിപോലെ തയ്യാറാക്കിയതാണിതു്. ഈ വെള്ളം ഭവാൻ കുടിച്ചതു് കുറ്റം യുക്തമായില്ല. ഇനി ഇതിനെ അന്യഥാകരിക്കുന്നതിനു ഞങ്ങൾ അശക്തരാണു്. ഇപ്പോൾ ഇവിടെ നടന്നതു ദൈവകല്പിതമാണെന്നതു തിർച്ച

തന്നെ. എന്റെ തപോവീര്യംകൊണ്ടു വിധിപോലെ മന്ത്രപൂർവ്വകം തെയ്യാറാക്കിവെച്ച ഈ വെള്ളം ഭവാൻ കുടിക്കുകകൊണ്ടു് ഉദ്ദേശിച്ചപോലെയുള്ള പുത്രനെ ഭവാൻതന്നെ പ്രസവിക്കും. ഭവാന്റെ കാംക്ഷിതത്തെ എറ്റവും അത്ഭുതമായ രീതിയിൽ ഞങ്ങൾ നിറവേറ്റാം. ഇന്ദ്രതുല്യനും മഹാവീര്യനുമായ പുത്രനെ ഭവാൻ ജനിപ്പിക്കും. എന്നാൽ ഭവാനു ഗർഭധാരണംമൂലം ഖേദം ഉണ്ടാകയില്ല."

ഇപ്രകാരം സാന്ത്വനംചെയ്തു ഭാർഗ്ഗവമഹർഷി രാജാവിനെ അയച്ചു. കുറെറാറാണ്ടു തികഞ്ഞതിൽപിന്നെ, മഹാത്മാവായ യുവനാശ്വന്റെ ഇടതുഭാഗം പിളർന്നുകൊണ്ടു സൂര്യനെപ്പോലെ മഹാതേജസ്വിയായ ഒരു കുമാരൻ പുറത്തു വന്നു. ഈ സംഭവത്താൽ രാജാവു മരിക്കയുണ്ടായില്ല. ഇതു കണ്ടു് അദ്ദേഹം അത്യധികം വിസ്മയിച്ചു. യുവനാശ്വനുണ്ടായ ഈ പുത്രനെകാണുവാൻവേണ്ടി മഹേന്ദ്രൻ ദേവന്മാരോടുകൂടി അവിടെ എഴുന്നള്ളി. ഈ അമ്മയില്ലാക്കുട്ടി എന്താണു കുടിക്കുകയെന്നു ദേവന്മാർ ചോദിച്ചപ്പോൾ, തന്റെ ചൂണ്ടാണിവിരൽ കുട്ടിയുടെ വായിൽ കൊടുത്തു് "എന്നെ കുടിക്കുന്നു" (മാംധാസ്യതി) എന്നു ശക്രൻ പറയുകയാൽ, കുട്ടിക്കു് മാന്ധാതാവെന്നു പേർകൊടുത്തു. ഇന്ദ്രന്റെ ചൂണ്ടാണിവിരൽ കുടിച്ചുകൊണ്ടു തേജസ്വിയായയുവനാശ്വപുത്രൻ പരിമൂന്നു മുഴം വളർന്നു. വേദങ്ങളും ധനുർവ്വേദവും ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളുമെല്ലാം ഇന്ദ്രൻ ധ്യാനിച്ച ഉടനേതന്നെ, ആ സർവ്വശക്തനായ കുമാരനെ പ്രാപിച്ചു. ആജഗവമെന്ന വില്ലും, ദിവ്യശരങ്ങളും അഭേദ്യമായ കവചവും മാന്ധാതാവിനു കിട്ടി. ശക്രൻതന്നെയാണു

ആ രാജകുമാരനെ അഭിഷേകം ചെയ്തു. വിഷ്ണുവിനെപ്പോലെ വിക്രമശാലിയായ മാന്ധാതാവു ധർമ്മത്താൽ ലോകം മൂന്നും ജയിച്ചു, തന്റെ ആജ്ഞയെ സർവ്വത്ര നിർബ്ബാധം ചെലുത്തി. രത്നങ്ങളെല്ലാം ആ രാജർഷിയെ സ്വയമേവ വന്നു സേവിച്ചു. ധനസമൃദ്ധമായ ഈ ഭൂമി മുഴുവൻ ആ മഹാത്മാവിന്റെ വകയാണ്. പല പല മഹായാഗങ്ങളും ചെയ്ത് ആ മഹാതേജസ്വി ദേവേന്ദ്രാസനത്തിൽ അർദ്ധഭാഗത്തിനു് അർഹനായി. രത്നാകരപുരങ്ങളോടുകൂടിയ ഈ ഭൂമി മുഴുവൻ രൂപകൽകൊണ്ടാണ് ആ ധർമ്മനിത്യൻ കീഴടക്കിയതു്. ചൈത്യങ്ങളെക്കൊണ്ടും, യാഗവിഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടും അദ്ദേഹം ഭൂമിയുടെ നാലതിരുകളും തമ്മിടയിൽ സർവ്വത്ര നിറച്ചു. പന്തിരാണ്ടു കാലം ഭൂമിയിൽ അനാവൃഷ്ടിയുണ്ടാകുകയാൽ, ദേവേന്ദ്രൻ നോക്കിനിൽക്കവേതന്നെ മാന്ധാതാവു സ്വശക്തിയാൽത്തന്നെ മഴ പെയ്യിക്കുകയുണ്ടായി. മേഘംപോലെ ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു് എതിർത്തുവന്ന സോമകുലജാതനായ ഗാന്ധാരരാജാവിനെ മാന്ധാതാവു ശരങ്ങളെക്കൊണ്ടു കൊന്നുവീഴ്ത്തി. സുരന്മാർ, നരന്മാർ, തിര്യക്കുകൾ, സ്ഥാവരങ്ങൾ എന്നീ ചതുർവ്വിധപ്രജകളെ വഴിപോലെ രക്ഷിക്കയും, തപസ്സുകൊണ്ടു ലോകങ്ങളെ തപിപ്പിക്കുകയും ആ മതിമാനായ തേജസ്വി ചെയ്തു. സൂര്യതുല്യപ്രതാപനായ മാന്ധാതാവു യാഗം ചെയ്തിട്ടുള്ള പുണ്യപ്രദേശമാണു കുരുക്ഷേത്രം.

2. സോമകൻ.

മുമ്പൊരു കാലത്തു സോമകൻ എന്നൊരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ ധാർമ്മികൻ അനന്തരപകളായ നൂറു ഭാര്യമാരെ വേട്ടു. പലകാലം ചെന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിനു പുത്രനുണ്ടായില്ല. കടവിൽ, തന്റെ മഹത്തായ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഫലമായി തന്റെ വാർദ്ധക്യകാലത്തു, നൂറു ഭാര്യമാരിൽകൂടി ജന്തുവെന്നു പേരായി ആ രാജാവിനു ഒരു മകനുണ്ടായി. അമ്മമാർ സുഖഭോഗങ്ങളെപ്പോലും വെടിഞ്ഞു ആ മകനെ മുഴുന്നിരുന്നുകൊണ്ടു ലാളിച്ചു വളർത്തി. ഒരിക്കൽ ആ കുട്ടിയുടെ കടിപ്രദേശത്തു ഒരു ഉറുമ്പു കടിച്ചു. അപ്പോഴുണ്ടായ വേദനയാൽ കുട്ടി കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. അതു കണ്ടു അമ്മമാരെല്ലാവരും തിടുക്കത്തോടുകൂടി ഉറക്കെ പരിദേവനം ചെയ്തു. ജന്തുവിന്റെ ചുറ്റും സ്ഥിതിചെയ്തുകൊണ്ടു നൂറമ്മമാരുംകൂടി നിലവിളിച്ചു കരയുന്നതു വലുതായ ശബ്ദമായിത്തീർന്നു. ഈ ശബ്ദംകേട്ടു, ഇതിനു ഹേതുവെന്തെന്നു അന്വേഷിക്കുവാൻ ആളെ വിട്ടു. തന്റെ മകനെപ്പറ്റിയുണ്ടായിരിക്കുന്ന സംഭവം ആ ആളിൽനിന്നറിഞ്ഞു തിടുക്കത്തോടുകൂടി പെട്ടെന്നെഴുന്നേറ്റ രാജാവു് അന്തഃപുരത്തിൽ ചെന്നു മകനെ ആശ്വസിപ്പിച്ചതിൽപ്പിന്നെ, വീണ്ടും സഭയിൽ വന്നിരുന്നു ജീവകനെ നോക്കി തന്റെ സങ്കടം അറിയിച്ചു.

സോമകൻ—"അല്ലയോ, വിപ്രോത്തമ, ഈ ഏകപുത്രത്വം തീരെ മോശം തന്നെ. ഇതിനേക്കാൾ നല്ലതു അപുത്രത്വമാണു്. ഏകപുത്രത്വം മനുഷ്യർക്കു നിത്യശോകത്തി

ന്നേ ഹേതുവാകയുള്ള. യല്ലവണ്ണം പരീക്ഷിച്ചുനോക്കി, അനുരൂപകളായ കുരുന്നു ഭാര്യമാരെ ഞാൻപുത്രാർത്ഥം വേട്ടിട്ടും ഇതുവരെ ഫലമുണ്ടായില്ല. ഇപ്പോൾ ഇതാ ഈ കരേമകനാണ് എനിക്കുണ്ടായിരിക്കുന്നതു്; പല കാലം പലവിധത്തിൽ പ്രയത്നിച്ചിട്ട് എനിക്കുണ്ടായ ഫലം ഈ ഏകപുത്രനാണ്. ഇതിനേക്കാൾ വലിയ ദുഃഖം മറ്റെന്തുണ്ട്? ഞാൻ ഇപ്പോൾ വലിയ വൃദ്ധനായിക്കഴിഞ്ഞു. എന്റെ ഭാര്യമാർ സർവ്വരും ഈ കരേപുത്രനിലാണ് അവരുടെ പ്രാണനെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ കുട്ടിക്കു വല്ല ആപത്തുമുണ്ടായാൽ അതു ഞങ്ങളുടെ പ്രാണനെയാണു ബാധിക്കുക. എനിക്കു കുരുന്നു മക്കളുണ്ടാകുവാൻ വല്ല കർമ്മവും ഭവാനു ചെയ്യാവുന്നതായുണ്ടോ? ആ കർമ്മം വലുതോ ചെറുതോ, ദുഷ്കരമോ, എങ്ങനെയുള്ളതാണു്?"

ജടിക്ക — "ഭവാനു് കുരുന്നു മക്കൾ പിറക്കുന്നതിലേക്കു തക്കതായ കർമ്മം ഒന്നുണ്ടു്. അതു ഭവാനു ചെയ്യാമെങ്കിൽ ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം."

സോമകൻ — "കുരുന്നുപുത്രന്മാർ ഉണ്ടാകാവുന്ന ആകർമ്മം എനിക്കു ചെയ്യാവുന്നതായാലും, ചെയ്യരുതാത്തതായാലും ഭവാൻ പറഞ്ഞുതരികയാണെങ്കിൽ, ഉടൻ ഞാൻ ചെയ്തീർത്തുകൊള്ളാമെന്നു തീർച്ചയാണു്."

ജടിക്കു — "ഞാൻ ചെയ്വാൻ പോകുന്ന യാഗത്തിൽ ജന്തുവിനെയാണു ഹോമിക്കേണ്ടതു്. എന്നാൽ, ഉടനേ ശ്രീമാന്മാരായ കുരുന്നു പുത്രന്മാർ ഭവാനുണ്ടാകും. ജന്തുവിന്റെ മജ്ജയെ ഹോമിക്കുമ്പോൾ പുറപ്പെടുന്ന ആ ധൂമം ആ കുട്ടിയുടെ അമ്മമാർ ഏല്ക്കുന്നതായാൽ,

അവർ മഹാവീര്യന്മാരായ പുത്രന്മാരെ പ്രസവിക്കും. ജന്തു ഭവാന്റെ പുത്രനായി, ഇപ്പോഴത്തെ അമ്മയിൽത്തന്നെ വീണ്ടും ജനിക്കുകയും ചെയ്യും. പുനർജ്ജന്മത്തിൽ, ജന്തുവിന്റെ ഇടതുഭാഗത്തു സുവർണ്ണമയമായ ഒരു മറുകാണാം."

സോമകൻ — "വേണ്ടുന്നതേതോ അതു ഭവാൻ ചെയ്യുകൊള്ളുക. പുത്രാർത്ഥം, ഭവാൻ പറയുംപോലെ ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ സന്നദ്ധനാണ്."

അനന്തരം യാഗത്തിനു വേണ്ടുന്ന വട്ടങ്ങളെല്ലാം കൂട്ടി. ഹോമത്തിനായി ജൃതപിജൻ ജന്തുവിനെ പിടികൂടിയപ്പോൾ, കൃപാന്വിതരായ അമ്മമാർ കുട്ടിയെ പിടിവിടാതെ വലിച്ചുതുടങ്ങി. അവർ തീവ്രശോകത്തോടുകൂടി അയ്യയ്യോ എന്നു നിലവിളിക്കുകയും ചെയ്തു. മകന്റെ വലതുകൈ മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ദീനരായി ഉറക്കെ കരഞ്ഞിട്ടും, ജൃതപിജൻ അതു വകവെക്കാതെ, ഇടതുകൈ പിടിച്ചു കുട്ടിയെ വലിച്ചെടുത്തു വിധിപോലെ അവനെ മജ്ജയെടുത്തു ഹോമിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു. അതിന്റെ ഗന്ധമേറ്റ് അമ്മമാർ ആർത്തരായി, നിശ്ചേഷ്ടരായി വീണുപോയി.

ജൃതപിജൻ വിധിച്ചപോലെ രാജ്ഞികൾ യഥാകാലം ഗർഭിണികളാകയും, അവരിൽനിന്നു സോമകനു ഒരുനൂറു പുത്രന്മാർ ഉണ്ടാകയും ചെയ്തു. ജ്യേഷ്ഠപുത്രനായിട്ടാണു ജന്തു ജനിച്ചതു്. ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടും മറുകുമാരന്മാരിൽവെച്ചു ജന്തുതന്നെയായി ജ്യേഷ്ഠൻ. യാജകൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ആ കുട്ടിയുടെ ഇടതുഭാഗത്തു് ഒരു മറു തെളിഞ്ഞുകണ്ടു. അമ്മമാർക്കെല്ലാവർക്കും ജന്തു അധികം ഇഷ്ടനായിവളർന്നുവന്നു.

കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ ആ ജ്യേഷ്ഠിജനും സോമകനും മുമ്പുംപിമ്പുമായി പരലോകപ്രാപ്തരായി. സോമകൻ ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ തന്റെ ഗുരു നരകത്തിൽകിടന്നു വേവുന്നതു കണ്ടു. ഇതു് എങ്ങനെ സംഭവിച്ചുവെന്നു സോമകൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ, "ഭവാനേ അന്നു ഞാൻ യജിപ്പിച്ചതിന്റെ ഫലമാണു് ഇതു്" എന്നു ഘോരനരകാഗ്നിയിൽ വെന്തുകൊണ്ടുള്ള നിലയിൽ ജ്യേഷ്ഠിക്കു മറുപടി കൊടുത്തു. ഉടനേ സോമകൻ ധർമ്മരാജാവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു.

സോമകൻ—"എന്റെ ജ്യേഷ്ഠിക്കിനെ അവിടുന്നു വിട്ടയക്കണം. അദ്ദേഹത്തിനു പകരം ഞാൻ ഈ നരകാഗ്നിയിൽ ചാടിക്കൊള്ളാം. ഈ മഹാഭാഗൻ ഞാൻ നിമിത്തമാണു് ഇങ്ങനെ ദഹിക്കുമാറായിരിക്കുന്നതു്."

ധർമ്മരാജാ—"കരാളം ചെയ്യ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം കരിക്കലും അന്യനു ഭുജിക്കാവുന്നതല്ല. ഭവാനുള്ള ഫലങ്ങളും ഇതാഇക്കാണുന്നവയാണു്; നരകമല്ല."

സോമകൻ—"ഈ ബ്രഹ്മവാദിയെ കൂടാതെ എനിക്കു് ഈ പുണ്യലോകങ്ങളൊന്നും വേണ്ട. ഇദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചല്ലാതെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വാഴുവാൻ എനിക്കു് ഇഷ്ടമില്ല. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കർമ്മത്തിൽ പങ്കുകാരനായ ഞാൻ, നരകത്തിലും ഇദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചുതന്നെ കിടന്നുകൊള്ളാം. പുണ്യഫലങ്ങളായാലും പാപഫലങ്ങളായാലും ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചു അനുഭവിക്കേണ്ടുന്നവരാണു്."

ധർമ്മരാജാവു്:—"അങ്ങനെയാണു ഭവാന്റെ കാംക്ഷിതമെങ്കിൽ നിങ്ങളിരുവരും സമമായിത്തന്നെ ഫലം അനുഭവിച്ചുകൊള്ളുക. ഈ ജ്യേഷ്ഠിജനുള്ള നരകവാസകാല

ത്തിൽ അഭ്യാംശം ഭവാൻ കൈയേല്ക്കണം. ആ കാലം കഴിഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾക്കിരുവർക്കും സൽഗതിയെ പ്രാപിക്കാം.'

സോമകൻ അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്തു. പാപം നശിച്ചുരിൽപ്പിന്നെ ആ രാജാവു ഗുരുവിനോടുകൂടി മുക്തിനേടി പുണ്യലോകങ്ങളിൽ വിഹരിച്ചു.

---

3. ശ്യേനകപോതീയം.

പണ്ടു് ഇന്ദ്രതുല്യനായിവാണിരുന്ന ഉശീനരരാജാവിനെ ഇന്ദ്രനും അഗ്നിയുംകൂടി ഒരിക്കൽ പരീക്ഷിക്കയുണ്ടായി. ഇന്ദ്രൻ പരുന്തായും അഗ്നി മാടപ്രാവായും രാജസഭയിൽ പറന്നുചെന്നു. പരുന്തിനെ പേടിച്ചിട്ടെന്നപോലെ ആ പ്രാവു രാജാവിന്റെ മടിയിൽ കയറിയിരുന്നു ശരണംപ്രാപിച്ചു.

പരുന്തു്:—"മഹാരാജാവേ, ഭവാൻ ധർമ്മാത്മാക്കളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠനാണെന്നു രാജാക്കന്മാരെല്ലാംപുകഴ്ത്തുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ, ധർമ്മത്തിനു വിരുദ്ധമായ കർമ്മത്തിൽ ഭവാൻ ഇപ്പോൾ കൈയിടുന്നതെന്താണു്? ഞാൻ വിശപ്പുവലുതും വലഞ്ഞുകൊണ്ടാണു വരുന്നതു്. എനിക്കു വിഹിതമായ ഭക്ഷണത്തെ ഭവാൻ ധർമ്മലോഭത്താൽ രക്ഷിക്കരുതു്. ഈ കർമ്മം ഭവാനെ ധർമ്മഭ്രഷ്ടനാക്കും."

രാജാവു്:—"നിന്നപ്പോലെത്തന്നെ എന്നെ ശരണംപ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ജീവിയും ദ്വിജപക്ഷികുലത്തിൽപ്പെട്ടതാണു്. ഈ പക്ഷിയെക്കാൾ നീ ബലവാനാണെന്നേയുള്ളു. നിന്നെ കണ്ടു പേടിച്ചു വിറച്ചു, പ്രാണനിൽ

കൊതിയോടുകൂടി ഈ പക്ഷി എന്റെ മുമ്പിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. അഭയാർത്ഥിയായി വന്ന ഈ മാടപ്രാവിനെ രക്ഷയൽകാതിരിക്കയൊണെ പരമമായ ധർമ്മമെന്നു നീ എങ്ങനെ കണ്ടു? ഈ പ്രാവു സംഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടു കിടുകിടെ വിറയ്ക്കുന്നതു നീ നോക്കു. ജീവരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി എന്റെ മുമ്പിൽ വന്നിട്ടുള്ള ഈ പക്ഷിയെ ഞാൻ ത്യജിക്കുന്നതായാൽ, അതു തീരെ നിന്ദ്യകർമ്മമായിത്തീരും. ലോകമാതാവായ ഗോവിനെയും ബ്രാഹ്മണനേയും കൊല്ലുന്നേടത്തോളം പാതകം ശരണാഗതനെ വെടിയുന്നതിനുണ്ട്."

പരുന്തു്: — "രാജാവേ, ആഹാരംകൊണ്ടാണു സർവ്വഭൂതങ്ങളും സംഭവിക്കുന്നതു്. ആഹാരംകൊണ്ടാണു ജന്തുക്കൾ ജീവിച്ചു വളരുന്നതും. വെടിയുവാൻ പാടില്ലാത്തതായ ധനം നാം കൈവിട്ടാലും നാം ബഹുകാലം ജീവിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ഭോജനം വെടിഞ്ഞിട്ടു് അധികംനാൾ ജീവിക്കുവാൻ നമുക്കുവയ്യ. എന്റെ ഈ ഭക്ഷണത്തിൽനിന്നു് എന്നെ ഭവാൻ അകറ്റിവിടുകയാണെങ്കിൽ, എന്റെ ജീവൻ ഈ ദേഹം വെടിഞ്ഞു നിഭൃമായ ആ പരഗതിയെ പ്രാപിക്കും. ഞാൻ അങ്ങനെയായാൽ എന്റെ ഭാര്യയും മക്കളും കാലവിളംബംകൂടാതെ ചത്തുപോകും. അതുകൊണ്ടു ഭവാൻ ഈ ഒരു പ്രാവിനെ രക്ഷിക്കുന്നതുകൊണ്ടു, വളരെ ജീവികൾക്കു രക്ഷയില്ലാതായിത്തീരും. പരപീഡകളായ ധർമ്മം ധർമ്മമല്ല, അതു കുത്സിതകർമ്മമാണു്. അന്യർക്കു വിരോധമാവാത്ത ധർമ്മമാണു ശ്രേഷ്ഠമായ ധർമ്മമെന്നു സത്യവിക്രമ

നായ ഭവാൻ കാക്കേണ്ടതാണ്. വിരോധികളെ സംബന്ധിച്ചായാലും അവരുടെ കർമ്മത്തിന്റെ ഗൌരവലാഘവങ്ങളെ പരിഗണിച്ച് ആർക്കും ബാധയായിത്തീരാത്തവണ്ണമായിരിക്കണം ധർമ്മം ആചരിക്കുന്നത്. ഇവിടെ ഭവാൻ ധർമ്മാധർമ്മനിശ്ചയത്താൽ ഗൌരവലാഘവങ്ങളെ തുല്യവണ്ണംചിന്തിച്ചുനോക്കി വേണ്ടതേതോ അതുചെയ്യാലും! എന്നെ എന്റെ കുടുംബത്തോടുകൂടി ആഹാരം മുടക്കി നശിപ്പിക്കുകയോ, ഈ ഒരു പ്രാവിനെ രക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിൽ ധർമ്മാധർമ്മങ്ങൾക്കുള്ള ഗൌരവലാഘവങ്ങളിൽ ഉയർന്നതിൽക്കുന്നതാണ്. ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിച്ചിട്ടേ ഭവാൻ അനന്തരകൃത്യത്തിൽ പ്രവേശിക്കാവൂ."

രാജാവ് — "പക്ഷിവര്യനായ നീ എറ്റവും കല്യാണപൂർണ്ണമായിട്ടാണ വാദിക്കുന്നത്. ധർമ്മജ്ഞനായ നീ പക്ഷിരാജാവായ ആ ഗരുഡൻ തന്നേയെന്നു നിസ്സംശയം കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ധർമ്മയുക്തവും വിചിത്രവുമായി നീ പറഞ്ഞതു കേട്ടിട്ട് എനിക്കു് അങ്ങനെയാണ തോന്നുന്നത്. നീ അറിയാത്തതായ ഒന്നുംതന്നെയില്ലെന്ന് ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ശരണാർത്ഥിയെ പരിത്യജിക്കുന്നതു സാധുവാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാണ്? നിന്റെ യത്നം ആഹാരത്തിനുവേണ്ടിയാണല്ലോ. മറ്റൊരുവിധത്തിൽ ഇതിനേക്കാൾ അധികം ആഹാരം നേടുവാനും നിനക്കു ശക്തിയുണ്ട്. കാളയോ, പന്നിയോ, മാനോ, പോത്തോ, മറ്റുവല്ലതുമോ ഞാൻ നിനക്കു തരാം. ഇതിനെ നീ വിട്ടയ്ക്കുക."

പരുന്ത്—"പന്നിയോ, കാളയോ, മാനോ, അതൊന്നും എനിക്കു വേണ്ട. മൃഗപക്ഷികൾ പലതരത്തിലുമുണ്ടെങ്കിലും, എനിക്കു ദൈവഹിതമായ ആഹാരമാണ് ഈ മാടപ്രാവു്. പ്രാവുകളെ പരുന്തുകൾ ഭക്ഷിക്കുന്നതു പണ്ടുപണ്ടേയുള്ള നടപ്പാണ്. സാരം ഗ്രഹിക്കാതെ, വാഴക്കുഴിത്തുപോലെ ബലഹീനമായ ധർമ്മത്തിലല്ലാ ഭവാൻ കയറിനില്ക്കേണ്ടതു്."

രാജാവു—"ശിബിയാൽ സമൃദ്ധമായ ഈ രാജ്യത്തെത്തന്നെ ഞാൻ നിനക്കു തരാം; കാമിക്കുന്നതു മുഴുവൻ തരുന്നതിനും ഞാൻ തയ്യാറാണ്. ശരണാർത്ഥിയായി വന്നിട്ടുള്ള ഈ പക്ഷിയെ മാത്രം നീ ചോദിക്കേണ്ട. ഞാൻ നിനക്കായി എന്തുചെയ്യാൽ, നീ ഈ പക്ഷിയെ വിട്ടേയ്ക്കുമോ അതു പറഞ്ഞുകൊള്ളുക. ഈ പ്രാവിനെ നിനക്കു തരികയില്ല."

പരുന്ത്—"രാജാവേ, ഭവാനു് ഈ പ്രാവിൽ അത്രയേറെ സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ ഇതിനുപകരം എനിക്കു ഭവാൻ മറെറാന്നുതന്നാൽ മതി. ഭവാന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു ഈ പ്രാവിന്റെ തൂക്കത്തോളം മാംസം എനിക്കു് അറുത്തുതന്നാൽ ഞാൻ സന്തോഷിച്ചുകൊള്ളാം."

രാജാവു്—"എടോ, പരുന്തേ, നീ ഇങ്ങനെ യാചിച്ചതു് എനിക്കു് അനുഗ്രഹമായി. എന്റെ മാംസം അറുത്തെടുത്തു തൂക്കി നിനക്കു ഞാൻ തരാം."

പരമധർമ്മജ്ഞനായ ഉശീനരൻ തന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു സ്വയം മാംസം അറുത്തു പ്രാവിനെവെച്ചു തൂക്കിനോക്കി. അപ്പോൾ, പ്രാവിനാണു് അധികം തൂക്കം കണ്ടതു്. വീണ്ടും കുറേ മാംസംകൂടി അറുത്തു; എന്നിട്ടും തൂ

ക്കം ശരിയായില്ല. ഇങ്ങനെ, രാജാവിന്റെ ശരീരത്തിലെ മാംസം മുഴുവൻ കഴിഞ്ഞുപോയി. അപ്പോഴും ആ പ്രാവു് അധികമായി തൂങ്ങിനിന്നതേയുള്ളു. കടുവിൽ, മാംസഹീനനായ ഉശീനരൻതന്നെ തുലാസ്സിൽ കയറിയിരുന്നു തുക്കം സമമാക്കുവാൻ തുനിഞ്ഞു. അതു കണ്ടപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ സംതൃപ്തനായി.

പറഞ്ഞു — "അല്ലയോ ധർമ്മജ്ഞ, ഞാൻ ഇന്ദ്രനാണു്. അഗ്നിയാണു് ഈ പ്രാവു്. ഭവാന്റെ ധർമ്മനിഷ്ഠയെ പരീക്ഷിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണു ഞങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നതു്. ഭവാൻ ശരീരത്തിൽ നിന്നു അറുത്തിട്ട ഈ മാംസമൊക്കെയും, ലോകവാസികളേ താഴ്ത്തിവിടത്തക്ക മഹാകീർത്തിയായി ശോഭിക്കും. പുണ്യലോകങ്ങളും നിർമ്മലയശസ്സും ഭവാൻ ശാശ്വതമായി അനുഭവിക്കും. ഭവാനേ ലോകത്തിൽ മനുഷ്യർ എന്നെന്നും കീർത്തിക്കയും ചെയ്യും.

ഇങ്ങനെ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടു് ആ ദേവന്മാർ മറഞ്ഞു. ഉശീനരനാവട്ടേ, ധർമ്മത്താൽ ലോകമെങ്ങും ശോഭിപ്പിച്ച ജാജ്വല്യമാനമായ ശരീരത്തോടുകൂടി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു ചെല്ലുകയും ചെയ്തു.

---

4. പരശുരാമവിജയം.

മുമ്പു്, ഹൈഹയരാജ്യത്തു കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ എന്നു വിഖ്യാതനായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആയിരം കരങ്ങളോടുകൂടി അർജ്ജുനൻ ദത്താത്രേയന്റെ പ്രസാദത്താൽ ഭൂമിയിലേ സർവ്വൈശ്വര്യങ്ങളിലും വെച്ചു് ഐശ്വര്യവാ

നായിത്തീരുകയും, ഒരു കാഞ്ചനവിമാനം നേടുകയും ചെയ്യു. ആ മഹാത്മാവിന്റെ രഥം ഒരിടത്തും തടയാതെ എങ്ങും ചെല്ലുന്നതാണ്. വരദാനത്താൽ വീര്യവാനായ ആ രാജാവു രഥത്തിൽ കയറി ദേവന്മാരേയും, യക്ഷന്മാരേയും, ഋഷികളേയും മർദ്ദിക്കയും സവ്വ്രതങ്ങളേയും പീഡിപ്പിക്കയും ചെയ്യു. അപ്പോൾ മഹാവ്രതന്മാരായ മുനികളും ദേവന്മാരും കൂടി സത്യപരാക്രമനും, ദൈത്യാരിയും, ദേവദേവനുമായ വിഷ്ണുവിനേ കണ്ടു, പ്രജാരക്ഷയ്ക്കായി അജ്ജുനനെകൊല്ലേണമെന്നും, ആ ഹൈഹയാധിപൻ തന്റെ ദിവ്യവിമാനത്തിൽ കയറിച്ചെന്നു, ശചിയോടൊന്നിച്ചു ക്രീഡിക്കുന്ന വാസവനെ ധഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും ഉണത്തിച്ചു. ഇതുകേട്ട ഭഗവാൻ ശക്രനോടുകൂടി കാർത്തവീര്യനെ നശിപ്പിക്കേണ്ടതെങ്ങനെയെന്നു് ആലോചന ചെയ്തു. ഋതങ്ങൾക്കു ഹിതമാകത്തക്കവണ്ണം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതു് ഇന്ന മട്ടെന്നു് ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞതു ലോകപൂജിതനായ ഭഗവാൻ കൈയേറ്റ രമണീയമായ ബദര്യാശ്രമത്തിലേയ്ക്കു പോയി.

അക്കാലത്തു കാന്യകുബ്ജത്തെ ഭരിച്ചിരുന്നതു ഗാധിയെന്ന ലോകവിശ്രുതനായ മഹാബലനാണ്. ആ രാജാവു വനവാസം ചെയ്യുന്ന കാലത്തു് അപ്സരസ്സിനേപ്പോലെ സൌന്ദര്യം തികഞ്ഞ ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ഭൃഗുപുത്രനായ ഋചീകൻ ചെന്നു് ആ കന്യകയെ തനിക്കു തരേണമെന്നു് അർത്ഥിച്ചു.

ഗാധി—ഞങ്ങളുടെ വംശത്തിൽ പൂർവ്വികന്മാർ ചെയ്യുവെച്ചിട്ടുള്ളതും ഇന്നും നടന്നുവരുന്നതുമായ ഒരേർപ്പാടു ഞാൻ ഭവാനെ അറിയിക്കാം. ഒരേ കാതുമാത്രം കറുത്തും, മറ്റേതു ഗങ്ങളും മുഴുവൻ വെളുത്തും, ഊക്കേറിയവയുമായ്

കരായിരം കുതിരകൾ ശുല്ക്കം വാങ്ങിട്ടുവേണം കന്യക
യെ കൊടുക്കുവാൻ. എന്നാൽ, ശുല്ക്കം തരേണമെന്നു ഭ
വാനോട് കടന്നു ചോദിക്കുവാൻ എനിക്കു മടിയുണ്ട്.
ഭവാനെപ്പോലെയുള്ള മഹാത്മാക്കൾക്കു നൽകേണ്ടുന്ന
വളാണ് ഇവളെന്നതിൽ എനിക്കു സംശയമില്ല."

ഋചീകൻ—'ശരി; ഭവാൻ പറഞ്ഞതുപോലേയുള്ള കുതിര
കൾ ഞാൻ തന്നുകൊള്ളാം. ഭവാന്റെ മകൾ എന്റെ
ഭാര്യയാകട്ടേ".

ഉടനേ ചെന്നു് അത്തരം കുതിരകൾക്കായി ഭാർഗ്ഗവൻ
വരുണനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു. വരുണപ്രസാദത്താൽ ആ കു
തിരകൾ ഗംഗാനദിയിൽനിന്നു് ഉയർന്നു വന്നു. അവയെ
കൊണ്ടുവന്നു ഗാധിക്കു കൊടുത്തു ഋചീകൻ രാജകന്യക
യായ സത്യവതിയെ പരിഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തു. ആ സുന്ദരി
യോടുകൂടി ഭാർഗ്ഗവൻ യഥാകാമം ക്രീഡിച്ചു വരുന്ന കാല
ത്തു് കുറേനാൾ ഭൃഗു തന്റെ മകനേയും, സ്നുഷയേയും കാ
ണുവാൻ അവിടേവന്നു. ദേവപൂജിതനായ ആ ഗുരുവിനേ
ഈ ദമ്പതികൾ കൈക്കൂപ്പിനിന്നു പൂജിച്ചുസന്തുഷ്ടനാക്കി
തന്റെ സ്നുഷയെ കണ്ടു സംപ്രീതനായ ഭൃഗുഭവാൻ ആ
സുഭഗയോടു് എന്തു വരമാണു വേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു.
തനിക്കും തന്റെ അമ്മയ്ക്കും കാരോ പുത്രനുണ്ടാകേണമെ
ന്നാണു സത്യവതി വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്തതു്.

ഭൃഗു—'ഋതുസ്നാനം കഴിഞ്ഞു പുംസവനത്തിന്നായി നീ ഉ
ടുംബരത്തേയും. നിന്റെ അമ്മ അശ്വത്ഥത്തേയും ആ
ലിംഗനം ചെയ്യണം. അതിൽപ്പിന്നെ ഈ രണ്ടു ചോ
റവൃക്ഷങ്ങളിൽ കുന്നു നീയും മറേറതു നിന്റെ അമ്മയും
ഭുജിക്കേണം. വിപരീതപ്രകൃതിക്കാരായ പുത്രന്മാരുണ്ടാകു

വാൻ ഞാൻ ഏറ്റവും പണിപ്പെട്ട വിശപത്തെ ആചാ
ഹിച്ചു തയ്യാറാക്കിട്ടുള്ള ചോറുരുളകളാണിവ.'

ഇങ്ങനെ അനുഗ്രഹിച്ചു മഹർഷി മറഞ്ഞുപോയി. സത്യവതിയും അമ്മയും, വൃക്ഷത്തെ ആശ്ലേഷിക്കയും, ചോറുരുള ഭുജിക്കയും ചെയ്തു് ഒന്നിനൊന്നു മാറിപ്പോയി. കുറെക്കാലം കഴിഞ്ഞതിൽപിന്നെ ഈ അമ്മയ്ക്കും മകൾക്കും പറ്റിയ ഈ തെറ്റു ഭൃഗുമഹർഷി ദിവ്യജ്ഞാനത്താൽ കണ്ടു് അവിടെ എഴുന്നള്ളി, തന്റെ സ്നുഷയായ സത്യവതിയെ വിളിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: —

"ഭദ്രേ, നിങ്ങൾ വൃക്ഷത്തെ പുണർന്നതും ചോറുരുള തിന്നതും പരസ്പരം മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു. നീ നിന്റെ അമ്മയാൽ വഞ്ചിതയായിപ്പോയി. നിനക്കുള്ളതു് അവളും അവൾക്കുള്ളതു നീയുമാണു് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നിന്റെ പുത്രൻ ക്ഷത്രവൃത്തിദയാട്ടുകൂടിയ ബ്രാഹ്മണനായിട്ടാണു ഭവിക്കുക. നിന്റെ അമ്മയുടെ മകൻ ബ്രാഹ്മണാചാരത്തോടുകൂടിയ മഹാക്ഷത്രിയനായിത്തീരും; അവൻ സന്മാർഗ്ഗചാരിയും മഹാവീര്യനുമായി വിളങ്ങും."

അപ്പോൾ സത്യവതിതന്റെശപശ്രുരനെ വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രസാദിപ്പിച്ചു, തന്റെപുത്രൻ ക്ഷാത്രവൃത്തിയോടുകൂടിയ ബ്രാഹ്മണനാവരുതെന്നും, അങ്ങനെയൊരു സന്താനം തനിക്കുണ്ടാവേണമെന്നാണവിധിയെങ്കിൽ, അതു തന്റെ പൌത്രനായിക്കൊള്ളട്ടേയെന്നും പ്രാർത്ഥിക്കയാൽ, മുനി അതു സമ്മതിച്ചു. യഥാകാലം സത്യവതിയിൽനിന്നു് കാജസപിയും തേജസിയുമായ ജമദഗ്നി സംജാതനായി. വേദാധ്യയനത്തോടുകൂടി ആ ഭാർഗ്ഗവൻ വളർന്നവനും മറ്റൊല്ലാ മഹർഷികളേക്കാളും മികച്ചും. ശോഭിച്ചു് ആ ഭാസ്കരതുല്യപ്ര

ഭന്നു സഖ്യാസ്ത്രങ്ങളോടുംകൂടി ധനുർവേദം മുഴുവൻ ഹൃദിസ്ഥമായി. മഹാതപസ്വിയായിത്തീർന്ന ജമദഗ്നി പ്രസേനജിത്തിനെ കണ്ടു് ആ രാജാവിന്റെ പുത്രിയായ രേണുകയെ ഭാര്യയായി വരിക്കയും, രാജാവു സന്തോഷപൂർവം തന്റെ മകളെ ആ മുനിക്കു കൊടുക്കയും ചെയ്തു. രേണുകയോടുകൂടി തപസ്സിൽ ഏർപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് ആശ്രമത്തിൽ വാഴുന്ന കാലത്തു ജമദഗ്നിക്കു് അഞ്ചു പുത്രന്മാരുണ്ടായി. അവരിൽ കടവിലത്തെ മകനാണു രാമൻ. മറ്റെല്ലാ മക്കളിലുംവെച്ചു രാമനാണു ശ്രേഷ്ഠനായി ശോഭിച്ചതു്. ഒരുനാൾ മക്കൾക്കു ഫലമൂലങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുവാൻ പോയിരിക്കവേ, നിത്യതപ്തയായ രേണുക കുളിക്കുവാൻ ചെന്നു. അപ്പോൾ, കാർത്തവീര്യാവതക രാജ്യത്തിലെ രാജാവായ ചിത്രരഥൻ കമലമാലാധരനായി ഭാര്യയോടുകൂടി ജലക്രീഡ ചെയ്യുന്നതു് ആ മുനിപത്നി യദൃച്ഛയാ കണ്ടു. ആ ഐശ്വര്യവാനെ നോക്കി, കാമത്താൽ നിലതെറ്റിയ മനസ്സു് വ്യഭിചരിച്ചുപോകയാൽ, രേണുക ഭർത്താവിനെയോർത്തു ഭീതയായി. കുളികഴിഞ്ഞു ആശ്രമത്തിൽ തിരിച്ചെത്തിയ തന്റെ ഭാര്യയുടെ ധൈര്യം ക്ഷയിച്ചു ബ്രഹ്മതേജസ്സു കുന്ന നിലയിൽ അധഃപതിച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടു വിശ്വാമിത്രം മഹാതേജസ്വിയുമായ ജമദഗ്നി ഛീ, ഛീയെന്നു ഗർഹിച്ചു. ദുർവൃത്തയായിത്തീർന്ന അമ്മയെ കൊല്ലുവാനായി തന്റെ മക്കളായ രുമണ്വാൻ, സുഷേണൻ, വസു, വിശ്വാവസു എന്നിവരെ ക്രമത്തിൽ വിളിച്ചു ഭഗവാൻ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പറഞ്ഞിട്ടും, അവർ മാതൃസ്നേഹത്താൽ നിശ്ചേഷ്ടരായി മുന്നിൽനിന്നതേയുള്ളു. അതുകൊണ്ടു കോപം വളർന്ന മുനി ആ മക്കളെ ശപിച്ചു. ശാപത്താൽ അവർ മൃഗപക്ഷികളേപ്പോലെ

ജഡോപമന്മാരായിത്തിന്നുപോയി. ഒടുവിൽ, ശത്രുമർദ്ദനനായ രാമൻ അവിടേവന്നു. പാപശീലയായ മാതാവിനെ ദുഃഖം വെടിഞ്ഞു കൊന്നുകളയുകയെന്നു് ആ പുത്രനോടും ജമദഗ്നി പറഞ്ഞു. താതാജ്ഞ കേട്ട ആ ക്ഷണംതന്നെ രാമൻ വെണ്മഴു കൊണ്ടു് അമ്മയുടെ ശിരസ്സു മുറിച്ചുവീഴ്ത്തി. ഉടനെ കോപമകന്നു പ്രസന്നനായ ഭാർഗ്ഗവൻ തന്റെ വാക്കനുസരിച്ചു ദുഷ്കരകർമ്മം ചെയ്തു രാമനോടു് വേണ്ടുന്ന വരമെല്ലാം തന്നിൽനിന്നു വരിച്ചുകൊള്ളുകയെന്നു പറഞ്ഞു. താൻ കൊന്നതിനെപ്പറ്റി അറിയാതെ തന്റെ അമ്മ ജീവിച്ചെഴുന്നേല്ക്കണമെന്നും, മാതൃവധത്താൽ തനിക്കു പാപമുണ്ടാകരുതെന്നും ജ്യേഷ്ഠന്മാർ മുൻപോലെയാകേണമെന്നും യുദ്ധത്തിൽ തന്നോടു് എതിർക്കുവാൻ കഴിവുള്ളവരായി ആരുമുണ്ടാകാതിരിക്കേണമെന്നും, താൻ ദീർഘായുഷ്മാനാവേണമെന്നും പരശുരാമൻ വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്തു. മഹാതപസ്വിയായ ജമദഗ്നി ആ വരമെല്ലാം അങ്ങനെതന്നെ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

കുറച്ചാൾ മുനികുമാരൻ വെളിയിൽ പോയിരിക്കുമ്പോൾ, കാർത്തവീര്യൻ ആ ആശ്രമത്തിൽ വന്നുകയറി. അപ്പോൾ മുനിപത്നി ചെയ്തുസൽക്കാരത്തെ ആ യുദ്ധധർമ്മദൻ അനുസരിച്ചില്ല. എന്നുതന്നെയല്ലാ, ആ വീരൻ ഹോമപശുവിന്റെ കിടാവിനെ ബലാൽ അപഹരിക്കയും ആശ്രമവൃക്ഷങ്ങളെ വെട്ടി മുറിക്കയും ചെയ്തു. രാമൻ വന്ന ഉടനെ ഈ സംഭവം ജമദഗ്നി പറഞ്ഞു. കുട്ടിയെ കാണാതെ പശു കരയുന്നതും മരങ്ങൾ മുറിഞ്ഞുവീണതകർന്നുകിടക്കുന്നതും കണ്ടു കോപാവിഷ്ടനായ രാമൻ മൂന്നുവശഗനായ കാർത്തവീര്യനോടു് എതിർത്തു ചെന്നു. ഇരിമ്പുലക്കുക

ംപോലെയുള്ള കരായിരം കൈകളേയും കൂരമ്പുകളാൽ മുറിച്ച് ആ രാജാവിനെ രാമൻ കൊന്നുവീഴ്ത്തി. ഇതുനിമിത്തം രാമവൈരികളായിത്തീർന്ന കാർത്തവീര്യപുത്രന്മാർ ആശ്രമത്തിൽ രാമനില്ലാത്തപ്പോൾ ആക്രമിച്ചുവന്ന്, എതിർക്കാതെ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ജമദഗ്നിമുനിയെ വധിച്ചുകളഞ്ഞു. അനാഥയായി, രാമരാമേതി വിളിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആ തപസ്വിനിയെ കാർത്തവീര്യപുത്രന്മാർ അമ്പുകളേക്കൊണ്ടു പിളർന്നു കൊന്നു വന്നവഴിക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി. ചമതക്കെട്ടോടുകൂടി ആശ്രമത്തിൽ വന്ന രാമൻ അച്ഛൻ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു തീവ്രദുഃഖത്തോടെ വിലപിച്ചു.

"അയ്യോ അച്ഛാ! എന്റെ അപരാധത്താലാണ് ആ ക്ഷുദ്രന്മാരായ മൂഢന്മാർ ഭവാനെ കൊന്നതു്. കഷ്ടം! ആ കാർത്തവീര്യപുത്രന്മാർ വെറും മാനിനേയെന്നപോലെ ഭവാനെ അമ്പെയ്തു കൊന്നുവല്ലോ. അക്രൂരം ദ്രോഹം ചെയ്യാത്ത സൽപഥത്തിൽതന്നെ വർത്തിക്കുന്ന ധർമ്മജ്ഞനായ ഭവാന്നു് എങ്ങനെയാണ് ഇത്തരം മൃത്യുവുണ്ടായതു്. തപസ്സിൽ ഏർപ്പെട്ടു്, എതിർക്കാതെ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വൃദ്ധനെ കൂട്ടംകൂട്ടമായ കൂരമ്പുകളെയ്തു കൊന്നുവീഴ്ത്തിയ ആ ദുഷ്ടന്മാർക്കു് ഏതു പാപമാണ് ചെയ്യുവാൻ വയ്യാത്തതായുള്ളതു്! എതിർക്കാത്ത ധർമ്മജ്ഞനായ ഏകനെ ഇങ്ങനെ കൊന്നതിനേപ്പറ്റി അവർ സചിവന്മാരോടും സുഹൃത്തുക്കളോടും എന്താണ് പറയുക!"

ഇങ്ങനെ പലതും പറഞ്ഞു സകരുണം വിലപിച്ചതിൽപിന്നെ, ഭാർഗ്ഗവരാമൻ പിതാവിന്റെ പ്രേതകാര്യങ്ങളെല്ലാം യഥാവിധി നിർവ്വഹിച്ചു. പിതൃശരീരത്തെ ചിത

യിൽവെച്ചു ദഹിപ്പിക്കുമ്പോൾ സർവ്വക്ഷത്രവധത്തിന്നായി
ആ മഹാവീര്യൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. പ്രേതകാര്യം കഴിഞ്ഞ
ഉടനെ, തന്റെ പ്രതിജ്ഞ നടത്തുവാൻ, ക്രുദ്ധനായി, അ
ന്തകതുല്യനായി ശസ്ത്രംധരിച്ചു പുറപ്പെട്ട. ആ മഹാബ
ലൻ കാർത്തവീര്യന്റെ മക്കളേയും അവരുടെ അനുഗതന്മാ
രായ സർവ്വക്ഷത്രിയരേയും ഒറ്റക്കെതീർത്തു കൊന്നൊടുക്കി.
ഇങ്ങനെ, യോധനശ്രേഷ്ഠനായ രാമൻ മൂവേഴുവട്ടം ഭൂമി
യിൽനിന്നു ക്ഷത്രിയകുലത്തെ മാച്ചുകളയുകയുണ്ടായി. എ
ന്നിട്ട്, ആ ഭാർഗ്ഗവൻ സമന്തപഞ്ചകത്തിൽ അഞ്ചു രുധിര
തടാകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു് അതിൽവെച്ചു പിതൃതർപ്പണം ചെ
യ്തു. ഋചീകനേക്കണ്ടതിൽപ്പിന്നെയാണ് രാമൻ അടങ്ങിയ
ത്. അനന്തരം ആ പ്രതാപവാൻ മഹത്തായ യജ്ഞംചെ
യ്തു. ദേവേന്ദ്രനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും ഭൂമിമുഴുവൻ കാശ്യപനുകൊടു
ക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു മഹേന്ദ്രാചലത്തിൽ തപസ്സിന്നായി കയ
റി. അന്നത്തെ യാഗത്തിനു തയ്യാറാക്കിയ സ്വർണ്ണവേദി
കാശ്യപന്റെ അനുമതിപ്രകാരം ഖണ്ഡം ഖണ്ഡമായി മു
റിച്ചു പങ്കിട്ടെടുത്ത ബ്രാഹ്മണർക്കു ഖാണ്ഡവായനർ എ
ന്നാണു പേർ.

5. അഷ്ടാവക്രീയം.

ഉദ്ദാലകന്റെ ശിഷ്യനാണു വിശ്രുതനായ കഹോ
ഡൻ. ആചാര്യന്റെ വിജ്ഞാനവത്തിയായി അദ്ദേഹത്തെ
ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടു് ആ ശിഷ്യൻ ദീർഘകാലം അധ്യയനം
ചെയ്തു. ഈ ശുശ്രൂഷയാൽ പ്രീതനായ ഗുരു വിദ്യയോടൊ
പ്പം തന്റെ പുത്രിയായ സുജാതയേയും കഹോഡനുകൊ

ടുത്തു. യഥാകാലം സുജാത ഗർഭിണിയായി. അഗ്നിതു ല്യതേജസ്സോടുകൂടി ഗർഭത്തിൽ കിടക്കുന്ന ശിശു കദാപോ വേദാധ്യായനം ചെയ്യുന്ന അച്ഛനെ വിളിച്ചു, രാത്രിതോറും അധ്യയനം ചെയ്യുന്നതു് കുട്ടം ശരിയല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ത ന്നെ ശിഷ്യന്മാരുടെ മുമ്പിൽവെച്ചു് ഇങ്ങനെ അവമാനി ക്കയാൽ ക്രുദ്ധനായിത്തീർന്ന മഹർഷി ആ ഗർഭസ്ഥനെ ശപി ച്ചു. "കുക്ഷിയിൽ വാണുകൊണ്ടു് എന്നെ നിന്ദിക്കയാൽ നീ എട്ടു വളവോടുകൂടിയാണു ജനിക്കുക" — എന്നാണു ശാ പം. അപ്രകാരം വക്രതകളോടുകൂടി ജനിക്കുകയാൽ ആ കുമാരൻ അഷ്ടാവക്രനെന്നു വിശ്രുതനായി. ഉദ്ദാലകപുത്ര നായ ശ്വേതകേതു അഷ്ടാവക്രന്റെ അമ്മാമനാണെങ്കി ലും അവർ വയസ്സുകൊണ്ടു തുല്യന്മാരാണു്. അഷ്ടാവക്രൻ ജനിക്കുംമുമ്പേ മറ്റൊരു സംഭവമുണ്ടായി. വയറ്റിൽകിട ക്കുന്ന പുത്രനിൽനിന്നു പീഡകൾ ഏറാ തുടങ്ങുകയാൽ, ഗർഭം പൂർണ്ണമായിയെന്നറിഞ്ഞ സുജാത, തന്റെ പ്രസവ മ്മെലവിലേയ്ക്കു പണമില്ലാത്തതോർത്തു ദുഃഖിച്ചുകൊണ്ടു, ഭ ർത്താവിനെ അക്കാര്യം ശ്രദ്ധയായി ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

"മഹർഷേ, ഇതാ, മാസം പത്തു തികഞ്ഞു. പണമി ല്ലാതെ ഞാൻ ഇനി എന്തു ചെയ്യും? പ്രസവച്ചെലവു കൾ നടത്തേണ്ടതിലേയ്ക്കു ഭവാന്റെ വശം പണമൊന്നു മില്ലല്ലോ"

ഭാര്യ പറഞ്ഞതു കേട്ടു കഹോഡൻ ഉടനേ പുറ പ്പെട്ടു ധനത്തിനായി ജനകന്റെ സന്നിധിയിൽ പ്രവേ ശിച്ചു.

അവിടെവെച്ചു സൂതയായ വന്ദി വാദത്തിൽ തോല്പി ച്ച കഹോഡനെ വെള്ളത്തിൽ താഴ്ത്തിവിട്ടുകളഞ്ഞു. ഈ

വത്തമാനം ഉദ്ദാലകൻ കേട്ട്, ഇതു തന്റെ ഭൌഹിത്രനെ അറിയിച്ചു ചിതുവിയോഗദുഃഖം അനുഭവിപ്പിക്കരുതെന്നു പുത്രിയെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞേല്പിച്ചു. അനന്തരം, അഷ്ടാവക്രൻ ജനിച്ചു് ഉദ്ദാലകനെ അച്ഛനായും, ശ്വേതകേതുവിനെ സോദരനായും കരുതി വളർന്നവനു. പന്ത്രണ്ടുവയസ്സു കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ, കരുണാമ്പു അഷ്ടാവക്രൻ ഉദ്ദാലകന്റെ മടിയിലിരിക്കുമ്പോൾ, ശ്വേതകേതു കണ്ടു "നിന്റെ അച്ഛനേറതല്ലാ ഈ മടി"യെന്നു പറഞ്ഞു്, ആ കുമാരനെ കരയിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു കൈയിൽ പിടിച്ചു വലിച്ചു് അകറ്റി യിട്ടു. ആ ദുർവ്വാക്കു മനസ്സിൽ തറച്ചു് അഷ്ടാവക്രനു വലുതായ ദുഃഖമുണ്ടായി. ഉടനെ അമ്മയെ ചെന്നു കണ്ടു്. "എന്റെ അച്ഛനെവിടെ?"യെന്നു് ആ ബാലൻ ചോദിച്ചു. ശോകാർത്തയായ സുജാത, മകൻ ശപിച്ചേക്കുമോയെന്ന ഭയത്താൽ സത്യം തുറന്നുപറഞ്ഞു. അന്നു രാത്രി അഷ്ടാവക്രൻ തന്റെ മാതുലനായ ശ്വേതകേതുവിനെ വിളിച്ചു ജനകരാജധാനിയിലേയ്ക്കു് കരുമിച്ചു പോകുവാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.

"ആശ്ചര്യമേറിയ മഹായജ്ഞം ജനകൻ നടത്തുന്നുവത്രേ. അതു കാണുവാൻ നമുക്കു് അങ്ങോട്ടു പോകാം. അവിടെ ബ്രാഹ്മണവിവാദം നമുക്കു കേൾക്കാം. ഉത്തമഭോജനപദാർത്ഥങ്ങളും നമുക്കു കിട്ടുകയും ചെയ്യും. അവിടുത്തെ ബ്രഹ്മഘോഷം ശിവവും ശാന്തവുമാകയാൽ നമുക്കു പല അറിവുകളും നേടാം."

ശ്വേതകേതു അങ്ങനെയാവാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. ഉടനെ അമ്മാമനും മരുമകനുംകൂടി ജനകരാജാവിന്റെ ആ സമൃദ്ധയജ്ഞപ്രദേശത്തെയ്ക്കു നടകൊണ്ടു. വഴിക്കുവെച്ചു്

ഇവർ രാജാവിനെ കണ്ടുമുട്ടി. പരസ്പരം ആളറിയാതെ, രാജാവു് അഷ്ടാവക്രനോടു വഴിമാറുവാൻ പറഞ്ഞു.

അഷ്ടാവക്രൻ—"അന്ധനും, ബധിരനും, സ്ത്രീക്കും, ചുമട്ടുകാരനും, അപ്രകാരംതന്നേ രാജാവിനും ജനങ്ങൾ വഴിയൊഴിച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതുതന്നെ. എന്നാൽ, ബ്രാഹ്മണൻ വരുന്നില്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ രാജാവിനു വഴിവിട്ടുകിട്ടുകയുള്ളൂ. ബ്രാഹ്മണനു രാജാവു വഴി മാറിക്കൊടുക്കുക തന്നേവേണം."

രാജാവു്—"ഭവാനു ഞാൻ ഇതാ വഴിയൊഴിച്ചു തന്നിരിക്കുന്നു. ഇച്ഛപോലെ ഭവാൻ ഈ വഴിക്കു പോയിക്കൊള്ളുക. അഗ്നിക്കു ചെറുതെന്നും വലുതെന്നുമുള്ള ഭേദമുണ്ടോ? ഇന്ദ്രൻപോലും ബ്രാഹ്മണരെ യിപ്പോഴും നമസ്കരിക്കുന്നു. ഭവാൻ ബാലനെന്നിരുന്നാലും, ബ്രാഹ്മണനാകയാൽ, എനിക്കു ഭവാനെ വന്ദിക്കാനിരിക്കുവാൻ വയ്യ."

വഴി ഒഴിച്ചുകിട്ടിയ അഷ്ടാവക്രൻ അമ്മാമനോടുകൂടി അവിടവിടെ നേരെ നടന്നു് ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെത്തി. അവിടെ അവരെ ദ്വാരപാലൻ തടഞ്ഞു. അപ്പോൾ അഷ്ടാവക്രൻ രാജാവിനെ സംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടു് ഉറക്കെ ഇങ്ങനെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

"മഹാരാജാവേ, ഭവാനെ കാണുന്നതിനുള്ള കൌതുഹലത്തള്ളൽകൊണ്ടാണു ഞങ്ങൾ ഈ യജ്ഞശാലയിലേക്കു വന്നിരിക്കുന്നതു്. അതിഥികളായ ഞങ്ങൾ അകത്തു കടക്കുന്നതിലേയ്ക്കു് ഈ ദ്വാരപാലകന്റെ അനുമതിക്കായി ഇതാ കാത്തുനില്ക്കുന്നു. ഇന്ദ്രദ്യുമ്നപുത്രനും, ജനകകുലേന്ദ്രനുമായ ഭവാനേയും ഭവാന്റെ ഈ യാഗശാലയും കാണുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു കൊതിയുണ്ടു്. ക്രോധത്താൽ ഭ

ഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരാണു ഞങ്ങൾ. ഈ ഞങ്ങളെ ഇതാ ഈ ദ്വാരപാലൻ തടയുന്നു."

ദ്വാരപാലൻ—"ഞാൻ ഭവാനെ വന്ദിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഞങ്ങൾ രാജാജ്ഞപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടുന്നവരാണു. വൃദ്ധന്മാരും പിതൃതുല്യന്മാരുമായ ബ്രാഹ്മണരല്ലാതെ ബാലപ്രായന്മാർ ഇപ്പോൾ അകത്തു കടന്നുകൂടെന്നാണു രാജാജ്ഞ."

അഷ്ടാവക്രൻ—"എടോ, ദ്വാരപാല, വൃദ്ധന്മാക്കു മെല്ലാവുന്നെടത്തു് എന്നിക്കും പ്രവേശിക്കാം. സുവൃത്തന്മാരും വേദപ്രഭാവന്മാരും, ഗുരുശുശ്രൂഷാനിരതന്മാരും, ജിതേന്ദ്രിയന്മാരും, വേദാന്തനിശ്ചയം ചെന്നവരുമായ ഞങ്ങൾ വാസുവത്തിൽ, വൃദ്ധഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണു്. ബാലനെന്നോർത്തു മാത്രം ആരേയും അവമതിക്കരുതു്. ബാലാഗ്നിയായാലും തൊട്ടാൽ കൈപൊള്ളുമെന്നു് കാക്കണം."

ദ്വാരപാലകൻ—"ബ്രഹ്മത്തെപ്രതിപാദിക്കുന്ന ഏകാക്ഷരമാണല്ലോ 'കാം.' കാംകാരത്രുചിന്നിയാണു സരസ്വതി. മന്ത്രാർത്ഥവാദങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ആ ദേവി ബഹുത്രുചിന്നിയുമാണു്. മുനിഃസവിതയായി ശോഭിക്കുന്ന ആ വാക്കുദേവിയെ ഭവാൻ അറിഞ്ഞു സേവിക്കേണ്ടതാണു്. അല്ലയോ, മുനികുമാര, ഞാൻ പറയുന്ന ശോഭനവാക്കു ഭവാൻ ആദരിക്കണം. തന്നെത്താൻ പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു വെറും വാക്കു പറയരുതു്. ഭവാൻ ബാലനാണെന്നുള്ളതു ഭവാനെതന്നെ നോക്കി അറിയാവുന്നതാണല്ലോ."

അഷ്ടാവക്രൻ—"ദേഹവൃദ്ധി നോക്കി സാക്ഷാൽ വൃദ്ധിയെ ഗണിക്കുവാൻ കഴികയില്ല. ശരീരത്തിന്റെ മൂപ്പു

12504

ഇലവിൻകായപോലെ നിസ്സാരമാണ്. ഫലംനോക്കി യാണ വൃദ്ധിയെ ഗണിക്കേണ്ടത്. ഹ്രസ്വനും കൃശനു മായിരുന്നാലും ഗ്രന്ഥഫലപൂർണ്ണനാണെങ്കിൽ അവൻ വൃദ്ധനാണ്. ബലഹീനൻ തിച്ചയായും വൃദ്ധനാക യില്ല."

ദ്വാരപാലൻ—"ബാലന്മാർ വൃദ്ധന്മാരെക്കൊണ്ടു മതിമ ന്മാരാകയും, കാലംകൊണ്ടു വൃദ്ധന്മാരാകയുമാണ പ്രെ യ്യുക. അല്പകാലംകൊണ്ട് ആർക്കും ജ്ഞാനിയാകുവാൻ കഴികയില്ല. ഭവാൻ ജനിച്ചിട്ടു ദീർഘകാലമായിട്ടില്ല. ഭവാനു ദീർഘകാലത്തെ വിദ്യാഭ്യാസവുമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ സ്ഥിതിക്കു ഭവാൻ തന്നെത്താൻ വൃദ്ധനെന്നു നടി ച്ചുകൊണ്ടു ഇങ്ങനെ പറയുന്നതു് എന്താണ്."

അഷ്ടാവക്രൻ—"നര നരച്ചതുകൊണ്ടുമാത്രം കൊവൻ വൃ ദ്ധനാകയില്ല. ബാലനെന്നിരുന്നാലും, അവൻ പണ്ഡി തനാണെങ്കിൽ, അവനെ ദേവന്മാർപോലും വൃദ്ധനെ ന്നു ഗണിക്കും. വയസ്സിനേയോ, നരയേയോ, വിത്ത ത്തേയോ ബന്ധുബലത്തേയോ അല്ല, സമ്പൂർണ്ണമായ വേദാധ്യയനത്തേയാണ മുനികൾ ആദരിക്കുക. രാജ സഭയിൽവെച്ചു വന്ദിയെ കാണുവാനാണ ഞാൻ വ ന്നിരിക്കുന്നതു്. എന്റെ വരവു സപൂർണ്ണമാലാധാരിയാ യ രാജാവിനെ ഉണർത്തിക്കു. ഞാൻ പണ്ഡിതന്മാരോടു കൂടി വാദിക്കുന്നതും വാദം വഞ്ചിച്ചു വന്ദിയെ ഞാൻ ജ യിക്കുന്നതും ഉടനേ കാണാവുന്നതാണ്. വിദ്യാപരിപൂ ർണ്ണന്മാരായ വിപ്രന്മാർ രാജാവിനോടും പുരോഹിതമു ഖ്യന്മാരോടുംകൂടി, എനിക്കു വാതത്തിൽ ഉയർച്ചയോ താ

ഴ്ചയോ ഉണ്ടാകുന്നതെന്നു് അടങ്ങിയിരുന്നു കണ്ടുകൊള്ളട്ടേ.”

ദ്വാരപാലൻ—“വിനീതന്മാരായ വിദ്വാന്മാർ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സദസ്സിൽ എട്ടോ പത്തോ വയസ്സുമാത്രം പ്രായം ചെന്ന ബാലനായ ഭവാൻ നേരിട്ടു കടക്കുകയെന്നോ? അതു് എനിക്കു വിചാരിക്കുവാൻപോലും വയ്യ. ഭവാന്നു് ഈ സഭയിൽ പ്രവേശിച്ചേ കഴിയൂ എന്നാണെങ്കിൽ, ഞാൻ ഭവാനെ മറ്റൊരു വഴിക്കു കടത്തിവിടാം. ആ വഴിക്കു ചെന്നാൽ ഭവാന്നു രാജാവിനെ കാണാവുന്നതാണു്.”

അതിന്മണ്ണം ദ്വാരപാലകൻ ഈ മുനികുമാരന്മാരെ അകത്തേക്കു വിടുകയും അവർ രാജസന്നിധിയിൽ ചെല്ലുകയും ചെയ്തു.

അഷ്ടാവക്രൻ—“അല്ലയോ, മഹാരാജാവേ, ഭവാൻ ജനകന്മാരിൽവെച്ചു വരിഷ്ഠനായ സാവ്ഭൌമനാണു്; ഭവാനിൽ സർവ്വസമ്പത്തും സമൃദ്ധമായിരിക്കുന്നു. പണ്ടു യയാതിയെന്നപോലെ ഇന്നു ഭവാനാണു് യജ്ഞകർമ്മങ്ങളിൽ മികച്ചുനില്ക്കുന്നതു്. ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന യാഗത്തിൽ സൂതനായ വന്ദി, വാദജ്ഞന്മാരായ പല വൃദ്ധന്മാരേയും കീഴടക്കിയെന്നും, വാദത്തിൽ തോറ്റവരെ കൊട്ടം ശങ്കകൂടാതെ ഭവാൻ നിയോഗിച്ചപോലെ, ഭവാന്റെ വിശ്വാസപാത്രങ്ങളായ ആൾക്കാർ വെള്ളത്തിൽമുക്കിവിട്ടുവെന്നും ഞാൻ കേട്ടു. ഇപ്പോൾ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നതു് ആ വന്ദിയോടു് അദ്വൈതബ്രഹ്മത്തെപ്പറ്റി ബ്രാഹ്മണസമക്ഷം വാദിക്കുവാനാണു്. എവിടെയാണു് ആ

വന്ദിയ്ക്ക നക്ഷത്രത്തെ സൂര്യനെന്നപോലെ ആ വന്ദിയെ ഞാൻ നിഷ്പ്രഭനാക്കും."

രാജാവു് — "അന്യനുള്ള വാക്യബലത്തെ അറിയാതെയാണു ഭവാൻ വന്ദിയെ വെല്ലുവാൻ ആശിക്കുന്നതു്. വേദജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ പലരും വന്ദിയെ അറിയും. ഭവാനു് ആ വാഗ്വീര്യശാലിയെ അറിഞ്ഞുകൂടാ. വന്ദിക്കുള്ളബലം അറിയാതെ, ആ വാഗ്മിയെ ജയിക്കുവാനോ ഭവാൻ പുറപ്പെട്ടതു്. വന്ദിയോടു് എതിർത്തുവന്ന വിപ്രന്മാർ സൂര്യപ്രകാശത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങളെന്നപോലെ മങ്ങിമറഞ്ഞുപോയതു ഭവാൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നോ? കഷ്ടം! ഭവാനും ആ വന്ദിയെ ജയിക്കണമെങ്കിൽ വിജ്ഞാനമറ്റവരെപ്പോലും വന്ദിയുടെ മുമ്പിൽ ചെല്ലുമ്പോഴെക്കും നിഷ്പ്രഭന്മാരായി നശിച്ചിരിക്കുമേ, ഭവാൻ ആ വന്ദിയോടു് എതിർക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടതിനെപ്പറ്റി ഞങ്ങൾ എന്തുപറയട്ടേ"

അഷ്ടാവക്രൻ — "എന്നെപ്പോലെയുള്ളവരോടു വന്ദി വാദിച്ചിരിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ടാണു ആ സൂതൻ കിട്ടിയതായ സിംഹത്തെപ്പോലെ ഗർവ്വിക്കുന്നതു്. എന്നോടു എതിർക്കുന്നതായാൽ, വഴിക്കുവെച്ചു് അച്യുതണ്ടുപൊട്ടിയ ഇളകാത്തായ വണ്ടിപോലെ, ആ വന്ദി തിരേ തോറും നിശ്ശബ്ദനായി വിണുപോകും."

ഇതുകേട്ടു, രാജാവു് അഷ്ടാവക്രനെ ചില ചോദ്യങ്ങളാൽ പരീക്ഷിച്ചുനോക്കി. ആ പരീക്ഷയിൽ രാജാവിനു സമ്പൂർണ്ണമായ തൃപ്തിയുണ്ടായി.

രാജാവു് — "ഇതുയും വിദ്വാനായ ഭവാനെ വെറും മനുഷ്യ

നായിട്ടല്ലാ ദേവസഭാനായിട്ടാണ ഞാൻ ഗണിക്കുന്നത്. ഭവാൻ കേവലം ബാലനല്ല, വൃദ്ധൻതന്നെയെന്നു ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. വാഗ്മിത്വത്തിൽ ഭവാനോടു തുല്യനായി ആരുമില്ല. ഇനി ഭവാൻ ഈ വഴിക്കു ചെല്ലാം; ഇതാ വന്ദി."

അഷ്ടാവക്രൻ—"ഉഗ്രസേനൻ മുതലായ അപ്രതിമന്മാരായ രാജാക്കന്മാർ പലരും നിറഞ്ഞ ഈ സദസ്സിൽ വാദിപ്രവരനായ ഈ വന്ദിയേ ഇതുവരെ ഞാൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ല. മഹാജലത്തിൽനിന്നു ഹംസത്തെയെന്നപോലെ, ഈ സദസ്സിൽനിന്നു ഞാൻ ഇതാ വന്ദിയെ വാദത്തിന്നായി പിടികൂടുന്നു. താൻ വാഗ്മിയാണെന്നു സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്ന ഈ വന്ദി എന്നോടു കൂടെ മിണ്ടാത്തതെന്താണ്? എടോ, വന്ദി, വെള്ളത്തിൽ മുക്കുകയെന്ന കരാറിൽത്തന്നെ നമുക്കൊന്നു വാദിച്ചുനോക്കാം. അത്യന്തം പ്രദീപ്തമായ അഗ്നി ജലത്തെയെന്നപോലെ, എതിരാളികളുടെ വാഗ്വീര്യത്തെ നിർമൂലമാക്കുന്നവനാണു ഞാൻ എന്നു് അറിഞ്ഞുകൊണ്ടും എന്റെ മുമ്പിൽ ഉറച്ചുനിന്നു കൊള്ളുക. ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന വ്യാഘ്രത്തെ ഉണർത്തുന്നതുള്ളതു ഭവാനെ ഞാൻ പഠിപ്പിക്കാം. സർപ്പത്തിന്റെ തലയിൽ ചവിട്ടിയവനെ അതു വെറുതെ വിട്ടയയ്ക്കയില്ല. അവൻ എത്ര ദണ്ഡകായനായിരുന്നാലും, എത്ര ഗർവ്വോന്മത്തനായിരുന്നാലും സർപ്പത്തിന്റെ കൂടിയേല്ക്കയേ ചെയ്കയുള്ളൂ. ദുർബ്ബലൻ ചെന്നു പർവ്വതത്തിന്മേൽ അടിച്ചാൽ, അവന്റെ കൈയല്ലാതെ, മലയാണു തകർന്നുപോകുക! അല്ലയോ മിഥിലാധിപ പർവ്വതങ്ങളിൽവെച്ചു മൈനാകമെന്നപോ

ലെ, മറവരാജാക്കന്മാരിൽ വെച്ചു ശ്രേഷ്ഠനാണു ഭവാൻ. ഭവാന്റെ മുമ്പിൽ മറവ മന്നവന്മാരെല്ലാം കാളക്കിടാങ്ങളെപ്പോലെയാണ്. സുരന്മാരിൽവെച്ചു മഹേന്ദ്രനും, നദികളിൽവെച്ചു ഗംഗയും, മികച്ചുനില്ക്കുന്നതുപോലെ രാജാക്കന്മാരിൽവെച്ചു പ്രവരനാണു ഭവാൻ. ഇൗ വന്ദിയെ എന്നോടു വാദിക്കുവാനായി ഭവാൻ നിയോഗിച്ചാലും."

അഷ്ടാവക്രൻ സഭയിൽവെച്ചു ക്രുദ്ധനായി ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു പോരിനുവിളിച്ചതു അനുസരിച്ചു വന്ദി മുന്നോട്ടിറങ്ങി വാദത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. താനാരാണെന്നുള്ളതു പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അവർ കുറേനേരം വാദിക്കുകയും കടുവിൽ, വന്ദിക്കു വാക്കു കിട്ടാതാകയും ചെയ്തു. മൂകനായി ചിന്താമഗ്നനായി വന്ദി തലതാഴ്ത്തിയതും അഷ്ടാവക്രൻ തെളിഞ്ഞു തലയുയർത്തി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതും കണ്ടു സദസ്സിൽനിന്നു മഹത്തായശബ്ദം ഉയർന്നു. വിജയിയായ അഷ്ടാവക്രനേ ബ്രാഹ്മണർ കൈകൂപ്പിനിന്നു പൂജിച്ചു.

അഷ്ടാവക്രൻ—"ഈ വന്ദി ഇതിനുമുമ്പു വേദജ്ഞന്മാരായ പല വിപ്രന്മാരേയും വാദത്തിൽ ജയിച്ചു വെള്ളത്തിൽ താഴ്ത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടല്ലോ. പരാജിതന്മാർക്കുള്ള ആ അനുഭവംതന്നെ ഇപ്പോൾ വന്ദിയും ഏറ്റുകൊള്ളട്ടെ. ഈ സൂതനെ പിടിച്ചു് ഉടനേ വെള്ളത്തിൽ മുക്കിവിടണം"

വന്ദി—"മഹാരാജാവേ, വരുണന്റെ പുത്രനാണു ഞാൻ. ഭവാൻ നടത്തുന്ന ഈ യജ്ഞംപോലേതന്നെ പന്തീരാണ്ടുകൊണ്ടു് അവസാനിക്കുന്ന ഒരു യജ്ഞം ഇപ്പോൾ വരുണാലയത്തിൽ നടക്കുന്നുണ്ടു്. ആ യജ്ഞത്തിലേക്കു അയയ്ക്കുവാൻവേണ്ടിയാണു ഞാൻ വിപ്രശ്രേഷ്ഠന്മാരെ

വെള്ളത്തിൽ താഴ്ത്തിവിട്ടതു്. അവരെല്ലാവരും വരുണസത്രംകഴിഞ്ഞ ഉടനെ ഇങ്ങു തിരിച്ചുവന്നുകൊള്ളും. പൂജനീയനായ അഷ്ടാവക്രനെ ഞാൻ ഇതാ പൂജിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവിനെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വരുത്താം.”

വന്ദിയെ സമുദ്രത്തിൽ മുക്കുകതന്നെ വേണമെന്നു തിട്ടംപിടിക്കയാൽ അഷ്ടാവക്രനും രാജാവു് ആ സൂതനെ വിട്ടുകൊടുത്തു. തനിക്കു ഈ വന്ദിയെക്കൊണ്ടു കാര്യമൊന്നുമില്ലെന്നും, പരാജിതന്മാരെ വന്ദി ഇതുവരേ ചെയ്യുവന്നപ്രകാരം ഇപ്പോൾ പരാജിതനായ വന്ദിയെ രാജഭടന്മാരെക്കൊണ്ടു വെള്ളത്തിൽ താഴ്ത്തേണമെന്നും അഷ്ടാവക്രൻ വാദിച്ചു. വരുണപുത്രനായ തനിക്കു വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിയാലും ഭയമില്ലെന്നുപറഞ്ഞു വന്ദി ശാന്തനായിസ്ഥിതിചെയ്തു. അപ്പോഴേക്കും ഇതിനുമുമ്പു വന്ദിയാൽ സമുദ്രത്തിൽ താണുപോയ വിപ്രന്മാരെല്ലാവരും ഉയർന്നുവന്നു ജനകന്റെ സമീപത്തെത്തി. അക്കൂട്ടത്തിൽ അഷ്ടാവക്രപിതാവായ കഹോഡനുമുണ്ടു്.

കഹോഡൻ—“മക്കളിൽ ഗിന്നു് ഇങ്ങനെയുള്ള കർമ്മംതന്നേയാണു് എല്ലാ അച്ഛന്മാരും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതു്. എനിക്കുചെയ്യുവാൻകഴിയാത്തതു് എന്റെ മകൻ ചെയ്തു. ബലഹീനനും ബലവാനും, മൂഢനും പണ്ഡിതനും പുത്രനായി ജനിക്കുക സാധാരണമാണു്. അല്ലയോ മിഥിലാധിപ, ഭവാനും മംഗളമുണ്ടാകട്ടെ. ഭവാന്റെ ശത്രുക്കളുടെ ശിരസ്സു് അന്തകൻ സ്വയമേവ മൂർച്ചയേറിയ വെൺമഴുവാൽ അറുത്തുവീഴ്ത്തട്ടെ.”

അനന്തരം, കഹോഡൻ പുത്രനോടുകൂടി ആശ്രമത്തിലേക്കു വന്നു. രാജാവിന്റെ അനുജ്ഞപ്രകാരം വന്ദി സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങുകയും, ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും അവരുടെ സ്ഥാനത്തേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു. ആശ്രമത്തിൽ എത്തിയതിൽപിന്നെ, കഹോഡൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം അഷ്ടാവക്രൻ സമംഗാതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്കയാൽ, വളവുകളെല്ലാം നിവർന്നു ശരീരം സമമായിത്തീർന്നു. വന്ദിയെ ജയിച്ച വിശ്രുതനായ ആ മുനികുമാരൻ മാതാപിതാക്കളോടുകൂടി സസുഖം വാണുവരികയും ചെയ്തു.

---

6. ഋശ്യശൃംഗചരിതം

തപസ്സിദ്ധനും, അമോഘവീര്യനും, പ്രജാപതിതുല്യനുമായ വിഭാണ്ഡകനെന്ന ബ്രഹ്മർഷിക്കു പ്രതാപവാനും മഹാതേജസ്വിയും, വൃദ്ധസമ്മതനുമായുണ്ടായ പുത്രനാണു ഋശ്യശൃംഗൻ. ആഴംകൂടിയ കുഴിയിൽ കടന്നിരുന്നു ദീർഘകാലം തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടുവരവേ, കരുണാൽ ഉർവ്വശിയേ കണ്ടു കാശ്യപനായ വിഭാണ്ഡകനു രേതഃസ്രവണമുണ്ടായി. ജലസ്പർശകാലത്താണ് ഇതു സംഭവിച്ചതു്. ജലത്തിൽവീണ ആ രേതസ്സ്, ദാഹിച്ചു വെള്ളത്തിനായി വന്ന ഒരു മാൻപേട വെള്ളത്തോടൊന്നിച്ചു കുടിക്കയും, ഉടനെ ആ മൃഗി ഗർഭിണിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ലോകകർത്താവായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ ശാസനപ്രകാരം മാൻപേടയായിത്തീർന്ന ഒരു ദേവകന്യകയാണിവൾ. ഒരു മുനികുമാരനെ പ്രസവിക്കുമ്പോൾ ഈ ദേവകന്യകയ്ക്കു മോക്ഷമുണ്ടാകുമെന്നാണ് വിധി. ആ വിധിയാൽ ആ മൃഗിയിൽ ഒരു

മഹർഷി ജനിച്ചു. ആ തപോനിത്യനായ കുമാരനാണു ഋശ്യശൃംഗൻ. മൃഗത്തെപ്പോലെ ശിരസ്സിൽ കൊമ്പുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണു ഋശ്യശൃംഗനെന്നു പേരുണ്ടായതു്. അച്ഛനോടൊന്നിച്ചു നിത്യബ്രഹ്മചാരിയായി കാട്ടിൽതന്നെ പാർത്തുവരുകകൊണ്ടു ഋശ്യശൃംഗൻ അച്ഛനേയൊഴികെ മറ്റാരേയും കാണാതെ, അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞുവന്നു.

അക്കാലത്തു് അംഗരാജ്യത്തെ ഭരിച്ചിരുന്നതു ദശരഥസഖാവായ ലോമപാദനാണു്. ആ രാജാവു്, മോഹത്താൽ ബ്രാഹ്മണവഞ്ചനചെയ്യുവതിനു്. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം വെടിഞ്ഞുപോയി. രാജാവു പുരോഹിതനെ സംബന്ധിച്ചു യദൃച്ഛയാ ചെയ്തുപോയ അപചാരത്താൽ ഇന്ദ്രനും പിണങ്ങുകയും, തന്നിമിത്തം രാജ്യത്തു മഴ പെയ്യാതാകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ പ്രജകൾ വലിയ സങ്കടത്തിലായി. ഇന്ദ്രനെക്കൊണ്ടു വർഷിപ്പിക്കുവാൻ സമർത്ഥന്മാരായി, മഹർഷികളായി, തപോധനന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരേ വിളിച്ചു, മഴപെയ്യിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടുന്ന ഉപയോഗത്തെപ്പറ്റി ലോമപാദൻ ചോദിച്ചു. അവരിൽ ഒരു മുനിവരൻ അംഗേശനോടു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു: — "രാജാവേ, ഭവാൻ ബ്രാഹ്മണരേ കോപിപ്പിച്ചിരിക്കയാൽ, അതിനു പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യുകയാണു് ആദ്യം വേണ്ടതു്. അതിൽപ്പിന്നെ മുനികുമാരനായ ഋശ്യശൃംഗനേ ഈ രാജ്യത്തു വരുത്തണം. കാട്ടിൽ പിറന്നു കാട്ടിൽത്തന്നേ വളരുന്ന ആ മുനിപുത്രൻ സ്ത്രീവിഷയത്തിൽ യാതൊന്നും തന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടാത്ത ആർജ്ജവശീലനാണു്. ആ മഹാതപസ്വി ഈ രാജ്യത്തു വന്നാൽ പർജ്ജന്യം വർഷിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല."

അംഗാധിപതി ഈ മുനിവാക്യം കേട്ട്, അപ്പോൾതന്നെ ചെന്ന ബ്രാഹ്മണരേ കണ്ട പ്രായശ്ചിത്തത്താൽ പ്രസാദിപ്പിച്ചതിൽപ്പിന്നെ തിരിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങനെ ചെയ്കയാൽ പ്രജകളെല്ലാവരും സന്തുഷ്ടരായി. അനന്തരം ലോമപാദൻ മന്ത്രകോവിദന്മാരായ സചിവന്മാരെ വിളിച്ചു, ഋശ്യശൃംഗനേ വരുത്തുവാനുള്ള യത്നത്തെപ്പറ്റി ആലോചിച്ച് ഒടുവിൽ ഉപായം കണ്ടുപിടിച്ചു. അതിനുണ്ണം രാജാവു വാരസ്ത്രീരത്നങ്ങളെ വിളിച്ചുവരുത്തി, എന്തിനും പോരുന്ന അവരെ തന്റെ അഭിലാഷം അറിയിച്ചു.

"ശോഭനകളായ നിങ്ങൾ മുനികുമാരനായ ഋശ്യശൃംഗനേ ഉപായത്താൽ പ്രലോഭിപ്പിച്ചുവിശ്വസിപ്പിച്ച് എന്റെ രാജ്യത്തേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവിൻ!"

ഈ രാജാജ്ഞകേട്ട് ആ വേശ്യാസ്ത്രീകൾ വിഷമതയിലായി. രാജകോപഭയവും മുനിശാപഭയവും അവരുടെ ഹൃദയത്തെ വല്ലാതെ ഞെരുക്കി. ഒടുവിൽ, ശാപഭയം തന്നേ മുന്നിട്ടുനില്ക്കയാൽ, ഈ കർമ്മം തങ്ങൾക്ക് അസാദ്ധ്യമാണെന്നു മനസ്സുകെട്ട വിളിച്ചുകൊണ്ട് അവർ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവരിൽ ഒരു വൃദ്ധ മുന്നോട്ടുവന്നു, താൻ ഇക്കാര്യം നടത്തിക്കൊള്ളാമെന്നു കൈയേറ്റു.

"മഹാരാജാവേ, ആ താപസനെ ഇവിടേ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കാം. അതിലേയ്ക്കു വേണ്ടുന്നതൊക്കയും അവിടുന്നു തരണം. അതെല്ലാം കിട്ടിയാൽ മുനികുമാരനായ ഋശ്യശൃംഗനേ ഞാൻ ഇവിടെ എത്തിക്കാം."

ലോമപാദൻ അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്തു. ദ്രവ്യധാന്യവും വിവിധരത്നങ്ങളും, പിന്നെ വേണ്ടുന്നതുമെല്ലാം കൊടുത്തു

രാജാവു് അവളെ അയച്ചു. ആ വൃദ്ധയാവട്ടേ രൂപയൌവനസമ്പന്നകളായ ഏതാനും സ്ത്രീകളോടുകൂടി കാട്ടിലേയ്ക്കു പോയി.

രാജകാര്യസിദ്ധിക്കായി രാജസന്ദേശത്തെ വഹിച്ചുകൊണ്ടു സ്വബുദ്ധിയാൽ അവിടം വഞ്ചികൊണ്ടു് ഒരു ആശ്രമം നിർമ്മിച്ചു. കൃത്രിമമായി, പുഷ്പഫലസമൃദ്ധമായ വൃക്ഷങ്ങളാലും, ലതകളാലും ശോഭിതമായി, ഏറ്റവും രമണീയവും ഏറ്റവും മനോഹരവും അത്ഭുത ദർശനവുമായിട്ടാണു് ആ ആശ്രമത്തെ ചമച്ചതു്. ആ ആശ്രമവഞ്ചിയെ കാശ്യപാശ്രമത്തിൽനിന്നു് അധികം അകലേയല്ലാതെ കെട്ടിയിട്ടു. തന്റെ ചാരന്മാരിൽനിന്നു കാശ്യപാശ്രമത്തിലെ സ്ഥിതിഗതികളും ആ വൃദ്ധ ശരിയായി അറിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ, കാശ്യപൻ വെളിയിലെങ്ങോ പോയ സമയത്തു ശൃംഗശൃംഗന്റെ മുമ്പിലെയ്ക്കു തന്റെ പുത്രിയെ അയച്ചു. ആ കുശല ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു് ആ മുനികുമാരനെ പ്രതിബന്ധംകൂടാതെ കണ്ടു കുശലപ്രശ്നംചെയ്യുംവേശ്യ — "മഹർഷേ, താപസന്മാക്കു കുശലംതന്നേയല്ലയോ? കായകിഴങ്ങുകളും ഇവിടെ വേണ്ടുവോളം കിട്ടുന്നില്ലയോ? ഭവാന്നു് ഈ ആശ്രമത്തിൽ സുഖമല്ലയോ? ഭവാനേ കാണുവാനാണു ഞാൻ ഇവിടെ വന്നിരിക്കുന്നതു്. താപസന്മാക്കു തപസ്സു വർദ്ധിക്കുന്നില്ലയോ? ഭവാനിൽ പ്രിയത്തോടുകൂടി ഭവാന്റെ പിതാവു ദിനതചേരാതെ വാണരുന്നില്ലയോ? വിപ്രന്മാർ മുറയ്ക്കു സ്വാദ്ധ്യായം ചെയ്യുന്നില്ലയോ?"

ശൃംഗശൃംഗൻ — "ജ്യോതിസ്സുപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നവാൻ എനിക്കു വന്ദ്യൻതന്നേയെന്നു ഞാൻ വിചാരി

ക്കുന്നു. ഭവാന്നു വേണ്ടുംപോലെ, യഥാധർമ്മം പാദ്യത്തെയും ഫലമൂലങ്ങളേയും ഞാൻ തരാം. മാന്തോൽ വിരിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ദർഭപ്പുൽപ്പായയിൽ ഭവാൻ ഇരുന്നാലും! അല്ലയോ ബ്രാഹ്മണാ, ഭവാന്റെ ആശ്രമം ഏവിടേയാണ്? ഭവാൻ എന്തു വ്രതമാണ് ഇപ്പോൾ ആചരിച്ചുവരുന്നത്?

വേശ്യ – "ഇവിടെനിന്നു മൂന്നു യോജന ദൂരെ ഈ പർവതത്തിന്റെ അപ്പുറത്താണ് എന്റെ രമണീയമായ ആശ്രമം. ഞാൻ ആരേയും വന്ദിക്കയില്ല. പാദ്യോദകം ഞാൻ തൊടുകയില്ല. ഭവാൻ എന്നെ വന്ദിക്കരുതു്. ഞാൻ ഭവാന്മേയും വന്ദിക്കയില്ല. ഇതാണ് എന്റെ ധർമ്മവും വ്രതവും. ഭവാൻ എനിക്കു ആശ്ലേഷിക്കത്തക്കവനാണ്.

ഋശ്യശൃംഗൻ – പലതരം പഴങ്ങളും, കായകളും ഇവിടെയുണ്ട്. അതെല്ലാം ഭവാൻ ഭുജിച്ചുകൊള്ളുക.

ഋശ്യശൃംഗൻ കൊടുത്ത ആ ഫലമൂലങ്ങളെല്ലാം ആ വേശ്യ നിരാകരിച്ചു, താൻ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള വിശിഷ്ട ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങളും മുനികുമാരനു കൊടുത്തു. മഹാരസത്തോടും സുന്ദരരൂപത്തോടും കൂടിയ ആ പദാർത്ഥങ്ങൾ ഋശ്യശൃംഗനു നല്ലവണ്ണം രുചിച്ചു. സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങളും ശോഭകൂടിയ വിചിത്രവസ്ത്രങ്ങളും ഉത്തമാഭരണങ്ങളും കൊടുത്തു് ആ വേശ്യ മുനികുമാരനോടുകൂടി രസിച്ചു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു സാമോദം ക്രീഡിച്ചു. കാച്ചുതുങ്ങിയ ലതയെന്നപോലെ കുനിഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ടു് അവൾ ഋശ്യശൃംഗന്റെ മുമ്പിൽ പന്തടിച്ചു കളിച്ചു. ആ കുമാരനെ മാറോടണച്ചു

പിടിച്ച് അവർ വീണ്ടും വീണ്ടും പുണർന്നു. പുഷ്പിതവൃക്ഷങ്ങളിലെ കൊമ്പുകൾ താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചു പൂത്തുലഞ്ഞ കുറ്റിച്ചെടികൾ അവരുടെ, ലജ്ജാകുലയായിനിന്നു മദംവളർന്ന കളിച്ചുംകൊണ്ട് അവർ ഋശ്യശൃംഗനെ പ്രലോഭിച്ചു. മുനികുമാരൻ മയങ്ങിക്കഴിഞ്ഞുവെന്നുകണ്ടപ്പോൾ, അവർ മൂപ്പിക്കുവാനായി അദ്ദേഹത്തെ അവർ തുടരെത്തുടരെ ആശ്ലേഷിച്ചുതുടങ്ങി. കുറ്റിൽ തനിക്കു് അഗ്നിഹോത്രത്തിനു വൈകിയെന്നു കളവുപറഞ്ഞിട്ട് അവർ വീണ്ടും വീണ്ടും തിരിഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ട് അവിടെ നിന്നുപോയി. ഋശ്യശൃംഗനാവട്ടേ, മനോവേശത്താൽ ഉന്മത്തനായി, നിശ്ചേഷ്ടനായി, ആർത്തനായി നെടുവീർപ്പിട്ടുതുടങ്ങി. കുറേനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചെമ്പിച്ച കണ്ണുകളോടും, ശരീരം നിറയേ രോമങ്ങളോടും കൂടിയ ആ സുവൃത്തനും, സ്വാദ്ധ്യായവാനും സമാധിയുക്തനുമായ വിഭാണ്ഡകകാശ്യപൻ അവിടെ വന്നു. മനസ്സുരിഞ്ഞു ചിന്താമഗ്നനായി, ദീനനായി മേല്പോട്ടുനോക്കി ശ്വസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുത്രനെക്കണ്ട് അദ്ദേഹം സംഭ്രമിച്ചു.

വിഭാണ്ഡകൻ—"ഉണ്ണീ, നീ ഇതുവരേയായിട്ടും സമിത്തുതയ്യാറാക്കീട്ടില്ലയോ? നീ അഗ്നിഹോത്രത്തിൽ ഹോമിച്ചില്ലയോ? സ്രുക്കും സ്രുവവും നീ കഴുകി വെടുപ്പാക്കിയില്ലയോ? നീ പശുവിനെ കറന്നില്ലയോ? മകനേ, നിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ ഭാവം മുൻപോലെയല്ലല്ലോ കാണുന്നതു്. നീ ചിന്താപരനായി, നിശ്ചേഷ്ടനായി ഏറ്റവും ദീനനായിരിക്കുന്നതു എന്തുകൊണ്ടാണു്? ഇവിടെ ഇപ്പോൾ ആരെങ്കിലും വരികയുണ്ടായോ?"

ഋശ്യശൃംഗൻ—"ജടധരനായ കരു ബ്രാഹ്മണാചാരി ഇ

പ്പോൾ ഇവിടെ വരികയുണ്ടായി. ആ മനസ്വി അതി ഭിക്ഷുനോ അതിഹ്രസ്വനോ അല്ലാ. സ്വതഏവ സുര നേപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന ത്രപസമ്പന്നനായ അദ്ദേഹം കമലായതാക്ഷനും സുവർണ്ണവർണ്ണനുമാണ്. ഏറ്റവും വെണ്മകൂടിയ അദ്ദേഹം സൂര്യനെപ്പോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ മിന്നുകയും കറുത്തു വിളങ്ങുന്നു. നിണ്ടിരണ്ടു നവമണം ചേർന്ന മയംകൂടിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജട പൊൻകയറുകൊണ്ടു കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ആകാശത്തിൽ മിന്നലെന്നപോലെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണത്തിൽ കുണ്ഡലം മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നു. ഏറ്റവും മനോഹരങ്ങളായ രണ്ടു മാംസപിണ്ഡങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്തിൻകീഴിലായി മുളച്ചുയർന്നിരിക്കുന്നു. ഐരാവതത്തെപ്പോലെ അദ്ദേഹത്തിനും അരഞ്ഞാണുണ്ട്. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റേതു കാഞ്ചനമയമായി ശോഭിക്കുന്നതാണ്. അതിനും പുറമേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലുകളിൽ അത്ഭുതവും ദർശനീയവുമായ ചിലമ്പുകൾ തിളങ്ങുന്നു. ഇരുകൈകളിലും എനിക്കു രക്ഷയാലയെന്നതുപോലെ, അദ്ദേഹത്തിനും നല്ല കിടുക്കമുള്ള കങ്കണങ്ങളുണ്ട്. അദ്ദേഹം ചലിക്കുമ്പോൾ സരസ്സിൽ ഉന്മത്തങ്ങളായ ഹംസങ്ങളുണ്ടാകുന്നപോലെ ആ ആഭരണങ്ങൾ സുസ്വരം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉടുപ്പുകൾ അത്ഭുതദർശനീയങ്ങളാണ്. അതു അഴുകുകൂടിയവ എനിക്കില്ല. അങ്ങിനെതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖവും അത്ഭുതദർശനീയമാണ്. കുയിൽനാദംപോലെ മനോഹരവും ആഹ്ലാദവുമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾകേട്ടു എന്റെ ഭയന്ത

രാത്മാവു തൃപ്തിയാവാതെ ഉഴലുന്നു. വസന്തകാലമദ്ധ്യത്തിൽ വനത്തിൽനിന്നെന്നപോലെ, ഗന്ധംകലർന്ന കാറ് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തന്റെ ജടയെ ലലാടമദ്ധ്യത്തിനു തേരെ രണ്ടായി പകുത്തിട്ടാണ് അദ്ദേഹം കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ വിചിത്രചക്രവാളങ്ങളാൽ ആവൃതമായപോലെ സുന്ദരമായിരിക്കുന്നു. ഉരുണ്ടു് അഴകേറിയ കരുകായ അദ്ദേഹം വലതുകൈകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ എറിയുകയുണ്ടായി. അതു താഴെ വീണ ഉടനെ തന്നെത്താൻ മേല്പോട്ടുയരുന്നതും, അങ്ങനെ വീണ്ടും വീണ്ടുമുണ്ടാകുന്നതും കണ്ടു ഞാൻ വിസ്മയിച്ചു. അദ്ദേഹം ആ കായയെ അടിച്ചുതാഴ്ത്തുകയും ഉയരുവാൻ വിടുകയും ചെയ്യുകൊണ്ടു് കാറ്റാറ്റ് ആടുന്ന തരംപോലെ, ചുറ്റിത്തിരിയുന്നു. ദേവകുമാരനെപ്പോലേ ശോഭിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിട്ടു് എനിക്കു് ആശ്ചര്യവും ആസക്തിയും വളർന്നിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം എന്നെ വീണ്ടും വീണ്ടും ആശ്ലേഷിക്കയും എന്റെ ജടചിടിച്ചു മുഖത്തോടു മുഖം ചേർത്തുകൊണ്ടു, ശബ്ദംപുറപ്പെടുവിച്ചു് എന്നെ അത്യധികം സന്തോഷിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഞാൻ കൊടുത്ത പാട്യത്തേയോ ഫലങ്ങളേയോ അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ടില്ല. അങ്ങനെയാണത്രേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്രതം. അദ്ദേഹം വേറെ ചില പഴങ്ങൾ എനിക്കു തരികയുണ്ടായി. രസംകൊണ്ടു ഞാൻ ഇതുവരെ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഫലങ്ങളൊന്നും ഇവയോടു തുല്യമല്ല. ആകാരംകൊണ്ടും രസംകൊണ്ടും നമ്മുടെ ഈ ഫലങ്ങളേക്കാൾ അവ എത്രയോ മികച്ചവയാണു്. അ

ഉദാരത്രപൻ, പിന്നീട്, എനിക്കു കുടിക്കുവാൻ ഏറ വും രസംകൂടിയ കുറെ ജലം തരികയുണ്ടായി. അതു കുടിച്ചപ്പോൾ സന്തോഷം വളർന്ന് എനിക്കു ഭൂമി മുഴുവൻ ചലിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. തപസ്സാൽ പ്രകാശിക്കുന്ന അദ്ദേഹം പട്ടണത്തിൽ കൊത്തിരുന്ന മണമേറിയ വിചിത്രപുഷ്പങ്ങളെ ചിതറിക്കൊണ്ട്, കട്ടവിൽ, സ്വന്ത ആശ്രമത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം എന്നെ യിട്ടുപോകുകയാൽ നഷ്ടചിത്തനായിത്തീർന്ന ഈ എന്റെ ശരീരം മുഴുവൻ ദഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഉടനേ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തേയ്ക്കു പോകേണമെന്നാണ് എന്റെ ആശ. അദ്ദേഹം എപ്പോഴും എന്റെ അരികെത്തന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കണം. എന്റെ അച്ഛാ, ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കാണുവാൻ ഇതാ പോകുന്നു. ആ ധാർമ്മികനുള്ള തപോവിധിപോലേയും ബ്രഹ്മചര്യാക്രമംപോലേയും ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടൊത്തു ചെയ്തുകൊള്ളാം. അദ്ദേഹത്തെ കാണാതെ എന്റെ മനസ്സു വല്ലാതെ തപിക്കുന്നു.

വിഭാണ്ഡകൻ—"മകനേ, അത്ഭുതദർശനീയമായ രൂപം ധരിച്ചു സഞ്ചരിക്കുന്ന ഏതോ രാക്ഷസന്മാരാണ് അവർ. അതുല്യവീര്യന്മാരായ രാക്ഷസന്മാർ സുന്ദരരൂപന്മാരായി നടന്നു തപോവിഘ്നം ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അപ്പോഴപ്പോൾ വേണ്ടുംപോലെ മനോഹരരൂപം ധരിച്ചു പലതരം ഉപായങ്ങളും പ്രയോഗിച്ച് ആ ഉഗ്രരൂപന്മാർ വനങ്ങളിൽ ചെന്ന മുനികളെ സുഖങ്ങളിൽനിന്നും പുണ്യലോകങ്ങളിൽനിന്നും പതിപ്പിക്കും. ശുഭലോകങ്ങളെ കാംക്ഷിക്കുന്ന മിതവ്രതന്മാരായ മുനികൾ

അ രാക്ഷസന്മാരോട് ഒരിക്കലും ഇണങ്ങരുത്. തപോ
വിഘ്നം ചെയ്യ ക്രീഡിക്കുന്ന ആ പാപാചാരന്മാരേ മുനി
കൾ നോക്കുകപോലും ചെയ്യരുത്. ദുർജ്ജനങ്ങൾക്കു
ചേരുന്ന പാപമയമായ മദ്യമാണ് അവൻ നിനക്കു ത
ന്ന പേയം. വിചിത്രങ്ങളും, ഉജ്ജ്വലങ്ങളും, സുരഭിലങ്ങ
ളുമായ മാല്യങ്ങളും മുനികൾക്കു ചേർന്നവയല്ലെന്നും നി
നക്കറിഞ്ഞുകൂടേ?"

ഇങ്ങനെ ഇതെല്ലാം രക്ഷസ്സിന്റെ പ്രയോഗമാണെ
ന്നുപറഞ്ഞു മകനേ ആ ചിന്തയിൽനിന്നു പിന്മാറുവാൻ
ശ്രമിച്ചിട്ടുവിഭാണ്ഡകൻ ആ വേശ്യയെ അന്വേഷിക്കുവാൻ
പോയി. മൂന്നാംനാൾ താടന്നിട്ടും അവളെ കണ്ടുകിട്ടാതെ ആ
മുനി സ്വന്തം ആശ്രമത്തിൽ തിരിച്ചുവന്നു. പിന്നീടൊരു
നാൾ ആ കാശ്യപൻ വിധിപ്രകാരം ഫലങ്ങൾ കൊണ്ടു
വരുവാനായി പുറത്തേക്കുപോയതരം നോക്കി, ആ വേ
ശ്യാംഗന ഋശ്യശൃംഗനെ പ്രലോഭിപ്പിക്കുവാനായി വീണ്ടും
അവിടെവന്നു. അവളെ കണ്ടു, മുനികുമാരൻ സന്തുഷ്ട
നും സംഭ്രാന്തനുമായി എഴുന്നേറ്റ് "അച്ഛൻ വരുംമുമ്പേ
നമുക്കു ഭവാന്റെ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു പോകാം" എന്നു പ
റഞ്ഞു തിടുക്കി. ഉടനേ ആ കാശ്യപന്റെ ഏകപുത്രനെ
അവൾ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു തന്റെ കൃത്രിമാശ്രത്തിൽപ്ര
വേശിപ്പിച്ചു, ആ വഞ്ചി അഴിച്ചുവിട്ടു. പലപല ഉപായ
ങ്ങളാൽ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ആ വേശ്യ ഋശ്യശൃംഗ
നെ അംഗരാജാവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ചേർക്കുവാനായി
ആശ്രമക്കപ്പൽ തുഴഞ്ഞുവിട്ടു കരയണപ്പിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞു
രാജാവു വന്നു, വിചിത്രവനംപോലെ കൃത്രിമനിർമ്മിതമായ
ആശ്രമത്തിൽനിന്നു മുനികുമാരനെ കരയിൽ ഇറക്കി

അന്തഃപുരത്തിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോഴേക്കും അച്ഛൻ പുത്രിയായ ശാന്തയെ സകാമനായിത്തീർന്ന ലോമപാദൻ ഋശ്യശൃംഗനു കൊടുത്തു. പിന്നീടു രാജാവു വിഭാണ്ഡകന്റെ ക്രോധം നശിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടുന്ന ഉപായങ്ങളാണു ചെയ്തത്. ആശ്രമത്തിൽനിന്നുള്ള മാർഗ്ഗത്തിൽ കൃഷിസ്ഥലങ്ങളേയും, പശുക്കളേയും വീരന്മാരായ പശുപാലന്മാരുടെ സംരക്ഷണയിൽ തയ്യാറാക്കി. പുത്രലാലസനായ മഹർഷി വന്നു ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതായാൽ അദ്ദേഹത്തോടു പറയേണ്ടതു രാജാവു് ആ ഗോപന്മാരെ പഠിപ്പിച്ചു.

"വിഭാണ്ഡകമഹർഷിയെ കണ്ടാൽ നിങ്ങൾ കൈകൂപ്പി വണങ്ങിനിൽക്കണം. 'അവിടുത്തെ പുത്രന്റെ വകയാണു പശുക്കളും കൃഷിസ്ഥലങ്ങളുമാണ് ഇവ'യെന്നു നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടു പറയണം. "അവിടുത്തെ ചൊൽപ്പടിക്കു നില്ക്കുന്ന ദാസന്മാരായ ഞങ്ങൾ അവിടുത്തേയ്ക്കു എന്തുപ്രിയമാണു ചെയ്യേണ്ടതു് എന്നു നിങ്ങൾ ചോദിക്കണം."

ഇപ്രകാരം ആ ഗോപന്മാരെ പറഞ്ഞേല്പിച്ചയച്ചു, ലോമപാദൻ മുനിക്രോധത്തെ ശമിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടുന്ന എല്ലാ ഏർപ്പാടുകളും ചെയ്തു. ചണ്ഡകോപനായ വിഭാണ്ഡകനാവട്ടെ, ഫലമൂലങ്ങൾ തേടി ആശ്രമത്തിൽ വന്നു നോക്കിയതിൽ മകനെ കാണായ്കയാൽ ക്രോധാവേശം കൊണ്ടു വിറച്ചുതുടങ്ങി. ഇതു ലോമപാദൻ ചെയ്ത പണിയായിരിക്കാമെന്നു ശങ്കിച്ചുകൊണ്ടു് ആ രാജാവിനെ രാഷ്ട്രത്തോടും പുരത്തോടുംകൂടി ദഹിപ്പിക്കുവാൻ കൃതനിശ്ചയനായി ക്രുദ്ധനായി അങ്ങോട്ടു നടന്നു. വിഷണ്ണനായ അദ്ദേഹം ലോമപാദൻ ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ആ

ഗോധാന്യസമൃദ്ധമായ കൃഷിപ്രദേശത്തെത്തി. മുനിയേ കണ്ടു ഗോപന്മാർ എതിരേറ്റുചെന്നു വിധിപോലെ പൂജിച്ചു. അന്നരാത്രി അവിടെ ഒരു രാജാവിനെപ്പോലെ അതിസുഖത്തോടുകൂടിയാണു കാശ്യപൻ പാർത്തതു്. ഗോപന്മാരിൽനിന്നു വളരെ സൽക്കാരങ്ങളേറ്റ മഹർഷി ആ ഗോപന്മാർ ആരുടെ ആളുകാരെന്നു ചോദിച്ചു. "ഈ കാണുന്ന ധനം മുഴുവൻ അവിടുത്തെ പുത്രനുള്ളവതന്നെ" യെന്നിങ്ങനെ രാജാവു പറിപ്പിച്ചപോലെ ഗോപന്മാർ മറുപടി കൊടുത്തു. അതിൽപ്പിന്നെ, വിഭാണ്ഡകൻ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ട ദേശംതോറും സൽക്കാരങ്ങളേറ്റുകൊണ്ടും, ഗോപന്മാരിൽനിന്നു മധുരോക്തികളും കേട്ടുകൊണ്ടും ക്രോധം മുഴുവൻ ശമിച്ചു സന്തുഷ്ടനായ നിലയിലാണു് അംഗരാജധാനിയിൽ എത്തിയതു്. ലോമപാദനോൽ വേണ്ടുംപോലെ പൂജിതനായ മഹർഷി, സഭയിൽ ദേവേന്ദ്രനെന്നപോലെ അവിടെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന പുത്രനേയും, സുപ്രഭമായ സൌദാമിനിയെന്നപോലെ വിളങ്ങുന്ന സ്നുഷയായ ശാന്തയേയും കണ്ടു. ശാന്തയെന്നപോലെ ഗ്രാമങ്ങളും പശുക്കൂട്ടങ്ങളും മകന്റെ വകയായിരിക്കുന്നതറിഞ്ഞു വിഭാണ്ഡകന്റെ കോപം നിശ്ശേഷം ശമിച്ചുപോയി; എന്നതന്നെയല്ലാ ആ മുനിക്കു രാജാവിൽ പരമമായ പ്രസാദമുണ്ടാകയും ചെയ്തു. അനന്തരം തന്റെ മകനെ അവിടെത്തന്നെ പാർപ്പിച്ചു, രാജാവിന്റെ പ്രിയങ്ങളെല്ലാം നടത്തിക്കൊടുക്കേണമെന്നും, പുത്രൻ ജനിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ഉടനെ കാട്ടിലേക്കു വരേണമെന്നും പറഞ്ഞേല്പിച്ചു് ആ സൂര്യാഗ്നിപ്രഭനായ മഹർഷി മടങ്ങിപ്പോയി. അച്ഛൻ പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ ഋശ്യശൃംഗൻ പ്രവർത്തിച്ചു. തനിക്കുണ്ടായ

പുത്രനെ ലോമപാദനേ കൊടുത്തു്, അദ്ദേഹം ശാന്തയോട്ടു കൂടി വനവാസത്തിന്നായി പിതാവിന്റെ ആശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. രോഹിണി ചന്ദ്രനേയും, സുഭഗയായ അരുന്ധതി വസിഷ്ഠനേയും, ലോപമുദ്ര അഗസ്ത്യനേയും, ദമയന്തി നളനേയും, ശചീദേവി ദേവേന്ദ്രനേയും, നാളായണിയായ ഇന്ദ്രസേന മൌൽഗല്യനേയുമെന്നപോലെ ഋശ്യശൃംഗനെ ശാന്ത അനുകൂലപതിയായി ശുശ്രൂഷിച്ചുവന്നു ഇങ്ങനെയാണു് ഋശ്യശൃംഗകഥ.

7. യവക്രീതഗർവ്വം.

ഭരദ്വാജനെന്നും രൈഭ്യനെന്നും പേരായ രണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ സകുടുംബം പരസ്പരസഖാക്കളായി മുമ്പു, സംപ്രീതിയോടുകൂടി യാണവരികയുണ്ടായി. രൈഭ്യനു് അർവ്വാവസുവെന്നും പരാവസുവെന്നും രണ്ടു മക്കളുണ്ടായി. ഭരദ്വാജനുണ്ടായ ഒരുപുത്രനാണു യവക്രീതൻ. രൈഭ്യൻ വിദ്വാനും ഭരദ്വാജൻ തപസ്വിയുമാണു്. രൈഭ്യനെപ്പോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രന്മാരും വിദ്വാന്മാരായിത്തീർന്നു, ബാല്യം മുതല്ക്കു അത്യുലമായ കീർത്തി നേടിവന്നു. ആരുടെയും സൽകൃതയല്ലാത്ത പാവപ്പെട്ട തന്റെ അച്ഛനേയും, ബ്രാഹ്മണരാൽ സൽകൃതമായ രൈഭ്യകുടുംബത്തേയും കണ്ടു യവക്രീതൻ പരിതപിക്കയും, ദ്വേഷംകൊള്ളുകയും ചെയ്തു; വേഗത്തിന്നായി ഘോരതപസ്സിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന മഹാവഹ്നിയിൽ തന്റെ ശരീരത്തെ തപിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ആ മഹാതപസ്വി ഇന്ദ്രനു സന്താപമുണ്ടാക്കി. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ യവക്രീത

ന്റെ മുമ്പിൽ വന്നു് ഈ ഘോരതപസ്സിനു് ഹേതുവെന്തെന്നു ചോദിച്ചു.

യവക്രീതൻ—"അല്ലയോ ദേവപൂജിതനായ മഹേന്ദ്ര, വിപ്രന്മാരിൽനിന്നു പഠിക്കാതെതന്നെ വേദങ്ങളെല്ലാം എനിക്കു തോന്നേണമെന്നുവെച്ചാണു ഞാൻ ഇങ്ങനെ ഉഗ്രതപസ്സിൽ തപിക്കുന്നതു്. എന്റെ ഈ ഉദ്യമം സാദ്ധ്യായത്തിനാണു്. സർവ്വജ്ഞാനങ്ങളും തപസ്സുകൊണ്ടു നേടേണമെന്നു ഞാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നു. ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നുതന്നെ വേദങ്ങളെല്ലാം പഠിക്കുകയെന്നുവെച്ചാൽ അതിനു ബഹുകാലം വേണം. അതുകൊണ്ടാണു വേദജ്ഞാനത്തിനു ഞാൻ ഈ വഴിക്കു തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്."

ഇന്ദ്രൻ—"ശരിയായ വഴിക്കു ചെല്ലുവാനല്ല ഭവാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നതു്. വിദ്യ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നുതന്നെ അഭ്യസിക്കണം. അതിനു് എതിരായ പോക്കു യല്ലതിന്നല്ല."

ഇത്രയും ഉപദേശിച്ചു് ഇന്ദ്രൻ പോയി. അമിതവിക്രമനായ യവക്രീതനാവട്ടേ, വീണ്ടും തപസ്സിൽത്തന്നെ ഏർപ്പെട്ടു. ആ താപസകുമാരൻ ചെയ്ത ഘോരതപസ്സുകൊണ്ടു് ഇന്ദ്രനു സന്താപം സഹിക്കവയ്യാതായി. അപ്പോൾ, ആ തീവ്രതപസ്സിയെ പിൻതിരിപ്പിക്കുവാൻ, പിന്നേയും, ഇന്ദ്രനു വരേണ്ടിവന്നു.

ഇന്ദ്രൻ—"മഹർഷേ, ഭവാന്റെ കൃത്യം ബുദ്ധിപൂർവ്വകമല്ല. ഈ ഉദ്യമം നിഷ്ഫലമാണു്. ഭവാനും ഭവാന്റെ പിതാവിനും വേദങ്ങൾ തനിയേ തോന്നുകയെന്നതു സംഭാവ്യമാണെന്നോ?"

യവക്രീതൻ—"എന്റെ കാംക്ഷിതംപോലെ ഭവാൻ ചെയ്യുതരാതിരുന്നാൽ, ഇനിയും മഹത്തായ നിയമത്തോടുകൂടി ഘോരതരമായ തപസ്സു ഞാൻ ചെയ്യും. എരിതീയിൽ എന്റെ കാരോ അംഗവും അവത്തെടുത്തു ഞാൻ ഹോമിക്കയും ചെയ്യും."

മഹാത്മാവായ ആ മുനിയുടെ ഈ ദൃഢനിശ്ചയം അറിഞ്ഞപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തെ തടയുവാൻ ബുദ്ധിമാനായ ഇന്ദ്രൻ നല്ലവണ്ണം ചിന്തിച്ചു മറെറാരുവഴി കണ്ടുപിടിച്ചു. ഉടനേ അവിടെനിന്നു മറഞ്ഞ ശക്രൻ, വയോധികനും, ദുർബ്ബലനും, ക്ഷയരോഗിയുമായ ഒരു പാവപ്പെട്ട വൃദ്ധന്റെ വേഷം ധരിച്ചു, ഗംഗയിൽ യവക്രീതൻ ശൌചകർമ്മം ചെയ്യാവുള്ള കടവിൽ വന്നിരുന്നു, മണൽത്തരികൾകൊണ്ടു് അവിടെ അണകെട്ടുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടു, തന്റെ വാക്കു കൈക്കൊള്ളാത്ത ആ താപസനെ പ്രത്യക്ഷപ്രമാണത്താൽത്തന്നെ പരിഭ്രമിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പുഴയിലേയ്ക്കു മണൽത്തരികൾ വാരിയെറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ചിറകെട്ടുവാൻ മുതിരുന്ന ആ വിപ്രനെക്കണ്ടു യവക്രീതൻ ചിരിച്ചുപോയി.

"ബ്രാഹ്മണ, ഇതെന്തൊരു തൊഴിലാണു്? എന്താണു ഭവാന്റെ കാംക്ഷിതം? നിരർത്ഥകകർമ്മത്തിലാണല്ലോ ഭവാൻ മഹാപ്രയത്നം ചെയ്യുന്നതു്!"

ബ്രാഹ്മണൻ—"ഞാൻ ഈ ഗംഗയിൽ ഒരു ചിറ കെട്ടുവാനാണു ശ്രമിക്കുന്നതു്. അപ്പോൾ, ഗംഗ കടക്കുവാൻ ആർക്കും പ്രയാസമില്ലാതാകുമല്ലോ. ചിറയില്ലാത്തതുകൊണ്ടു ജനങ്ങൾ അത്യധികം ക്ലേശിക്കുന്നതു് ഉണ്ണികാണുന്നില്ലയോ?"

യവക്രീതൻ-"ഊക്കോടെ ഒഴുകുന്ന ഈ നദിയിൽ മണൽത്തരികൾ എറിഞ്ഞ് അണകെട്ടുകയെന്നോ! ഈ അസാദ്ധ്യകർമ്മത്തിൽനിന്നു ഭവാൻ പിന്തിരിയ്ക്കുക. എന്നിട്ട്, സാദ്ധ്യകർമ്മത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയാണു വേണ്ടതു്."

ബ്രാഹ്മണൻ— "വേദജ്ഞാനത്തിനായി ഉണ്ണി തപസ്സു ചെയ്യുന്നതുപോലെ, ഗംഗയിൽ ചിറകെട്ടുവാൻ ഞാൻ ചെയ്യുന്ന ഈ ശ്രമവും നിഷ്ഫലംതന്നെ. എന്നാലും, ഉണ്ണിയെപ്പോലെ ഞാനും അസാദ്ധ്യകർമ്മത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടുപോയി."

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ഈ ബ്രാഹ്മണൻ ഇന്ദ്രനാണെന്നു യവക്രീതൻ അറിഞ്ഞു.

അല്ലയോ, മഹേന്ദ്ര, ഭവാനേറെതന്നെപോലെ എന്റെ യത്നവും നിഷ്ഫലമാണെന്നാണോ, ഭവാൻ കരുതുന്നതു്? കഴിവുള്ളതുപോലെയെല്ലാം ഭവാൻ പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളുക. മറവുള്ളവരിൽവെച്ചു മികച്ചവനാകത്തക്ക വരം എനിക്കിട്ടിയാൽ മാത്രമേ ഞാൻ അടങ്ങുകയുള്ളൂ.

ഒടുവിൽ ഇന്ദ്രൻ മഹാതപസ്വിയായ യവക്രീതന്റെ അഭിമതംപോലെ വരംകൊടുക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

"ഭവാനും ഭവാന്റെ പിതാവിനും വേദങ്ങളെല്ലാം ഇഷ്ടംപോലെ തനിയേ തോന്നും. മറവുള്ള കാംക്ഷിതങ്ങളും സാധിക്കും. ഇനി ഭവാനു പോകാം."

ലബ്ധകാമനായ യവക്രീതൻ ഉടനേ പുറപ്പെട്ടു പിതാവിന്റെ മുമ്പിൽ എത്തി.

യവക്രീതൻ— "എനിക്കും അച്ഛനും വേദങ്ങളെല്ലാം ശരിയായി തനിയേ തോന്നും. ഞാൻ മറവുള്ളവരേക്കാൾ എ

ല്ലാറിലും മികച്ചയില്ലയും ചെയ്യും. ഇങ്ങനെയുള്ളവരം ഞാൻ നേടീട്ടാണ വരുന്നതു്."

ഭരദ്വാജൻ—"ഇപ്പ്രകാരമുള്ള വരം കിട്ടുകയാൽ നിനക്കു് ഇനി ഗർവ്വമുണ്ടായേക്കാം. ദുഷ്പ്രകൃതിയായ കൃപണൻ ഉടനേ നശിച്ചുപോകും. ഇതിനു് ഉദാഹരണമായി ഞാൻ ഒരു കഥ പറയാം. ബാലധിയെന്ന പേരായി പ്രസിദ്ധനായ ഒരു മുനി മുമ്പുണ്ടായിരുന്നു. പുത്രനില്ലാത്ത ശോകംകൊണ്ടു മനസ്സു തകർന്നു് അദ്ദേഹം ഏറ്റവും ദുഷ്കരമായ തപസ്സുചെയ്തു. അമർത്ത്യനായ പുത്രൻ തനിക്കുണ്ടാവണമെന്നാണു് ആ മുനി ആശിച്ചതു്. ബാലധിയുടെ തപസ്സാൽ ദേവന്മാർ പ്രസാദിച്ചുവെങ്കിലും അമർത്ത്യനായ പുത്രനെ അവർ നൽകിയില്ല. മർത്ത്യൻ അമർത്ത്യനാകയില്ലെന്നും, മർത്ത്യന്റെ ആയുസ്സിനു് അതിരുണ്ടെന്നും, ഇന്നതുവരെ ആയുസ്സുണ്ടായിരിക്കേണമെന്നും അതിർവെച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതായാൽ അത്രയുവരെ ആയുസ്സോടുകൂടിയ ഒരു പുത്രനെ തരാമെന്നും ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു."

ബാലധി—"അക്ഷയങ്ങളായി എന്നെന്നും നിന്നുവരുന്നതായിക്കാണുന്ന ഈ പർവ്വതങ്ങളുടെ ആയുഷ്കാലംവരേക്കും എന്റെ മകൻ ജീവിച്ചിരിക്കണം."

ഈ വരപ്രാർത്ഥന ദേവന്മാർ അംഗീകരിച്ചു. അതിനുണ്ണം പർവ്വതങ്ങളോളം ആയുസ്സോടുകൂടിയ ഒരു മകൻ ബാലധിക്കുണ്ടാകയും ചെയ്തു. മേധാവിയെന്ന പേരായ ആ കുമാരൻ ക്രോധനനായിട്ടാണ വളർന്നുവന്നതു്. തന്റെ ആയുസ്സിനു പർവ്വതങ്ങളാണു നിമിത്തമെന്നറിഞ്ഞു ഗർവ്വിതനായ മേധാവി സർവ്വമുനികളേയും ധിക്കരിച്ചുതുട

ങ്ങി. തനിക്കു മരണമില്ലെന്നാണ്ടു മുനികൾക്കു വിപ്രിയം ചെയ്യുകൊണ്ടു് ഈ മുനികുമാരൻ ഭൂമിയിലെങ്ങും ചുറ്റിനടക്കുന്ന കാലത്തു മഹാവീര്യനും പണ്ഡിതവര്യനുമായ ധനുഷ്ടാക്ഷനെ കണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെയും ദ്രോഹിക്കയുണ്ടായി. അപ്പോൾ ധനുഷ്ടാക്ഷൻ മേധാവിയെ ഭസ്മമായിപ്പോകട്ടേയെന്നു ശപിച്ചു. ശാപപ്രകാരം സംഭവിക്കാതെ അനാമയനായി നില്ക്കുന്ന മേധാവിയെ കണ്ടു് ഇതിനുള്ള കാരണം ധനുഷ്ടാക്ഷൻ ദിവ്യദൃഷ്ടിയാൽ കാണുകയും, ഉടനേ മഹിഷങ്ങളെ നിയോഗിച്ചു മേധാവിയുടെ ആയുന്നിമിത്തമായ പർവ്വതങ്ങളെ തകർക്കുകയും, അതോടുകൂടി മേധാവി ചത്തുവീഴുകയും ചെയ്തു. ഇതറിഞ്ഞു ബാലധി വന്നു തന്റെ മൃതപുത്രനേയെടുത്തു ദീനനായി കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. വേദജ്ഞന്മാരായ മുനികൾ ആത്മനായി വിലപിക്കുന്ന മേധാവിയെ ചുഴന്നുകൊണ്ടു, ദൈവവിഹിതത്തെ ലംഘിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ കരിക്കലും ശക്തനല്ലെന്നും, ധനുഷ്ടാക്ഷൻ മഹിഷങ്ങളെക്കൊണ്ടു പർവ്വതങ്ങളെ തകർത്തു മേധാവിയുടെ ആയുസ്സ് ഒടുക്കിയതു ദൈവവിഹിതമാണെന്നും പറഞ്ഞു സാന്ത്വനം ചെയ്തു.

ഭരദ്വാജൻ തുടർന്നു പറഞ്ഞു: —

"മകനേ, വരസിദ്ധിയാൽ ബാലതപസ്വികൾ ഈ മേധാവിയെപ്പോലെ ദർപ്പപൂർണ്ണരായേക്കും. എന്നിട്ട്, ഉടനേ നശിച്ചുപോകയും ചെയ്യും. നീ അങ്ങനെയായിത്തീരരുതു്. ഈ രൈഭ്യൻ മഹാവീര്യനാണെന്നു നി ഓർക്കണം; മക്കളും അങ്ങനെതന്നെയാണ്. രൈഭ്യനു വിരോധമായി യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കാതെ നി നല്ല കരുതലോടുകൂടി നടക്കണം. രൈഭ്യൻ തപസ്വിയെന്നപോലെ, കോപന

നാണെന്നും, ഈ മഹർഷിയെ കോപിപ്പിച്ചാൽ രോഷത്തോടുകൂടി നിന്നെ പീഡിപ്പിക്കുമെന്നും നീ അറിയേണ്ടതാണ്. യവക്രീതൻ—"അച്ഛൻ പറഞ്ഞതുപോലെ, രൈഭ്യനെ സംബന്ധിച്ചു ഞാൻ കരുതലോടുകൂടിത്തന്നെ നടന്നുകൊള്ളാം. അച്ഛനായ ഭവാനെപ്പോലെതന്നെയാണല്ലോ എനിക്കു രൈഭ്യൻ."

ഇപ്രകാരം ഇണങ്ങിപ്പറഞ്ഞ് അച്ഛനെ വിശ്വസിപ്പിച്ചിട്ട് യവക്രീതൻ മുനികളെ അവമാനിച്ചുകൊണ്ട്, അതിൽ സന്തുഷ്ടനായി വർത്തിച്ചുവന്നു. ആരേയും പേടിക്കാതെ ഗർവം വളർന്നുനടക്കുന്ന ആ മുനികുമാരൻ വസന്തകാലത്തു കരുനാഠം രൈഭ്യാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. പുഷ്പിതദ്രുമങ്ങളാൽ ഭൂഷിതമായ ആ രമ്യാശ്രമത്തിൽ രൈഭ്യന്റെ സ്നുഷ കിന്നരിയെന്നപോലെ രമണീയയായി വിഹരിക്കുന്നതു യവക്രീതൻ കണ്ടു, തന്നോടു ചേരുകയെന്നു് അവളോടു പറഞ്ഞു. പരപുരുഷനെ കണ്ടു ലജ്ജിതയായി നില്ക്കുന്ന ആ മുനിപത്നിയോടു കാമമോഹിതനായ യവക്രീതൻ വീണ്ടുമായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞപ്പോൾ, അവൾ ആ മുനികുമാരനു വരസിദ്ധിയാലുണ്ടായിരിക്കുന്ന ശീലം അറിഞ്ഞു ശാപത്തെയോർത്തു ഭയപ്പെടുകയും, എന്നാൽ, തേജസ്വിയായ രൈഭ്യനെയോർത്തു ധൈര്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആവശ്യപ്പെട്ടതുപോലെയാവാമെന്നു സമ്മതിച്ചു, വിജനപ്രദേശത്തു തയ്യാറായി നില്ക്കുവാൻ യവക്രീതനെ ഏല്പിച്ചു് അവൾ സ്വന്തം ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കുപോയി. രൈഭ്യൻ ആശ്രമത്തിൽ വന്നപ്പോൾ പരാവസുവിന്റെ ഭാര്യയായ തന്റെ സ്നുഷ ആർത്തയായി കരയുന്നതു കണ്ടു് അവളെ മൃദുവാക്കുകളാൽ സാന്ത്വനം

ചെയ്യ ദുഃഖഹേതുവെന്തെന്നു ചോദിച്ചു. യവക്രീതൻ തന്നോട് പറഞ്ഞതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ അറിയിക്കയും, ആ മുനികുമാരൻ തന്നെ കാത്തുകൊണ്ട് കളിച്ചുനില്ക്കുന്നതു കാണിച്ചുകൊടുക്കയും അവൾ ചെയ്യ. ഈ വിചേഷ്ടിതം കേട്ടപ്പോൾ രൈഭ്യനിൽ അത്യുഗ്രമായ കോപം ഉജ്ജ്വലിച്ചു. ഉടനേ ആ ഉഗ്രകോപനായ തപസ്വി ഏറ്റവും മന്യുവളർന്നു, ജടയഴിച്ച് അതിൽനിന്നു കരിഴയെടുത്തു മന്ത്രോച്ചാരണപൂർവ്വകം അഗ്നിയിൽ ഹോമിക്കയും, അപ്പോൾ, തന്റെ സ്നുഷയുടെ ആകൃതിയിൽ ഒരു കൃത്യ ആവിർഭവിക്കയും ചെയ്യ. ജടയിൽനിന്നു വീണ്ടും മറെറാരിഴകൂടി അദ്ദേഹം അഗ്നിയിൽ ഹോമിച്ചു. ഘോരാക്ഷനും ഭീമദംഷ്ട്രനുമായ ഒരു രക്ഷസ്സിനെ ജനിപ്പിച്ചു തങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നു് അവർ ചോദിച്ചതിന്നു യവക്രീതനെ കൊല്ലുകയെന്നു രൈഭ്യൻ ആജ്ഞാപിക്കയാൽ, അവർ അതിനായി ഒടുകൊണ്ടു. മഹാത്മാവായ രൈഭ്യനാൽ സൃഷ്ടയായ ആ കൃത്യ യവക്രീതനെ സമീപിച്ചു നല്ലവണ്ണം മോഹിപ്പിച്ചതിൽപ്പിന്നെ കമണ്ഡലു കൈക്കലാക്കി. കമണ്ഡലു കൈവിടുകയാൽ ഉച്ഛിഷ്ടമായിത്തീർന്ന യവക്രീതനെ രാക്ഷസൻ ശൂലം കാണിക്കൊണ്ടു കൊല്ലുവാനായി കാടിച്ചെന്നു. തന്നെ കൊല്ലുവാൻ വരുന്ന രാക്ഷസനെ കണ്ടു യവക്രീതൻ അടുത്തുള്ള സരസ്സിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞു. അതിൽ കരുതുള്ളിപാലും വെള്ളം കണ്ടില്ല. സരസ്സുതോറും കാടിയോടി നോക്കീട്ടും യവക്രീതന്നു കരിടത്തും വെള്ളം കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ശൂലഹസ്തനായ ആ ഘോരരാക്ഷസൻ എങ്ങും തടവില്ലാതെ, തന്നെ പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടു കാടിവരുന്നതു കണ്ടു ഭീതനായ യവക്രീതൻ കുടയിൽ തന്റെ അച്ഛ

ന്റെ അഗ്നിഹോത്രശാലയിലേയ്ക്കു കൂതിച്ചുപാഞ്ഞും അകത്തേയ്ക്കു കയറുവാൻ വരുന്ന ആ മുനികുമാരനെ, അവിടെ കാവൽ നില്ക്കുന്ന അന്ധനായ ശൂദ്രൻ തടഞ്ഞുനിറുത്തി. ആ ഘട്ടത്തിൽ രാക്ഷസൻ അടുത്തു യവക്രീതനെ ശൂലംകൊണ്ടു വക്ഷസ്സു പിളർന്നു കൊന്നൊടുക്കി. തന്നെ എല്പിച്ച ഭാരം നിർവ്വഹിച്ചതിൽപ്പിന്നെ രാക്ഷസൻ രൈഭ്യസന്നിധിയിൽ ചെല്ലുകയും, ആ മുനിയുടെ അനുമതിയോടുകൂടി അവൻ ആ കന്യയെ പ്രാപിച്ചു, അങ്ങനെ സസുഖം വാണരുളുകയും ചെയ്തു.

ഭരദ്വാജനാകട്ടെ, ബ്രഹ്മയജ്ഞം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു, ചമതക്കോട്ടോടുകൂടി സ്വന്തം ആശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഇതിൻമുമ്പു് അദ്ദേഹത്തെ കാണുമ്പോഴെല്ലാം എഴുന്നേല്ക്കാറുള്ള അഗ്നികൾ, ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം പുത്രനാശത്താൽ അശൌച യുക്തനായിരിക്കകൊണ്ടു് അടങ്ങിയിരുന്നതേയുള്ളു. അഗ്നിഹോത്രശാലയിലെ ഈ വൈകൃതം കണ്ടു്, ഗൃഹപാലനായ ആ അന്ധശൂദ്രനെ വിളിച്ചു് ആ മഹാതപസ്വി കാരണം ചോദിച്ചു

ഭരദ്വാജൻ—"എടോ.ശൂദ്ര,എന്നെ കണ്ടിട്ടു്, ഈ അഗ്നികൾ ആദരിക്കാതിരിക്കുന്നതെന്താണു്? നിന്റെ ഭാവം മുൻപോലെയല്ലല്ലോ ഇപ്പോൾ കാണുന്നതു്. ആശ്രമത്തിൽ ക്ഷേമമല്ലയോ? എന്റെ അല്പബുദ്ധിയായ മകൻ രൈഭ്യന്റെ നേർക്കു് എതിർത്തു ചെന്നുവോ? എന്താണുണ്ടായതെന്നു വേഗം പറയുക. എന്റെ മനസ്സിനു് കുറ്റം സ്വാസ്ഥ്യമില്ല."

ശൂദ്രൻ—"ഭവാന്റെ പുത്രൻ ബുദ്ധിഹീനതയാൽ രൈഭ്യനോടു തിരിച്ചയായും എതിർത്തിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടാണു

ബലവാനായ രാക്ഷസൻവന്നു കുമാരനെ ഇതാ ഇങ്ങനെ കൊന്നുവീഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നതു്. ശൂലഹസ്തനായ ക്രൂരരാക്ഷസൻ പിന്തുടന്നു പാഞ്ഞുവരികയാൽ, രക്ഷയ്ക്കായി അഗ്നിഹോത്രശാലയിലേയ്ക്കു കാടിക്കുടക്കുവാൻതുടങ്ങിയ യവക്രീതനെ ഞാൻ ആളറിയാതെ കൈകളാൽ തട്ടിത്തു. അശുചിയായി, ജലാർത്തിയായി, ആശാഭഗ്നനായ കുമാരനെ ആ ഘട്ടത്തിൽ ആ ഊക്കുകൂടിയ രാക്ഷസൻ ശൂലംകൊണ്ടു കൊന്നുവീഴ്ത്തി."

ഈ ഘോരമായ വിപ്രയോക്തി കേട്ടു ഭരദ്വാജൻ കാടിച്ചെന്ന മകനെ താങ്ങിയെടുത്തു പലതും പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുതുടങ്ങി:—

മകനേ, ബ്രാഹ്മണക്കു ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നുപഠിക്കാതെതന്നെ വേദങ്ങളെല്ലാം തന്നിയെ തോന്നണമെന്നുവെച്ചു ബ്രാഹ്മണക്കായി തപസ്സുചെയ്യുവനാണു നീ. മഹാത്മാക്കളായ ബ്രാഹ്മണരിൽവെച്ചു കല്യാണശീലനും, യാതൊരാൾക്കും അപരാധം ചെയ്യാത്തവനുമായ നിനക്കു് ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെ കൈശ്രേഷ്ഠമുണ്ടായതു് എന്തുകൊണ്ടു്? വൈഭ്യാശ്രമത്തിൽ ചെല്ലുന്നതിനു ഞാൻ മിന്നാട്ടു മുമ്പുതന്നെ പറഞ്ഞില്ലയോ? അതു കേൾക്കാതെ, ആ അന്തകതുല്യന്റെ മുമ്പിൽ നീ കൂടങ്ങിപ്പോയി. ഈ വൃദ്ധന്റെ ഒരേമകനാണെന്നു അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും മഹാതേജസ്വിയായ നീ പരമദുർമ്മതിയായി കോപത്തിനു് അടിമപ്പെട്ടതു എന്തുകൊണ്ടാണു്? കഷ്ടം! ഈ വൈഭ്യന്റെ കർമ്മത്താൽ ഞാൻ ഇതാ, പുത്രശോകത്തിൽ മുങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മകനേ, ലോകത്തിൽവെച്ചു് ഇഷ്ടതമമായ ഈ ജീവനെ നിനക്കുവേണ്ടി ഞാൻപരിത്യജിക്കും. പുത്രശോകാഗ്നിയാൽഎനി

ക്കു ദേഹത്യാഗം ചെയ്യേണ്ടിവന്നിരിക്കകൊണ്ടു, സ്വന്ത ജ്യേഷ്ഠപുത്രനാൽ നിരപരാധിയായ രൈഭ്യൻ ഹതനാവട്ടേയെന്നു ഞാൻ ശപിച്ചുകൊള്ളുന്നു. പുത്രനില്ലാത്ത മനുഷ്യരാണു വാസ്തവത്തിൽ സുഖികൾ. പുത്രശോകംകൂടാതെ യഥാസുഖം സഞ്ചരിക്കുവാൻ അവക്കു കഴിവുണ്ടല്ലോ. പുത്രനാലുണ്ടായ ശോകത്താൽ വ്യാകുലചിത്തരായവർ ഇഷ്ടസഖികളെക്കൂടിയും ശപിക്കും; അതിലധികം പാപം മറെറന്തുണ്ട്? കഷ്ടം! ഈ മൃതപുത്രനേ കണ്ടു ഞാൻ ദുഃഖാന്ധനായിരിക്കുകയാൽ എന്റെ പ്രിയ സഖാവിനെ ശപിച്ചുപോയി! ഇത്തരം ആപത്തു മറേറതൊരാൾക്കാണ് അനുഭവപ്പെടുക!"

ഭരദ്വാജൻ ഇങ്ങനെ കുറേനേരം വിലപിച്ചതിൽ പിന്നെ, പുത്രനെ ദഹിപ്പിക്കയും ആ എരിതീയിൽ ചാടുകയും ചെയ്തു.

ഇക്കാലത്തു മഹാഭാഗനും പ്രഭാപവാനും രൈഭ്യശിഷ്യനുമായ ബൃഹദ്യുമ്നരാജാവു ഒരു സത്രം നടത്തുകയുണ്ടായി. ആ ധീമൻ ആ സത്രത്തിൽ സഹായന്മാരായി രൈഭ്യപുത്രന്മാരായ അർവ്വാവസുവിനേയും പരാവസുവിനേയും വരിച്ചു. മക്കൾ സത്രകാര്യത്തിനു പോകയാൽ ആശ്രമത്തിൽ രൈഭ്യൻ സ്നുഷയോടുകൂടി പാർത്തുവന്നു. ഒരുനാൾ ഭാര്യയെ കാണ്മാനായി പരാവസു ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു. അപ്പോൾ, നേരം നല്ലവണ്ണം പുലർന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇരുട്ടു നിശ്ശേഷം നീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുമില്ല. മാന്തോൽ പുതച്ചുകൊണ്ടു് അവിടെ നടക്കുന്ന അച്ഛനെ കണ്ടു് ആ നിർഭാഗ്യൻ മൃഗമാണെന്നു ധരിച്ചു, സ്വന്തം ശരീരരക്ഷയേ മാത്രം കരുതി മറെറാരുദ്ദേശവുംകൂടാതെ അദ്ദേഹത്തെ ഹിം

സിച്ചുകളഞ്ഞു. പിന്നീടാണു താൻ കൊന്നതു് അച്ഛനെയാണെന്നു പരാവസു അറിഞ്ഞതു്. അച്ഛന്റെ പ്രേതകാര്യങ്ങളെല്ലാം നടത്തീട്ടു് ആ മുനികുമാരൻ സത്രശാലയിൽ തിരിച്ചുചെന്നു ഭ്രാതാവിനോടു നടന്നതെല്ലാം പറഞ്ഞു.

പരാവസു—ഈ സത്രം നീ ഏകനായി നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ശക്തനല്ല. ഞാനാവട്ടേ, മൃഗമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടു് അച്ഛനെ കൊല്ലുകയാൽ, ബ്രഹ്മഹന്താവായിത്തീർന്നുപോയി. എനിക്കുവേണ്ടി ഈ ബ്രഹ്മഹിംസാവ്രതം നീ ആചരിക്കുമെങ്കിൽ, ഈ സത്രം ഞാൻ തനിയേതന്നെ നടത്തിക്കൊള്ളാം."

അർവ്വാവസു—"ധീമാനായ ബൃഹദ്യുമ്നന്റെ ഈ സത്രം ഭവാൻതന്നെ നടത്തിക്കൊടുക്കുക. ഭവാനുവേണ്ടി ബ്രഹ്മവധ്യാവ്രതത്തെ നിയതേന്ദ്രിയനായി ഞാൻ ആചരിക്കാം."

ഇപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു ജ്യേഷ്ഠനെ സത്രകാര്യം ഏല്പിച്ചു ബ്രഹ്മവധ്യയെ ഏറ്റുകൊണ്ടു് അർവ്വാവസു അവിടെ നിന്നുപോയി. ആ വ്രതം കുറേ നാൾകൊണ്ടു് അനുഷ്ഠിച്ചുകഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ ആ മുനികുമാരൻ സത്രശാലയിൽ തിരിച്ചുവന്നു. തന്റെ ഭ്രാതാവു വരുന്നതുകണ്ടു പരാവസു ബൃഹദ്യുമ്നരാജാവിനെ വിളിച്ചു് ഈ അർവ്വാവസു ബ്രഹ്മഹന്താവാണെന്നും, ഇയാളെ യാഗശാലയിൽ കയറാരുതെന്നും, ബ്രഹ്മഹന്താവു നോട്ടംകൊണ്ടുപോലും പീഡിപ്പിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു. ഉടനെ രാജനിയോഗപ്രകാരം ഭൃത്യന്മാർ അർവ്വാവസുവിനെ യാഗശാലയിൽനിന്നു് അകറ്റി. അദ്ദേഹത്തെ രാജഭൃത്യന്മാർ, ബ്രഹ്മഹന്താവേയെ

ന്നു വീണ്ടും വീണ്ടും വിളിച്ചു. താൻ ബ്രഹ്മഹത്യ ചെയ്യിട്ടില്ലെന്നു അർവാവസു പറഞ്ഞതു് അവിടെ ആരും ചെവിക്കൊണ്ടില്ല. തായല്ലാ തന്റെ ഭ്രാതാവാണു ബ്രഹ്മഹന്താവെന്നും, അതിൽനിന്നു ഭ്രാതാവിനെ മോചിപ്പിക്കുകയാണു താൻ ചെയ്യുന്നെന്നും മനുഷ്യമാരൻ ക്രുദ്ധനായി വാദിക്കുന്നതു കേട്ടപ്പോൾ ഭൃത്യന്മാർ ഹസിക്കയാണു ചെയ്തതു്. ഒടുവിൽ, ആ മഹാതപസ്വി കുന്നും മിണ്ടാതെ കാട്ടിലേയ്ക്കു പോയി. അവിടെവച്ചു് ആ വിപ്രസത്തമൻ സൂര്യനെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടു് ഉഗ്രതപസ്സു ചെയ്കയും, സൂര്യമന്ത്രപ്രകാശകമായ രഹസ്യവേദം നിർമ്മിക്കയും ചെയ്തു. ഈ മഹാകർമ്മം കണ്ടു സന്തുഷ്ടരായ ദേവന്മാർ അർവാവസുവിനെ ആദരിച്ചു വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെല്ലാം ദാനം ചെയ്തു. അച്ഛൻ തന്റെ വധത്തെപ്പറ്റി അറിയാതെ ഉറങ്ങിയെഴുന്നേല്ക്കുംപോലെ ജീവിക്കേണമെന്നും പിതൃവധത്താൽ തന്റെ ഭ്രാതാവായ പരാവസു അപരാധിയാകരുതെന്നും, ഭരദ്വാജനും യവക്രീതനും ജീവിക്കേണമെന്നും താൻ നിർമ്മിച്ച സൌരവേദം ലോകത്തിൽ നിലനില്ക്കണമെന്നുമുള്ള വരങ്ങളെയാണു് അർവാവസു വരിച്ചതു്. ഈ വരങ്ങൾപോലെതന്നെ കാര്യങ്ങളെല്ലാം സംഭവിച്ചു യവക്രീതൻ എഴുന്നേറ്റ ഉടനേ ദേവന്മാരോടു, വ്രതങ്ങൾ ആചരിക്കയും, ബ്രഹ്മവേദത്തെ പ്രാപിക്കയും ചെയ്തിട്ടുള്ള തപസ്വിയായ തന്നെ രൈഭ്യനു കൊല്ലുവാൻ കഴിഞ്ഞതെങ്ങിനെയെന്നു ചോദിച്ചതിനു ദേവന്മാർ പറഞ്ഞതാവിതു്:—

"ഇനിയും ഭവാൻ ഗർവ്വിച്ചു പറയരുതു്. ഗുരുവിനേക്കൂടാതെയാണു ഭവാൻ വേണ്ടാത്തെ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നതു്. രൈഭ്യനാവട്ടേ ക്ലേശിച്ചു ഗുരുവിനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു ബ

ഹകാലം പ്രയത്നിച്ചിട്ടാണ ബ്രഹ്മപദത്തെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടണ്ടെ രൈഭ്യൻ ഭവാന്മേയ്ക്കാം ശക്തനായി വന്നത്.

8. അമൃതമഥനം.

മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന വൻകൊടുമുടികളാൽ അലംകൃതമായി, സുവർണ്ണമയമായി, പ്രഖ്യാതമായ മഹാ മേരുപർവ്വതം ആദിത്യദീപ്തിക്കുകൂടി അപകർഷം ചേർത്തുകൊണ്ടു മംഗളാലയമായി വിളങ്ങുന്നു. സപ്തർഷികളെ വഹിച്ചുകൊണ്ടു ദേവഗന്ധർവ്വാദികളാൽ പരിസേവിതമായി നില്ക്കുന്ന ആ മാമല പാപികൾക്ക് അപ്രമേയവും, അഭേദ്യവും അഗമ്യവുമാണ്. അതു വ്യാളാദിഹിംസ്രമൃഗങ്ങളുടെ പാർപ്പിടമെന്നതുപോലെ, കണ്ണാനന്ദം പുലർത്തുമാറു കളമോഹനനിസ്വനം നിരന്തരം പൊഴിക്കുന്ന വിഹംഗകുലത്തിന്റെ ലീലാരംഗവുമാണ്. ദിവ്യൌഷധികളുടേയും ദീപ്തരത്നങ്ങളുടേയും വിളനിലമായി, വൃക്ഷങ്ങൾ നിറഞ്ഞും നദികൾ ചുഴന്നും ആ മഹാ ഗിരി ശോഭിക്കുന്നു. അതിൽ അറിയാൻ കാണാത്ത നെടിയ രത്നശിഖരങ്ങളിലാണ ദേവന്മാർ നിവസിക്കുന്നത്. ആ ദേവന്മാർ, ഒരുനാൾ, അമൃതസിദ്ധിക്കുള്ള വഴി എങ്ങനെന്ന് ആലോചിക്കുകയുണ്ടായി. അതിനെപ്പറ്റി അവർ കാരോന്നു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ, മഹാവിഷ്ണു ബ്രഹ്മാവിനെ വിളിച്ചു "സുരന്മാരും അസുരന്മാരും കൂടിച്ചേർന്നു, വിവിധൌഷധിജാലവും നാനാരത്നസഞ്ചയവും നിറയേ നിക്ഷേപിച്ച ക്ഷീരാബ്ധിയെ മഥിക്കുന്നതുകൊണ്ടു, അതിൽനിന്നു അമൃതം കിട്ടുന്നതാണ്" എന്നു് അരുളിച്ചെയ്തു.

അതിനുമുണ്ടും പാലാഴി കടയുവാൻ ദേവന്മാർ കരുങ്ങി. ആ മഹാസാഗരത്തെ ഏതൊരു കടകോൽ കൊണ്ടാണു മഥിക്കേണ്ടതു്? പതിനോരായിരം യോജന മേല്പോട്ടും അത്രയും യോജന കീഴ്പോട്ടുമായി നീണ്ടുയില്ലുന്ന മന്ദരപർവ്വതത്തോളം അത്രയും പറിയ കടകോൽ മറെറാന്നില്ല. ആ വലിയ മല മേഘശൃംഗംപോലെ, പെരിയ തെടിയ കൊടുമുടികാം ചുയത്തി, വിവിധവൃക്ഷലതാദികളാൽ വിചിത്രമായി ഹിംസ്രമൃഗങ്ങളാൽ ആകുലമായി പക്ഷികുലാരവത്താൽ ആഹ്ലാദകരമായി, ദേവഗന്ധർവ്വകിന്നരവർഗ്ഗങ്ങളാൽ സേവിതമായി ശോഭിക്കുന്നു. ഈ മഹാപർവ്വതത്തെ എങ്ങിനെയാണു പൊക്കിയെടുക്കുകയെന്നറിയാതെ ദേവന്മാർ പരിഭ്രമിച്ചുപോയി. ഇതു കണ്ടു, വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവുംകൂടി, മല പുഴക്കിയെടുക്കുന്ന ജോലി വീര്യശാലിയായ അനന്തനെ ഏല്പിച്ചു. ആ നാഗേശ്വരൻതന്നെ ചെന്നു മന്ദരഗിരിയെ പുഴക്കിയെടുത്തുയത്തി. ദേവന്മാർ അത്ഭുതപ്പെട്ടു, ആ പർവ്വതത്തിനു താങ്ങായി നിന്നതു് ആദികൂർമ്മമാണു്. ഇങ്ങനെ മന്ദരപർവ്വതം കടകോലായപ്പോൾ വാസുകി, അതിനു തക്ക കയറായിത്തീർന്നു. ആ നാഗപാശത്തിന്റെ ഇരു തലകളും പിടിച്ചു ദേവന്മാരും ദൈത്യന്മാരുംകൂടി മാമലകടകോൽകൊണ്ടു് ഉത്സാഹപൂർണ്ണരായി പാലാഴി കടയുവാൻ തുടങ്ങി. ഈ മഹോദ്യമത്തിൽ തലഭാഗം വലഞ്ഞു തുടങ്ങിയ വാസുകിയെത്തന്നെ മറെറാരുപ്രകാരത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചു. ആ നാഗേന്ദ്രന്റെ ശിഷ്ടത്തെ അലച്ചുലച്ചുടിയായാൽ വക്ത്രത്തിൽനിന്നു പുകതെരിത്തുകൊണ്ടുള്ള കാറ്റ് ഊക്കോടടിച്ചു പരക്കയും, അ

പ്പോഴുണ്ടായ ധൂമപടലം തിങ്ങി വിങ്ങി വാനെങ്ങും നിറഞ്ഞു, കൂരിർമഴ പൊഴിക്കയും ചെയ്തു. ആ മഴയോടു തളച്ചതിനു സുരാസുരന്മാർ മന്ദരഗിരിയിൽനിന്നു വഷിക്കുന്ന ഘനമലർ നിരയിൽ ഗിരിഗരായി ആശ്വാസമുൾക്കൊണ്ടവരായിത്തീർന്നു. പിന്നീട്, പൂർവ്വാധികം ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി അവർ പാൽക്കടൽ കടഞ്ഞുതുടങ്ങി, ആ മഹാശൈലത്തിന്റെ ചുഴറിലിൽനിന്നു മേഘഗർജ്ജനമൊത്ത ഘോരധ്വനി മുഴങ്ങി. കടലിൽ കുടികൊള്ളുന്ന വിവിധജീവജാലങ്ങൾ ആ മഥനത്തിലുപ്പെട്ട ചതഞ്ഞരഞ്ഞു വെള്ളത്തിൽ അലിഞ്ഞുപോയി. പാതാളത്തിൽ പാർക്കുന്ന ജലസംബന്ധികളായ ജന്തുഗണങ്ങൾക്കും മേല്പടിതന്നെയായി അനുഭവം. ആ മാമലയുടെ വേഗംകൂടിയ ചുറ്റിത്തിരിച്ചലിൽ, അതിനുമേലുള്ള വന്മരങ്ങൾ കൂട്ടിമുട്ടിപ്പൊട്ടിത്തെറിക്കയും, ആ മുട്ടലിൽനിന്നുണ്ടായ തീപ്പൊരികൾ പരപ്പിൽ പരന്നു പടർന്നു, വായുവിൽ വിദ്യുത്തെന്നപോലെ ആ മാമലയിൽ പരന്നേറിയുകയുംചെയ്തു. സിംഹഗജാദിമൃഗങ്ങളെ ഭയപ്പിച്ചു തുടങ്ങിയ ആ കാട്ടുതീ ദേവേന്ദ്രൻ ഉടൻതന്നെ മഴ പെയ്യിച്ചുകെടുത്തു. വൃക്ഷലതാദികൾ കന്നോടൊന്നു മുട്ടിച്ചതഞ്ഞതിൽനിന്ന് ഔഷധിരസം വാർന്നൊഴുകി. കടൽ നിറഞ്ഞ് അനന്തരം ആ കടൽവെള്ളം മുഴുവനും തനിപ്പാലായിച്ചമഞ്ഞു. ആ പാലിൽ പലതരം പദാർത്ഥങ്ങൾ കലരുകയാൽ, അതു വെണ്ണയായിത്തുടങ്ങി. എന്നിട്ടും, അമൃതോദയം കാണ്മാറായാൽ, മത്സ്യമടുത്തു വാനവന്മാർ തളർന്നുപോകുന്നതുകണ്ടു, സപ്രഭാവശാൽ മഹാവിഷ്ണു അവരെയെല്ലാം പൂർവ്വാധികം ഉത്സാഹഭരിതരായിവിട്ടു. പിന്നീടും അവർ ശക്തിമുഴുവൻ

ചെലുത്തിക്കൊണ്ടു കടൽ കടയുവാൻ മുതിന്നു. അപ്പോൾ അതിൽനിന്നു തെളിഞ്ഞു തിളങ്ങുന്ന കുളിരോലും കിരണങ്ങളും ആറായിരമാന്ന സുധാംശു സമുത്ഭവിച്ചു. വഴിയേ തന്നെ കടൽ കടഞ്ഞുണ്ടായ വെണ്ണയിൽനിന്നു ശുക്ലാംബരധാരിണിയായ ലക്ഷ്മിയും, സുരാദേവിയും സംജാതരായി. അതിൽപ്പിന്നീടുണ്ടായതു ശുഭ്രാശ്വവീരനായ ഉച്ചൈശ്രവസ്സാണ്: അതിനെത്തുടർന്നു, കതിർനിര ചിതറുന്ന മഹാരത്നമായ കൌസ്തുഭവും, സർവ്വാഭീഷ്ടപ്രദങ്ങളായ പാരിജാതം, കാമധേനു എന്നിവയും ആ കടലിൽനിന്നുയർന്നുവന്നു. ഈവക സിദ്ധികളാൽ ദേവന്മാർ സന്തുഷ്ടരായി നില്ക്കുമ്പോൾ ധന്വന്തരി ഭഗവാൻ അമൃതം നിറച്ച വെള്ളിക്കിണ്ടിയുമായടുത്തുകൂടി ആവിർഭവിച്ചു. ഇതു കണ്ടു് അത്യുത്പരവശരായ അസുരന്മാർ ആ അമൃതം എന്നിക്കെന്നിക്കെന്നു നിലവിളിച്ചു കലശൽകൂട്ടി. ഐരാവതമെന്ന നാല്പൊന്പൻ വെള്ളാനയാണ് അമൃതാനന്തരം ജനിച്ചതു്. ഒടുവിൽ ലോകമെല്ലാം ദഹിക്കുമാറു ഘോരാഗ്നിതുല്യം ധൂമം വമിച്ചുകൊണ്ടു കാളകൂടമുണ്ടായി. അതിന്റെ തീക്ഷ്ണഗന്ധംകൊണ്ടുതന്നെ മൂവുലകം മയങ്ങിപ്പോയി. ലോകസംരക്ഷണാർത്ഥം ആ വിഷത്തെ പരമേശ്വരൻ ഭുജിക്കയും സ്വതന്ത്രമന്ത്രശക്തിയാൽ അതു കണ്ഠത്തിൽതന്നെ നിർത്തുകയും അന്നുമുതൽ ആ മഹാദേവൻ നീലകണ്ഠനാകയും ചെയ്തു. ക്ഷീരാബ്ധിമഥനത്തിൽനിന്നു സിദ്ധിച്ച ദിവ്യവസ്തുക്കൾ കണ്ടു വിസ്മയാകുലരായി നിന്ന ദൈത്യന്മാർ ആ വസ്തുക്കളെല്ലാം ദേവപക്ഷത്തെ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ നിരാശരും വിദ്വേഷപൂർണ്ണരുമായിത്തീർന്നു. അവരാൽ അപഹൃതമായ അമൃതത്തെ മഹാവിഷ്ണു ദിവ്യ സൌന്ദര്യവിലാസം

തീകഞ്ഞ മായാമോഹനിയായിച്ചമഞ്ഞു് ആ അസുരന്മാരുടെ മുമ്പിൽചെന്നു് അവരെ വശീകരിച്ചു തിരിയെ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു. അങ്ങനെ വഞ്ചിതരായ ദാനവന്മാർ സത്യം ഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ ക്രുദ്ധരായിത്തിന്നു പോക്കോപ്പണിഞ്ഞു ദേവന്മാരോടെതിർത്തു. ഈ ബഹളത്തിന്നിടയിൽത്തന്നെ മഹാവിഷ്ണു ദേവന്മാക്കെല്ലാം അമൃതം വിളമ്പിക്കൊടുത്തു. ദൈത്യകുലത്തിൽപ്പെട്ട രാഹു ദേവരൂപം ധരിച്ചു അമൃതിൽ തനിക്കുമൊരു പങ്കുനേടി, മറവള്ളവരോടൊപ്പം പാനംചെയ്തു. അതു അവന്റെ കണ്ഠത്തോളമെത്തുമ്പോഴേക്കും സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ അവൻ ദാനവനാണെന്നറിഞ്ഞു ദേവന്മാരെ ഗ്രഹിപ്പിക്കയാൽ മഹാവിഷ്ണു അവന്റെ ശിരസ്സു ചക്രംപ്രയോഗിച്ചു മുറിച്ചു വേർപ്പെടുത്തിയിട്ടു. പർവതശിഖരത്തെപ്പോലെയുള്ള ആ ദൈത്യമസ്തകം ആകാശത്തേക്കുയർന്നു ഘോരഘോരം ശബ്ദിച്ചു. തലയറ്റ ശരീരമാവട്ടേ, പിടച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു പതിച്ചപ്പോൾ കാട്ടമലയുടെതന്നെനിവ ചേന്നു മന്നിടം വല്ലാതെയൊന്നു കുലുങ്ങിപ്പോയി. ഈ സംഭവത്തിന്നുശേഷം വൈരം നിറഞ്ഞ ആ രാഹുവക്ത്രം പ്രതിക്രിയയായി സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ ഇന്നും ഭക്ഷിക്കാറുണ്ടു്.

അമൃതംകിട്ടാതെ രുഷ്ടരായിത്തീർന്ന പടവെട്ടുവാനൊരുങ്ങിയ അസുരന്മാരോടു് ദേവന്മാർ ഇടഞ്ഞെതിർത്തു ഭീകരമായ ഘോരസമരമാണു് അന്നു നടന്നതു്. സുരന്മാർ പ്രയോഗിച്ച ദിവ്യശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങളേറ്റു പൊന്നണി മുടികളും അറുത്തെറിച്ച ദൈത്യശരീരങ്ങളും പർവതശൃംഗങ്ങളും പോലെ അടക്കളമെങ്ങും നിറഞ്ഞു നിറഞ്ഞു. കരിങ്കാർനിറംപൂണ്ട ദൈത്യവീരന്മാർ ഘോരാരവത്തോടും മഹാബല

ത്തോട്ടംകൂടി വലിയ വലിയ മലകളും കൊണ്ടു സുരവൃന്ദത്തെ തല്ലിത്തല്ലിച്ചതച്ചുവിട്ടു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ നരനാരായണന്മാർ പ്രവേശിക്കയും നരൻ ചൊരിഞ്ഞ ശരങ്ങളും നാരായണൻ പ്രയോഗിച്ച ചക്രവുമേറെ അസുരശക്തി നിഃശ്ശേഷം നശിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ദൈത്യബാധയൊഴിഞ്ഞു ദേവന്മാർ, മന്ദരഗിരിയേ സ്വസ്ഥാനത്തിൽ ചേർത്തിൽപ്പിന്നെ, അമൃതത്തെ നരനാൽ സംരക്ഷിതമാക്കി, സമാധാനമുൾക്കൊണ്ടു വിജയിച്ചു.

9. കദ്രുവും വിനതയും.

അമൃതമഥനത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ ഉച്ചൈഃശ്രവസ്സിനെക്കുറിച്ചു കദ്രുവും വിനതയും തമ്മിൽ സ്ത്രീസഹജമായുണ്ടായ കലഹവിസ്താരവാദം മറ്റൊരു മഹാസംഭവത്തിനു ഹേതുവായിത്തീർന്നു. കൃതയുഗകാലത്തു ദക്ഷനുണ്ടായ പുത്രീകളാണു കദ്രുവും വിനതയും. ഈ ലാവണ്യവതികളെ കാശ്യപൻ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ആ സഹധർമ്മചാരിണികളുടെ ശുശ്രൂഷയാൽ പരിതുഷ്ടനായ്ത്തീർന്നു അവർക്കിരുവർക്കും സന്താനലാഭത്തെ സംബന്ധിച്ചു കാരുണ്യവരം നന്ദിപൂർവ്വം നൽകി. കദ്രു വാങ്ങിയ വരം, തനിക്കു പുത്രന്മാരായി കരായിരം നാഗങ്ങളെ ജനിക്കേണമെന്നാണു്. കദ്രുതന്നെക്കാൾ കാന്തിയും, തേജസ്സും, വീര്യവും, ശൌര്യവും വളർന്ന രണ്ടു പുത്രന്മാർക്കായിട്ടാണു വിനത വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്തതു്. അഭീഷ്ടസിദ്ധിയുണ്ടാകുമാറു് അനുഗ്രഹിച്ചു ധർമ്മപത്നികളെ സന്തുഷ്ടരാക്കി കാശ്യപൻ തപോവനത്തിലേക്കു പോയി. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കദ്രു

ആയിരവും വിനത രണ്ടും അണ്ഡങ്ങൾ പ്രസവിച്ചു. അവയെ പരിചാരികമാർ ജാഗ്രതകരായിപരിരക്ഷിച്ചുവന്നു. തപ്തകുംഭങ്ങളിൽ അഞ്ഞൂറു വർഷം കിടന്നതിൽപ്പിന്നെ, കദ്രു പെറ്റ മുട്ടകളെല്ലാം വിരിഞ്ഞു. നാഗകുമാരകന്മാർ ആയിരം പേർ ആവിർഭവിച്ചു. ഇത്രയും കാലമായിട്ടും വിനതയുടെ മുട്ടകൾ വിരിയുകയുണ്ടായില്ല. കുമാരദർശനത്തിൽ കൊതിവളർന്ന ആ ദേവി അക്ഷമയായിത്തീർന്നു മുട്ടകളിൽ ഒന്നു് ഉടച്ചുനോക്കി. അപ്പോൾ കണ്ടതു, ശരീരത്തിൽ അർദ്ധഭാഗം പൂർണ്ണമായും അന്യാർദ്ധം അപൂർണ്ണമായുമുള്ള പുത്രനേയാണു്. വൈരം കൊതിക്കാണ്ടു തന്റെ ശരീരത്തെ ഇങ്ങനെ അപൂർണ്ണമാക്കിത്തീർത്ത മാതാവിനെ അഞ്ഞൂറാണ്ടുകാലം ദാസിയായിത്തീരുമാറു് ആ പുത്രൻ ശപിച്ചു. ആ ദാസ്യത്തിൽനിന്നു ഇളയമകൻ മോചിപ്പിക്കുമെന്നും തന്നേയെന്നപോലെ ആ മകനെ അംഗഭംഗമേല്പിക്കരുതെന്നും, തന്നെത്താൻ മുട്ട വിരിയുന്നതുവരെ ക്ഷമാപൂർവ്വം കാത്തിരിക്കേണമെന്നും അമ്മയെ അറിയിച്ചിട്ടു് ആ അർദ്ധശരീരിയായ നന്ദനൻ ആകാശത്തേക്കുയർന്നു മറഞ്ഞു.

ഇക്കാലത്താണു ദേവന്മാർ പാൽക്കടൽ കടഞ്ഞു് അമൃതം നേടിയതു്. അപ്പോൾ ഉത്ഭവിച്ച ഉച്ചൈശ്രവസ്സെന്ന വീരാശ്വത്തേക്കുറിച്ചു് ഈ ദക്ഷകുമാരികൾ കേട്ടു് ആ ദിവ്യമൃഗത്തിന്റെ നിറം ഏതാണെന്നു് ഇരുവരും തമ്മിൽ തർക്കിച്ചു. കുതിരയുടെ നിറം തനി വെള്ളയാണെന്നു വിനത പറഞ്ഞു. അല്ലാ, അതിന്റെ വാൽ കറുപ്പാണു് എന്നായി കദ്രുവിന്റെ വാദം. ഈ തർക്കത്തിൽ ജയം നേടുന്നവൾക്കു് അപജയപ്പെട്ടവൾ കീഴടങ്ങേണമെന്നു് അവർ തമ്മിൽ ഒരു പ്രതിജ്ഞയുമുണ്ടായി. ഈ പ്രതിജ്ഞയുടെ

അനന്തരഫലം എത്ര ഘോരമാണെന്നതിനെപ്പറ്റി കാത്തപ്പോൾ കദ്രുവിന്റെ മനസ്സു വിറച്ചുപോയി. ഉച്ചൈശ്രവസ്സിന്റെ നിറം തുവെള്ളതന്നേയെന്നു കദ്രുവിന്നറിയാം. അതു വിനത പറഞ്ഞപ്പോൾ അതിനോടിടയുവാൻ സഹജസ്പർദ്ധാശീലം കദ്രുവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചുവെന്നേയുള്ളു. അടുത്ത നാളാണു് ഉച്ചൈശ്രവസ്സിനെ അവരിരുവരുംകൂടി ചെന്നുനോക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇരിൽ വഞ്ചനയാലല്ലാതെ വിജയം നേടുവാൻ അവതല്ലെന്നുകണ്ടു കാരായിരം മക്കളേയും വിളിച്ചു തന്നെ ദാസ്യത്തിൽപ്പെട്ടത്താതെ രക്ഷിക്കേണ്ടതിന്നു് ഉച്ചൈശ്രവസ്സിന്റെ വായിൽ നീലരോമങ്ങളായി പ്രവേശിച്ചു കറുപ്പുനിറം ചേർക്കുവാൻ കദ്രു ആജ്ഞാപിച്ചു. ഈ ചതിപ്പണിയിൽ നാഗങ്ങളെല്ലാം മടിച്ചു നില്ക്കയാണു് ഉണ്ടായതു്. അപ്പോൾ കോപാന്ധയായിത്തീർന്ന കദ്രു, ദേവിയിൽ പാണ്ഡവേയനായ ജനമേജയൻ സർപ്പസത്രം അനുഷ്ഠിക്കുമെന്നും അതിൽ തന്റെ ഈ മക്കൾ അഗ്നിക്കിരയായി നശിക്കുമെന്നും ശപിച്ചു. ഈ ശാപവൃത്താന്തം അറിഞ്ഞു പിതാമഹനായ വിധാതാവു സന്തുഷ്ടനാകയാണു ചെയ്തതു്. ഉഗ്രവിഷരായ കടന്മാരും ചരപീഡാകരന്മാരുമായ കദ്രുസുതന്മാർക്കു ദൈവഗത്യാ നേരിട്ട ഈ ശാപം ലോകക്ഷേമത്തിന്നു് ഒത്തതുതന്നേയെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ബ്രഹ്മാവു കദ്രുവിനെ മനസ്സാ മാനിക്കയും നാഗകുലജനകനായ കാശ്യപനെ കദ്രുവിന്റെ ഈ ക്രൂരകൃത്യത്താൽ വിദ്വേഷാകുലനാകരുതെന്നു സമാധാനിപ്പിക്കയും ചെയ്തു.

നേരം പുലർന്ന ഉടനേ കദ്രുവും വിനതയും ഉച്ചൈശ്രവസ്സിനെ കാണുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. നക്രചക്രതിമിംഗലാ

ദിവിവിധജന്തുക്കൾക്കു പാപ്പിടമായി, രത്നങ്ങൾക്കു വിളനിലമായി, കോളിളകിയും രിരംതല്ലിയാർത്തും ക്രീഡിക്കുന്ന അഗാധവും അപാരവുമായ മഹാസാഗരത്തെ ആ ദക്ഷനന്ദിനികൾ ആകാശമാർഗ്ഗേണ തരണം ചെയ്ത് അക്കരയിലെത്തി. അവിടേയാണ് ഉച്ചൈഃശ്രവസ്സു വില്ലുന്നത്. കുതിരയെ കണ്ടു നിറമേതെന്നറിയുവാൻ അമ്മ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ പ്രതിജ്ഞയുടെ കഠോരതയും, ശാപത്തിന്റെ ക്രൂരതയും കാത്തു, നാഗങ്ങളെല്ലാം ചേർന്ന് അമ്മയുടെ ഹിതം പോലെതന്നെ പ്രവർത്തിക്കുകയാണ് ഉചിതമെന്നു തീർമാനിച്ചു. അവർ നീലരോമങ്ങളായി പരിണമിച്ച് ഉച്ചൈഃശ്രവസ്സിന്റെ വാലിൽ കൃത്രിമമായി കറുപ്പുനിറം കലർത്തി. അതിൽപ്പിന്നേയാണ് കദ്രുവും വിനതയും ആ കുതിരയെ കണ്ടത്. തന്റെ വാദം പിഴയ്ക്കുകയാൽ സന്തപ്തയായിത്തീർന്ന ആ വഞ്ചിതയായ വിനത പൂർവ്വപ്രതിജ്ഞാപ്രകാരം കദ്രുവിന്റെ ദാസിയായിത്തീരുകതന്നെ ചെയ്തു. പുത്രശാപത്തിന്റെ ഫലമായി അഞ്ഞൂറുവർഷം മുഴുവൻ വിനതയ്ക്കു ദാസ്യവൃത്തി അവലംബിക്കേണ്ടിവന്നു. അത്രയുംകാലം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ ആ രണ്ടാമത്തെ അണ്ഡം തന്നിൽനിന്നു വിരിഞ്ഞ് അരിൽനിന്നു ഖഗേന്ദ്രനായ ഗരുഡൻ ജനിച്ചു. ദിക്കെങ്ങും കാന്തിചിതറുന്ന കാമരൂപനും വീര്യനിധിയുമായ ആ തേജസ്വി ജനിച്ച ഉടനേതന്നെ സുരലോകത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ച് ആകാശത്തെ പിളർന്നുകൊണ്ടു പറന്നു ചെല്ലുകയാണുണ്ടായത്. ബഡവാഗ്നിപോലെ പ്രോജ്വലിക്കുന്ന മഹാകായത്തോടും വിദ്യുത്തുപോലെ തിളങ്ങുന്ന മിഴികളോടുംകൂടിയ ആ ബലിഷ്ഠൻ അത്യുഗ്രാരവം മുഴക്കിയുയർന്നു വരുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ ദേവന്മാരെല്ലാം സംഭ്രമിച്ചു

ചോയി. ക്രോധാവേശത്താൽ അതിഘോരം വിജൃംഭിച്ച പരന്നുയരുന്ന അഗ്നിയാണ് ഇക്കാണുന്നതെന്നു ധരിച്ച ദേവന്മാർ വഹ്നിദേവനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു പ്രസാദത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഗരുഡനാണ് ആ തേജോരാശിയെ ആ വഹ്നിയിൽനിന്നാണു ദേവന്മാർ അറിഞ്ഞതു്. പ്രളയമഹാഗ്നിപോലെ ഉജ്വലിച്ച് ഉലകത്തെ മുഴുവൻ പേടിപ്പിക്കുന്ന അജയ്യവിഭ്രനായ ആ പക്ഷിന്ദ്രനെ പ്രസാദിപ്പിക്കുവാൻ ദേവന്മാർ സ്തുതി തുടങ്ങി. സ്തോത്രശ്രവണത്താൽ തൃപ്തനായ ഗരുഡൻ സ്വതേജസ്സിനെ ഉപസംഹരിച്ചു ദേവന്മാർക്കു സമാശ്വാസം നൽകി.

അതിൽപ്പിന്നെ, ആ വൈനതേയൻ സൂര്യമന്ദിരത്തിൽ നിവസിക്കുന്ന സ്വന്തം അഗ്രജനെ എടുത്തു മാതൃസന്നിധിയിൽ തിരിച്ചെത്തി. അക്കാലത്തൊരു നാൾ രാഹുബാധകൊണ്ടു സൂര്യൻ ക്രുദ്ധനായിരുന്നു. രാഹു അമൃതം ഭുജിക്കുന്നതു ദേവന്മാരെ അറിയിക്കുകകൊണ്ടാണല്ലൊ സൂര്യനു് ഇങ്ങിനെയൊരു ബാധയുണ്ടായതു്. ദേവന്മാരുടെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയാണു സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ രാഹുചെയ്ത ചതി വെളിപ്പെടുത്തിയതു്. പരോപകാരത്തിന്റെ ഫലമായി താൻ ദ്രോഹമല്ലാതൊന്നും സൂര്യനു സഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പ്രതിക്രിയാനിരതനായ രാഹു നിബ്ബാധം പാഞ്ഞുചെന്നു തന്റെ ശരീരത്തെ ഗ്രസിക്കുമ്പോൾ ദേവന്മാർ കുന്തം ചെയ്യാതെ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു സൂര്യനെ കോപനിമഗ്നനാക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. താൻ നന്മചെയ്യുമ്പോൾ അതു് അനുഭവിക്കുവാൻ പലരും മുന്നിട്ടുനിന്നു, എന്നാൽ തനിക്കു തിന്മ തേരിട്ടുവരുമ്പോൾ സഹായാർത്ഥം ആരുമില്ലാത്തതും കാരണമാണു് രോഷാധി

ക്രോധത്താൽ മതിമറന്ന സൂര്യൻ സ്വതേജസ്സാൽ ലോകത്തെ മുഴുവൻ നശിപ്പിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ച് അസുമാലയെ പ്രാപിച്ചു. സൂര്യകോപത്താൽ ലോകം തപിച്ചുതുടങ്ങി. അസുമയകാലത്തുതന്നെ ഇതുകൂടി ക്രമപ്രവൃദ്ധമായി സംഭവിച്ചാൽ അദ്ധ്വാരിയാകുമ്പോഴേയ്ക്കും ത്രിലോകമെല്ലാം വെന്തു വെണ്ണീറാകുമെന്നു ഭയപ്പെട്ട് ദേവർഷികളും ഉടൻതന്നെ ബ്രഹ്മാവിനെ ചെന്നുകണ്ട് ഈ ഘോരദാഹത്തിനു ഹേതുവെന്തെന്ന് അന്വേഷിച്ചു. സൂര്യന്റെ പുറപ്പാട് ശരിക്കറിഞ്ഞിട്ടുള്ള പിതാമഹൻ, ആ ഭാസ്കരന്റെ ഉഗ്രതേജോഭരത്തെ സംഹരിക്കുവാൻ വൈനതേയനായ അരുണനേയാണു നിയോഗിച്ചതു്. സർവ്വത്തേയും ഭസ്മീകരിക്കുമാറ് ഉദിച്ചുയരുന്ന സൂര്യന്റെ മുമ്പിൽ ഗരുഡാഗ്രജനും മഹാകായനുമായ അരുണൻ ചെന്നുവില്ലയാൽ ലോകത്തിനു താപമേല്ക്കായി വന്നില്ല. അന്നുമുതൽ അരുണൻ സൂര്യസാരഥിയായി ശോഭിച്ചു. ഗരുഡനാവട്ടേ, ജനയിത്രിയോടൊന്നിച്ചു സാഗരതീരത്തിൽ നിവസിക്കയും ചെയ്തു.

10. ഗരുഡവിക്രമം.

വാദത്തിൽ പരാജിതനാകയാൽ കദ്രുവിന്റെ ദാസിയായിത്തന്നെയാണു വിനത വർത്തിക്കുന്നതു്. തന്റെ മുമ്പിൽ കൈകൂപ്പി വണങ്ങിനില്ക്കുന്ന വിനതയെ നോക്കി കുറേനാൾ കദ്രു, സാഗരാന്തരത്തിൽ എങ്ങാണ്ടൊരിടത്തുള്ള രമണീയവും രമണീയവുമായ നാഗാലയത്തിലേയ്ക്കു തന്നെയും തന്റെ പുത്രന്മാരേയും എടുത്തുകൊണ്ടുപോകേണമെ

ന്നു് ആജ്ഞാപിച്ചു. കല്പനപ്രകാരം കദ്രുവിനെ വിനതയും സപ്പുങ്ങളെ ഗരുഡനും മുതുകിലേറിക്കൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടു. സൂര്യനു് അഭിമുഖമായി വിഹംഗവേഗത്തോടുകൂടിയ ഗരുഡൻ്റെ തരഗമനം തുടങ്ങിപ്പോൾ ചണ്ഡകിരണങ്ങളേറ്റു നാഗങ്ങൾ തളർന്നുഴന്നുതുടങ്ങി. പുത്രന്മാരുടെ ഈ ദുരവസ്ഥകണ്ടു മനസ്സുഴറിയ കദ്രു താപശാന്തിക്കായി ദേവേന്ദ്രനെ സ്തോത്രം ചെയ്തു. അതിൽ ഇന്ദ്രൻ പ്രസാദിച്ചു് ആകാശം പരക്കെ കരിങ്കാർ നിരത്തി വിരിച്ചു മഴ പെയ്യിച്ചു. ഘോരഘോരം ഗർജ്ജിച്ചും, മിന്നൽപ്പിണർ ഇളക്കിയും പ്രളയകാലത്തെന്നപോലെ വാനിടമെങ്ങും കാർമേഘങ്ങൾ കളിയാടി. അവയിൽനിന്നു പേരൊലിയാൻ തൊരിഞ്ഞ പേമഴയാൽ ഭൂതലമാകെ ശീതളമാകയും നാഗങ്ങളെല്ലാം പ്രഹൃഷ്ടരാകയും ചെയ്തു. അതിൽപ്പിന്നെ, നാഗങ്ങളേയും നാഗമാതാവിനേയും വഹിച്ചുകൊണ്ടു യാത്രതുടർന്ന ഗരുഡനും വിനതയും കുരമണിയദ്വീപിൽ ചെന്നിറങ്ങി. അവിടേയുള്ള അരണ്യം, കളകൂജനരസം നിരന്തരം പൊഴിക്കുന്ന ശുകകുലത്താൽ ആകുലമായും, സുരഭിലസുമങ്ങളും മധുരഫലങ്ങളും വഹിച്ചുയിൽക്കുന്ന വിചിത്രതരുക്കളാൽ പൂരിതമായും, രമ്യഹർമ്മ്യങ്ങളാൽ അലംകൃതമായും, പുണ്യസരോവരങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും, ദിവ്യസൌരഭ്യമണിഞ്ഞ ശീതളസമീരണനാൽ വിലോളിതമായും, വിണ്ണിലേക്കു് ഉയർന്നുയർന്നു ചെല്ലുന്ന ചന്ദനാദിതരുക്കളിൽനിന്നു കാറോറ്റു പൊഴിയുന്ന മലർപ്പൊടിയാൽ വിലസിതമായും, വണ്ടിനങ്ങളുടെ സംകാരഘോഷത്താൽ മുഖരിതമായും, ഗന്ധർവ്വാപ്സരോവർഗ്ഗങ്ങളാൽ പരിപാലിതമായും വർത്തിക്കുന്നു. ഈ മനോജ്ഞകാനനത്തിൽ കദ്രുപുത്രന്മാർ സന്തുഷ്ടമായി ക്രീ

ഡിക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്ക്, ഇത്തരത്തിലുള്ള മാവേദശങ്ങളിലേയ്ക്കും തങ്ങളെ നയിക്കേണമെന്നു ഗരുഡനോടവശ്യപ്പെട്ടു. ഈ നാഗങ്ങളെ ഇങ്ങിനെ ചുമന്നു നടക്കത്തക്കവണ്ണം തനിക്ക് എന്തൊരു ദുഷ്കർമമാണുണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്ന് അപ്പോഴാണു ഗരുഡൻ അലോചിച്ചതു്. ഭുജംഗങ്ങളുടെ ഈവക കല്പനകളും യിഥേഷ്ടം നടന്നതിനു തനിക്ക് എന്തൊരു കടപ്പാടാണുള്ളതെന്ന് ആ വിഹംഗേന്ദ്രൻ അമ്മയോടു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ദാസ്യവൃത്താന്തം ഗ്രഹിച്ചു ദുഃഖിതനായിത്തീർന്ന ഗരുഡൻ, സ്വാതന്ത്ര്യസിദ്ധിക്കു താൻ എന്തു കർമ്മമാണ് ആചരിക്കേണ്ടതെന്നു് ആ നാഗങ്ങളോടുതന്നെ അന്വേഷിച്ചു. അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടതു്, അമൃതം കൊണ്ടുവന്നു തരുവാനാണ്.

ഉടൻതന്നെ, അമൃതാഹരണത്തിന്നായി ഗരുഡൻ പുറപ്പെട്ടു. വാത്സല്യപൂർണ്ണയായ മാതാവിന്റെ ഉപദേശത്തേയും ആശീർവാദത്തേയും കൈക്കൊണ്ടു് ആ വൈനതേയൻ ആദ്യമായി വിശപ്പടക്കുന്നതിനു കടലിൻനടുവിൽകിടക്കുന്ന നിഷാദമന്ദിരത്തിലേക്കാണു ചെന്നതു്. ചിറകടിച്ചു് ആപ്രദേശമാകെ ധൂളിപടലം പരത്തുകയും കടൽവെള്ളം ഇളക്കി മറിച്ചു വാരിക്കയും തരുനിര കുലുക്കുകയും ചെയ്തു് ആ വീര്യവാൻ നിഷാദവർഗ്ഗത്തെ പേടിപ്പെടുത്തിഇളക്കിയിട്ടു. അതിൽപ്പിന്നേ, തന്റെ വക്ത്രത്തെ വളർത്തി വിടർത്തി വെച്ചു നിഷാദന്മാരെ വഴി തടഞ്ഞുനിറുത്തി. അവർ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ, ആ മഹാകായന്റെ വിസ്തൃതവക്ത്രത്തിൽത്തന്നെ പതിച്ചുതുടങ്ങി. അങ്ങിനെ അസംഖ്യം നിഷാദന്മാർ ബുഭുക്ഷുവായ ഗരുഡനു് ആഹാരമായിത്തീരുകയുംചെയ്തു. ഇത്രയുമായിട്ടും ആ മഹാബലനു വിശപ്പട

ങ്ങിയില്ല. ആ നിഷാദാലയത്തിൽനിന്നു ഗരുഡൻ പിന്നീടു ചെന്നതു പിതൃസന്നിധിയിലേക്കാണു്. കശ്യപമഹർഷി തന്റെ മകനെ കണ്ടു കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തു. മാതാവിനെ ദാസ്യത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുന്നതിനു നാഗങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്രകാരം അമൃതം ആഹരിക്കുവാനാണു താൻ പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്നും, തനിക്കു വേണ്ടുന്നേടത്തോളം ആഹാരം കിട്ടാതെ ഒട്ടും തന്നെ സുഖമില്ലെന്നും അമ്മ പറഞ്ഞവണ്ണം നിഷാദന്മാരെ കൂട്ടത്തോടെ പിടിച്ചുതിന്നിട്ടും വിശപ്പടങ്ങിയില്ലെന്നും, അമൃതം എടുത്തു കൊണ്ടുപോകുവാൻ ശക്തി തരികയുണ്ടതിനു തനിക്കു മതിയാകുവോളം തീറ്റ തരേണമെന്നും വൈനതേയൻ പിതാവിനെ അറിയിച്ച മകൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം കേട്ട കാശ്യപൻ അരുളിയതായതു്:

"വത്സ, ഇക്കാണുന്ന സരസ്സു വിശ്രുതവും വിശ്രുതവുമെന്നു സുരലോകത്തിൽപോലും പ്രശസ്തമായിട്ടുള്ളതാണു്. ഇതിൽ അഗ്രജനായ കൂർമ്മത്തെ അവരജനായ ഗജം എടുത്തു വലിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ഈ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർക്കു തമ്മിൽ അവരുടെ പൂർവ്വജന്മത്തിൽത്തന്നെ വിരോധം നേരിട്ടിരിക്കുന്നു. മകനേ, ആ സംഭവം എങ്ങിനെയെന്നു കേട്ടാലും! വിഭാവസുവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹജനായ സുപ്രതീകനും പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന രണ്ടു മുനിമാരാണു്. അവരുടെ കുടുംബസ്വത്തു് അവിഭക്തമായിട്ടാണിരുന്നതു്. ഈ സ്വത്തിൽ തന്റെ അവകാശപ്രകാരമുള്ളതു ഭാഗിച്ചു കിട്ടേണമെന്നു സുപ്രതീകൻ ജ്യേഷ്ഠനോടു് എപ്പോഴും ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. വിഭാവസുവിനു് അതു സമ്മതമായിവന്നില്ല. സ്വത്തു ഭാഗിക്കുന്നതു് അനർത്ഥഹേതുകമാ

ണെന്നു് അദ്ദേഹം അനുജനോടു് ഉപദേശിച്ചു. എന്നാൽ എല്ലാം ഭാഗത്തിനായി പലരും ആഗ്രഹിക്കാറുണ്ടു്. ഭാഗം കഴിഞ്ഞാൽ ലോഭമോഹങ്ങൾകൊണ്ടു കുടുംബാംഗങ്ങൾ തമ്മിൽ നിശ്ചയമായും കലഹം തോന്നിടും. കൂട്ടുമുതലിൽനിന്നു തനിയ്ക്കു തനിയ്ക്കു പകുത്തെടുക്കുന്ന സ്വാർത്ഥപരന്മാരെ തരംനോക്കിനിന്നു മിത്രഭാവേന വർത്തിക്കുന്ന അമിത്രന്മാർ ഛിദ്രിപ്പിച്ചുതുടങ്ങും. ആ ഛിദ്രത്തെ അതിനിടയിൽചാടിനിന്നുകൊണ്ടു വേറേ ചിലർ അധികമധികംവർദ്ധിപ്പിക്കും. ഭാഗിച്ചുകഴിഞ്ഞവരുടെമുതൽ ഇങ്ങിനെ പലമട്ടു നശിച്ചുപോകുന്നു. അതുകൊണ്ടു, ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിൽ അവകാശമുതൽ പങ്കിട്ടെടുത്തു പിരിയുന്നതു് നന്മയാണെന്നു സജ്ജനം അനുമതിക്കുന്നില്ല. ഇപ്രകാരമായിരുന്ന വിഭാവസുവിന്റെ ഉപദേശം. ഇതിൽ സുപ്രതീകൻ സമാധാനിക്കാതെ വീണ്ടും വഴക്കിൽത്തന്നെ ഏർപ്പെട്ടപ്പോൾ കോപം വളർന്ന വിഭാവസു തന്റെ അനുജനെ ദുഷ്ടഗജമായി ജനിക്കുകയെന്നു ശപിച്ചു. അപ്പോൾ സുപ്രതീകൻ തന്റെ ജ്യേഷ്ഠനേയും ശപിക്കാതിരുന്നില്ല. അതിനുമുണ്ടു വിഭാവസു ആമയായും സുപ്രതീകൻ ആനയായും പിറന്നു. അവരാണു് ഇപ്പോൾ ഈ സരസ്സിൽവെച്ചു പിണങ്ങിക്കഴിയുന്നതു്. കോപദോഷം കൊണ്ടു അവർ ഇങ്ങിനെ അധഃപതിച്ചുപോയി. പൂർവ്വദ്വേഷം മൂലം അവരിൽ കടിപിടികൊള്ളുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. അവരിരുവരും മഹത്തായ ബലവും ഗുരുത്വവും തികഞ്ഞവരാണു്. ആമ യോജന ഉയരവും പത്തുണ്ടു യോജന നീളവും ആ ആനയ്ക്കുണ്ടു്. ആമയുടേതു മൂന്നു യോജന ഉയരവും പത്തു യോജന വിസ്താരവുമാണു്. ആ മഹാദന്തി തടാകതിരത്തുനിന്നു പോരിനുവിളിച്ചു് അലറു

സമ്പോൾ മുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ആ മഹാ കച്ഛപം വെള്ളമെല്ലാം
ഇളക്കിമറിച്ചു വെളിക്കുയരുന്നു. അതിനോടെതിർക്കുവാൻ
തുമ്പിക്കൈ ചുരുട്ടി, കൈകാലുകളും കൊമ്പും വായും ആ
ഞ്ഞിളക്കിക്കൊണ്ടു ആനയങ്ങു കുതിച്ചു ചാടി സരസ്സു മുഴു
വൻ കലക്കി വിടുന്നു. വിഷ്ണുചക്രംപോലെ തലനീട്ടി ആ
മ ആനയോടു പൊരുതുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ വിധം പ
രസ്പരം പടവെട്ടിക്കൊണ്ടാണു് ഇരുവരും നാലു പാക്കു
ന്നതു്. മകനേ, നി ചെന്നു കരിക്കൊടുക്കുന്ന ആ
ആമയേയും മഹാ ശൈലംകണക്കു നില്ക്കുന്ന ആ ആന
യേയും പിടിച്ചുതിന്നു സംതൃപ്തനായിക്കൊള്ളുക. അപ്പോ
ൾ അമൃതാഹരണത്തിനു നി ശക്തനാകും."

ഇതുകേട്ടു വിസ്മിച്ചുറയിച്ചു തന്റെ പുത്രനെ കശ്യ
പൻ ആശിർവ്വദിച്ചയച്ചു. പിതൃനിയോഗപ്രകാരം ഗരുഡ
ൻചെന്നു് ആ ആമയേയും ആനയേയും കാരോനഖങ്ങ
ൾ റാഞ്ചിക്കൊണ്ടു് ആകാശത്തിലേക്കുയർന്നു. ഈ രീതി
യെച്ചു തനിക്കു ഇരുന്നു തിന്നുവാൻ തക്ക ഉറപ്പുകൂടിയ വൃ
ക്ഷം ഏതാണെന്നും. എവിടെയാണെന്നും ഗരുഡൻ അ
ന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങി സ്വതരുക്കൾ കൂടിയും ആ ഖഗശ്രേ
ഷ്ഠന്റെ ചിറകടിക്കാറ്റേറ്റു വിറകൊള്ളുകയാണുണ്ടായതു്.
കുറച്ചകലെ കരുതുംഭോജനപ്പുരപ്പോലെ വളർന്നുയർന്നു നില്ക്കുന്ന
ഒരു മഹാ വടവൃക്ഷം ഗരുഡനെ ക്ഷണിച്ചു. ആ മഹാ
കായൻ ആ വന്മരത്തിന്മേൽ കാൽ വെച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും അ
തിന്റെ കൊമ്പു അടിയോടിടിഞ്ഞുപോയി. അതിന്മേൽ
തലകീഴായിത്തൂങ്ങുന്നതപോലുള്ള സ്ഥിതിയായ ബാലഖില്യ
മഹർഷികളെ കണ്ടു്, അവർക്കു അപായമുണ്ടാകരുതെന്നു കു
രുതി ആ കൊമ്പു താഴെ വീഴുവാൻ വിടാതെ ഗരുഡൻ

അതു കൊത്തിയെടുത്തുകൊണ്ടു വീണ്ടും പറന്നു. ആമ, ആന, വൃക്ഷശിഖരം ഇവ മൂന്നും എടുത്തുകൊണ്ടുള്ള ഗരുഡന്റെ ആ ഗതി കണ്ടു മഹർഷികളും വിസ്മയാകുലരായി. കൊമ്പിന്മേൽത്തൂങ്ങുന്ന ബാലഖില്യരെ പരിരക്ഷിക്കുവാൻ തക്ക സ്ഥലം പലേടത്തും തെരഞ്ഞു നോക്കീട്ടും ആ പക്ഷീന്ദ്രൻ കണ്ടില്ല. ഗന്ധമാദനപർവ്വതത്തിൽ തപസ്സു ചെയ്യുന്ന പിതാവിനെത്തന്നെ ഗരുഡൻ വീണ്ടും ചെന്നു കണ്ടു. മകന്റെ ആ വരവു കണ്ടപ്പോൾ കാശ്യപൻ, ബാലഖില്യർക്കുവേണ്ടി ഇത്ര വലിയ സാഹസത്തിൽ ഏർപ്പെടരുതെന്നും അവരെപ്പറ്റിടയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നും പറഞ്ഞു മകനെ സമാധാനിപ്പിച്ചതിൽപ്പിന്നെ, ലോകഹിതാർത്ഥം ഗരുഡൻ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ മഹാകർമ്മത്തിൽ അതിനു് അനുമതി കൊടുക്കുവാൻ ആ മഹർഷികളോടു് അപേക്ഷിച്ചു. ഉടനെതന്നെ ബാലഖില്യർ ആ കൊമ്പിൽ നിന്നിറങ്ങി തപസ്സു തുടരുവാനായി ഹിമാലയത്തിലേക്കു പോയി. അതിൽപ്പിന്നെ പിതൃവാക്യപ്രകാരം ഗരുഡൻ ആ തരുശിഖരത്തെ വെക്കുന്നതിനും തടിക്കു് ഇരുന്നു തിന്നുന്നതിനുംവേണ്ടി, മനസ്സിനുപോലും അഗമ്യമായ മഹാകക്ഷിപർവ്വതത്തിലേക്കു പാഞ്ഞു. അവിടെയെത്തി ആ മരക്കൊമ്പു താഴെയിട്ടപ്പോൾ കൊടുമുടികളും ഉടഞ്ഞു തകരുകയും വൃക്ഷങ്ങളും തകർന്നു ചിന്നഭിന്നമാകയും ചെയ്തു. ആ പർവ്വതത്തിൽ വെച്ചുണ്ണുന്നതിനുള്ള തീറായിട്ടുള്ള ആമയേയും ആനയേയും ഗരുഡൻ തിന്നു. ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു സന്തുഷ്ടനായ പക്ഷീന്ദ്രൻ അമൃതെടുക്കുവാനായി ഇന്ദ്രമന്ദിരത്തിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. ആ ഘട്ടത്തിൽ ദേവന്മാർക്കു പല ദുർന്നിമിത്തങ്ങളും കാണായി വന്നു. ഇന്ദ്രനു

ന്റെ വജ്രായുധം പേടിച്ചുണ്ടിളകി; സുരാസുരസൈന്യ
ത്തെ കൂടിയും മിന്നലും ഇടകലന്ന കൊടുകാറ് അത്യുഗ്ര
മായടിച്ച നിലകെടുത്തി; ആകാശം കാറുകന്ന നിലയിൽ
തന്നേ ഘോരഗർജ്ജനം ചെയ്യ ദേവഗണങ്ങളുടെ ആ
യുധങ്ങൾ തനിയേതന്നെ തമ്മിലിടഞ്ഞു, മേഘങ്ങൾ ചെ
ന്നിണം ചൊരിഞ്ഞു; ദേവന്മാർ അണിഞ്ഞിരുന്ന പൂമാല
കൾ വാടിയുലഞ്ഞു. പൊങ്ങിപ്പരന്ന ധൂളിപടലത്താൽ
ശിരോരക്ഷണങ്ങൾ നിഷ്പ്രഭങ്ങളായി. ഇത്തരം ഘോരദു
ശ്ശകുനങ്ങൾ കണ്ടു ഭയംവളർന്ന ദേവേന്ദ്രൻ ബൃഹസ്പതിയെ
കണ്ടു വസ്തുതയെന്തെന്നന്വേഷിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ ദുർമ്മദത്താ
ൽ മുമ്പൊരിക്കൽ ചെയ്ത അപരാധവും, അതിൽ കുപിത
രായിത്തീർന്ന ബാലഖില്യമഹർഷികൾ മറൊരിന്ദ്രനെ സൃ
ഷ്ടിക്കുവാൻ മുതിർന്നതും, ആ ഉദ്യമം ഗരുഡോല്പത്തിയായി
പരിണമിച്ചതും, ഇപ്പോൾ ഗരുഡൻ അമൃതാഹരണത്തി
ന്നായി പാഞ്ഞു വരുന്നതും, ഈ മഹാകർമ്മം വിജയവ
ത്തായി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിന്ന് ആ വീര്യശാലിയായ ഖഗേ
ന്ദ്രൻ സമർത്ഥനാണെന്നുള്ളതും വഴിക്കു വഴിയായി ആ ദേ
വാചാര്യൻ കാത്തു കാണുകയും അതെല്ലാം ആ വിഷ്ണു
തന്നെ ഇന്ദ്രനെ ഗ്രഹിപ്പിക്കയും ചെയ്തു.

ഇന്ദ്രൻ ചെയ്ത ആ അപരാധമെന്താണ്, അതി
ന്റെ പരിണതി എങ്ങിനേ? അക്കഥയാണു താഴേ പറയു
ന്നതു: കശ്യപപ്രജാപതി മുമ്പൊരിക്കൽ പുത്രലാഭത്തി
ന്നായി ഒരു മഹായജ്ഞം ആരംഭിക്കയുണ്ടായി. അദ്ദേഹ
ത്തെ ആ യാഗത്തിൽ ഋഷികളും, ദേവഗന്ധർവ്വാദികളും
യഥാശക്തി സഹകരിച്ചു. ഇന്ദ്രനുൾപ്പെടെയുള്ള സുരന്മാ
രേയും ബാലഖില്യമുനികളേയുമാണ മേരു സഭാങ്ക

വാൻ ഏല്പിച്ചതു്. വജ്രപാണിയായ പുരന്ദരൻ തന്നിക്കീഴിലെ മഹാശക്തിക്കൊത്ത വണ്ണം മേലെഴി ശേഖരിച്ചു കുന്നുകൂടായി കൂട്ടിയുടങ്ങി. ഇതിനിടയ്ക്കു്, ആ അംഗുഷ്ഠപ്രായരായ ബാലഖില്യർ കാരോ ചെറുപൂൾ മാത്രം കിനഞ്ഞു് ചുമന്നു വരുന്നതു കണ്ടു് മദാന്ധനായ ദേവേന്ദ്രൻ പരിഹസിച്ചു. അതിൽ ക്രുദ്ധരായിത്തീർന്ന ബാലഖില്യർ, ഈ ഇന്ദ്രനേക്കാൾ ന്യൂനപുണ്യവും ശൌര്യവും വളർന്ന മറ്റൊരിന്ദ്രനെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ ആ ക്ഷണംതന്നെ ഹോമം തുടങ്ങി. ആ തപോനിധികൾ തനിക്കെതിരായി ചെയ്യുന്ന ഈ കഠിനക്രിയ കണ്ടപ്പോൾ ദുഃഖവിവശനായിത്തീർന്ന ഇന്ദ്രൻ കശ്യപനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ, ബാലഖില്യരെ പ്രസാദിപ്പിച്ചിട്ടു് ഇന്ദ്രനെ രക്ഷിക്കുവാൻ കശ്യപൻ ഒരുങ്ങി. പിതാമഹഭഗവാൻ താൻതന്നെ നിയമിച്ചിരിക്കുന്ന ഇന്ദ്രനെ നിഷ്കർഷിച്ചുവിട്ടുമാറ്റിയായി മറ്റൊരിന്ദ്രനെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതായാൽ, ആ കർമ്മം ബ്രഹ്മവിധിയെ മിഥ്യയാക്കുന്നതായിത്തീരുമെന്നും, എന്നാൽ തപസ്വികളുടെ സങ്കല്പം നിഷ്ഫലമാകുന്നതല്ലായ്കയാൽ, മറ്റൊരിന്ദ്രനായി ഇപ്പോൾ ആരംഭിച്ച കർമ്മം ഖേദത്തെ ഉല്പാദിക്കുവാൻ ഹേതുവായതിനാൽ മരിയെന്നും, അഭയാർത്ഥിയായ ഇന്ദ്രനിൽ കാരുണ്യമുണ്ടാകേണമെന്നും കശ്യപൻ പറകയാൽ അങ്ങനെതന്നെയാവട്ടെയെന്നു ബാലഖില്യർ തെളിഞ്ഞു സമ്മതിക്കയും, അവർ തുടങ്ങിയ കർമ്മത്തെ ഫലോദയംവരെയും നിർവ്വഹിക്കുവാൻ കശ്യപനെ ഏല്പിക്കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ബാലഖില്യരുടെ തപോബലവും കശ്യപന്റെ യജ്ഞഫലവുംകൂടിച്ചേർന്നിട്ടാണു വിനതയിൽ അരുണനും ഗരുഡനും സംജാതരായതു്. ഈ ഇരുവരും സോദരന്മാരാണെ

ന്നും, നിശ്ചയമായും നീതന്നെയാണ് ദേവേന്ദ്രനെന്നും, മേലിൽ വാഗവജ്ഞന്മാരായ മുനികളെ പരിഹസിക്കരുതെന്നും പുരന്ദരനെ കശ്യപൻ അറിയിക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

ആ ഗരുഡൻതന്നെയാണ് ഇപ്പോഴിങ്ങു വരുന്നതെന്നു ബൃഹസ്പതിയിൽ നിന്നറിഞ്ഞിട്ടും, ഘോരദുശ്ശകുനങ്ങളും പലതും നേരിൽതന്നെ കണ്ടിട്ടും, അടങ്ങിയിരിക്കുവാനല്ല ദേവന്മാർ നിശ്ചയിച്ചത്. അമൃതത്തെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഇന്ദ്രാജ്ഞപ്രകാരം സുരന്മാരെല്ലാം സന്നദ്ധരായിനിന്നു. കുന്തമുന്ത ശൂലങ്ങളും, തെളിതെളെപ്പാളുന്ന വാളുകളും പേടിക്കുന്ന ഊക്കൻ ഗദകളും, രിപുപ്പോരിചിതനെന്ന മറ്റു പലതരം വരായുധങ്ങളും ധരിച്ചു പൊൻചട്ടയണിഞ്ഞു കാഞ്ചനസുജോനിധികളായ ദേവന്മാർ പോരിനൊരുങ്ങിവിളങ്ങി. ഈ ഘട്ടത്തിലാണ് അമിതബലാഢ്യനായ ഗരുഡൻ അവർക്കെതിരേ ആവിർഭവിച്ചത്. ആ പക്ഷീന്ദ്രനെ കണ്ടനോക്കിയപ്പോഴേയ്ക്കുതന്നെ ദേവലോകം പേടിച്ചു വിറച്ചുപോയി. ആദ്യമായി ഗരുഡനോട് എതിർത്തത് അമേയവിക്രമനായ വിശ്വകർമ്മാവാണ്. ആ ദേവൻ വൈരത്തേയ്ക്കറകൊക്കും ചിറകുംകൊണ്ടുള്ള അടിയേറുമുറിപ്പെട്ടു ക്ഷണമുഹൂർത്തംകൊണ്ടുതന്നെ തളർന്നു വീണുപോയി. ഗരുഡന്റെ ചിറകടിയാൽ ഉയർന്നുപറന്ന ധൂളിപടലംകൊണ്ടു ലോകമെങ്ങും ഇരുളടയുകയും, ആ പൊടിപ്പരപ്പിൽപ്പെട്ടുതന്നെ ദേവന്മാർ മൂർച്ഛിക്കയും ചെയ്തു. ഇന്ദ്രാജ്ഞപ്രകാരം ആ പൊടി മുഴുവൻ മാറുന്നതുവരെ പ്രവേശിച്ചു നിൽക്കുകയുണ്ടായി. പിന്നീട് മുഖം തെളിഞ്ഞപ്പോൾ ദേവന്മാർ എതിർത്തു കയറി നിരന്നു മുഴുവൻ ഗരുഡനെ മൂടിച്ചു തുടങ്ങി. ഉടനെ ഉണ്ടായതായ ഗരുഡൻ

പൊരുകരികാറ്റുപോലെ ഭയങ്കരമായി ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ട് ആകാശത്തെയ്ക്കുയർന്നു. ഉടൻപ്പോൾ ദേവന്മാർ പലതരം തീക്ഷ്ണായുധങ്ങൾ തെരുതെരെ പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങി. ഇതു കൊണ്ടൊന്നും കുലുങ്ങാതെ ആ വിഹഗേശ്വരൻ കൊക്കും ചിറകും നഖങ്ങളുംകൊണ്ടു ദേവന്മാരെ മുഴുവൻ മുറിപ്പെടുത്തി പിടിച്ചു. ഒടുക്കം, ഗരുഡനോടു് എതിർത്തുനില്ക്കുവാൻ ആവാതെ സുരസമൂഹം കാരോ വഴിക്കു ഓടിയൊളിച്ചു. പോക്കളം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അമൃതത്തെ ചുഴന്നെരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന അഗ്നിയുടെ നേരെ ഗരുഡൻ പാഞ്ഞുചെന്നു. ആകാശത്തോളമുയർന്നു ജ്വലിക്കുന്ന ആ അഗ്നിയെ യദീജലം കൊണ്ടുവന്നൊഴിച്ചു ശക്തി കെടുത്തിൽപ്പിന്നെ ആ വീരപ്രഭാവൻ ഹംസമായയായി, കടലിൽ മിന്നപോലെ, ആ അഗ്നിയിൽക്കൂടി, അകത്തേയ്ക്കു കടന്നു. അപ്പോൾ, അവിടെ, അരികെ ചെല്ലുന്നവരെ ദഹിപ്പിക്കുമാറു തീക്ഷ്ണജ്വാലാമാലയാൽ ചുറ്റിത്തിരിയുന്നതു കണ്ടു. പഴുതു നോക്കിമിന്നു്, അരങ്ങുകൾക്കിടയിൽകൂടി തന്റെ അപ്പോഴത്തെ ഹംസശരീരത്തെ ഗരുഡൻ സാമർത്ഥ്യപൂർവ്വം പ്രവേശിപ്പിച്ചു. ആ ചക്രത്തിനപ്പുറം കണ്ടതു ഘോരരൂപന്മാരും ഉഗ്രവിഷോൽകടന്മാരുമായ രണ്ടു ദാരുണസർപ്പങ്ങളെയാണു്. അവയ്ക്കു ദൃഷ്ടിവിഷയമാകുന്ന ഏതൊന്നും തൽക്ഷണം സ്മീകൃതമായിപ്പോകുമെന്നറിഞ്ഞ ഗരുഡൻ ആദ്യമായി അവയുടെ ദൃഷ്ടികളെ പൊടികൊണ്ടു മൂടുകയും പിന്നീടു അവയുടെ ശരീരത്തെ കൊത്തിമുറിച്ചിടുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടു അമൃതം എടുത്തുകൊണ്ടു യന്ത്രപ്പഴുതിൽക്കൂടി പുറത്തുവന്നു, മുൻപോലെ മഹാകാ

യോയിത്തീർന്ന് ആകാശമാർഗ്ഗേണ പറന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള വിക്രമം കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ മഹാവിഷ്ണു ഗരുഡനു് അമൃതെടുത്തിട്ടാതെ തന്നെ അജരാമരനാകുവാൻ വരം നൽകി. വിഷ്ണുവിന്റെ വാഹനമായിരുന്നുകൊള്ളാമെന്നു ഗരുഡൻ സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം കഴിഞ്ഞു മാതൃസന്നിധിയിലേക്കു് അമൃതത്തോടുകൂടിച്ചെല്ലുന്ന ഗരുഡനെ ദേവേന്ദ്രൻ വീണ്ടും ചെന്നെതിർത്തു. ശക്രൻ വജ്രം പ്രയോഗിച്ചപ്പോൾ, ആ വജ്രം ലോകക്ഷേമത്തിനായി സ്വദേഹത്തെ പരിത്യജിച്ച സ്വന്തം അസ്ഥികൊണ്ടു നിർമ്മിപ്പിച്ച മഹർഷിയെ ഓർത്തു് അദ്ദേഹത്തിനുവേണ്ടി ആ ആയുധത്തെയും അതു ധരിക്കുന്നവനേയും മാനിക്കേണ്ടതു തന്റെ കടമയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു വജ്രപ്രയോഗം താൻ ഏറ്റിരിക്കുന്നുവെന്നു വരുത്തുവാൻ മാത്രം തന്റെ ചിറകിൽനിന്നു് ഒരു തൂവൽ കൊഴിച്ചിട്ടു ഗരുഡൻ തന്റെ വഴിക്കുതന്നെ പറന്നുപോയി! വജ്രായുധമായ വജ്രത്തെകൂടിയും വകവെക്കാത്ത അത്ഭുതം കണ്ടു് ആ പക്ഷിന്ദ്രനുള്ളതു കണ്ടുമേലിൽ പരസ്പരം മിത്രങ്ങളായി വർത്തിക്കുകയാണു നല്ലതെന്നു് ഇന്ദ്രൻ കരുതി, അതിലേക്കു് അപ്പോൾതന്നെ തുനിഞ്ഞു. സ്വന്തം ബലത്തെയും സ്വന്തം ഗുണത്തെയുംപറ്റി തന്നെത്താൻ വർണ്ണിക്കുക സജ്ജനോചിതമല്ലെങ്കിലും ഒരു സഖാവിന്റെ നിലയ്ക്കു ഇന്ദ്രൻ ചോദിക്കുകകൊണ്ടു കാട്ടും, മലയും, മന്ദരം, കടലുമെല്ലാം തന്റെ ശിരസ്സിൽ വഹിക്കുന്നതിനും, സർവ്വചരാചരങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ലോകത്തെ മുഴുവൻ താങ്ങുന്നതിനും തനിക്കു ശക്തിയുണ്ടെന്നു ഗരുഡൻ അറിയിച്ചു. വിഷ്ണുവിൽനിന്നുണ്ടായ വരസിദ്ധിയാൽ അ

മരതപത്തിനു് ഇനി അമൃതം ഭുജിക്കേണ്ടതില്ലായ്കയാൽ, ആ അമൃതം തിരികെ തരുവാനാണു പിന്നീടു് ഇന്ദ്രൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതു്. അതിനു ഗരുഡൻ പറഞ്ഞതു് ഇങ്ങിനെയാണു് — "ഞാൻ ഈ അമൃതു് ആക്കുംതന്നെ കൊടുക്കയില്ല. പ്രത്യേകമൊരു കായ്ത്തിനായി മാത്രമാണു ഞാൻ ഇതു കൊണ്ടുപോകുന്നതു്. ഇതു ഞാൻ ഏതൊരിടത്തു വെയ്ക്കുന്നുവോ അവിടെനിന്നു ഭവാൻ നിർബ്ബാധം അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോയാലും."

അവർ ഇതുപോലെ സംഭാഷണം കഴിഞ്ഞതിൽപിന്നെ സർപ്പങ്ങൾ തന്റെ ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങളാവേണമെന്നു് ഇന്ദ്രനിൽനിന്നു വരംവാങ്ങി ആ വൈനതേയൻ മാതൃസന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചു. താൻ കൊണ്ടുവന്ന അമൃതം ദർഭവിരിച്ചു് അതിന്മേൽ വെച്ചു് അമൃതു കുടിക്കുവാനായി കൂളിച്ചുവരുന്നതിനു ഗരുഡൻ സർപ്പങ്ങളോടു പറഞ്ഞു. അവർ ആവശ്യപ്പെട്ട അമൃതം അവർക്കു കിട്ടിയതുകൊണ്ടു് അപ്പോൾതന്നെ വിനതയെ ദാസ്യത്തിൽനിന്നു കഴിവാക്കി വിട്ടു. അതിൽപ്പിന്നെയാണു് ആ നാഗങ്ങൾ കുളിക്കുവാൻപോയതു്. കുളിച്ചുവന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അമൃതു് അവിടെ കാണ്മാനില്ല. മുന്നേപ്പാടുപ്രകാരം അതു് ഇന്ദ്രൻ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വഞ്ചിതരായ നാഗങ്ങൾ അമൃതംവെച്ചിരുന്ന ദർഭകളെയെങ്കിലും നക്കിനോക്കുവാൻ കൊതിച്ചു് അങ്ങിനെ ചെയ്കയാൽ അവരുടെ നാവു രണ്ടായി കീറിപ്പോയി. അന്നുതൊട്ടാണു സർപ്പങ്ങൾ ദ്വിജിഹ്വങ്ങളായതു്.

11. പരീക്ഷത്ത്

അർജ്ജുനാത്മജനായ അഭിമന്യുവിന്റെ വിരാടപുത്രിയായ ഉത്തരയിൽ സംജാതനായ പരീക്ഷിത്ത് കുരുവംശത്തിന് അലങ്കാരഭൂതനായ ഭാരതചക്രവർത്തിയായി ശോഭിച്ചു. പ്രപിതാമഹനായ പാണ്ഡുവിനെപ്പോലെ വില്ലാളിയായ പരീക്ഷിത്തും മൃഗയാവിനോദത്തിൽ അത്യധികം തൽപരനാണ്. ഒരുനാൾ ആ ഭൂപതി കാട്ടിൽചെന്നു വന്യമൃഗങ്ങളെ നായാടിക്കൊണ്ടു മുറുകുന്നതിനിടയ്ക്ക് ഒരു മാനിനെ അമ്പെയ്തുകയുണ്ടായി. അമ്പോടുകൂടിത്തന്നെ മാൻ ഓടി മറയുകയാൽ, അദ്ദേഹം അതിനെ പിന്തുടർന്നു ഗഹനമായ കാനനാന്തരത്തിൽ കടന്നു. വില്ലുണിക്കെയോടുകൂടി അദ്ദേഹം ആ മൃഗത്തെ പലേടത്തും തിരഞ്ഞുനോക്കീട്ടും കണ്ടുകിട്ടിയില്ല. പരീക്ഷിത്തിന്റെ ശരീരത്തിനു ലക്ഷീകൃതമാകുന്ന ഏതൊരു ജീവിയും പിന്നീട് ജീവിക്കുക പതിവില്ലാതിരിക്കെ ഈ മാൻമാത്രം പിഴച്ചതു്, അദ്ദേഹത്തെ ബാധിക്കുവാൻപോകുന്ന ഭാവി വിപത്തിന്റെ പൂർവ്വരൂപമാവാം. മാനിനെ അന്വേഷിച്ചു കാടെങ്ങും ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു നടക്കുകയാൽ ക്ഷീണവും ദാഹവും പിടിപെട്ട് ആ രാജാവ് ഒരു മഹർഷിയുടെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നുചേർന്നു പശുക്കൾ നടക്കുന്ന വഴിയിൽ ചെന്നിരുന്നു, പശുക്കിടാങ്ങളുടെ വായിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന പാലോടിടകലർന്ന ഉമിനീർ നുരമാത്രം ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ട്, അത്തരം കഠിനവ്രതത്തോടുകൂടി തപസ്സുചെയ്യുന്ന മഹാത്മാവാണ് ആ മുനി. അദ്ദേഹത്തോടു പരീക്ഷിത്തു താൻ രാജാവാണെന്നു പറഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ തന്റെ അമ്പേറ്റു ആ മാനിനെ ഇങ്ങ

ങ്ങാനും കണ്ടുവോ എന്നു ചോദിച്ചു. അറിഞ്ഞ്, മൌനവ്രതസ്ഥനായ ആ മുനിയിൽനിന്നു മറുപടിയൊന്നും പുറപ്പെട്ടില്ല. താൻ കുരുവംശജനായ നൃപേന്ദ്രനായിരുന്നിട്ടും തന്റെ ചോദ്യം കേട്ട് ഒന്നും മിണ്ടാതിരിക്കുന്നതു കണ്ട കോപാന്ധനായിത്തീർന്ന പരീക്ഷിത്ത് ഒരു മൃതസർപ്പത്തെ തന്റെ വില്ലിൻതലകൊണ്ടെടുത്ത് ആ മുനിയുടെ കഴുത്തിൽ ഇട്ടു. അപ്പോഴും ആ മുനി നിശ്ശബ്ദനായിരുന്നതേയുള്ളൂ. ഇതിൽ, പ്രിയമോ, അപ്രിയമോ രണ്ടും ആ മുനി ഭാവിച്ചില്ല. മുനിയുടെ ഈ ശാന്തികണ്ട രാജാവിന്റെ കോപം താപമായി പരിണമിച്ചു. പരീക്ഷിത്ത് വിഷണ്ണനായി രാജധാനിയിലേയ്ക്കു പോകയും, മഹർഷി സ്വസ്ഥനായ മൻമീലയിൽത്തന്നെ ഇരിക്കയും ചെയ്തു. തന്നെ ആ ക്ഷമാനാഥനായ പരീക്ഷിത്ത് ദ്രോഹിച്ചതിൽ ക്ഷമാനിധിയായ മഹർഷി കട്ടും കോപിച്ചില്ല. പരീക്ഷിത്ത് വാസുവത്തിൽ, ധർമ്മാത്മാവായ നൃപോത്തമനാണ്. മുനിയുടെ മൌനവ്രതം അറിയാതെ ഇങ്ങനെ ഒരു തെറ്റു പെട്ടെന്നു ചെയ്തുപോയെന്നേയുള്ളൂ. ആ മുനിയുടെ പുത്രനായ ശൃംഗി തപോബലനും, മഹാതേജസ്വിയുമായ ഒരു യുവാവാണ്. ഉഗ്രകോപനും ദുഷ്പ്രസാദനും കൂടിയാണ് ആ മുനിപുത്രൻ. അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മാചിനെ ദിനംതോറും ചെന്നു കാണാറുണ്ട്. അങ്ങനെ, സത്യലോകത്തിൽനിന്നു തിരിച്ചുവരുമ്പോഴാണ്, പരീക്ഷിത്ത് തന്റെ പിതാവിനെ നിന്ദിച്ച വർത്തമാനം ശൃംഗി അറിഞ്ഞത്. മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ കണ്ട മുനികുമാരന്മാരായ കൃശൻ ശൃംഗിയോടു ഘോരംപോക്കായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—"എടോ, ശൃംഗി, ബ്രഹ്മദ്വേഷത്താൽ കർമ്മസിദ്ധരായ ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള മുനിപുത്ര

ന്മാർ ചോദിക്കുമ്പോൾ യിനക്ക് ഇനി നാവില്ല. ഘോര തേജസ്വിയും തപോബലനുമായ യിന്റെ അച്ഛൻ ഇപ്പോ ഴിതാ ശവം ചുമക്കുന്നു. ഇനി നീ കുട്ടം ഗവ്വിക്കേണ്ട. ശവം ചുമക്കുന്നവന്റെ മകനാണു നീയെന്നു നിന്റെ അച്ഛനെ കാണുമ്പോൾ നിനക്കറിയുവാൻ കഴിയും. ഇപ്പോൾ യിന്റെ പൌരുഷമെല്ലാം എവിടെ? ആ ഔദ്ധത്യം എവിടെ പോയി. ഈ തൊഴിൽ നിന്റെ അച്ഛന്റെ സ്ഥിതിക്കു കുട്ടംതന്നെ പറ്റിയതല്ല. അദ്ദേഹത്തെ ആ നിലയിൽ കാണുന്നതിൽ എനിക്കുതന്നെ വിഷാദമുണ്ടാകുന്നു.

ഈ പരിഹാസോക്തി കേട്ടു കോപവും താപവും വളർന്നു, തന്റെ അച്ഛൻ ശവമെടുക്കുമാറായതു് എങ്ങനെയെന്നു ശൃംഗി ചോദിച്ചു.

കൃശൻ— പരീക്ഷിത്തു രാജാവു വേട്ടയ്ക്കായി കാട്ടിൽ വന്നിരുന്നപ്പോൾ മൃഗസപ്പത്തെ നിന്റെ അച്ഛന്റെ കഴുത്തിൽ ഇട്ടുവത്രേ.

ശൃംഗി— ആ ദുരാത്മാവായ രാജാവിനു് ഇങ്ങനെ ചെയ്യുവാൻ ധൈര്യമുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം എന്റെ അച്ഛൻ എന്തു തെറ്റാണു ചെയ്തതു്?

പരീക്ഷിത്തു നായാട്ടിനായി വന്നതും, താൻ എയ്തു മാനിനെ തെരഞ്ഞു നടന്നതും, അതിനെപ്പറ്റി മുനിയോടു ചോദിച്ചതും, ആ മൌനവ്രതസ്ഥനിൽനിന്നു മറുവടി കേൾക്കായ്കയാൽ കോപാന്ധനായി, ചത്ത പാമ്പിനെയെടുത്തു മുനിയുടെ കഴുത്തിൽ ഇട്ടതുമെല്ലാം കൃശൻ ശൃംഗിയോടു വിവരിച്ചു പറഞ്ഞു. തന്റെ പിതാവു നിന്ദിതനായതറിഞ്ഞു കോപം മൂഴുത്തു, കണ്ണു ചൊകന്നു, തീപ്പൊ

ലെ എരിഞ്ഞുതുടങ്ങിയ മുനികുമാരൻ, "ഏഴു ദിവസത്തിന്നകം പരീക്ഷിത്തു തക്ഷകവിഷമേറ്റു മരിക്കട്ടെ" എന്നു ശപിച്ചു. ശൃംഗിയുടെ പിതാവിന്നു ശമീകൻ എന്നാണു പേർ. മുനിപുത്രൻ ശാപാനന്തരം പിതൃസന്നിധിയിൽ ചെന്നു. മൃതസർപ്പത്തെ ചുമന്നുകൊണ്ടുള്ള അച്ഛന്റെ ആ സ്ഥിതി കണ്ടപ്പോൾ ശൃംഗി പൂർവ്വാധികം കോപിക്കയും ശോകാർത്തനായി കണ്ണീർവാർക്കയും ചെയ്തു. പരീക്ഷിത്തു ചെയ്ത ധർഷണം താൻ അറിഞ്ഞതും ആ കുരുവംശാധമനെ താൻ ശപിച്ചതും ശൃംഗി തന്റെ അച്ഛനെ അറിയിച്ചു.

ശമീകൻ— മീ എനിക്കു ഹിതമല്ലാ ചെയ്തത്. നിന്റെ കൃത്യം ദൂഷിധമോചിതമല്ല. ആ രാജാവിന്റെ ഭൂമിയിലാണു നാം പാർക്കുന്നതു്. നമ്മെ ശരിയായി രക്ഷിച്ചുവരുന്ന അദ്ദേഹത്തെ നീ പഴിച്ചതു യോഗ്യമായില്ല.

രാജാവു് എന്തുതന്നെ ചെയ്താലും കൂട്ടുകാരായ നാം ക്ഷമിക്കേണ്ടുന്നവരാണു്. ധർമ്മലോപത്താൽ ആർക്കും നാശമേ വരികയുള്ളു. നമ്മെ രാജാവു രക്ഷിക്കാതിരുന്നാൽ നാമാണു ക്ലേശിക്കേണ്ടി വരിക. മകനേ, തെറ്റു് അല്പംപോലും പറയാതെ ധർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ ആർക്കും കഴികയില്ലെന്നു നീ അറിയണം. ധർമ്മദൃഷ്ടികളായ രാജാക്കന്മാർ നമ്മെ പരിപാലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ നമുക്കു നിർബ്ബാധം ധർമ്മകൃത്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുവാൻ കഴിയുന്നു. ആ ധർമ്മത്തിൽ കുറെ ഭാഗം രാജാവിന്നുള്ളതാണു്. ക്ഷമാനാഥൻ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം നാം ക്ഷമിച്ചേ കഴിയൂ. പരീക്ഷിത്താവട്ടെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാമഹനായ പാണ്ഡവരിനെപ്പോലെ പ്രശസ്തനാണെന്നു വാസുവം നാം.

പ്രത്യേകം കാക്കണം. വിശപ്പും, ക്ഷീണവും വളർന്ന അദ്ദേഹം എന്റെ മൌനവ്രതത്തെപ്പറ്റി അറിയാതെയാണ് ഇങ്ങനെ ചെയ്തുപോയത്. ഇതാണ്ടും അറിയാതെ നീ അദ്ദേഹത്തെ ശപിച്ചതു് അധർമ്മമായി. രാജാവില്ലാത്ത രാജ്യം ആപത്തുകളുടെ വിളനിലമാണ്: രാജാവാണല്ലൊ അപരാധികളെ ദണ്ഡിച്ചടക്കുന്നതു്. ജനങ്ങൾക്കു ദണ്ഡഭയമുണ്ടാകുമ്പോൾ ശാന്തിക്കു സ്ഥൈര്യം കിട്ടുന്നു. ഈ വക വസ്തുതകൾ ഉദ്വേഗത്താൽ നീ വിസ്മരിച്ചുപോയി. ഉദ്വിഗ്നൻ ധർമ്മമാവട്ടേ; കർമ്മമാവട്ടേ ചെയ്കയില്ല. മകനേ, രാജാവു നമ്മുടെ ശാപത്തിനു് അർഹനല്ല. ധർമ്മം ശരിക്കു നടത്തുന്നതു് രാജാവാണ്. സ്വർഗ്ഗം ധർമ്മത്തിലാണു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. യജ്ഞങ്ങൾ രാജാവിനെ അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ യജ്ഞത്തിലാണു ദേവന്മാരുടെ നില്പു്. ദേവാധീനമാണു വൃഷ്ടി. വൃഷ്ടിയിൽനിന്നു് ഓഷധികൾ ഉണ്ടാകുന്നു. ഓഷധികളാണല്ലൊ മനുഷ്യജീവനത്തിനു് ആധാരം. അതുകൊണ്ടു രാജാവു മനുഷ്യരുടെ സൃഷ്ടാവാണ്. കരുരാജാവു പണ്ടു ശ്രോത്രിയന്മാരോടു തുല്യനാണെന്നു മനു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. പരീക്ഷിത്താവട്ടേ, വിശപ്പും ദാഹവും വളർന്നു്, എന്റെ മൌനവ്രതത്തെപ്പറ്റി അറിയാതെ ഇങ്ങനെ ചെയ്തുപോയി. ഇതിൽ നീ അദ്ദേഹത്തെ ശപിച്ചതു യോഗ്യമായില്ല. കഷ്ടം, ബാല്യംകൊണ്ടു നീ വലിയൊരു സാഹസദുഷ്കൃതം ചെയ്തുപോയി!

ശൃംഗി — അച്ഛാ, ഞാൻ ചെയ്തതു സാഹസമാണോ, ദുഷ്കൃത്യത്തിലാണോ ഞാൻ ഏർപ്പെട്ടതു്? ഞാൻ ചെയ്തതു് അവിടുത്തേക്കു പ്രിയമല്ലാ, അപ്രിയമാണെന്നിരുന്നാലും എ

ന്റെ ആ കൃത്യം മിഥ്യയായി കലാശിക്കയില്ല. എന്റെ ശാപം പിഴച്ചു പോകുന്ന ഒന്നല്ല. കളിയായിട്ടുപോലും കള്ളം പറയുന്നവനല്ല ഞാൻ.

ശമീകൻ—നീ ഉഗ്രതപോബലനാണെന്നും, ഒരിക്കലും നീ അനൃതം പറഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നും നിന്റെ ഈ വാക്കു കള്ളമാകയില്ലെന്നും എനിക്കറിയാം. മാൻ വയോധികനായിരുന്നാലും നന്മയും നല്ല പേരുമുണ്ടാകേണ്ടതിനു വേണ്ടുന്നതൊക്കെയും അവനു് അച്ഛനാണല്ലൊ പറഞ്ഞു കൊടുക്കേണ്ടതു്. ഇങ്ങനെയിരിക്കെ, തപോവൃദ്ധിയിലേയ്ക്കു കാൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന ബാലകനായ നിന്റെ സ്ഥിതി ഞാൻ പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പ്രഭാവയുക്തരായ് ശ്രേഷ്ഠന്മാക്കുകൂടിയും കോപമുണ്ടാകാതിരിക്കുന്നില്ല. എന്നാലും, പുത്രതപത്തേയും ബാല്യത്തേയും സാഹസത്തേയും ഓർത്തിട്ടാണു നിന്നെ ഞാൻ ഈ കോപത്തിൽ ശാസിക്കുന്നതു്. നീ ശമം ശീലിച്ചു, വന്യപഴത്തണ്ടുകൾ മാത്രം ഭക്ഷിച്ചു, കോപം പരിത്യജിച്ചു, ധർമ്മം നശിപ്പിക്കാതെ വർത്തിക്കുക. നാം ക്ലേശിച്ചു നേടിയ ധർമ്മത്തെ കോപം നശിപ്പിച്ചു കളയും. ധർമ്മം കെട്ടുപോയാൽ സൽഗതി കാണുകയില്ല. ക്ഷമാശീലന്മാരായ യോഗികൾക്കു ശമമാണു സിദ്ധിക്കുള്ള സാധനം. നീ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നിഗ്രഹിച്ചു ക്ഷമ ശീലിക്കുക. ആ ക്ഷമയിൽനിന്നു നിനക്കു ബ്രഹ്മസാമ്രാജ്യം നേടാം. ഇത്രമാത്രമേ എനിക്കു് ഇപ്പോൾ നിന്നോടു പറയാനുള്ളു. ശമത്തികയോടുകൂടി എനിക്കു് ഇനി മറ്റൊന്നു ചെയ്യുവാനുണ്ടു്. 'എന്നെ ഭവാൻ ധിക്കരിച്ചതിൽ കോപാന്ധനാ

യിത്തീർന്ന എന്റെ മകൻ അല്പബുദ്ധിയും ബാലകനുമാകകൊണ്ടു ഭവാനെ ശപിച്ചിരിക്കുന്നു' എന്നു പരീക്ഷിത്തിനെ ഇപ്പോൾതന്നെ അറിയിച്ചുകാം.

ശമീകൻ അപ്രകാരംതന്നെ പ്രവർത്തിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായ ഗൌരമുഖൻ വർത്തമാനം അറിയിക്കുവാൻ രാജധാനിയിലേയ്ക്കു പോയി. സല്ലാരമേറ്റു വിശ്രമിച്ചതിൽപ്പിന്നെ, മന്ത്രിമദ്ധ്യത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന രാജാവിനോടു ഗൌരമുഖൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

"മഹാരാജാവേ, അവിടത്തെ രാജ്യത്തു ശമീകൻ എന്ന ഒരു മുനി ശാന്തനും, ദാന്തനുമായി തപസ്സുചെയ്തു പാർക്കുന്നുണ്ട്. ആ മൌനവ്രതിയുടെ കഴുത്തിലായ് അവിടുന്നു ദോഷത്തോടുകൂടി മൃതസർപ്പത്തെ എടുത്തിട്ടതു്. അദ്ദേഹം ക്ഷമിച്ചുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനു പൊറുക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആ മുനികുമാരൻ അച്ഛൻ അറിയാതെ അവിടത്തെ ശപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏഴു ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ തക്ഷകൻ കടിച്ചു് അവിടത്തെ കൊല്ലുമെന്നാണു ശാപം. ഈ ശാപത്തെ അകറ്റുന്നതിനു മറ്റാർക്കുംതന്നെ ശക്തിയില്ല. അവിടുന്നുതന്നേ രക്ഷാമാർഗ്ഗം അന്വേഷിക്കേണ്ടുംമെന്നു ശമീകമുനി പ്രത്യേകം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു."

ഈ ഘോരവൃത്താന്തം കേട്ടു താൻചെയ്ത പാപത്തെ കാത്തു പരീക്ഷിത്തു ദുഃഖിതനായി. ആ മുനി തന്റെ ചോദ്യത്തിനു മറുപടി പറയാതിരുന്നതു മൌനവ്രതംകൊണ്ടാണെന്ന വാസ്തവം കാൺപ്പോൾ പാപഭയവും താപഭയവും ദുസ്സഹമായിത്തീർന്നു. ശമീകനുള്ള കാരുണ്യവും വാത്സല്യവും രാജാവിന്റെ സന്താപത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയാ

ണ ചെയ്യുന്നു. ആസന്നമരണത്തേയോത്തല്ലാ, താൻ ചെയ്യു പാപത്തേയോത്തായിരുന്നു രാജാവിന്റെ ദുഃഖം. തന്നിൽ പ്രസാദിക്കണമെന്നു തനിക്കുള്ള പ്രാർത്ഥന ശമീകമഹർഷിയെ അറിയിക്കേണമെന്ന സന്ദേശത്തോടുകൂടി ഗൗരമുഖനെ അയച്ചതിൽപ്പിന്നെ പരീക്ഷിത്തു മേലാൽ ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നു മന്ത്രിമാരുമായി ആലോചന തുടങ്ങി. ആ ആലോചനയുടെ ഫലമായി, കാറ്റത്തുണിനേൽ കരുതൽ സൌധം നിർമ്മിച്ചു വേണ്ടുന്നരക്ഷയെല്ലാം ഉറപ്പിച്ചു് അതിന്മേലായി രാജാവിന്റെ വാസം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുറ്റും മന്ത്രസിദ്ധന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരേയും, തെയ്യാറാക്കിയ ഔഷധങ്ങളോടുകൂടി വൈദ്യന്മാരേയും പാർപ്പിച്ചു. സർവ്വത്ര കാവലാളികളെ നിർത്തി കാറ്റിനുപോലും അകത്തു കടക്കുവാൻ കഴിയാതാക്കി. ശുദ്ധവും സംരക്ഷിതവുമായ ആ സ്ഥലത്തു വസിച്ചുകൊണ്ടാണു പരീക്ഷിത്തു രാജ്യകാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടതു്. ഇങ്ങനെ ആറുദിവസവും കഴിഞ്ഞു. ഈ വർത്തമാനം കേട്ടുകേട്ടറിഞ്ഞു രാജാവിനെ വിഷബാധയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുവാനായി ഏഴാംനാൾ കാശ്യപൻ എന്നു പേരായ ഒരു ഭിഷഗ്വരൻ പുറപ്പെട്ടു. തക്ഷകൻ കടിക്കുന്നതായാൽ അപ്പോൾ രാജാവിനെ ജീവിപ്പിച്ചു തനിക്കു ധാരാളം പണവും, ധനവും നേടാമെന്നാണു കാശ്യപന്റെ ആഗ്രഹം. തക്ഷകൻ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷത്തിൽ മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ കാശ്യപന്റെ മുമ്പിൽചെന്നു് 'അവിടുന്നു എവിടേക്കാണു പോകുന്നതു്" എന്നു ചോദിച്ചു.

കാശ്യപൻ—'കൌരവേന്ദ്രനായ പരീക്ഷിത്തുരാജാവിന്റെ തേജോരക്ഷനായ തക്ഷകൻ വിഷമേല്പിച്ചു മസ്മീകരിക്കു

മത്രേ. പാണ്ഡവന്മാരുടെ വംശകരനായ ആ ഭൂപാലരത്തെ ഘോരസർപ്പം കടിച്ചു വിഷാഗ്നി കത്തിയെരിയുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ആ പീഡ തീർക്കി രക്ഷിക്കുവാനാണു ഞാൻ ചെല്ലുന്നതു്.'

വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ—'അല്ലയോ ബ്രാഹ്മണ, ഞാനാണു് ആ തക്ഷകൻ. പരീക്ഷിത്തിനെ ഞാൻ ഇതാ കടിക്കുവാൻ പോകുന്നു. ഞാൻ വിഷമേല്പിക്കുന്നവനെ ചികിത്സിക്കുവാൻ ഭവാൻ ശക്തനല്ല. അതുകൊണ്ടു തിരിയെത്തന്നെ പോയേയ്ക്കുക.'

കാശ്യപൻ—ഭവാൻ രാജാവിനെ കടിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാകുന്ന പീഡ എനിക്കുള്ള വിദ്യാബലംകൊണ്ടു ഞാൻ നിശ്ചയമായും അകറ്റും.'

തക്ഷകൻ—'എന്റെ കടിയേറ്റവനെ ചികിത്സിക്കുവാൻ ഭവാനു ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ വിഷമേല്പിക്കുന്ന വൃക്ഷത്തെ ഭവാൻ ജീവിപ്പിക്കുന്നതു കാണട്ടേ. ഭവാൻ കാണുവതന്നെ ഞാൻ ഈ ആൽ ഭസ്മീകരിക്കാം. മന്ത്രശക്തികൊണ്ടു് അതിനെ രക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചാലും!'

കാശ്യപൻ—"എന്റെ ശക്തി ഭവാനു കാണേണമെങ്കിൽ ഭവാൻ ഈ മരം കടിച്ചു ചുട്ടെരിച്ചാൽ, അപ്പോൾ അതു ഞാൻ ജീവിപ്പിക്കാം."

ഇതുകേട്ട്, ആ ഉദ്ധതനായ തക്ഷകൻ ഉടൻതന്നെ ചെന്നു് ആ ആലിനെ കടിച്ചു. കടിയേറ്റ നിമിഷത്തിൽത്തന്നെ ഉഗ്രവിഷവ്യാപ്തിയാൽ അതു കത്തിയെരിഞ്ഞുപോയി. "ഇനി ഭവാന്റെ സാമർത്ഥ്യം കാണട്ടെ" എന്നായി തക്ഷകൻ.

വിഷവീര്യത്താൽ ആ വൃക്ഷം വെറും ചാമ്പലായി കിടന്നിരുന്നു. ആ ഭസ്മമെല്ലാം കൂട്ടിവച്ചുകൊണ്ടു, "ഹേ, തക്ഷക, എന്റെ വിദ്യാവൈഭവം ഈ വൃക്ഷത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതു നോക്കുക" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കാശ്യപൻ അതിനെ പുനർജ്ജീവിപ്പിച്ചു. ആ മരം മുളച്ചുയർന്നു, അതിൽ മുൻപോലെ കൊമ്പുകളും, ചില്ലകളും, ഇലകളും നിറഞ്ഞു. ഇതു കണ്ടു തക്ഷകൻ ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ വിദ്യാശക്തിയെ അഭിനന്ദിക്കുതന്നെ ചെയ്തു.

തക്ഷകൻ__"ഭവാന്റെ സ്ഥിതിക്കു ഈ ക്രിയ അത്ഭുതമല്ല. എന്നോടു എന്നപ്പോലെയുള്ളവരോടും വിഷത്തെ നിശ്ശേഷം ഹരിക്കുവാൻ ഭവാൻ ശക്തൻതന്നെയാണു്. ഇപ്പോൾ ഭവാൻ രാജസന്നിധിയിലേയ്ക്കു ചെല്ലുന്നതു് ഏതൊരു ലാഭത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാണു്? രാജാവിൽനിന്നു കിട്ടുമെന്നു ഭവാൻ വിചാരിക്കുന്നതു ഞാൻതന്നെ തന്നേക്കാം. മഹർഷികുമാരന്റെ ശാപത്താൽ ആയുസ്സൊടുങ്ങിയ ആ രാജാവിനെ ഇനി ജീവിപ്പിക്കുവാൻ, ഭവാൻതന്നെ ശ്രമിച്ചാലും സാധിക്കുമോ എന്നു ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു. ശ്രമം വിഫലമായാൽ, ത്രിലോകങ്ങളിലും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഭവാന്റെ കീർത്തി മായ്ക്കുമറഞ്ഞുപോകും."

കാശ്യപൻ__"പണത്തിനുവേണ്ടിയാണു ഞാൻ രാജസന്നിധിയിൽ ചെല്ലുന്നതു്. അതു ഭവാൻതരുന്നതായാൽ, ഞാൻ തൃപ്തിപ്പെട്ടു തിരിച്ചുപോകിക്കൊള്ളാം."

ആ രാജാവിൽനിന്നു കിട്ടാവുന്നതിനേക്കാളും അധികം ധനം ഞാൻ തരാം. ഭവാൻ പോയാലുകൊള്ളുക' എന്നുപറഞ്ഞു തക്ഷകൻ വളരെ ധനം കൊടുത്തു തൃപ്തനാക്കി ആ ബ്രാഹ്മണനെ തിരിച്ചയച്ചു. മുനിശാപത്താൽ ആ

യുസ്സറവ പോയ രാജാവിനെ ജീവിപ്പിക്കുക അസാദ്ധ്യമെന്നറിഞ്ഞു കാശ്യപൻ വന്നവഴിക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി. തക്ഷകൻ ഹസ്തിനപുരത്തെത്തിയപ്പോൾ, അയിടെ ചെയ്തിരുന്ന ഏർപ്പാടുകളെല്ലാം കണ്ടു മായകൊണ്ടല്ലാതെ രാജസന്നിധിയിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ കഴികയില്ലെന്നറിഞ്ഞു. ഉടനെതന്നെ ചില സപ്പുങ്ങളെ വിളിച്ചു് അവരോടു ജലവും, ഭക്ഷ്യം, ഫലങ്ങളും കൊണ്ടു മുനിശാപത്തിൽ രാജാവിനെ ചെന്നു കാണുവാൻ പറകയും, തക്ഷകാഭിമതംപോലെ ആ നാഗങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കയും ചെയ്തു. മന്ത്രിതുല്യരായ സപ്പുങ്ങൾ നൽകിയ ഉപഹാരമെല്ലാം രാജാവു സസന്തോഷം അംഗീകരിച്ചു് അവരെ സമ്മാനിച്ചയച്ചു. ആ ഫലങ്ങളിൽ ഒന്നുമാത്രം താൻ എടുത്തു മറ്റതെല്ലാം അദ്ദേഹം മന്ത്രിമാക്കും മറ്റും പങ്കിട്ടു കൊടുത്തു തിന്നുകൊള്ളുവാൻ പറഞ്ഞു. മുനിശാപംകൊണ്ടും ദൈവവിധികൊണ്ടും പരീക്ഷിത്തു് എടുത്ത പഴമേതോ, അതിൽ അന്നേയാണു തക്ഷകൻ മായാപ്രാണിയായി മറഞ്ഞിരുന്നതു്. കറുത്ത കണ്ണോടുകൂടി നീലം കലർന്ന കരുചെറുകുമി ആ ഫലത്തിന്മേൽ പറ്റിക്കിടക്കുന്നതു രാജാവു കണ്ടു. അതു കയ്യിലെടുത്തു രാജാവു മന്ത്രിമാരോടു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

"സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാറായി ഇനി എനിക്കു വിഷഭയമില്ല. എന്നാൽ, മുനിവാക്യത്തെ സത്യമാക്കുന്നതിനു തക്ഷകന്റെ രൂപത്തിൽ ഈ കുമി എന്നെ കടിക്കട്ടെ. എനിക്കു ദോഷമില്ലാതെ അവിധം മുനിശാപം മിഥ്യയാക്കുവാനിപ്പോൾ ഇതുതന്നെ വഴി."

കാലപ്രേരണയാൽ മന്ത്രിമാരെല്ലാം അതു സമ്മതിച്ചു

മരണം സമീപിച്ചു പരീക്ഷിത്ത് ആ കൃമിയെ തന്റെ കഴുത്തിൽ വെച്ചു വിജയോന്മാദത്തോടെ ഉറക്കെ ചിരിച്ചു. അങ്ങനെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേതന്നെ, തക്ഷകൻ സ്വന്തം രൂപത്തിൽ വെളിപ്പെട്ട രാജാവിനെ വരിഞ്ഞു ചുറ്റുകയും, ഘോരമായി ചീറ്റിക്കൊണ്ടു കടിച്ചു വിഷമേല്പിക്കയും ചെയ്തു.

രാജാവിന്റെ ഈ സ്ഥിതി കണ്ടു സചിവന്മാർ ശോകാതിരേകത്താൽ വാവിട്ടു കരഞ്ഞുപോയി. പാമ്പിന്റെ ചീറ്റൽ കേട്ടു, പേടിച്ചോടിപ്പോയ അവർ പത്മവർണ്ണരായി, സീമന്തരേഖയോടുകൂടിയ തക്ഷകൻ ആകാശമാർഗ്ഗേണ ചെല്ലുന്നതു കണ്ടു.

ഉഗ്രവിഷാഗ്നിയാൽ പരീക്ഷിത്ത് ഇടിയേറ്റ മരംപോലെ വെന്തെരിഞ്ഞു. അതിൽപ്പിന്നെ പുരോഹിതന്മന്ത്രികളോടും പുരവാസികളോടുംകൂടി പരേതകൃത്യങ്ങളെല്ലാം യഥാവിധിനിർവ്വഹിച്ചു, പരീക്ഷിത്തിന്റെ പുത്രനായ ജനമേജയനെ മുറപ്രകാരം രാജാവായിവാഴിക്കയുംചെയ്തു.

12. ആസ്തീകോൽപ്പത്തി

കദ്രുനന്ദനന്മാരായ നാഗങ്ങളിൽ ശേഷൻ, വാസുകി, ഐരാവതൻ, തക്ഷകൻ, കാർക്കോടകൻ, ധനഞ്ജയൻ, കാളിയൻ, മണിനാഗൻ, പൂരണൻ, വിജ്ഞാകൻ, ഏലാപുത്രൻ, വാമനൻ മുതലായവരാണ് മുഖ്യന്മാർ. ഇവരിൽ ശേഷൻ മാതൃനിലയനത്തിൽനിന്നു വിട്ടു വായുമാത്രം ഭക്ഷിച്ചു് ഉഗ്രതപോനിഷ്ഠയോടെ ഗന്ധമാദനഗിരി, ബദര്യാശ്രമം, ഗോകർണ്ണം, പുഷ്കാരണ്യം, ഹിമാലയം എന്നീ

പുണ്യപ്രദേശങ്ങളിൽ വിജിതേന്ദ്രിയനും നിയതവ്രതനുമായി തന്നിയേതന്നേ താമസിച്ചുവന്നു. കുറേനാൾ പിതാമഹൻ ശേഷനോട് ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു:—'നീ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന ഈ ഘോരകർമ്മത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്താണ്? ജനക്ഷേമമാത്രം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടവനായ നീ ഘോരതപോബലത്താൽ ലോകത്തെ പീഡിപ്പിക്കുന്നതെന്തിന്നു? നിന്റെ അഭീഷ്ടമെന്താണ്?'

ശേഷൻ—"എന്റെ സഹോദരന്മാരെല്ലാം മന്ദബുദ്ധികളാണ്. അവരോടൊന്നിച്ചു പാർക്കുവാൻ എനിക്കുവയ്യ. പരസ്പരം ശത്രുക്കളെപ്പോലെ അസൂയയും വിദ്വേഷവും കലഹവും പിണങ്ങിക്കൊണ്ടാണ് അവരുടെ ജീവിതം. അതൊന്നും കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുവാൻ കഴികയില്ലെന്നുവെച്ചാണ ഞാൻ അവരെയെല്ലാം വിട്ട് ഇങ്ങനെ തപസ്സു ചെയ്യുകഴിയുന്നത്. എന്റെ ആ സഹോദരന്മാർ വിനതയേയും മക്കളേയും സ്നേഹിക്കുന്നില്ല. സ്വന്തം സഹജൻ തന്നെയായിരുന്നിട്ടും അവർ ആ മഹാബലനായ ഗരുഡനേയും ദ്വേഷിക്കുന്നു. ഇക്കൂട്ടരുമായുള്ള ചേർച്ച എനിക്കു ഏതൊരു ജന്മത്തിലും വേണ്ട. ഞാൻ ഘോരതപസ്സുകൊണ്ട് ഈ ശരീരത്തെ പരിത്യജിക്കുവാനാണ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത്."

പിതാമഹൻ:—"എടോ ശേഷാ, നിന്റെ സഹോദരന്മാരുടെ സ്ഥിതി മുഴുവൻ എനിക്കറിയാം. അവരെ മാതൃശാപത്താൽ ലക്ഷീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ആപത്തുകളും ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ, ആ ആപത്തിനു പ്രതിവിധിയില്ലാതെയില്ല. ആ സഹോദരന്മാരെയോർത്തു

നി കുട്ടംതന്നെ ഓർക്കേണ്ട. നിന്റെ ബുദ്ധി ധർമ്മത്തിൽ ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നതുകണ്ടു ഞാൻ സംപ്രീതനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. മേന്മേലും നീ ധർമ്മിഷ്ഠനായിത്തന്നെ ഭവിക്കട്ടേ. നിനക്കു എന്തു വരമാണു വേണ്ടതെന്നു പറയുക; അതു ഞാൻ തരാം."

ശേഷൻ — "എന്റെ മനസ്സു ധർമ്മത്തിലും, ശമത്തിലും, തപസ്സിലും സദാ രമിക്കുമാറ് അനുഗ്രഹിച്ചാലും; അതുതന്നെയാണു് എനിക്കുവേണ്ട വരം."

ശേഷനിൽ സമുദ്ധമായിരിക്കുന്ന ഈ ശമഭാവത്തുകണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ വിധാതാവു്, ഗ്രാമം, ആശ്രമം, നഗരം, കാനനം, സാഗരം എന്നീവിധഭാഗങ്ങളോടുകൂടിയ ഭൂമിയെ അതിനുള്ള ചലനത്തെ നിവർത്തുവാൻ താങ്ങിയെടുത്തുനിന്നുകൊണ്ടു ലോകഹിതകാരിയായി പ്രശോഭിക്കുവാൻ ആ നാഗോത്തമനോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു. പിതാമഹൻ അരുളിയപോലെ ശേഷൻ ഭൂമിതന്നെ കാണിച്ചുകൊടുത്ത പ്രകാരത്തിൽകൂടി അടിയിൽച്ചെന്നു ധരാമണ്ഡലത്തെ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചു അനന്തമായുള്ള ഇളക്കംതീർത്തു ഈ മഹാകർമ്മത്തിൽ ഭൂജഗാഗ്രജനെ സഹായിക്കുവാൻ പിതാമഹൻ ഗരുഡനെ ഏല്പിക്കുകയുമുണ്ടായി.

വാസുകി തുടങ്ങിയ പന്നഗങ്ങളാവട്ടെ മാതൃശാപത്തിൽനിന്നു കഴിയുവാൻ ഏതൊരു മാർഗ്ഗമാണുള്ളതെന്നു് ആലോചനതുടങ്ങി. കുറെയാലം വാസുകി, സഹോദരന്മാരെയെല്ലാം വിളിച്ചു് ഇങ്ങനെ അറിയിച്ചു: — 'മാതൃശാപം നിമിത്തം നമ്മെ ബാധിക്കുവാൻ പോകുന്ന ആപത്തു് എത്ര ഘോരമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു നിങ്ങളാരുക്കെല്ലാവർക്കും അറി

യാമല്ലൊ. ഏതൊരു ശാപത്തിന്നും വല്ലതുമൊരു പ്രതിവിധി കണ്ടേക്കാം; മാതൃശാപത്തിൽനിന്നു മാത്രം ആർക്കും ഒഴിയുവാൻ മോചിക്കുവാൻ. സത്യലോകേശനായ വിധാതാവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെച്ചാണ് അമ്മ നമ്മെ ശപിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് കാക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഭയാധിക്യത്താൽ വിറച്ചുപോകുന്നു. നമ്മെ ശപിക്കുന്ന അമ്മയെ ആ കൃത്യത്തിൽനിന്നു പിതാമഹൻ വിലക്കുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇനി നാം എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതു? ആപത്തൊഴിയുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം ഏതാണെന്നു നിങ്ങളെല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചു പറയേണ്ടതാണ്. നാമെല്ലാവരും ബുദ്ധിഗുണത്താൽ മികച്ചവരും കാര്യനിർവ്വഹണത്തിൽ കൈതെളിഞ്ഞവരുമാണ്. അങ്ങനെയുള്ള നാം വേണ്ടുംവണ്ണം ആലോചനചെയ്താൽ രക്ഷാമാർഗ്ഗം കാണാതേയാകുമോ? ജനമേജയൻ സർപ്പസത്രത്തിന്നു തുടങ്ങാതിരിക്കണം; അതിന്നു നാം ചെയ്യേണ്ടതെന്താണ്?"

അഗ്രജനായ വാസുകി പറഞ്ഞതു കേട്ടു നാഗങ്ങൾ രക്ഷാമാർഗ്ഗത്തെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുകയും അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. "നാം ചെന്നു ജനമേജയന്റെ മന്ത്രിമാരായി കൂടണം. കൃത്യാകൃത്യങ്ങളെപ്പറ്റി ആ രാജാവു നമ്മോടന്വേഷിക്കും. അപ്പോൾ നാം ആ സത്രം മുടക്കാതിരിക്കത്തക്കവണ്ണം പ്രവർത്തിക്കണം. അങ്ങനെയൊരു യജ്ഞത്തിൽ നിശ്ചയമായും ഏർപ്പെടരുതെന്നും അതു ബഹുവിധദോഷങ്ങൾക്കു ഹേതുകമാണെന്നും പല പല യുക്തിന്യായങ്ങളെക്കൊണ്ടു രാജാവിനെ നാം വിശ്വസിപ്പിക്കണം" എന്നു ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. "രാജാവിന്റെ ആചാര്യനെ വിഷമേല്പിച്ചു കൊല്ലുകയാണു നാം

ചെയ്യേണ്ടതു്. ആചാര്യൻ നശിക്കുമ്പോൾ യജ്ഞവിധാനത്തെപ്പറ്റി ശരിക്കറിയുന്നവരായി ആരുമില്ലാതെ രാജാവു് ആ കർമ്മത്തിൽ പ്രവേശിക്കാതാകും. സർപ്പസത്രജ്ഞരും ഋത്വിക്കുകളുമായി രാജപാർശ്വത്തിലുള്ള മറവുള്ളവരെയും നാം കടിച്ചുകൊന്നേയ്ക്കാം. പിന്നെ, നമുക്കാരെ പേടിക്കണം?" എന്നു ചില നാഗങ്ങൾ പറഞ്ഞു. "അത്തരം അധർമ്മത്തിൽ നാം കരിക്കലും പ്രവേശിക്കരുതു്. ഈ വഴി പിഴച്ച അഭിപ്രായം ആപൽക്കരമാണു്. ബ്രഹ്മഹത്യപോലെ ഘോരതരമായ മഹാപാപം മറ്റൊന്നില്ല. ധർമ്മത്തിനാധാരം ശമമാണു്. അതാണു് ആപത്തിൽ സമാശ്വാസം നൽകുക. അധർമ്മത്തിൽ കയ്യിട്ടാൽ അതു പെരുകിപ്പെരുകി ലോകത്തെ നശിപ്പിക്കും" എന്നിങ്ങനെ ധാർമ്മികന്മാരും കൃപാശീലന്മാരുമായ ചില നാഗങ്ങൾ ഉപദേശിച്ചു. മറ്റൊരു വഴിയാണു വേറെ ചില സർപ്പങ്ങൾ കണ്ടതു്. 'ഹോമകുണ്ഡത്തിൽ ജ്വലിക്കുന്ന അഗ്നിയെ ഇടിമുഴക്കുന്ന കരിങ്കാറായി മഴപെയ്തു നമുക്കു കെടുത്തേക്കാം; യജ്ഞസാമഗ്രികളെയെല്ലാം നാം ഒളിച്ചുചെന്നു് അപഹരിച്ചാൽ രാജാവിനു പിന്തിരിയുകതന്നെ വേണ്ടിവരും. ആ യജ്ഞാരംഭകോലത്തു നമ്മുടെ കൂട്ടർ പത്തും നൂറും ആയിരവുമായി ചെന്നു് അവിടെ എത്തുപെട്ടന്നവരേയെല്ലാം വിഷമേല്പിച്ചു കൊന്നൊടുക്കിയാൽ, അതോടുകൂടി നമുക്കുള്ള ആപത്തു് അകന്നുപോകും. യജ്ഞത്തിലേയ്ക്കായി സംഭരിക്കുന്ന ഭോജ്യപദാർത്ഥങ്ങളെയെല്ലാം മലമൂത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു ദൂഷിപ്പിച്ചു് അങ്ങനെയും നമുക്കു മുടക്കമുണ്ടാക്കാം." ഈ അഭിപ്രായവും പരക്കെ സമ്മതമായി വന്നില്ല. "ന-

ത്തിനു ജ്യോതിഷക്കാരായി ചെന്നു ദക്ഷിണതരുവാൻ പറഞ്ഞു. ആ വഴിക്കു വിഘ്നമുണ്ടാക്കാം." എന്നായി ചിലർ. ജലക്രീഡാകാലത്തു രാജാവിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു ബന്ധിച്ചേക്കാമെന്നും അപ്പോൾ സത്രം മുടങ്ങുമെന്നും വേറെ ചിലർ പറഞ്ഞു. ആ രാജാവിനെത്തന്നേ കടിച്ചുകൊല്ലുകയാണു് ഏറ്റവും ശരിയായ വഴിയെന്നും ചിലർക്കു തോന്നാതിരുന്നില്ല. ഈ അഭിപ്രായങ്ങളെല്ലാം കേട്ടതിൽപ്പിന്നേ വാസുകി പറഞ്ഞു—"സാകൂതമായ അഭിപ്രായം നിങ്ങളിൽ ആരിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടിട്ടില്ല. നിങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച ഭിന്നഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഏതൊന്നിൽ പ്രവേശിച്ചാലും നന്മ കാണുകയില്ല. നമ്മുടെ രക്ഷയ്ക്കു നാം എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു കശ്യപന്തോട്തന്നേ നാം ചെന്നു ചോദിക്കാം. നിങ്ങളുടെ ഹിതംപോലെ പ്രവർത്തിക്കുകയാണു് എന്റെ കടമയെങ്കിലും ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയിൽ ഒന്നിലുംതന്നേ പ്രവേശിക്കുവാൻ നിങ്ങളിലുള്ള സ്നേഹംകൊണ്ടു് എനിക്കു കഴികയില്ല."

തന്റെ സഹോദരങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ച അഭിപ്രായങ്ങളും, അവയ്ക്കു് അഗ്രജൻ കൊടുത്ത മറുവടിയും ക്ഷമയോടെ കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഏലാപുത്രൻ മറ്റെല്ലാവരും നിശ്ശബ്ദരായതിൽപ്പിന്നെ താൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള വിധിമതത്തെപ്പറ്റി താഴെ കാണിച്ചപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു:—

"ജനമേജയൻ സപ്പ്സത്രം നിശ്ചയമായും മുടക്കും. അതു മുടക്കുവാൻ നമ്മളിൽ ആർക്കും തന്നെ ശക്തിയില്ല. നിങ്ങൾ കരുതുന്നപോലെയുള്ള ആളല്ലാ ജനമേജയൻ. ദൈവദോഷം പറഞ്ഞവനുള്ള കരേ അവലംബം ദൈവമാണെ

ന്നു വിങ്ങിൽ അറിയണം. ഘോരഭയത്താൽ ഗ്രസ്സരായിരിക്കുന്ന നാം ദൈവത്തെത്തന്നെ വേണം ആശ്രയിക്കുവാൻ. അന്നുണ്ടായ ആ അത്യുഗ്രമായ മാതൃശാപത്താൽ പേടിച്ചുവിറച്ചഞാൻ അപ്പോൾതന്നെ ചെയ്തു് അമ്മയുടെ മടിയിൽ ചെന്നു പൂണ്ടടങ്ങിക്കിടക്കുകയാണു്. അപ്പോൾ ദേവന്മാരും ബ്രഹ്മാവും തമ്മിൽ നടന്ന ഒരു സംഭാഷണം ഞാൻ കേട്ടു. 'സ്ത്രീകൾ ഘോരചിത്തകളാണു്' എന്നു ദുഃഖവൈശ്യത്തോടെ ദേവന്മാർ പിതാമഹനോടു് ഉണർത്തിച്ചുകൊണ്ടു സംഭാഷണം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അതിൽ ശ്രദ്ധചെലുത്തുവാൻ എനിക്കു കൗതുകമുണ്ടായി. "പ്രിയമേറിയ പുത്രന്മാർ തനിക്കു ലഭിച്ചിരിക്കെ അവരെ ഈ ക്രൂരന്മായ കർമ്മവല്ലാതെ മറ്റാരാണു ഇങ്ങനെ ശപിക്കുക! ആ നിഷ്ഠുരകൃത്യംതന്നെ ഭവാന്റെ സന്നിധിയിൽവെച്ചു ചെയ്യുവാൻ അവൾ ധൈര്യപ്പെട്ടുവല്ലോ. ആ കൃത്യത്തെ എന്തുകൊണ്ടാണു ഭവാൻ തടയാതെ ശരിവെച്ചടങ്ങിയിരുന്നതു്" എന്നു ദേവന്മാർ ചോദിച്ചു. അതിനു പദ്മസംഭവൻ പറഞ്ഞതായിതു്:— "ദുഷ്ക്രൂരന്മാരായ ദുഷ്ടയാഗങ്ങളും അസംഖ്യങ്ങളായി വർദ്ധിച്ചിരിക്കയാണിപ്പോൾ. അവരുടെ നാശം ജനക്ഷേമത്തിനു് ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതാകയാൽ കർത്രി ചെയ്ത ഘോരശാപത്തെ ഞാൻ തടഞ്ഞില്ല. ക്ഷുദ്രപാപാത്മാക്കളും വിഷാൽക്കടന്മാരുമായ സപ്തങ്ങളും മൃഗീവൻ ഈ ശാപാഗ്നിയാൽ ദഹിച്ചുപോകയും ധർമ്മിഷ്ഠരായ പുണ്യശീലന്മാർ മാത്രം ശേഷിക്കയും ചെയ്യും. നാഗോത്തമന്മാക്കു് ഈ മഹാഭയത്തിൽനിന്നു മോചനം കിട്ടുവാൻ വഴിയൊന്നുണ്ടു്. യയാവരവംശത്തിൽ മഹായോഗിയും ജിതേന്ദ്രിയനുമായ ജരൽക്കാരുമുനി സംജാതനാകും. ആ ജര

ല്ലാരുവിന്റെ പുത്രനായ ആസ്തികമഹർഷി, ജനമേജയൻ തുടങ്ങിയ സർപ്പസത്രത്തെ നിർത്തൽ ചെയ്യും. അപ്പോൾ ധർമ്മനിരതന്മാരായ നാഗശ്രേഷ്ഠന്മാർ സുരക്ഷിതരായിത്തീരും." വിധാതാവു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതു കേട്ടപ്പോൾ ആ ജരൽകാരു മുനിക്കു് ഏതൊരു സ്ത്രീയിലാണു പുത്രൻ ജനിക്കുക എന്നു ദേവന്മാർക്കു് ഒരു സംശയമുണ്ടായി. ആ സംശയത്തെ നിവർത്തിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വിധിവാക്യവും നമുക്കു ഹിതകരമായിട്ടുള്ളതാണു്." തന്റെ പേരോടു കൂടിയ കന്യകയെ പരിണയിച്ചു് അവളിൽ ആ വിദ്വാൻ വിദ്യാശാലിയായ പുത്രനെ ഉണ്ടാക്കും. 'വാസുകിയുടെ സഹോദരിയായ ജരൽക്കാരുകുമാരിയാണു് ആ മുനിയുടെ പത്നിയായിത്തീരുക' എന്നാണു വിരിഞ്ചൻ കൂട്ടിൽ പറഞ്ഞതു. ദേവന്മാർ ഇതുകേട്ടു സന്തുഷ്ടരായി പിരിഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു ശാപമോചനത്തിനു് ഇനി നാം ചെയ്യേണ്ടതു ജരൽക്കാരുസോദരിയെ ജരൽകാരു മുനിക്കു നമ്മെ ഏൽപിച്ചുകണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു ഭിക്ഷയായി കൊടുക്കുകയാണു്."

ഇങ്ങനെ ഏലാപുത്രൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം കേട്ടു ഹർഷപൂർണ്ണരായിത്തീർന്ന നാഗങ്ങൾ ശരിശരിയെന്നു ഘോഷിച്ചു് അവരെല്ലാം ഭയമകന്നു നന്മനിറഞ്ഞ മനസ്സാസ്ഥ്യത്തോടുകൂടിയാണു് അന്നു് ആ സഭയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോയതു്. അതിലിപ്പിന്നെ, ജരൽകാരുവെന്ന കന്യകയെ പൂർവ്വാധികസ്നേഹത്തോടുകൂടി രക്ഷിച്ചുവന്നു. ജരൽകാരു മുനിയെ കണ്ടുപിടിച്ചു്, അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥിതിഗതികളെപ്പറ്റി അപ്പഴപ്പോൾ തന്നെ

അറിവുതരുന്നതിനു വാസുകി തന്റെ സഹജന്മാരെ വി
യോഗിക്കുകയും ചെയ്തു.

ജരൽകാരു മഹാമുനി ഭോഷ്കാകാമം തെല്ലുമില്ലാതെ, ദൃഢവ്രതനും, തപസ്വിതനും, ആത്മനിഷ്ഠനുമായി മന്നിടമെങ്ങും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്നൊരു രാത്രിയാകുമ്പോൾ താൻ എതൊരിടത്തു ചെന്നെത്തുന്നുവോ അവിടംതന്നേയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ട്. ഘോരവ്രതാനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടും, നിരാഹാരതപംകൊണ്ടും മെലിഞ്ഞേറിയ മെയ്യാൻ ആ തപോനിധി പലപല തീർത്ഥങ്ങളിലോടും, ക്ഷേത്രങ്ങളിലോടും ചുറ്റിനടക്കുമ്പോൾ ഒരുനാൾ കരിട്ടത്തു് ആഴംകാണാത്ത ഒരു കുഴിയിൽ ഒരേവേർ മാത്രം ശേഷിച്ച ഒരു പുൽക്കൊടിയെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു ചിലപിതൃക്കൾ തലകീഴായി തൂങ്ങുന്നതു കണ്ടു. ആ പുൽക്കൊടിയുടെ ആ ഒരേ വേരുകൂടിയും അതിന്നരികെ പാക്കുന്ന എലി മിക്കവാറും തിന്നുതീർത്തു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇടുങ്ങിക്കുടുങ്ങിക്കിടന്നും, ആഹാരമില്ലാതേയും മെലിഞ്ഞൊതളുന്ന ആ ഭിന്നന്മാരെക്കണ്ടു് അനുതാപംവളർന്ന ജരൽകാരു അവരുടെ ആ സ്ഥിതിക്കു ഹേതുവെന്തെന്നു അന്വേഷിച്ചു.

ജരൽകാരു—'നിങ്ങൾ ആരാണു്? ഈ പുൽക്കൊടിപിടിച്ചു തലകീഴായി തൂങ്ങുമാറായതു് എന്തുകൊണ്ടാണു്? ഈ പുല്ലിന്നു ഒരു വേർമാത്രം ശേഷിച്ചിട്ടുള്ളതുതന്നെയും എലി തിന്നുതിന്നു നശിക്കാറായിരിക്കുന്നുവല്ലോ! അതു് അറ്റുപോയാൽ നിങ്ങൾ ഈ കുണ്ടിന്നുള്ളിൽ തലകീഴായി വീണുപോകും. നിങ്ങൾ ഇത്രഘോരമായ ആപത്തിൽ കുടുങ്ങിപ്പോയിരിക്കുന്നതുകണ്ടു് എനിക്കു് അസ്സഹമായദുഃഖമുണ്ടാകുന്നു. നിങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി ഞാൻ

വല്ലതും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടോ? എന്റെ തപശ്ശക്തിയിൽ നാലിലൊന്നോ, മൂന്നിലൊന്നോ, പകുതിതന്നെയോ, അഥവാ മുഴുവനുമോ വിനിയോഗിച്ചാൽ നിങ്ങളെ ഈ ആപത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുവാൻ എനിക്കു കഴിയുമോ? ഇവിടെ ഞാൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞാലും."

പിതൃക്കൾ—"വൃദ്ധനും ബ്രഹ്മചാരിയുമായ ഭവാനാണോ ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതു്? തപശ്ശക്തികൊണ്ടു് അകറ്റാകുന്ന ആപത്തല്ല ഞങ്ങളെ പിടികൂടിയിരിക്കുന്നതു്. അപുത്രതപംകൊണ്ടു് ഇതാ ഞങ്ങൾ നരകദുഃഖത്തിൽ പതിക്കുന്നു. സപുത്രതയാണു ധർമ്മോത്തമം എന്നാണല്ലോ പിതാമഹൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അല്ലയോ ബ്രാഹ്മണ, പലകാലമായി തുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കാലംകഴിക്കുന്ന ഞങ്ങൾക്കു ഗ്രഹണശക്തി വേണ്ടുന്നടത്തോളം ഇല്ലാതായിരിക്കുന്നു. ഭവാൻ ആരാണെന്നറിയുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു വയ്യാ. ആപത്തിൽപ്പെട്ട ഞങ്ങളെ യഥാശക്തി രക്ഷിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഭയാർദ്രനും വൃദ്ധനുമായ ഭവാൻ പൂജാഹനാകയാൽ ഞങ്ങളുടെ ഈ ആപത്തിനുള്ള ഹേതു ജിജ്ഞാസുവായ ഭവാനെ ധരിപ്പിക്കാം. യായവരമുനികളാണു് ഈ ഞങ്ങൾ. ദുഷ്പ്രതരും തപഃപ്രനിഷ്ഠരുമായ ഞങ്ങൾ സന്താനക്ഷതികൊണ്ടു പുണ്യലോകത്തിൽനിന്നു് ഇതാ അധഃപതിക്കുന്നു. സന്താനമില്ലായ്കയാൽ ഞങ്ങളുടെ തപോധനം പാഴിലായിപ്പോയി. എന്നാൽ ഞങ്ങൾ തീരെ സന്താനഹീനരാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഞങ്ങൾക്കു് ഒരു പുത്രൻ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അവൻ ഉള്ളതും

ഇല്ലാത്തതും ഞങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം കരു പോലെയാണ്. ആ പുത്രൻ വേദവേദാംഗവിത്തും ജിതേന്ദ്രിയനും, ഉഗ്രവ്രതനും, തപോരാശിയുമായി ശോഭിക്കുന്നവെങ്കിലും അവൻ പുത്രനോ ഭാര്യയോ ബന്ധുക്കളോ ഇല്ലാത്ത വെറും ബ്രഹ്മചാരിയായി വർത്തിക്കുന്നതു കൊണ്ടു ഞങ്ങൾക്ക് ഇതാ, ഈ ദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. മഹാമതിയായ ജരൽകാരുവാണു ഞങ്ങളുടെ ആ പുത്രൻ. ഭവാൻ ഈയുള്ളവരിൽ കനിഞ്ഞു ആ ജരൽകാരുവിനെ കാണുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ അധോമുഖരായി ഗർത്തത്തിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നുവെന്നു അറിയിക്കയും സഭാര്യനും സപുത്രനുമായിരിന്നു പിതൃരക്ഷണത്തിന്നായി ഉപദേശിക്കയും ചെയ്യുമാറാകണം. ഞങ്ങൾ പിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ പുൽക്കൊടിയാണു ഞങ്ങളുടെ വംശവല്ലി. ഇതൊന്നു മാത്രമാണു ഞങ്ങൾക്കു വംശവൃദ്ധിക്കായുള്ളതു്. ആ മുറിഞ്ഞുപോയ വേരുകളെല്ലാം കാലഗ്രസ്തമായ വംശതന്തുക്കളാണ്. മിക്കവാറും അറുകഴിഞ്ഞ ഈ പുൽക്കൊടിയാണു ജരൽകാരു പിടിച്ചുതൂങ്ങുന്ന അവശിഷ്ട വംശതന്തു. കാലമാണു് ഈ എലി. തന്റെ ഏകാവലംബമായ തന്തുവിനെ കടിച്ചുകുറുക്കുന്ന എലിയെപ്പറ്റി പാവമാണെ ഗ്രസ്തനായ ജരല്ലാരു ചിന്തിക്കുന്നതേയില്ല. അവന്റെ ആ ഘോരതപസ്സാകട്ടെ ഈയുള്ളോർക്ക് കരുണചെയ്തില്ല. വംശനാശത്താൽ, കാലൻ നരകത്തിലേയ്ക്കു് തള്ളിവിടുമ്പോലെ ഞങ്ങൾ ഇതാ, അധഃപതിക്കുന്നു. പാപികളായ ഞങ്ങൾ ബന്ധുക്കളോടുകൂടി വിണുപോകുന്ന ഈ വഴിക്കുതന്നെ, ഇപ്പോഴുള്ള ഈ കുര അവലംബ

വും കാലബാധയാൽ അറവു ജരൽകാരുവും അധഃപതിക്കും. തപസ്സാകട്ടെ യജ്ഞമാവട്ടെ മറവു പരിപാവനക്രിയകളാവട്ടെ, സന്താനലാഭത്തോളം ശ്രേഷ്ഠവുമല്ല. ഈ വസ്തുത ഭവാൻ ജരൽകാരുവിനെ അറിയിക്കണം. ഇവിടെ ഭവാൻ കണ്ടതും കേട്ടതുമെല്ലാം അവനോടു പറഞ്ഞു വിവാഹം ചെയ്തു സന്താനമുണ്ടാക്കുവാൻ അവനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിനും കഴിവുണ്ടാകണം. ഇനി, ഞങ്ങൾക്കു കന്നു ചോദിക്കുവാനുള്ളതു് ഉത്തമബന്ധുവിനെപ്പോലെ അനുതാപവും കരുണാർദ്രതയും നിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന ഭവാൻ ആരാണെന്നാണ്."

ജരൽക്കാരുവാകട്ടെ, തന്റെ പിതൃക്കൾപറഞ്ഞതെല്ലാം ദുഃഖവിവശനായി കേട്ടതിൽപ്പിന്നെ തൊണ്ടയിടറിക്കൊണ്ടു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—"നിങ്ങൾ എന്റെ പൂർവികന്മാരായ പിതൃപിതാമഹന്മാരാണു. നിങ്ങളുടെ ആജ്ഞ എന്താണെന്നു കേൾക്കുവാൻ ഞാൻ ഇതാ, സന്നദ്ധനായി നിൽക്കുന്നു. ഞാൻതന്നെയാണ് ആ ദ്രോഹിയായ ജരൽക്കാരു. അജ്ഞതകൊണ്ടു പാപിഷ്ഠയായിത്തിന്നു എന്നെ നിങ്ങൾ ഭണ്ഡിച്ചുകൊള്ളുക."

യാദൃച്ഛികമായുണ്ടായ ഈ ഭാഗ്യത്താൽ പിതൃക്കൾ സന്തുഷ്ടരാകയും, എന്തുകൊണ്ടാണു ഭാര്യാപരിഗ്രഹം ചെയ്യാത്തതെന്നു പുത്രനോടു ചോദിക്കയും ചെയ്തു.

ജരൽകാരു— ഊർദ്ധ്വരേതസ്സായിത്തീർന്ന് എന്റെ ശരീരത്തെ ഊർദ്ധ്വലോകത്തേക്കയയ്ക്കണം എന്ന ദുരാഭിലാഷംകൊണ്ടാണു ഞാൻ സഭാര്യനാകയില്ലെന്നു് ഉറപ്പായി നിശ്ചയിച്ചതു്. പക്ഷികളേപ്പോലെ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നിങ്ങളെ കണ്ടതോടുകൂടി, ഞാൻ കൈക്കൊണ്ടിരി

ക്കുന്ന ബ്രഹ്മചര്യത്തെ പിൻവലിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹംപോലെ, ഇനി ഞാൻ തീച്ചയായും വിവാഹം ചെയ്യുന്നതാണ്. എന്നാൽ എന്റെ പേർതന്നെയുള്ള കന്യകയെ മാത്രമേ ഞാൻ വേൾക്കയുള്ളൂ. അവളെ ഭരിക്കുവാനുള്ള കടമ എനിക്കുണ്ടായിരിക്കുന്നു. അവളെ എനിക്കു ഭിക്ഷയായി കിട്ടുകയും വേണം. ഇങ്ങനെയാവുമെങ്കിൽ ഞാൻ സമ്മതിക്കാമെല്ലാം. അവളിലുണ്ടാകുന്ന സന്താനം നിങ്ങളെരക്ഷിക്കും. നിങ്ങളെല്ലാവരും നാശമില്ലാതരായി വർത്തിക്കട്ടേ".

ഇത്രയും പറഞ്ഞിട്ടു ജരൽകാരു ആ സ്ഥലംവിട്ടു തേടിനടപ്പാൻ തുടങ്ങി. ആ വൃദ്ധനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിശ്ചയപ്രകാരമുള്ള ഒരു പത്നിയെ എങ്ങും കിട്ടിയില്ല. അദ്ദേഹം പിതൃവാക്കോർത്തു് അസ്വസ്ഥനായും, കാര്യസിദ്ധി കാണായ്കയാൽ ആധിഗ്രസ്തനായും ഭവിച്ചു. ഒരുനാൾ ആ മഹാമുനി ഒരു കാട്ടിൽ ചെന്നതിനു പിതൃഹിതത്തിനായി കന്യകാഭിക്ഷയ്ക്കു മൂന്നുവട്ടം കരഞ്ഞിരുന്നു. അതു് ഇങ്ങനെയാണു്:— "പരങ്ങളും അപരങ്ങളുമായി വെളിവിലും ഒളിവിലും നില്ക്കുന്ന സർവ്വഭൂതങ്ങളും എന്റെ പ്രാർത്ഥന കേൾക്കണമേ! ഘോരവിപത്തിൽപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന എന്റെ പിതൃക്കൾ ശോകാർത്തരായി, സന്തതിക്കുവേണ്ടി വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ എന്നോടു കല്പിക്കുന്നു. അവരുടെ പ്രേരണയാൽ, കന്യകാഭിക്ഷ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു, ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തിലാണ്ടു ഞാൻ ഇതാ, നാടുനാടായി ചുറ്റിനടക്കുന്നു. ഇക്കാണുന്ന ഭൂതങ്ങൾക്കിടയിൽ ആർക്കാണും കന്യകയുണ്ടെങ്കിൽ ദയാതോടിയായ ഈ എനിക്കായി അവരെ നൽകേണമേ! അവളുടെ പേർ എന്റെ പേർതന്നെയായിരിക്കേ

ണം. ഭിക്ഷുപോലെ അവളെ എടുക്കിങ്ങു കൊണ്ടുവന്നതു കാരണം. അവളെ ഭരിക്കേണ്ട ചുമതല എനിക്കുണ്ടായതുതന്നെ. ഇപ്രകാരമുള്ള കന്യകയ്ക്കായി ഞാൻ ഇതായാചിക്കുന്നു."

ഇങ്ങനെ ജരൽക്കാരു വിളിച്ചു പറഞ്ഞതു കേട്ടു ഉടനെ വാസുകിയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം ആ മഹാമുനിയെ പിന്തുടർന്നിരുന്ന നാഗങ്ങൾ, സത്വരം ചെന്നു വാസുകിയെ വസ്തുതയെല്ലാം ധരിപ്പിച്ചു. ആ നാഗാഗ്രജൻ തന്റെ ഭഗിനിയെ അലങ്കരിപ്പിച്ചു മുനി സന്നിധിയിലയച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അവളെ ഭിക്ഷയെന്നപോലെ ആ മുനിക്കു കൊടുത്തപ്പോൾ, പേരു കന്യകയില്ലെന്നും, അവൾ തനിക്കു ഭാരമായിത്തീരുമെന്നും സംശയിച്ചു് ആ ദാനത്തെ മുക്തവും, ഖണ്ഡഭിന്നരായ ആ തപസ്വി അംഗീകരിക്കാതെയിരുന്നു. അവളുടെ പേർ ജരൽക്കാരുവെന്നുതന്നെയാണെന്നും, അവളെ താൻതന്നെ ഭരിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും വാസുകി അറിയിച്ചതിൽപ്പിന്നെയാണു ദക്ഷിണാസ്വീകരണത്തിൽ ജരൽക്കാരുമുനിക്കു സമ്മതമുണ്ടായതു്. അപ്രിയമായി ഇവിടെ എന്തെങ്കിലുമൊന്നു ചെയ്യാൽ ആ ക്ഷണം താൻ ഇവളെ പരിത്യജിക്കും എന്നു മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ ആ യോഗിവര്യൻ വാസുകിയെ അറിയിച്ചു. അതിൽപ്പിന്നെ അന്തർവിന്തമായ ജരൽകാരുവനം പ്രാപിച്ചു മന്ദിരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു ജരൽകാരുവിനെ വിധിപൂർവ്വകം പരിഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തു. ആ ശോഭനാശ്രമത്തിൽത്തന്നെയാണു് അദ്ദേഹം സഭാര്യനായി നിവസിച്ചതു്. നവമോഹനമായ മൃദുതല്പത്തിന്മേൽ സപത്നിയുടെ കൈപിടിച്ചുകൊണ്ടുകയറിയ ഉടനെ, "എപ്പോഴെങ്കിലും വിപ്രിയം പ്രവർത്തിക്കയോ അപ്രിയം പറയുകയോ ചെയ്യാൽ അപ്പോൾത്തന്നെ നിന്നെ

യും ഈ ഗ്രഹത്തെയും ഞാൻ കൈവിട്ടുപോകുമെന്ന" നിശ്ചയത്തെ അവളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കയാണ ജരൽകാരു ആദ്യമായി ചെയ്തത്. അങ്ങനെയാവട്ടെയെന്ന ശോകഭാരത്തോടുകൂടി അവൾ സമ്മതിച്ചു. ഏതാനും നാൾ ചെന്നപ്പോൾ ഭർത്തൃശുശ്രൂഷാനിരതയായ ആ വാസുകിസോദരിക്കു ഗർഭമുണ്ടായി ആ ഗർഭം അഗ്നിയെക്കാൾ തേജസ്സുമുദ്ധി ചേർന്നു സമുജ്ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടു ശുക്ലപക്ഷത്തിലെ ശിതാംശുപോലെ വളർന്നുതുടങ്ങി. അന്നൊരുനാൾ, ജരൽകാരു മുനി, തന്റെ പത്നിയുടെ മടിയിൽ തലവെച്ചുകുറെയധികം നേരം ഉറങ്ങിപ്പോയി. സൂര്യൻ അസ്തമാചലത്തെ പ്രാപിച്ചിട്ടും അദ്ദേഹം ഉണർന്നില്ല സന്ധ്യാവന്ദനം തെറ്റിയാൽ നേരിടുന്ന ധർമ്മലോപത്തെപ്പറ്റിയോർത്തു ഭയംവളർന്ന ആ മനസ്വിനി ഭർത്താവിനെവിളിച്ചുണർത്തുന്നതു പുണ്യമോ പാപമോ എന്നു ചിന്തതുടങ്ങി. ധർമ്മശീലനുണ്ടാകുന്ന കോപത്തേക്കാൾ ധർമ്മത്തിനുണ്ടാകുന്ന ലോപമാണ് അധികം അപകരമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് ആ വാസുകിഭഗിനികളു മധുരോക്തികളാൽ ഭർത്താവിനെ ഉണർത്തി. "സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കയാൽ സന്ധ്യാകാലത്തിലെ കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കായി ഉണർന്നേഴുന്നേറ്റാലും." എന്നു ആ സുചരിത ഉണർത്തിച്ചതു ജരൽകാരുവിന്നു അപ്രിയമായിട്ടാണ ഭവിച്ചതു. ക്രോധധീകൃതനായി ചുണ്ടു വിറച്ചുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:--

"എന്നെ നീ അവമാനിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനി ഞാൻ നിന്നോടുകൂടി നിശ്ചയമായും പാർക്കുകയില്ല. ഞാൻ ഇതാ പോകുകയായി. ഞാൻ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുമ്പോൾ സൂര്യനസ്തമിക്കുവാൻ ധൈര്യമുണ്ടോ? അസ്തമയകാലമായാൽ

അന്നെ ഞാൻ ഉണരുംവരെ സൂര്യൻ കാത്തുനില്ലുമെയെ
യ്യുള്ള. സന്ധ്യയായെന്നുവെച്ചു വിളിച്ചുണർത്തിയതുകൊ
ണ്ടു എന്നെ മീ അവമാനിച്ചിരിക്കുന്നു. മാനഹാനി പ
റിയേടത്തു മീണ്ടും പാക്കുവാൻ ആക്കും ഇഷ്ടമുണ്ടാകയി
ല്ല. എന്നേപ്പോലെയുള്ള ധർമ്മിഷ്ഠന്മാർ ധിക്കൃതരായാലു
ള്ള സ്ഥിതി ഞാൻ പ്രത്യേകം പറയേണമോ."

അവമാനിക്കേണമെന്നുവെച്ചല്ലാ, ധർമ്മത്തിനു് ലോ
പമുണ്ടാകരുതെന്നു് കരുതിയാണു താൻ വിളിച്ചുണർത്തി
തെന്നു് ആ നാഗേന്ദ്രസോദരിക്കുണ്ടാണു പറഞ്ഞതു് ജ
രൽകാരുമുനി ആദരിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം അവളെ പൂർവ്വാ
ശ്രയപ്രകാരം പരിത്യജിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു.

ജരൽകാരുമുനി—"ഞാൻ ഇവിടെ പൂർണ്ണസുഖത്തോ
ടുകൂടിത്തന്നേയാണു് ഇതുവരേയും പാർത്തതു്. പറഞ്ഞ വാ
ക്കു ഞാൻ പിൻവലിക്കുന്നവനല്ലായ്കയാൽ, വിപ്രിയം പ്ര
വർത്തിച്ച നിന്നേ എനിക്കു കൈവിടാതിരിക്കുന്നു.
ഞാൻ പോയിയെന്നു അഗ്രജനെ അറിയിക്കുക. എന്റെ
വേർപാടിൽ മീ വ്യസനിക്കരുതു്."

ഇങ്ങനെ യാത്രപറഞ്ഞു വില്ലുന മഹർഷിയോടു ധാ
രധാരയായി ഒഴുകുന കണ്ണീരോടും വിളറിയമുഖത്തോടും
കൂടി, ഇടറിയസ്വരത്തിൽ ശോകാർത്തയായ ജരൽകാരു
കൈകൂപ്പിനിന്നു് ഇങ്ങനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു:—

"കുറേമാനും ചെയ്യാത്ത എന്നേ കൈവിടാതിരി
ക്കേണമേ. അവിടുത്തെ ധർമ്മിഷ്ഠക്കു് ഹാനിയുണ്ടാകാതി
രിക്കുവാൻ ഞാൻ പ്രിയംതന്നേയല്ലയോ ചെയ്തതു്. അവി
ടുന്നു് എന്നെ പരിത്യജിക്കയാണെങ്കിൽ, അവിടുത്തേക്കു്

എന്നെ ഏതൊരു ഫലത്തെ ആഗ്രഹിച്ചു നൽകിയോ, ആ ഫലം നേടാറ്റുയാൽ വാസുകിക്കുണ്ടാകുന്ന ആധി അവിടുന്നു അറിയുന്നില്ലല്ലോ. മാതൃശാപത്താൽ ആത്തരായ എന്റെ ജ്ഞാതികൾക്കു കേവലരക്ഷയായ അവിടുത്തെ സന്താനം ഇനിയും ജനിച്ചിട്ടില്ല. നാം തമ്മിലുണ്ടായ ബന്ധം അവിടുന്നു വിഫലമാക്കാതിരിക്കണമേ. ജ്ഞാതിക്ഷേമത്തിനായി ആഗ്രഹിക്കുന്ന നിരപരാധിയായ എന്നെ ഈ അപൂർണ്ണ ഗർഭിണിയുടെ നിലയിൽ, കൈവിട്ടുപോകാതിരിക്കുവാൻ കനിവുണ്ടാകേണമേ."

ഗർഭത്തെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം നാഗാംഗന പറഞ്ഞപ്പോൾ "അസ്തു" എന്നു ജരൽകാരു ഉച്ചരിച്ചു. "നീ ഗർഭിണിയാണ്. വഹ്നിപോലെ ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന ഈ ഗർഭത്തിൽനിന്നു മഹർഷിയും ധർമ്മാത്മാവും വേദവേദാംഗപാരഗനുമായ കുമാരൻ ജനിക്കും." എന്നു അദ്ദേഹം അനുഗ്രഹിക്കയുംചെയ്തു. ജരൽകാരുമുനി പോയതിൽപിന്നെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേർപാടിനെപ്പറ്റി ജരൽകാരു ചെന്നു വാസുകിയെ അറിയിച്ചു. ആ നാഗാഗ്രജൻ ഈ അപ്രിയവൃത്താന്തംകേട്ടു അപ്രീതനായിത്തീർന്നു. തന്റെ മുമ്പിൽ, ഭയവിഷാദത്തോടെ നിന്നിരുന്ന സോദരിയെ നോക്കി ദീനതയോടുകൂടി വാസുകി പറഞ്ഞതായിരുന്നു:—

"ഭദ്രേ, നിന്നെ ആ മഹർഷിക്കു നൽകിയതു എന്തുദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണെന്നു നീ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതുതന്നെയാണല്ലോ. സർപ്പങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കു നിന്നിൽ സന്താനമുണ്ടാകുക എന്നതാണു് ആ ഉദ്ദേശം. സർപ്പസത്രത്തിൽനിന്നു അവനാണു നമ്മെ മോചിപ്പിക്കേണ്ടവൻ. ഇങ്ങനെയാണു വിധിയതം. നിനക്കു് ആ പുണ്യാത്മാവിൽനിന്നു ഗർഭമുണ്ടാ

യിട്ടുണ്ടോ? ആ മഹാശയന്റെ ദാമ്പത്യവൃത്തി നിശ്ചയമായും നിഷ്ക്രിയാജനമായി വരികയില്ല. ഈ വക കായ്ങ്ങളെപ്പറ്റി ഞാൻ നിന്നോട് സംസാരിക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ, കായ്ഗൌരവം കാക്കുമ്പോൾ, നിന്നോട് ഇതു ചോദിക്കാതിരിക്കുവാൻ ക്ഷമയുണ്ടാകുന്നില്ല. നിന്റെ ഭർത്താവായ ആ മഹാമുനിക്കുള്ള തപഃപ്രതാപത്തെപ്പറ്റിവിചാരിക്കുമ്പോൾ വാസ്തവം ചോദിച്ചറിയുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നാലെ ചെന്നാൽ എന്തെന്ന ശപിക്കുമോ എന്നു പേടിയുണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ എനിക്കു ചെയ്യുവാൻ വയ്യ. നിന്റെ ഭർത്തൃശുശ്രൂഷയിൽ നിന്നു എന്തുഫലമാണു നേടിയതെന്ന് നിതന്നെ എന്നോടുപായുക. പലകാലമായിപിടികൂടി നില്ക്കുന്ന ഈ ഹൃദയശല്യത്തെ എന്നിൽനിന്നു് അകറ്റുവാൻ നിന്നേക്കൊണ്ടു കഴിവുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?"

ജരൽകാരു: — "പുത്രകായ്ത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടു ചോദിക്കാതിരുന്നില്ല. അതിനു "അസ്തി" എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട മറുപടി. വിനോദത്തിൽ കൂടിയും അദ്ദേഹം അസത്യം പറയുകപതിവില്ല. ആ സ്ഥിതിക്ക് സപ്തകുലത്തിന്റെ ഈ ആപത്തിൽ അദ്ദേഹം കള്ളമാണു പറഞ്ഞതെന്നു വരുന്നതല്ലല്ലോ. 'സന്തതിവിഷയത്തിൽ സന്ദേഹിക്കേണ്ടതില്ല. അഗ്നിയെപ്പോലേയും സൂര്യനെപ്പോലേയും പ്രകാശിക്കുന്ന പുത്രൻ നിന്നിൽ ജനിക്കും' എന്നു് എന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടാണ് അദ്ദേഹം പോയതു്. അതുകൊണ്ട് ജ്യേഷ്ഠൻ ഇനിമേൽ ദുഃഖിക്കേണ്ടതില്ല."

സോദരിവാക്യംകേട്ടു സമാശ്വാസം പൂണ്ട വാസുകി

ആ സഗർഭയെ യഥായോഗ്യം ആദരിച്ചു. ഗർഭം പൂർണ്ണമായപ്പോൾ, ജരൽകാരു നാഗകുലത്തിന്നു് ആപന്നിവാരനായ ഒരു പുത്രനേ പ്രസവിച്ചു. പുത്രൻ ഗർഭസ്ഥയായിരിക്കുമ്പോൾ അച്ഛൻ അമ്മയോടു 'ആസ്തി' എന്നു പറകയാൽ 'ആസ്തീകൻ' എന്ന പേർ ആ കുട്ടിക്കു കൊടുത്തു. സപ്പങ്ങൾക്കെല്ലാം ഹർഷം വളത്തിക്കൊണ്ടു ദീപ്തിമാനായ ആസ്തീകൻ സാംഗവേദങ്ങളും അധ്യയനം ചെയ്തു നാഗാലയത്തിൽ പാർത്തുവന്നു.

13. സർപ്പസത്രം.

മുനിശാപത്താൽ പരീക്ഷിത്തു മൃതനായതിൽപ്പിന്നേ, രാജാവായി അഭിഷിക്തനായ ജനമേജയൻ അന്നു ചെറുപ്പമായിരുന്നുവെങ്കിലും, തന്റെ പൂർവ്വികന്മാരെപ്പോലെ പ്രശസ്തമായിത്തന്നേ രാജ്യഭരണം നീർവ്വഹിച്ചുവന്നു. അദ്ദേഹം കാശിരാജാവിന്റെ പുത്രിയായ വപുഷ്ടമയെ വിവാഹം ചെയ്തു പരസ്ത്രീവിചാരം കൂടാതെ ജനമേജയൻ വപുഷ്ടയോടുകൂടി ഉദ്യാനങ്ങളിലും സരസ്സുകളിലും ക്രീഡിച്ചുകൊണ്ടു സസുഖം നിവസിച്ചു. എന്നാൽ, ആ സുഖത്തിന്നിടയിൽ പ്രതികാരേച്ഛകൊണ്ടുള്ള ഒരു വക അസ്വാസ്ഥ്യം അദ്ദേഹത്തിൽ വളർന്നുവന്നിട്ടുണ്ടു്. തന്റെ പിതാവിന്റെ ദുർമ്മരണത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന്നു സർപ്പകുലത്തോടുള്ള വിദ്വേഷം വയസ്സു ചെല്ലുന്തോറും വർദ്ധിച്ചു വർദ്ധിച്ചുതുടങ്ങി

തക്ഷകൻ അകാരണം ചതിചെയ്തു തന്നെ അത്യധികം കഷ്ടപ്പെടുത്തിയതോർത്തു കുപിതനായിരുന്നു ഉത്തങ്ക

ൻ പ്രതിക്രിയയ്ക്കു വഴി തേടുവാൻ ഹസ്തിനപുരത്തിൽ ചെന്നു. ജനമേജയൻ സർവ്വകലാനിലയനമായ തക്ഷശിലയേ കിഴടക്കി ആ വിജയത്താൽ ഹർഷിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലാണ് ഉത്തങ്കന്റെ വരവ്. അഭിവാദ്യാശിർവ്വാദങ്ങൾ യഥാക്രമം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നേ ഉത്തങ്കൻ പറഞ്ഞു:—

"അല്ലയോ, മഹാരാജാവേ, ഉടൻ ചെയ്യേ കഴിയൂ എന്ന കാര്യമൊന്നുള്ളപ്പോൾ അവിടുന്നു വെറും ബാലനെപ്പോലെ മറവു കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു് അങ്ങനെ കാലം കഴിക്കുന്നതു് എന്താണു്?"

ജനമേജയൻ:—"ഞാൻ ഈ പ്രജകളെയെല്ലാം ഭരിച്ചു ക്ഷത്രിയധർമ്മം ശരിയായി നിർവ്വഹിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്. ഞാൻ ഇനി എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതു്? ഭവാനു് എന്താണു വേണ്ടതു്?"

ഉത്തങ്കൻ:—"മഹാരാജാവേ, അവിടുത്തെ പിതാവിനെ ആരാണു കൊന്നതു്? ആ ദുഷ്ടസർപ്പമായ തക്ഷകനെ വെറുതെ വിടാമോ? അവിടുന്നു് ഉടൻതന്നേ പ്രതിക്രിയയ്ക്കായി ഉദ്യമിച്ചാലും. അതിനു വിധിമതപ്രകാരമുള്ള കാലം ഇപ്പോൾ കഴിഞ്ഞേ നിൽക്കുന്നുണ്ടു്. അവിടുത്തെ പ്രിയപിതാവായ ആ ഭൂപതീന്ദ്രൻ, അദ്ദേഹം തികച്ചും നിർദ്ദോഷിയായിരുന്നിട്ടും ആ ക്രൂരസർപ്പം നിർദ്ദയം കടിച്ചതുകൊണ്ടു് ഇടിയേറ്റ മരംപോലെ നശിച്ചുപോയി. താൻ ശക്തനാണെന്നുള്ള അഹങ്കാരത്താൽ ആ ദുഷ്ട തക്ഷകൻ നീതിയും നെറിയുമില്ലാതേ അവിടുത്തെ പിതാവിനെ കടിച്ചുകൊന്നു. രാജർഷികുലത്തെ പരിരക്ഷിച്ചുവന്ന ദേവോപമനായ ആ മാനവേന്ദ്രനെ വിഷബാധയിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുവാൻ സന്നദ്ധനായിവന്ന കാ

ശ്രുതനേ ആ ശാൻ തിരിച്ചയയ്ക്കുകകൂടിയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതിനു് ആ ദുഷ്ടനേകത്തിക്കാളുന്ന അഗ്നിയിലിട്ടു ദഹിപ്പിക്കുകതന്നെ വേണം. അവിടുന്നു് ഇനിയേഗം സർപ്പസത്രത്തിനു് ആരംഭിച്ചാലും. പിതാവിനെ ദ്രോഹിച്ചതിനു് അവിടുന്നു പക വീട്ടേണ്ടതു് അങ്ങനെയാണു്. ഗുരുദക്ഷിണയെ ഉദ്ദേശിച്ചു ഞാൻ ചെയ്യുകമ്പത്തെ ആ തക്ഷകൻ മുടക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു് എന്നെ ക്ലേശിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടു്, അവിടുന്നു ചെയ്യുന്ന ഈ പ്രതിക്രിയ എനിക്കു ചെയ്യുന്ന ഹിതമായി വരികയും ചെയ്യും."

ബാല്യം മുതല്ക്കേ ജനമേജയനിൽ നിറഞ്ഞിരി വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന രക്ഷകദ്വേഷം ഉത്തങ്കവാക്യത്താൽ പൂർവ്വാധികശക്തിയോടുകൂടി ഉജ്ജ്വലിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. സർപ്പസംഹാരകൃത്യത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകതന്നെയാണു് ഉടനെ ചെയ്യേണ്ടതായുള്ളതെന്നു് അദ്ദേഹം തീർമാനിച്ചു.

ജനമേജയനിൽ സുചിരം കുടികൊള്ളുന്ന പ്രതിക്രിയാവിചാരത്തെ ഉത്തങ്കൻ ഇളക്കിവിട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായ കോപതാപങ്ങൾ അടക്കുവാൻ വയ്യാത്ത നിലയിലായി. അമർഷത്തിന്റെ തള്ളൽകൊണ്ടു കൈ ഞെരിച്ചു പല്ലിറുമ്മുകയും, ശോകാധിക്യത്താൽ കണ്ണീരിൽ കുളിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഉടനെതന്നെ തന്റെ മന്ത്രിമാരെയെല്ലാം വിളിച്ചിരുത്തി അനന്തരകൃത്യത്തെപ്പറ്റി ആലോചന തുടങ്ങി.

"എന്റെ അച്ഛൻ നിമിത്തമാണം പ്രാപിച്ചതു് എങ്ങനെയെന്നു നിങ്ങൾക്കെല്ലാം അറിയാമല്ലോ. ആ ദുഷ്ടസർപ്പമായ തക്ഷകൻ എന്റെ അച്ഛനെ കടിച്ചുകൊന്നതിനു

പ്രതിക്രിയ ചെയ്യേ കഴിയൂ എന്നു ഞാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ശൃംഗിയെ വൃഥാ ഹേതുഭൂതനാക്കി ആ ദുരാത്മാവു് എന്റെ പിതാവിനെ നശിപ്പിച്ചതു് എനിക്കു പൊറുക്കുവാൻ വയ്യ. അച്ഛനെ രക്ഷിക്കുവാൻവന്ന കാശ്യപനേ പിന്തിരിച്ചയച്ചതിൽ ആ തക്ഷകന്റെ ദുഷ്ടത മുഴുവൻ വെളിപ്പെട്ടുന്നുണ്ടു്. കാശ്യപന്റെ ദയകൊണ്ടും, സചിവന്മാരുടെ നയംകൊണ്ടും എന്റെ അച്ഛൻ ജീവിച്ചാൽ ആ പാപിക്കു് എന്തു നഷ്ടമാണുണ്ടാകുക? ശൃംഗിയുടെ ശാപമല്ലാ എന്റെ അച്ഛന്റെ മൃത്യുവിനു ഹേതു. ആ ശാപത്തെ നിഷ്ഫലമാക്കുവാൻ തക്ക ശക്തി തികഞ്ഞ ആ കാശ്യപബ്രാഹ്മണനേ അക്രമമായി പണം കൊടുത്തു വശപ്പെടുത്തി ദുഷ്ടതയോടെ മടക്കിയയച്ച തക്ഷകൻ തന്നെയാണു് എന്റെ പിതാവിന്റെ മൃത്യുവിനു് ഉത്തരവാദി. ആ ദുഷ്ക്രിയക്കു് ഉടൻതന്നേ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യാതെ അടങ്ങിയിരിക്കുവാൻ എനിക്കു വയ്യ."

ജനമേജയന്റെ ഈ മനോഗതിയെ മന്ത്രിമാർ അനുകൂലിക്കയാൽ അദ്ദേഹം സർപ്പസത്രം നടത്തുവാൻ കാപ്പുകെട്ടുകയും, കോപ്പുകൂട്ടുകയുംചെയ്തു. യജ്ഞകർമ്മനിർവ്വാഹകന്മാരായ ഋത്വിക്കുകളേയും പുരോഹിതന്മാരേയും ഉടനെ വരുത്തി അവരോടു് ആ ഭ്രഷ്ടാലോത്തമൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

"ദുഷ്ടാഗ്രണിയായ തക്ഷകൻ എന്റെ അച്ഛനെ കൊന്നതിനു ഞാൻ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. അതു എങ്ങനെയാണു് വേണ്ടതെന്നു നിങ്ങൾതന്നെ വിധിക്കണം. ആ തക്ഷകനെ അവന്റെ കുലത്തോടുകൂടി അഗ്നിയിൽ ഹോമിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം നിങ്ങൾക്കു് അ

റിയാമെങ്കിൽ അതാണ് ഇവിടെ ചെയ്യേണ്ടതു്. എന്റെ അച്ഛനെ വിഷാഗ്നിയിൽ ദഹിപ്പിച്ചതിനുപകരമായി അവനേയും അതുപോലെതന്നെ തീയിലിട്ടുപൊരിക്കണം.

ജനമേജയന്റെ ഈ ആഗ്രഹം സർപ്പസത്രം കൊണ്ടു സാധിപ്പിക്കാം എന്നു് ഋത്വിക്കുകൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പിന്നീടു്, സത്രം തുടങ്ങുവാൻ കുറേനാൾ താമസിച്ചില്ല. ശാസ്ത്രോക്തപ്രകാരം ആ യജ്ഞത്തിനു വേണ്ടുന്നതൊക്കെയും തയ്യാറാക്കി സത്രശാല വിധിപോലെ അളന്നൊപ്പിച്ചു നിർമ്മിക്കയും ചെയ്തു. എന്നാൽ, ശാലാനിർമ്മാണാരംഭത്തിൽ അല്പമൊരു ദുർന്നിമിത്തമുണ്ടാകയാൽ, പ്രസ്തുത സർപ്പസത്രം സമ്പൂർണ്ണമാകുന്നതിനുമുമ്പു മുടങ്ങിപ്പോകുമെന്നു് ആ യജ്ഞത്തിലെ സൂത്രധാരനായ സൂതൻ ദീർഘദർശനം ചെയ്യുണ്ടായി. ഇതറിഞ്ഞു ജനമേജയൻ ശാലയ്ക്കുള്ളിൽ ആരെയും കടത്തിവിടരുതെന്നു് ആജ്ഞാപിച്ചു ചുറ്റും കാവലാളികളെ നിർത്തി.

ഇങ്ങനെ സർപ്പസത്രം യഥാവിധി ആരംഭിച്ചു. യാജകന്മാർ അവരുടെ കർമ്മം മുറപോലെ അനുഷ്ഠിച്ചു കത്തിക്കാളുന്ന തീയിൽ മന്ത്രപൂർവ്വകം ഹോമംതുടങ്ങി. അതോടുകൂടി ആ ഘോരാഗ്നിയിൽ പലേടത്തുനിന്നും പാഞ്ഞെത്തിയ പലതരം പാമ്പുകൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി പതിക്കുമാറായി. വിവിധവർണ്ണങ്ങളോടും വിവിധരൂപങ്ങളോടുംകൂടിയ നാഗങ്ങൾ ബാലവൃദ്ധഭേദംകൂടാതെ ആയിരവും പതിനായിരവുമായി ചീറിയും, കൂകിയും പലമട്ടു ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടു തീയിൽവീണ ചാമ്പലായി. അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞും, ചുറ്റിച്ചുറിയും, വളഞ്ഞുതിരിഞ്ഞും, കെട്ടിമറിഞ്ഞും അഗ്നിയിൽ പതിച്ചു് എരിഞ്ഞുപൊരിഞ്ഞുതീരുന്ന വിഷധാരികളും ഭയങ്ക

കളും ഭീമകാലന്മാരുമായ ഘോരസർപ്പങ്ങൾ എണ്ണമില്ലാതെ ദഹിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ അവയുടെ മേദസ്സു പുഴുപോലെ കുഴങ്ങുകയും അവയിൽനിന്നുള്ള ഗന്ധം സർവ്വത്ര വ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ആകാശത്തിൽ അവശരായി മരണഭീതരായി പൂണ്ടുനില്ക്കുന്നവയുടേയും, അഗ്നിയിൽ വീഴുന്നവയുടേയും, ആ അഗ്നിയിൽ കിടന്നു പൊരിയുന്നവയുടേയും ദീനനാദം എങ്ങും മുഴങ്ങി. സർപ്പസത്രത്തിനു ഹേതുഭൂതനും അപരാധിയുമായ തക്ഷകൻ പുരന്ദരനെ കായ്മെല്ലാം ഗ്രഹിപ്പിച്ചു രക്ഷായ്ക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചപ്പോൾ സംപ്രീതനായിത്തീർന്ന ഇന്ദ്രൻ ഭയം വേണ്ടെന്നു ധൈര്യപ്പെടുത്തുകയും, ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ ബ്രഹ്മാവിനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു സർപ്പോത്തമന്മാർക്കു് ആപത്തുണ്ടാകാതിരിക്കുവാൻ താൻ മുൻകരുതൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു സമാധാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ദ്രവാക്യത്താൽ മനഃസ്വാസ്ഥ്യം സിദ്ധിച്ച തക്ഷകൻ ഇന്ദ്രപത്തനത്തിൽതന്നെ പാർത്തുവന്നു. നാഗാഗ്രജനായ വാസുകിയാണു് അത്യധികമായ സങ്കടത്തിൽപ്പെട്ട നിലകാണാതെ ക്ലേശിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിവാരസംഘത്തിൽ ചുരുക്കം ചിലർ മാത്രമേ അവശേഷിച്ചുള്ളു. അഗ്നിയിൽ ദുഃഖവിവശരായി ഇടവിടാതെ ചീഞ്ഞു നശിക്കുന്ന സർപ്പങ്ങളെയോർത്തു വാസുകിയുടെ മനസ്സു് ഉഴറുവാൻ തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം തന്റെ സഹോദരിയെ വിളിച്ചു ഭീതനായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

'ഭദ്രേ, എന്റെ ശരീരം മുഴുവൻ ചുട്ടുനീറുന്നു. കട്ടുംതന്നെ കാഴ്ചയില്ലാതായിരിക്കുന്നു. പരിഭ്രമംകൊണ്ടു ഞാൻ വലയുന്നു. മനസ്സു് ഇതാ വല്ലാതെ ഉഴലുന്നു. കൺമിഴികളും നിലയ്ക്കു നില്ക്കാതെ ചുഴലുന്നു. മനസ്സു പൊട്ടിപ്പിളരുംപോലെ തോന്നുന്നു. പരവശനായ ഞാനും ഈ അഗ്നി

യിൽ വീഴുകതന്നെ ചെയ്യും. നമ്മെ മുഴുവൻ ദഹിപ്പിച്ചു കളയുവാനാണു ജനമേജയൻ യജ്ഞം നടത്തുന്നതു്. ഇതിൽ എനിക്കും മരിക്കുകതന്നെ വേണ്ടിവരും. ഞാൻ നിന്നെ ജരല്ക്കാരുവിനു കൊടുത്തതു് എന്തു് ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണെന്നു നിനക്കു് അറിയാമല്ലൊ. ഇപ്പോൾ നീ ആ ഉദ്ദേശത്തെ സാധിപ്പിക്കേണ്ട കാലമായിരിക്കുന്നു. നീ തന്നെവേണം ഇപ്പോൾ ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കുവാൻ. ജനമേജയൻ സർപ്പസത്രം ആരംഭിച്ചാലും ആസ്തീകൻ ചെന്നു് അതു നിർത്തുമെന്നു പിതാമഹൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. നീ ചെന്നു വേദജ്ഞോത്തമനായ നിന്റെ മകനേ ഞങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി ഉടനെ പറഞ്ഞയക്കുക'.

വാസുകി പറഞ്ഞപ്രകാരം ജരൽക്കാരു തന്റെ പുത്രനെ വീളിച്ചു കാര്യമെല്ലാം അറിയിച്ചു. സർപ്പശാപവും, വിധിമതവും, ജരൽക്കാരുചരിതവും, സർപ്പസത്രവും വഴിപോലെ ഗ്രഹിച്ച ആസ്തീകൻ, തന്റെ ജന്മംതന്നെ സർപ്പസംരക്ഷണത്തിനാണെന്നും തന്റെ ധർമ്മം നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതിനുള്ള കാലം ഇതുതന്നെയാണെന്നും കരുതി അമ്മയുടെ അഭിമതംപോലെ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തീർമാനിച്ചു. അദ്ദേഹം തന്റെ അമ്മാമനായ വാസുകിയെ സമാശ്വാസിപ്പിക്കയാണു് ആദ്യമായി ചെയ്തതു്.

'അല്ലയോ നാഗേന്ദ്ര, ആ മാതൃശാപത്തിൽനിന്നു് അവിടത്തെ ഞാൻ മോചിപ്പിക്കാം. ഞാൻ ഈ പറഞ്ഞതു സത്യമാണെന്നു വിശ്വസിക്കണം. ഒട്ടുംതന്നെ ആപത്തു നേരിടുകയില്ലെന്ന ധൈര്യത്തോടുകൂടി അവിടുന്നു സ്വസ്ഥനായി വാണുകൊള്ളുക. അവിടത്തെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി ഈ ഞാൻ ശ്രമിച്ചുകൊള്ളാം. ഖിന്നോദരത്തിൽക്കൂടി

യും അസത്യമാകാത്ത എന്റെ വാക്ക് ഈ ഗൗരവമേറിയ വിഷയത്തിലോ പിഴച്ചുപോകുകയോ? ഞാൻ ജനമേജയനെ ചെന്നുകണ്ട് സൂതിവചനങ്ങളെക്കൊണ്ട് പ്രീണിപ്പിച്ച് യജ്ഞം വിഘ്നമാറാക്കും. ഇക്കാര്യം നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ഞാൻ ശക്തനാണെന്നറിഞ്ഞും സമാധാനിക്കയല്ലാതെ എന്നെപ്പറ്റി സംശയിച്ച് അവിടുന്ന വൃഥാ മനോവ്യാകുലത ഏല്ക്കരുതേ.'

"അയ്യോ, ആസ്തീക, എനിക്കു തലചുറ്റുന്നു; മനസ്സു പിളരുന്നു. കണ്ണംതന്നെ എനിക്കു കാണുവാൻ വയ്യ. ബ്രഹ്മദണ്ഡഭയം എന്നെ വല്ലാതെ പീഡിപ്പിക്കുന്നു" എന്നിങ്ങനെ വാസുകി ദീനദീനം വിലപിച്ചുതുടങ്ങി.

"അവിടുന്നു ദുഃഖിക്കരുതേ. ഘോരാഗ്നിഭയം ഞാൻ തീർത്തുതരാം. കാലാഗ്നിപോലെ ഉഗ്രതേജസ്സോടുന്ന ആ ബ്രഹ്മദണ്ഡത്തെ നിശ്ശേഷം നശിപ്പിക്കുവാനും എനിക്കു കഴിവുണ്ട്"—എന്നു പറഞ്ഞ് ആസ്തീകൻ വാസുകിയെ വീണ്ടും വീണ്ടും ആശ്വസിപ്പിച്ചു. അതിൽപ്പിന്നെ അദ്ദേഹം സർപ്പസത്രശാലയിലേക്ക് അതിവേഗം പാഞ്ഞുചെന്നു. അവിടെ അഗ്നിയെപ്പോലെയും സൂര്യനെപ്പോലെയും പ്രകാശിക്കുന്ന സദസ്യരെ കണ്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടും ദ്വാരപാലന്മാർ തടുത്തതുകൊണ്ട് അകത്തേയ്ക്കു കടക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. അപ്പോൾ ആസ്തീകൻ വെളിയിൽത്തന്നെ നിന്നുകൊണ്ടു ജനമേജയനേയും ഋത്വിക്കുകളേയും മംഗളോക്തികളാൽ കീർത്തനംചെയ്തുതുടങ്ങി.

കേവലം ബാലനായിരുന്നിട്ടും പരിചകപാശയനായ വൃദ്ധനെപ്പോലെ അത്യഗാധപാണ്ഡിത്യം തികഞ്ഞ നിലയിൽ സുമധുരം സ്തുതിചെയ്യുന്ന ആസ്തീകനെക്കണ്ട് അദ്ദേഹ

ത്തെ വരദാനത്താൽ തൃപ്തനാക്കുവാൻ ജനമേജയൻ നിശ്ചയിച്ചു സദസ്യരുടെ അനുമതി ചോദിച്ചു. അതു അവക്കും സമ്മതമായിത്തന്നെ രീതികയാൽ ആസ്തീകനെ അകത്തു വിളിച്ചു് അഭീഷ്ടം ഇന്നതെന്നറിയിച്ചാൽ അതു സാധിപ്പിക്കാമെന്നു് ആ ഭൂപാലൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. അതിനു് ആസ്തീകനിൽനിന്നു മറുപടി പുറപ്പെടുംമുമ്പേ, തക്ഷകന്റെ വരവുകാണാതെ അക്ഷമനായിത്തീർന്ന ഹോതാവു് അതിനുള്ള ഹേതു അന്വേഷിക്കയാൽ രാജാവിന്റെയും സദസ്യരുടേയും ശ്രദ്ധ അങ്ങോട്ടു തിരിഞ്ഞു.

"ഞാനാരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ക്രിയ പൂർത്തിയാവേണ്ടതിലേയ്ക്കു ഉടനേതന്നെ തക്ഷകനെ വരുത്തുവാൻ ദുഷ്ടശക്തിയോടുകൂടി നിങ്ങൾ ശ്രമിക്കുക. ആ ദുഷ്ടനാണല്ലോ നമ്മുടെ ശത്രു" — എന്നു ജനമേജയൻ ഋത്വിക്കുകളെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഋത്വിക്കുകൾ, ആ തക്ഷകൻ ഇപ്പോൾ ദേവേന്ദ്രഗൃഹത്തിൽ ഭയത്താൽ ഒളിച്ചു പാർക്കുകയാണെന്നു രാജാവിനെ അറിയിക്കയാൽ, അതിനെപ്പറ്റി ശരിയായി അറിയുവാൻ അദ്ദേഹം ഉൽകണ്ഠിതനായി. രാജാവിന്റെ ചോദ്യത്തിനു മറുപടിയായി തക്ഷകൻ ഇന്ദ്രനെ അഭയം പ്രാപിച്ചിരിക്കയാണെന്നും, ആ സർപ്പത്തെ അഗ്നിബാധയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാമെന്നു് ഇന്ദ്രൻ ധൈര്യപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നും സൂതൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ രാജാവു് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്രകാരം ഹോതാവു ഘോരമന്ത്രത്തോടുകൂടി ആഹുതിയുടങ്ങുകയാൽ തക്ഷകനോടുകൂടി ഇന്ദ്രനും ആകാശത്തിൽ വന്നുനിന്നു. മേഘവൃന്ദത്തോടുകൂടി വിമാനത്തിൽ കയറിവന്ന ദേവേന്ദ്രന്റെ ഉത്തരീയത്തിൽ ഭയാകുലനായ തക്ഷകൻ ദുഃഖത്തിലാണ്ടു മറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്നു. തന്റെ ശത്രു ഇന്ദ്ര

തെ അഭയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുകൊണ്ട് അവൻ ആ ഇന്ദ്രനോടുകൂടിത്തന്നെ അഗ്നിയിൽ വീഴട്ടേയെന്നു ജനമേജയൻ പറയുകയാൽ അപ്രകാരമാണു ഹോമം തുടങ്ങിയതു്. മന്ത്രശക്തിയാൽ ഇന്ദ്രനു നിലയില്ലാതായി. മരണഭയംകൊണ്ട് ആത്മനായി നില്ക്കുന്ന തക്ഷകനോടുകൂടി അഭയത്തിനായ ശക്രനും അഗ്നിയിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഭയവിഹ്വലനായിത്തീർന്ന ഇന്ദ്രൻ സ്വരക്ഷയ്ക്കായി തക്ഷകനെ കൈവിട്ട്, അങ്ങനെ മന്ത്രരഥിയിൽനിന്നു ഒഴിഞ്ഞു സ്വതന്ത്രപദത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി. അതോടുകൂടി തക്ഷകനു ശരണമെങ്ങുമില്ലാതായി. മന്ത്രശക്തിയാവട്ടേ ആ വിഷസർപ്പത്തെ വഹ്നിയിലേയ്ക്കു ഊക്കോടെ വലിച്ചു. അതിഘോരമായി ചീറുകയും, നിലവിട്ടു തളരുകയും, മരണഭീതിയാൽ പിടയുകയും, മനസ്സുതിരിഞ്ഞു ബോധംകെട്ടുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു തക്ഷകൻ അഗ്നിയുടെ നേർക്കു വീഴുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴാണ് ആസ്തികൻ വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്തതു്. ഇഷ്ടം എന്താണെന്നറിയിച്ചാൽ അതു സാധിപ്പിക്കാമെന്നു രാജാവു വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരുന്നതുകൊണ്ട്, ഈ സത്രം ഉടൻതന്നെ നിർത്തണമെന്ന് ആസ്തികൻ അറിയിച്ചു. അവിചാരിതമായുണ്ടായ ഈ വരപ്രാർത്ഥനയാൽ ജനമേജയൻ വല്ലാതെ വിഷമിച്ചുപോയി. എത്രയെത്ര വിലയേറിയ വസ്തുക്കൾ ആവശ്യപ്പെട്ടാലും അതെല്ലാം തന്നുകൊള്ളാമെന്നും ഈ വരപ്രാർത്ഥന മറ്റൊന്നായി മാറ്റണമെന്നും രാജാവു വീണ്ടും വീണ്ടും പറഞ്ഞുനോക്കിയിട്ടും ആസ്തികൻ ആ നിന്നനിലയിൽനിന്നു ഇളകിയതേയില്ല. ഗത്യന്തരമില്ലായ്കയാൽ വാഗ്ദാനസംരക്ഷണത്തിനു സദസ്യരുടെ അഭിമതംപോലെയും ആസ്തികന്റെ

അഭിഷ്ടംപോലെയും ആ സപ്പ്സത്രം ആ അപൂർണ്ണസ്ഥിതിയിൽത്തന്നെ നിറുത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആസ്തികൻ അങ്ങനെ വിജയിയായി. തക്ഷകൻ സുരക്ഷിതനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. യജ്ഞം നിറുത്തിയതിൽപ്പിന്നെ ആ കർമ്മത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നവരെയെല്ലാംജനമേജയൻയഥായോഗ്യം സമ്മാനിച്ചയച്ചു. അദ്ദേഹം ആസ്തികനെ പ്രത്യേകം സൽക്കരിക്കുണ്ടായി. തന്റെ ഭാഗിനേയന്റെ മഹത്വത്താൽ തനിക്കും തന്റെ കുലത്തിനും ശാപഭയംതീർന്നു രക്ഷകിട്ടിയതറിഞ്ഞു നാഗേന്ദ്രനായ വാസുകി സന്തോഷനിമഗ്നനായി.

---

14. ഗുരുശുശ്രൂഷാമഹത്വം.

മുമ്പു വേദാധ്യായിയും തപോധനനും ധർമ്മശീലനുമായി കൌശികനെന്നു പേരായ ഒരു വിപ്രോത്തമനുണ്ടായിരുന്നു. അംഗങ്ങളോടും ഉപനിഷത്തുകളോടുംകൂടി വേദങ്ങളെ അധ്യയനംചെയ്തുകൊണ്ടു കഴിയാൽ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു മരച്ചുവട്ടിൽ ഇരിക്കയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ആ മരത്തിന്റെ മുകളിൽനിന്നു കുറെ വെള്ളിക്കിളി പുരീഷം വിസർജ്ജിക്കയും അതു ആ തപസ്വിയുടെ ശിരസ്സിന്മേൽ പതിക്കയും ചെയ്തു. ഉടനെ ഏറ്റവും ക്രുദ്ധനായിത്തീർന്ന ആ വിപ്രൻ ചൊടിച്ചുകൊണ്ടു ആ പക്ഷിയെ കണ്ണോടുകൂടി നോക്കി ശപിച്ചു. ശാപഗ്രസ്തമായ ആ പക്ഷി തൽക്ഷണം ചത്തു വീണുപോയി. ചേഷ്ടയറ്റു കിടക്കുന്ന ആ പാവപ്പെട്ട വല്ലാകയെ കണ്ടപ്പോൾ കൌശികൻ കരുണയാൽ സന്തപ്തനായിത്തീർന്നു, രോഷരാഗങ്ങളാൽ പ്രേരിതനായി താൻ അകാര്യംചെയ്തുപോയല്ലോ എന്നു പശ്ചാത്തപിച്ചു.

അതു കഴിഞ്ഞു് ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഭിക്ഷയ്ക്കായി ഗ്രാമത്തിലേയ്ക്കു പോയി. ശുചിത്വമുള്ള കുടുംബത്തെ അന്വേഷിച്ചു നടന്നു് ആദ്യം കണ്ടതിൽ അദ്ദേഹം ചെന്നുകയറി ഭിക്ഷതന്നാലുമെന്നു യാചിച്ചു. താൻ പാത്രം തേച്ചുകഴിയുന്നതുവരെ നില്ക്കുകയെന്നു് അപ്പോൾ അകത്തുനിന്നു ഗൃഹയായികവിളിച്ചുപറകയാൽ കൌശികൻ അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്തു. ഈ സമയത്തു് ആ സ്ത്രീയുടെ ഭർത്താവു തൂലോം വിശന്നു വലഞ്ഞുകൊണ്ടു് അവിടെവന്നു. ഭർത്താവിനെ കണ്ടപ്പോൾ ആ സാധിക്കു ബ്രാഹ്മണനു ഭിക്ഷകൊടുക്കുവാനല്ലാ തിടുക്കമുണ്ടായതു്. അവൾ ഭർത്താവിനെ കാലും മുഖവും കഴുകിച്ചു് ആസനസ്ഥനാക്കി വണക്കത്തോടെ പരിചരിച്ചു. എന്നിട്ടു് ആ അസിതാക്ഷി മാധുര്യംകൂടിയ ഭക്ഷ്യഭോജ്യങ്ങളാൽ ഭർത്താവിനെ തൃപ്തനാക്കിയതിൽപ്പിന്നെ ആ ഉച്ഛിഷ്ടം പതിവുപോലെ ഭുജിച്ചു. തന്റെ ഭർത്താവിനെ സദാ ദൈവമെന്നു കരുതുന്നവളാണവൾ. ഭർത്താവിന്റെ മനസ്സറിഞ്ഞു അവൾ എപ്പോഴും അനുസരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. അവളുടെ കർമ്മമാവട്ടേ, മനസ്സാവട്ടേ, വാക്കാവട്ടേ ഭർത്താവിനെ വിട്ടു മറ്റൊന്നിൽ ചെല്ലാറില്ല. അവളുടെ സർവ്വഭാവങ്ങളും ഭർത്തുശുശ്രൂഷയിൽ ഉൾപ്പെട്ടുനില്ക്കയേ ചെയ്തുള്ളു. ശുചിയും സുവൃത്തയും, കുശലയും കുടുംബപ്രിയയുമായ അവൾ ഭർത്താവിന്റെ ഹിതത്തെ സർവ്വദാ അനുവർത്തിക്കുന്നു. ശശ്രൂവിനേയും, ശശ്രൂരനേയും ദേവതകളേ, അതിഥികളേ എന്നിവരേയും ഭൃത്യന്മാരേയും വേണ്ടുംപോലെ കൊണ്ടാടുന്നതിൽ ജിതേന്ദ്രിയയായ അവൾക്കു് കരിക്കലും തെറ്റുപറ്റാറില്ല. ഇങ്ങനെയുള്ള ആ ശുഭേക്ഷണയാൾ പതിയെശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കു ഭിക്ഷ

കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു കാത്തുനില്ക്കുന്ന ആ ബ്രാഹ്മണനെ കാത്തു യാചകനെ അത്രയും താമസിപ്പിച്ചതിനെപ്രതി ലജ്ജിച്ചുകൊണ്ട് ആ സാധ്വി ഉടനെ ഭിക്ഷയോടുകൂടി പുറത്തുവന്നു.

ബ്രാഹ്മണൻ—"എടോ വരാംഗനേ, നില്ലുകയെന്നു പറഞ്ഞു് എന്നെ വിട്ടയയ്ക്കാതെ എന്തുകൊണ്ടാണു ഭവതി ഇത്രയും താമസിപ്പിച്ചതു്?"

തേജസ്സാൽ ജ്വലിക്കുംപോലെ ക്രോധസന്തപ്തനായ കൌശികനെ ആ സാധ്വി പരിഭ്രമത്തോടെ സാന്ത്വനം ചെയ്തു.

"ഭവാൻ ക്ഷമിച്ചാലും. ഭർത്താവാണു് എന്റെ പരമദൈവതം. ക്ഷീണം വലഞ്ഞുവന്ന അദ്ദേഹത്തെ എനിക്കു ശുശ്രൂഷിക്കേണ്ടിവന്നതുകൊണ്ടാണു് ഇത്രയും താമസം നേരിട്ടതു്."

ബ്രാഹ്മണൻ—"ശ്രേഷ്ഠന്മാർ ബ്രാഹ്മണരായിരുന്നിട്ടും ഭവതി ഭർത്താവിനാണു ശ്രേഷ്ഠപദം കൊടുത്തിരിക്കുന്നതു്. ഭവതി ഗാർഹസ്ഥ്യധർമ്മത്തിൽ വർത്തിക്കുന്നവളായിരുന്നിട്ടും ബ്രാഹ്മണരെ അവമാനിക്കുന്നതുവരെ? ഇന്ദ്രൻകൂടിയും കുമ്പിടുന്നവരാണു ബ്രാഹ്മണർ; പിന്നെ വെറും മനുഷ്യരുടെ സ്ഥിതി പറയേണ്ടതുണ്ടോ? ഭീരുവായിത്തീർന്നതാണു ഭവതി. ഭവതിക്കു ധർമ്മംതന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടാ. വൃദ്ധശാസനം ഭവതി കേട്ടിട്ടില്ല. ബ്രാഹ്മണർ അഗ്നിതുല്യരാണെന്നും അവർ ഭൂമിയെ മുഴുവൻ ദഹിപ്പിക്കുവാൻ ശക്തരാണെന്നും ഭവതി കാക്കേണ്ടതാണ്."

സ്ത്രീ—"അല്ലയോ, ബ്രഹ്മർഷേ, ഞാൻ ആ വെള്ളിക്കിളിയല്ല. ഭവാൻ ഈ ദ്വേഷ്യത്തെ അടക്കിയാലും. ക്രുദ്ധനാ

യി ഇങ്ങനെ ചൊടിച്ചു നോക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഭവാനു് എന്നെ എന്തു ചെയ്യുവാൻ കഴിയും? ദേവതുല്യന്മാരും മഹർഷികളുമായ വിപ്രന്മാരെ ഒരിക്കലും നിന്ദിക്കുന്നവളല്ലാ ഞാൻ. ഇപ്പോൾ ഞാൻ ചെയ്തതു് അപരാധമാണെങ്കിൽ അതു് അന്തഃകരണമായ ഭാവാൻ ക്ഷമിക്കേണ്ടതാണു്. വിപ്രന്മാക്കുള്ള തേജസ്സും, ആധിമാന്മാക്കുള്ള മഹാഭാഗത്വവും എനിക്കറിയാം. സമുദ്രം ബ്രാഹ്മണകോപത്താലാണല്ലോ കുടിക്കുവാൻ കൊള്ളാത്ത ഉപ്പുവെള്ളമായതു്. സിദ്ധാത്മാക്കളും ഭീപ്തതപസ്വികളുമായ മുനിന്മാരുടെ ക്രോധാഗ്നി ഇന്നും ദണ്ഡകവനത്തിൽ ശമിച്ചിട്ടില്ല. ക്രൂരമഹാദൈന്യം ഗാത്മാവുമായ വാതാപി ബ്രാഹ്മണപരിഭവത്താൽ അഗസ്ത്യനോടു് ഏറ്റു ഭഹിച്ചുപായതും എനിക്കറിയാം. മഹാത്മാക്കളായ ബ്രാഹ്മണർക്കു് ഇങ്ങിനെയുള്ള പ്രഭാവങ്ങൾ പലതും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അവരുടെ ക്രോധം മഹാഘോരമാണു്; അങ്ങിനെതന്നെ, അവരുടെ പ്രസാദം അതിവിപുലവുമാണു്. പുണ്യശീലനായ ഭവാൻ എന്നെ ഈ അതിക്രമത്തെ ക്ഷമിച്ചാലും. പതിശുശ്രൂഷാധർമ്മത്തെയാണു ഞാൻ സർവ്വോപരിയായി കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. സർവ്വദേവതങ്ങളിലും പരദൈവതമാണു് എനിക്കു ഭർത്താവു്. അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ടിയാണു് എന്റെ ജീവിതം. എന്റെ ധർമ്മത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നായിക്കൊണ്ടുള്ള കർമ്മങ്ങളല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ല. ഭർതൃശുശ്രൂഷാമഹത്വം എത്രത്തോളമുണ്ടെന്നു, ഭവാൻ ആ വലാകയെ ദഹിപ്പിച്ചതു ഞാൻ ഇങ്ങിരുന്നതന്നെ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഭവാനു തിണ്ണമായിരിക്കാമല്ലോ. ക്രോധമെന്നതു മനു

ഷ്യനു സ്വന്തം ശരീരത്തിൽത്തന്നേ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഘോരശത്രുവാണ്. ക്രോധത്തേയും മോഹത്തേയും ജയിച്ചവരെയാണു ദേവന്മാർ ബ്രാഹ്മണരെന്നു പറയുന്നതു്. സത്യം പറകയും, ഗുരുജനത്തെ സന്തോഷിപ്പിക്കയും, ഹിംസയേറാല്യും ഹിംസിക്കാതിരിക്കയും ചെയ്യുന്നവനാണു ദേവസമ്മതനായ ബ്രാഹ്മണൻ. കാമക്രോധങ്ങൾക്കു് അധീനനാവാതെ, ജിതേന്ദ്രിയനായി, ശുചിയായി, സ്വാദ്ധ്യായനിരതനായി വർത്തിക്കുന്ന ധർമ്മപരനേ ദേവന്മാർ ബ്രാഹ്മണരെന്നു വിളിക്കുന്നു. സർവ്വധർമ്മങ്ങളേയും ഗ്രഹിച്ചു് അതിനുണ്ണം പ്രവർത്തിക്കയും, തന്നെപ്പോലെതന്നേ സർവ്വരേയും കാണുകയും ചെയ്യുവരുന്നവനാണു ബ്രാഹ്മണൻ. പഠിക്കയും പഠിപ്പിക്കയും, യജിക്കയും യജിപ്പിക്കയും, വാങ്ങുകയും കൊടുക്കുകയും ബ്രാഹ്മണൻ ചെയ്യണം. അപ്രമത്തനായ സ്വാദ്ധ്യായനിരതനും, ഉദാരചരിതനായ ബ്രഹ്മചാരിയുമാണു ബ്രാഹ്മണൻ. ബ്രാഹ്മണർക്കു കുശലമായതേതോ അതിൽ മാത്രമേ മനസ്സു ചെല്ലാവൂ. എപ്പോഴും സത്യംതന്നേ പറയണം; കരിക്കട്ട, അസത്യത്തെ സ്പർശിക്കരുതു്; അതാണു ബ്രാഹ്മണവൃത്തി. ദമം, സ്വാദ്ധ്യായം, ആർജ്ജവം എന്നിവയിൽ ധർമ്മം മുഴുവൻ അടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞുവെന്നാണു പരമധർമ്മജ്ഞന്മാർ പറയുന്നതു്. അറിയുവാൻ പ്രയാസം കൂടിയതാണു ധർമ്മം. സത്യത്തിലാണു ധർമ്മത്തിന്റെ നില്പു. ധർമ്മം ശാശ്വതമാണെന്നും, ധർമ്മത്തിനു ശ്രുതിയാണു പ്രമാണമെന്നും വൃദ്ധന്മാർ അനുശാസിക്കുന്നു. ഏറ്റവും സൂക്ഷ്മമായിട്ടാണു ധർമ്മത്തിന്റെ ഗതി. അതു പല പല രൂപത്തിൽ വെളിപ്പെട്ടു

ന്നതുമുണ്ട്: ശുചിയും സ്വാദ്ധ്യായവാനുമായ ഭവാൻ ധർമ്മജ്ഞനല്ലെന്നു ഞാൻ പറകയില്ല. എങ്കിലും ധർമ്മതത്വം ഭവാനു് അറികയില്ലെന്നാണു് എയിക്കു തോന്നുന്നതു്. പരമധർമ്മം ഭവാൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ, മിഥിലാപുരിയിൽ ചെന്നു ധർമ്മവ്യാധനെ കണ്ടു ചോദിച്ചുകൊള്ളുക. മാതാപിതാക്കളേ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധനായി, സത്യവാദിയും ജിതേന്ദ്രിയനുമായി, മിഥിലാവാസിയായ ആ വ്യാധൻ സർവ്വധർമ്മങ്ങളും ഭവാനെഗ്രഹിപ്പിക്കും. ഭവാൻ യഥാകാമം അങ്ങോട്ടു ചെല്ലുക. ഭവാനു മംഗളമുണ്ടാവട്ടേ. ഞാൻ ഇത്രയും പറഞ്ഞതു കുറേ അധികമായിയെന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു ഭവാൻ ക്ഷമിക്കണം. ധർമ്മനിഷ്ഠകളായ സ്ത്രീകൾ അവധ്യകളാണെന്നു ഭവാൻ കാക്കുകയും വേണം."

ബ്രാഹ്മണൻ:— "എടോ ശോഭനേ, ഭവതിക്കു മംഗളമുണ്ടാവട്ടേ. ഞാൻ ഇപ്പോൾ സംപ്രീതനായിച്ചമഞ്ഞു. എന്നിൽനിന്നു ക്രോധമെല്ലാം അകന്നുപോകയും ചെയ്തു. ഭവതി ആക്ഷേപിച്ചു പറഞ്ഞതെല്ലാം എനിക്കു ശ്രേയസ്സുണ്ടാകുവാൻ ഉതകിയിരിക്കുന്നു. ഭവതിക്കു നന്മ വരട്ടേ. എന്റെ കാര്യം സാധിപ്പിക്കുവാനായി ഞാൻ ഇതാ പോകുന്നു."

ഇത്രയും പറഞ്ഞു് അവർ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു.

2

കൌശികബ്രാഹ്മണൻ ആ സ്ത്രീ പറഞ്ഞതെല്ലാം ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു സ്വഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു തന്നെത്താൻനിന്ദിച്ചുതുടങ്ങി. സ്വധർമ്മത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മഗതിയോർത്തു, ഞെ

റെ ചെയ്യുവനെപ്പോലെ തന്നെത്താൻ പഴിച്ചുകൊണ്ടു പലനാൾ കഴിഞ്ഞതിൽപിന്നേ, മിഥിലയിൽചെന്നു കൃതാത്മാവും ധർമ്മജ്ഞനുമായ ആ വ്യാധനേക്കണ്ടു് ആ തപോധനനോടു ധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു ചോദിക്കുകതന്നെയെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. വലാകാദേഹനത്തെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞു പറഞ്ഞ ആസ്ത്രീയുടെ വാക്കു വിശ്വസിക്കയും അവളുടെ ശോഭനധർമ്മോക്തികളിൽ ശ്രദ്ധയുറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു് ആ ബ്രാഹ്മണൻ കൌതുഹലത്തോടെ പറപ്പെട്ടു. ഗ്രാമങ്ങളും നഗരങ്ങളും അരണ്യങ്ങളും കടന്നു ജനകൻ പരിപാലിക്കുന്ന മിഥിലയിൽ കൌശികൻ എത്തി. ധർമ്മയ്യാഗകർമ്മം തികഞ്ഞും സദാ യജ്ഞോത്സവം പുലർന്നും പരിശോഭിക്കുന്ന ആ പുരംകോട്ട, കൊത്തളങ്ങൾ, ഗോപുരങ്ങൾ, മതിലുകൾ, ഏഴുനിലമാളികകൾ, പലതരം അങ്ങാടികൾ, നല്ല നല്ല പാതകൾ എന്നിവയാൽ അലംകൃതമായി, ചതുരംഗപ്പടയോടും, ഹൃഷ്ടരും പുഷ്ടരുമായ ജനങ്ങളോടുംകൂടി സമ്മോഹനമായി വിലസുന്നു. പല പല വിഭവങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ആ നഗരത്തിൽകൂടി നടന്ന കൌശികൻ ധർമ്മവ്യാധനെ അന്വേഷിച്ചു് ഒടുവിൽ, ബ്രാഹ്മണർ പറഞ്ഞുകൊടുത്ത വഴിയിൽകൂടി നടന്നു കശാപ്പുതെരുവിൽ കടന്നു. അവിടെ മൃഗമാംസം വാങ്ങുവാൻ വന്നുനില്ക്കുന്നവരുടെ തിക്കിത്തിരക്കുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ മറ്റൊരിടത്തു മാറി നിന്നു. തന്നേ കാണുവാൻ കൌശികൻ വന്നിരിക്കുന്നതറിഞ്ഞു് ഉടൻതന്നേ വ്യാധൻ തിട്ടകത്തിൽ എഴുന്നേറ്റു് ആ ബ്രാഹ്മണൻ തനിയേ നില്ക്കുന്നെടത്തു ചെന്നു.

വ്യാധൻ:—"വിപ്രോത്തമനായ ഭവാനു സ്വാഗതം. ഞാൻ ഇതാ ഭവാനെ വന്ദിക്കുന്നു. ഭവാനു മംഗളമു

ണ്ടാവട്ടേ. വ്യാധനായ ഈ ഞാൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ഭവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചാലും. മിഥിലയിലേയ്ക്കു ചെല്ലുകയെന്നു് ആ പതിവ്രത നിയോഗിക്കയാലാണു ഭവാന്റെ ഈ വരവെന്നും എന്തിനുവേണ്ടിയാണു ഭവാൻ ഇങ്ങു വന്നിരിക്കുന്നതെന്നും എനിക്കറിയാം."

മുമ്പു് ആ സ്ത്രീ പറഞ്ഞതു വലിയൊരു ആശ്ചര്യമായിത്തോന്നിയ കൌശികനു വ്യാധൻ പറഞ്ഞതു രണ്ടാമത്തെ ആശ്ചര്യമായിത്തീർന്നു. ആ വ്യാധൻ തുടർന്നു പറഞ്ഞു: —

"ഭവാൻ ഈ സ്ഥലത്തു നില്ക്കുന്നതു ശരിയല്ല. ഇഷ്ടമാണെങ്കിൽ എന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോകാം."

അതു കൌശികൻ സസന്തോഷം സമ്മതിച്ചു. ബ്രാഹ്മണനെ മുമ്പിൽ നടത്തിക്കൊണ്ടു വ്യാധൻ അപ്പോൾത്തന്നെ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോയി. ആ രമണീയഭവനത്തിൽ ചെന്നു യഥാവിധി സൽകൃതനായ ബ്രാഹ്മണൻ വ്യാധനോടു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു: —

"ഈ കശാപ്പുതൊഴിൽ ഭവാനു ചേർന്നതല്ല. ഭവാൻ ചെയ്യുന്ന ഘോരകർമ്മം കണ്ടു ഞാൻ ഏറ്റവും ദുഃഖിക്കുന്നു."

വ്യാധൻ—"പിതൃപൈതാമഹമായി കുലോചിതമായി എനിക്കുള്ള കർമ്മമാണിതു്. സ്വധർമ്മത്തിൽ വർത്തിക്കുന്ന എന്നിൽ ഭവാനു ദ്വേഷമുണ്ടാവരുതു്. പണ്ടേയ്ക്കുപണ്ടേ വിധിവിഹിതമായുള്ള രീതിയിൽ സ്വകർമ്മത്തെ പരിപാലിച്ചുകൊണ്ടു വൃദ്ധരായ മാതാപിതാക്കളെ ഞാൻ സപ്രയത്നത്താൽ ശുശ്രൂഷിച്ചുവരുന്നു. സത്യം പറയു

കയും, അസൂയവിടുകയും, യഥാശക്തി കൊടുക്കുകയും, ദേവകൾ, അതിഥികൾ, ഭൃത്യന്മാർ എന്നിവരെ ഊട്ടിയതിൽപ്പിന്നെ ഭുജിക്കയും ചെയ്യുകൊണ്ടാണ് എന്റെ ജീവിതം. ഞാൻ ദോഷത്തെ ചിന്തിക്കയാവട്ടെ, ദോഷം ചുമത്തുകയാവട്ടെ ചെയ്യാറില്ല. എന്റെ കുലത്തിൽ പൂർവ്വികന്മാർ ചെയ്യുവന്ന കർമ്മത്തെ ഞാൻശരിക്കു പിന്തുടരുന്നു. കൃഷി, ഗോരക്ഷ, വാണിജ്യം എന്നിവയാലാണ് ലോകവാസികൾ ഉപജീവിക്കുന്നതു്. ദണ്ഡനീതിയാലും ത്രിവേദങ്ങളാലും ലോകം നിലനില്ക്കുന്നു. ശൂദ്രർ ദാസ്യത്തിലും, വൈശ്യൻ കൃഷിയിലും, ക്ഷത്രിയൻ യുദ്ധത്തിലും വർത്തിക്കേണമെന്നാണ് വിധി. സത്യം, മന്ത്രം, തപസ്സ്, ബ്രഹ്മചര്യം എന്നിവയിലാണ് ബ്രാഹ്മണൻ നില്ക്കേണ്ടതു്. സ്വകർമ്മനിരതന്മാരായ പ്രജകളെ രാജാവു യഥാധർമ്മം പരിപാലിക്കുന്നു. വികർമ്മത്തിലേയ്ക്കു വഴിപിഴച്ചവരെ സ്വകർമ്മത്തിലേയ്ക്കു നടത്തേണ്ടതു രാജാവിന്റെ മുമതലയാണ്. മാനിനെ അമ്പുകളാലെന്നപോലെ വികർമ്മസ്ഥന്മാരെ തടഞ്ഞുനിർത്തുന്ന പ്രജാധിപതിയായ രാജാവിനെ എപ്പോഴും പേടിക്കേണ്ടതാണ്. അല്ലയോ ബ്രഹ്മർഷേ, ഈ ജനകരാജ്യത്തു വികർമ്മസ്ഥനായി യാതൊരാളുമില്ലെന്നു ഭവാൻ അറിയേണ്ടതാണ്. നാലുവർണ്ണങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ട സർവ്വജനങ്ങളും ഇവിടെ സ്വകർമ്മനിരതന്മാരാണ്. സ്വധർമ്മം പുരുന്നാണെങ്കിൽകൂടിയും ദുർവൃത്തനും ദണ്ഡ്യനുമായിക്കണ്ടാൽ ജനകമഹാരാജാവു ദണ്ഡിക്കാതിരിക്കയില്ല. ധാർമ്മികനെ മിഥിലാധിപതി കുനുകൊണ്ടും പീഡിപ്പിക്കയുമില്ല. രാജ്യത്തിൽ ധർമ്മത്തിന്റെ സ്ഥിതിഗതികൾ രാ

ജാവു ചാരന്മാരെ നിയോഗിച്ചു് എപ്പോഴും കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു്. ശ്രീയും രാജ്യവും ബന്ധുവും ക്ഷത്രിയന്മാക്കുള്ളതാണു്. ക്ഷത്രിയൻ സ്വധർമ്മംകൊണ്ടു ഭൂരിസമ്പത്തു തേടുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. സർവ്വവർണ്ണങ്ങളേയുംസംരക്ഷിക്കുന്നവനാണു രാജാവു്. ആ ധർമ്മാ രാജാവുവഴിപോലെ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നാൽ ദുശ്ശീലനായ പുരുഷൻ സുശീലനായും, ഹിംസാരതൻ ധാർമ്മികനായും ഭവിക്കും. എന്നാൽ രാജാവു വഴിപിഴച്ചുപോയാൽ ധർമ്മം കലങ്ങിമറിയുകയും, അധർമ്മം വളർന്നുവരുകയും, പ്രജകൾ കൂടിക്കുഴയുകയും, പേടിയാമ്മാവള്ള മുണ്ടന്മാരും കുന്നന്മാരും പെരുന്തലയന്മാരും, ക്ലീബന്മാർ, അന്ധന്മാർ ബധിരന്മാർ എന്നിവരും ഏറെയേറെ വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും. രാജാക്കന്മാർ അധർമ്മത്തിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞാൽ പ്രജകൾക്കു് എന്നും സങ്കടംതന്നെ. ഈ ജനകനാവട്ടേ പ്രജകളെ ധർമ്മംപോലെ സദാ പരിപാലിക്കുന്ന രാജാവാണു്. സ്വധർമ്മനിരതന്മാരായ പ്രജകളെ ജനകൻ എപ്പോഴും അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. മനുഷ്യർ നിന്ദിച്ചാലും പ്രശംസിച്ചാലും അതിൽ മനസ്സിളകാതെ സർവ്വരേയും സാധുകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടു ജനകരാജാവു സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നു. ഉത്ഥാനശീലന്മാരായ രാജാക്കന്മാർ ധർമ്മംകൊണ്ടല്ലാതെ മറെറാന്നുകൊണ്ടുമല്ലാ ഉപജീവിക്കുന്നതു്. അവർ ശക്തിപോലെ അന്നംകൊണ്ടും വസ്ത്രംകൊണ്ടും പ്രജകളെ പോറ്റുകയും തിതിക്ഷയോടും ധർമ്മനിഷ്ഠയോടുംകൂടി വർത്തിക്കയും സർവ്വവ്രതങ്ങളേയും യഥാർഹം പൂജിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ത്യാഗംകൊണ്ടല്ലാതെ മനുഷ്യനിൽ ഗുണത്തിനു നിലയില്ല. വെറുംവാക്കു പറയുക കരിക്കലും അരുതു്. അന്യൻ പ്രാർത്ഥിക്കുംമുമ്പെ അവനു് ഇ

ഷും നടത്തിക്കൊടുക്കണം. കാമംകൊണ്ടോ ഭയംകൊണ്ടോ ദ്വേഷംകൊണ്ടോ ധർമ്മം കൈവിടരുത്. പ്രിയത്തിൽ സന്തോഷിച്ചാർക്കുകയോ അപ്രിയത്തിൽ സന്തപിച്ചു വാടുകയോ ചെയ്യരുത്. അത്യാസകടത്തിൽ മോഹിച്ചു ധർമ്മത്തെ കെടുത്തുകൂടാ. ഏതൊരുകർമ്മം ചെയ്യേണ്ടതായി വരുന്നുവോ അതു് അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്യയല്ലാതെ അതുപോലെയുള്ള മറ്റൊന്നു തൽക്കാലംചെയ്യുൽമതിയെന്നു് കരിക്കലും കരുതരുതു്. ഏതൊന്നു ശ്രേഷ്ഠമായി കാണുന്നുവോ അതിൽ മനസ്സു ചെലുത്തണം. ഏതുപ്പോഴും സാധുകർമ്മങ്ങളിൽ നിഷ്ക്രിയനല്ലാതെ, പാപത്തിനു പ്രതിപാപംപോലും ചെയ്യരുതു്. പാപം ചെയ്യുവാൻ നോക്കുന്ന പാപി ആത്മഹന്താണു്. ധർമ്മമെന്നതു് ഇല്ലെന്നുവെച്ചു ശ്രുതികളെ അപമാനിക്കുന്നദുഷ്കൃതന്മാരും ധർമ്മത്തിൽ ശ്രദ്ധയില്ലാത്തവരും നിസ്സംശയം നശിക്കും. ഉലയെന്നതുപോലെ വിണ്ടും വിണ്ടും വിഴുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു പാപത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണു്. ഗർവ്വിഷ്ഠന്മാരായ മൂഢന്മാർ തങ്ങളുടെ ചിന്തിതങ്ങളൊക്കെയും അന്തരാത്മാവു് തെളിവായിത്തന്നെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കേൾക്കേണ്ടതാണു്. വെറും ആത്മപ്രശംസകൊണ്ടു ലോകത്തിൽ ശോഭിക്കാമെന്നു മൂർഖൻ കരുതേണ്ട. കൃതവിദ്യനാവട്ടെ ലിനദേഹനായിരുന്നാൽത്തന്നെയും പ്രകാശിക്കാതിരിക്കയില്ല. എന്നാൽ, ആരേയും നിന്ദിക്കാതേയും ആത്മപ്രശംസ ചെയ്യാതേയും ഗുണസമ്പന്നനായി ശോഭിക്കുന്ന മനുഷ്യനെ ലോകത്തിലെങ്ങും കാണാറില്ല. ഏതെങ്കിലുമൊരുവിധത്തിൽ ആരും വികത്ഥനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടുപോകുന്നു.

ചെയ്യപോയ വികൎമ്മത്തെക്കുറിച്ചു് സന്തപിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞാൽ അതു നന്മയായി. ആ സന്താപത്താൽ പാപം വിട്ടൊഴിയും. പിന്നീടു ആ വികൎമ്മത്തിൽ കൈയിടുവാൻ മനസ്സുണ്ടാകയില്ല. തക്കതായ പ്രതിവിധികൊണ്ടു പാപത്തെ നീക്കിയാൽ ധൎമ്മം സുരക്ഷിതമാകും. താൻചെയ്ത പാപത്തെക്കുറിച്ചു് കാൎക്കോതിരിക്കുന്നവൻ, മുമ്പു ധൎമ്മശീലനായിരുന്നാൽത്തന്നെയും ഭാവിയിൽ പരിശുദ്ധനായിരിക്കയില്ല. പ്രമാദംകൊണ്ടുണ്ടായ പാപം പറയുന്നെന്നിരിക്കൽ അതിനെധൎമ്മം നശിപ്പിക്കും. പാപംചെയ്തിട്ടു് അതു താനല്ലാചെയ്തതെന്നു കരുതുന്നവൻ തന്നെ ദേവന്മാരും അന്തരാത്മാവും കാണുന്നുണ്ടെന്നു് ഓൎക്കേണ്ടതാണു്. അസൂയവിട്ടു, ശ്രദ്ധാലുവായി എപ്പോഴും ശുഭംചെയ്യുവാൻ നോക്കണം. മുണ്ടിനുള്ള കാട്ടുകമ്പു തുന്നിക്കൂട്ടുന്നതുപോലെ സാധുജനത്തിനുള്ള കോട്ടങ്ങൾ തീൎത്തുകൊടുക്കയും വേണം. അങ്ങനെയുള്ളവൻ, മുമ്പു വല്ല പാപവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെയും കല്യാണത്തെ പ്രാപിക്കാതിരിക്കയില്ല. കാറകന്നതിങ്കളെന്നപോലെ അവൻ പാപങ്ങളിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞു തെളിയും. തമസ്സുനീക്കുന്ന സൂൎയ്യനെപ്പോലെ അവൻ ഉദിച്ചുയൎന്നുകയും ചെയ്യും. ശുഭകൎമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവനെ പാപമൊന്നും ബാധിക്കയില്ല. പാപങ്ങൾക്കെല്ലാം അധിഷ്ഠാനം ലോഭമാണു്. അല്പജ്ഞന്മാരായ ലുബ്ധന്മാരിലാണു പാപം വിളയുന്നതു്. പുല്ലിനാൽ കിണറെന്നപോലെ ധൎമ്മരൂപമായ അധൎമ്മംകൊണ്ടു് അവർ മൂടിയില്ലെന്നു. ഗുണങ്ങളുണ്ടെന്നു നടിക്കുവാനും ധൎമ്മത്തെക്കുറിച്ചു പ്രലപിക്കുവാനും അവക്കറിയാം. എന്നാൽ ശിഷ്ടാചാരം അവക്കൊക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ.

3

ബ്രാഹ്മണൻ: — "അല്ലയോ പുരുഷശ്രേഷ്ഠ, ശിഷ്ടാചാരം ഇന്നതെന്നു ഞാൻ എങ്ങനെയാണു ധരിക്കേണ്ടതു? അതു് എന്തെന്നു മഹാമതിയും ധർമ്മജ്ഞനുമായ ഭവാൻ എന്നോടു പറയണം."

വ്യാധൻ: — "യജ്ഞം, ദാനം, തപസ്സു്, വേദം, സത്യം എന്നിവയാണു ശിഷ്ടാചാരസംബന്ധമായ പഞ്ചപവിത്രങ്ങൾ. കാമം, ക്രോധം, ദംഭം, ലോഭം, അനാർജ്ജവം എന്നിവയെ അകറ്റി ധർമ്മത്തിൽത്തന്നെ സന്തുഷ്ടികൊള്ളുന്നവർ ശിഷ്ടസമ്മതന്മാരായ ശിഷ്ടന്മാരാണു്. യജ്ഞത്തിലും സ്വാദ്ധ്യായത്തിലും സദാ വർത്തിക്കുന്നവർക്കു കാമിക്കത്തക്കതായി യാതൊന്നുമില്ല. ആചാരപാലനമാണു രണ്ടാമത്തെ ശിഷ്ടലക്ഷണം. ദാനം, സത്യം, അക്രോധം, ഗുരുശുശ്രൂഷണം എന്നിവ നാലും ശിഷ്ടാചാരത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവകൂടാതെ, ശിഷ്ടാചാരത്തിൽ മനസ്സുകടത്തി എല്ലാവിധത്തിലും ഉറപ്പോടുകൂടി ജീവിതവൃത്തിനേടുവാൻ സാധിക്കയില്ല. ശിഷ്ടാചാരത്തിൽ വേദത്തിന്റെ കാതൽ സത്യവും, സത്യത്തിന്റെ കാതൽ ദമവും, ദമത്തിന്റെ കാതൽ ത്യാഗവുമാണു്. ബുദ്ധിമോശത്താൽ ധർമ്മത്തെ വെടിഞ്ഞു് അപഥത്തിൽ ചരിക്കുന്നവരെ അനുഗമിക്കുന്നവർ ആപത്തിൽ അകപ്പെടും. വേദത്തിലും ത്യാഗത്തിലും നിരതന്മാരായി, നിയതാത്മാക്കളായി സത്യധർമ്മപരായണന്മാരായ ശിഷ്ടന്മാർ ധർമ്മമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി കയറിച്ചെല്ലുന്നവരാണു്. ശിഷ്ടാചാരങ്ങളോടുകൂടി ഗുരുമതത്തെ അനുസരിച്ചുനില്ക്കു

ന്ന ധർമ്മാത്മ ദർശികൾക്കു ജീവിതത്തെ സേച്ഛപോലെ വിനിയോഗിക്കുവാൻ ശക്തിയുണ്ട്. നാസ്തികന്മാരും നിർമ്മര്യാദന്മാരും പാപമതികളുമായ ക്രൂരന്മാരെ പരിത്യജിച്ചു ജ്ഞാനത്തെ ആശ്രയിക്കയും ധാർമ്മികന്മാരെ സേവിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പഞ്ചേന്ദ്രിയജലം നിറഞ്ഞു, കാമലോഭങ്ങളെന്ന മുതലുകൾ കൂടികൊണ്ട ആനദിയേയും ജന്മദുർഗ്ഗങ്ങളെയും ധൃതിത്തോണിയിൽ കയറി തുഴഞ്ഞു കടന്നുചെല്ലുക. ബുദ്ധിയോഗത്താൽ ധർമ്മത്തെ ക്രമത്തിൽ നേടിക്കൊണ്ടുവന്നാൽ, വെൺപുടവയിൽ നിറം കലരുംപോലെ മനുഷ്യനിൽ ശിഷ്ടാചാരം കൂടിക്കലരും. അഹിംസയും സത്യവചനവും സർവ്വഭൂതങ്ങൾക്കും ഹിതംതന്നേ. അഹിംസയാണു പരമമായ ധർമ്മം. അതു സത്യത്തിലാണ് ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നതു്. പ്രവൃത്തികളെല്ലാം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് സത്യത്തെ അവലംബിച്ചിട്ടാണ്. സത്യമാണ് എല്ലാറ്റിലും വെച്ചു് ഉയർന്നതു്; അതാണു ശിഷ്ടാചാരത്തിനു് ആധാരം. ആചാരമെന്നതു് സജ്ജനധർമ്മമാണ്. സജ്ജനലക്ഷണംതന്നേ ആചാരമാണ്. ആചാരപ്രകൃതിപോലെ ഓരോ ജീവിയും ഫലം ഭുജിക്കുന്നു. മനസ്സിനടിപ്പെട്ട പാപാത്മാവു് കാമക്രോധാദി ദോഷങ്ങളിൽ വീണുഴലും. ന്യായയുക്തമായ കർമ്മമാണു ധർമ്മം. അനാചാരംതന്നെയാണ് അധർമ്മം. ക്രോധത്തേയും. അസൂയയേയും അഹങ്കാരത്തെയും വെടിഞ്ഞ ശമസമ്പന്നന്മാരായ ഋജുബുദ്ധികളാണു ശിഷ്ടാചാരന്മാർ. അവർ വേദജ്ഞന്മാരും, ശുചികളും, സുവൃത്തന്മാരും, മനസ്വികളും, ഗുരുശുശ്രൂഷുക്കളും, ദാന്തന്മാരുമായി പ്രശോഭിക്കുന്നു. ദുഷ്ടരങ്ങളായ ആചാരങ്ങൾപോലും യഥാവിധി അനുഷ്ഠിക്കുന്ന സ്വകർമ്മനിരത

ന്മാരായ മഹാസമൂഹന്മാരേ ഹിംസാദി ദോഷങ്ങൾ ബാധിക്കയില്ല. പുരാതനവും ശാശ്വതവും നിത്യവുമായി ഈ ശ്രേയ്സ്സം വളർത്തിക്കൊണ്ട് ആചാരം നിലകൊള്ളുന്നു. ധർമ്മാചാരത്തേ ധർമ്മംകൊണ്ടുകാണുന്ന പണ്ഡിതന്മാർ സ്വർഗ്ഗത്തേ പ്രാപിക്കും. നിരഹങ്കാരന്മാരും വിപ്രപൂജകന്മാരും ജ്ഞാനശീല സമ്പന്നന്മാരും, ആസ്തികന്മാരുമായ സജ്ജനങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗവാസത്തിന്നു് അർഹന്മാരാണു്. വേദോക്തങ്ങളായ അഗ്നിഹോത്രാദികർമ്മങ്ങളും ധർമ്മശാസ്ത്രോക്തങ്ങളായ ശ്രാദ്ധാദിക്രിയകളും ശിഷ്ടന്മാരുടേ ശിഷ്ടാചാരവും ധർമ്മത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടുന്ന മൂന്നു വകകളാണു്. വിദ്യ, പാരണം, തീർത്ഥസ്നാനം, ക്ഷമ, സത്യം, ആർജ്ജവം, ശൌചം, സദ്വൃത്തതയ, അഹിംസാപരത എന്നിഗുണങ്ങൾ തികഞ്ഞ സദാചാരശീലന്മാർ കരിക്കലും പരുഷംപറയാതേ ബ്രാഹ്മണപ്രിയന്മാരായി വർത്തിക്കുന്നു. ആ ശിഷ്ടന്മാർ ശുഭാശുഭകർമ്മങ്ങളുടേ ഫലങ്ങളിൽനിന്നു സുഖദുഃഖഗതിയേ ശരിയായി നിർണ്ണയിക്കുന്നു. ന്യായയുക്തന്മാരും ഗുണാന്വിതന്മാരും സർവ്വലോകഹിതൈഷികളും ഹിംസാശൂന്യന്മാരും സൽപഥസ്ഥിതന്മാരുമായ സജ്ജനങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗത്തേ കീഴടക്കിയവരാണു്. ദാനശീലന്മാരും ദീനാനുകമ്പികളും വിദ്യാധനന്മാരുമായ തപസ്വികളാണു് സർവ്വ ജനപൂജ്യന്മാരായ ശിഷ്ടന്മാർ. അവർ ശ്രീയേയും സ്വർഗ്ഗത്തേയും സസുഖം നേടും. കളത്രഭൃത്യാദികൾക്കു പീഡ ചേർക്കാതേ സജ്ജനത്തേ മാനിച്ചുകൊണ്ടു ലോകയാത്രാധർമ്മത്തേയും ആത്മഹിതത്തേയും നോക്കി അങ്ങനേ വാഴുന്ന സജ്ജനം ഭൂരിവത്സരം വർദ്ധിച്ചുവിളങ്ങും. അഹിംസ, സത്യവചനം,

അക്രൌര്യം, ആജ്ജവം, അദ്രോഹം, അനഹങ്കാരം, ഹ്രീ, തിരിക്ഷ, ശമം, ദമം എന്നിവചേർന്ധീമാന്മാരും, ധൃതിമാന്മാരും സവ്വ ഭൂതാനുകമ്പകന്മാരുമായ കാമ ക്രോധഹീനന്മാരാണ ലോക സാക്ഷികളായസ ത്തുക്കൾ. കൊടുക്കുക, ദ്രോഹിക്കായ്ക, സത്യംപറയുക എന്നിങ്ങ നേ മൂന്നാണ സജ്ജനത്തിന്നുള്ള സവ്വോത്തമങ്ങളായ സ്ഥാനങ്ങൾ. ആഴലറിഞ്ഞ സജ്ജനം സവ്വരിലും കനി യാതിരിക്കയില്ല. ധർമ്മനിശ്ചയമുള്ള ശിഷ്ടാചാരന്മാരായ മഹാത്മാക്കൾ ഉത്തമായ ധർമ്മമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി സസന്തോഷം സഞ്ചരിക്കും. അനസൂയ, ക്ഷമ, ശാന്തി, സന്തോഷം പ്രിയവാദിത്വം, കാമക്രോധപരിത്യാഗം എന്നിവയാണ ശിഷ്ടാചാരത്തിലെ അംഗങ്ങൾ. സജ്ജനത്തിന്നുള്ള ഉത്തമമാർഗ്ഗം ജ്ഞാനസമ്പന്നമായ കർമ്മമാണ്. ശിഷ്ടാചാരത്തെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവർ എപ്പോഴും ധർമ്മത്തെ അനുവർത്തിക്കും പ്രജ്ഞാപ്രാസാദത്തിൽ കയറിക്കഴിഞ്ഞാൽ മഹാഭയത്തിൽനിന്നു മോചനം കിട്ടും. അല്ലയോ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠ വിവിധലോകവൃത്തങ്ങളേയും പുണ്യപാപഗതിയേയും നോക്കിക്കൊണ്ട് എന്റെ അറിവുപോലെ ശിഷ്ടാചാരത്തെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ഇത്രയും പറഞ്ഞു. ഇനി എന്റെ കാര്യം ഭവാൻ കേട്ടാലും.

ഞാൻ ആചരിച്ചുവരുന്ന ഈ കർമ്മം ഘോരമാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. ബാല്യത്തായ വിധിയാണ് ഈ ജന്മത്തിന്നു എന്തു ചെയ്യുവാൻ കഴിയും? പൂർവ്വകർമ്മഫലത്തിൽനിന്ന് ആർക്കാണും അകലാവുന്നതാണോ? ഞാൻ പണ്ടു ചെയ്ത പാപകർമ്മദോഷമാണിത്. ഈ ദോഷത്തെ

നശിപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നു എങ്കിലും എന്റെ ഈ കുലകർമ്മത്തിൽ ഞാൻ അസ്വസ്ഥനായിത്തീരുന്നില്ല. മൃഗവധത്തിൽ ഞാനല്ലാ കർത്താവു്. വിധിയാണു മുമ്പേ കൊല്ലുന്നതു്. ഘാതകൻ കേവലം നിമിത്തം മാത്രമാണു്. ഇവിടെചെയ്യുന്ന വധകർമ്മത്തിൽ ഞാൻ വെറും നിമിത്തം മാത്രമാണെന്നു ഭവാൻ അറിയണം. ജീവികളെക്കൊന്നു് അവയുടെ മാംസം ഞാൻ വിലയ്ക്കു കൊടുക്കയാണു ചെയ്യുന്നതു്. അന്യരുടെ ഭക്ഷണത്തിനു് ഉപയോഗമായിത്തീരുകകൊണ്ടു് അതു് ആ ജീവികളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ധർമ്മം തന്നെ. ദേവതകൾ, അതിഥികൾ ഭൃത്യന്മാർ, പിതൃക്കൾ, മുതലായവരുടേ പൂജനത്തിനും ആ മാംസം ഉതകുന്നുണ്ടു്. കാഷ്ഠധികൾ, സസ്യങ്ങൾ, പശുക്കൾ, മൃഗപക്ഷികൾ എന്നിവ ലോകർക്കു് ആഹാരമായുണ്ടായ ആഹാരമാണെന്നു വേദത്തിൽ പറയുന്നു. ക്ഷമയേറിയശൈനരനായ ശിബി സ്വന്തം മാംസംകൊടുത്തിട്ടു ദുർല്ലഭമായ സദ്ഗതിയെ പ്രാപിക്കയുണ്ടായല്ലോ. പണ്ടു രന്തിദേവരാജാവിന്റെ മടപ്പള്ളിയിൽ നാലായിരത്തോളം രണ്ടായിരം വീതം പശുക്കളെ കൊന്നുവരികയുണ്ടായി ഇങ്ങനേ മാംസാന്നം കൊടുത്തുവന്ന ആ രാജാവിനു് അതുലകീർത്തിയാണുണ്ടായതു്. ചാതുർമ്മാസ്യത്തിൽ നിത്യം പശുവധം ചെയ്യുണ്ടു്. അഗ്നികൾ മാംസകാമന്മാരാണെന്നു വേദം പറയുന്നു. യജ്ഞത്തിൽ ബ്രഹ്മണർ പശുക്കളേ കൊല്ലുന്നതു് സാധാരണമാണു്. മന്ത്രസംസ്കാരംകൊണ്ടു് ആ പശുക്കൾ സദ്ഗതിയിലേക്കു ചെല്ലുന്നു. അഗ്നികൾ പണ്ടു മാംസകാമന്മാരാകുന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ, മാംസം കഴിക്കലും ഭക്ഷ്യമാകയില്ലായിരുന്നു. മുനികൾ മാംസഭക്ഷണവിധിയെപ്പറ്റിക്കുപദേ

ന്നതുകൊണ്ടും, അതു് ആകാവുന്ന ആഹാരമാണെന്നു നിശ്ചയിക്കാം. ദേവകർമ്മത്തിനും പിതൃകർമ്മത്തിനും വിധിപോലെ കൊടുത്തതിൽപ്പിന്നെ ഉച്ഛിഷ്ടമായ മാംസം ആരാനും ഭക്ഷിക്കുന്നതായാൽ അതു് ദോഷമല്ലെന്നും അവൻ മാംസഭക്ഷകനായിപ്പോകയില്ലെന്നും വേദം വിധിച്ചിരിക്കുന്നു. ആത്മവികാലത്തു് ഭാര്യയെ പ്രാപിക്കുന്നതായാൽ ബ്രാഹ്മണനു ബ്രഹ്മചര്യത്തിനു് ഹാനി പറയാത്തതുപോലെ, യജ്ഞീയമാംസം ഭുജിച്ചാൽ മാംസഭക്ഷണദോഷം ബാധിക്കയില്ലെന്നു് ജ്ഞാനകർമ്മമാർഗ്ഗേണ നിശ്ചയിച്ച വിധിച്ചു കാണുന്നു. ഘോരശാപാന്തമായിട്ടാണെങ്കിലും, സൌദാസരാജാവു് മനുഷ്യമാംസംതന്നെ ഭക്ഷിക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇതെല്ലാം നോക്കുമ്പോൾ മാംസഭക്ഷണത്തെ ആക്ഷേപിച്ചു തള്ളിക്കളഞ്ഞാണു് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്. ഞാനാവട്ടേ, എൻറെ ധർമ്മമാണെന്നു കരുതിക്കൊണ്ടാണു് ഈ തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. പൂവികമായ ഈ ഉപജീവനമാർഗ്ഗത്തെ ഞാൻ പരിത്യജിക്കുന്നില്ല. സ്വകർമ്മത്തെ വെടിയുന്നതു് അധർമ്മമാണു്. സ്വകർമ്മനിഷ്ഠനായിരിക്കുന്നതാണു് ധർമ്മം. മുൻചെയ്ത കർമ്മങ്ങൾ ദേഹിയിൽനിന്നു് ഒരിക്കലും വിട്ടുകയില്ല. വിധിവിഹിതമാണു് ഇക്കാണായ വിവിധകർമ്മങ്ങളെല്ലാം. ക്രൂരകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടിവന്നാൽ, ശുഭകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനും, പരാഭവത്തിൽനിന്നു് മോചിക്കുന്നതിനും പ്രജ്ഞയായതേ വഴി നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണു്. ഞാൻ ദാനത്തിലും സത്യവാക്കിലും ഗുരുശുശ്രൂഷണത്തിലും, വിപ്രപൂജനത്തിലും നിരതനായി ധർമ്മനിഷ്ഠയോടുകൂടിയാണു വർത്തിക്കുന്നതു്. അഭിമാനമാവട്ടേ അതിയാഭമാവട്ടേ എന്നെ ബാധിച്ചിട്ടില്ല. എൻറെ കർമ്മം ക്രൂര

മാണെങ്കിൽ, കൃഷി മുതലായ മറ്റു തൊഴിലുകളും അങ്ങനെ തന്നേയല്ലയോ? നിർദ്ദോഷമാണെന്നു വെച്ചിരിക്കുന്ന കൃഷിയിലും വലുതായ ഹിംസയില്ലയോ? കരികൊണ്ടു ഉഴുമ്പോൾ ഭൂമിയിലുള്ള എത്രയെത്ര ജീവികളെ കൊന്നുകളയുന്നു! നെല്ലു മുതലായ ധാന്യബീജങ്ങളെല്ലാം ജീവികൾ തന്നേയല്ലയോ? പശുക്കളെ ആകുമിച്ചു പിടിച്ചു കൊന്നതിനുള്ളതുപോലെ, വൃക്ഷങ്ങളേയും ഔഷധികളേയും ഛേദിക്കുന്നതും ഹിംസയല്ലയോ? വൃക്ഷങ്ങളിലും ഫലങ്ങളിലും എത്രയെത്ര ജീവികൾ നിവസിക്കുന്നു! കുടിക്കുന്ന വെള്ളത്തിലും അസംഖ്യം ജീവികൾ ഇല്ലയോ? പ്രാണികളേ തിന്നി ജീവിക്കുന്ന പ്രാണികളേയാണു നാം എങ്ങും കാണുന്നതു്. മത്സ്യം മത്സ്യത്തേത്തന്നേ തിന്നുന്നു. ഇങ്ങനെ അന്യോന്യം ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാണു പ്രാണികളുടേ ജീവിതം. ഇതെല്ലാം ഹിംസതന്നേയല്ലയോ? നാം നടക്കുമ്പോൾ ഭൂമിയിലുള്ള അനേകായിരം ജീവികളേ ചവിട്ടിക്കൊല്ലുന്നുണ്ടു്. ജ്ഞാനവിജ്ഞാനവന്മാർ കുടിയും ഇരിക്കുമ്പോഴും കിടക്കുമ്പോഴും അസംഖ്യം ജീവികളേ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഈ ആകാശവും ഭൂമിയും മുഴുവൻ ജീവികളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞാണു കിടക്കുന്നതു്. നാം അറിയാതേ സദാ ഹിംസ ചെയ്തുകൊണ്ടുതന്നേയിരിക്കുന്നു. അഹിംസയാണു പരമധർമ്മമെന്നു പൂർവികന്മാർ ഘോഷിച്ചിരിക്കുന്നു; എന്നാൽ, ഹിംസകൂടാതേ ജീവിക്കുന്നവനായി ഈ ലോകത്തിൽ ആരുണ്ടു്? നല്ലവണ്ണം ചിന്തിച്ചു നോക്കിയാൽ അഹിംസകനായി ആരുമില്ലെന്നു കാണാം. അഹിംസാനിരതന്മാരായ യതികൾ കൂടിയും ഹിംസചെയ്യുന്നവരാണു്. യത്നംകൊണ്ടു ഹിംസ കുറയ്ക്കാമെന്നല്ലാതേ, ഒട്ടുംതന്നേ ഹിംസകൂടാതേ വർത്തിക്കുവാൻ ആ

ക്കും വയ്യ മഹാഗുണന്മാരും കുലീനന്മാരുമായ പ്രമാണികൾ കൂടിയും ചില്ലുജ്ജം മഹാഘോരകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുവരുന്നു. ലോകസ്ഥിതി ആകപ്പാടേ പിഴച്ചിട്ടാണു കാണുന്നതു്. മിത്രങ്ങൾ മിത്രങ്ങളേയും, അമിത്രങ്ങൾ അമിത്രങ്ങളേയും പിഴക്കുന്നു. വഴിപോലെ നടക്കുന്നവനേ വഴിപോലെ ആരിക്കുവാൻ ആശമില്ല. സമൃദ്ധന്മാരായ ബാന്ധവന്മാരേ ബാന്ധവന്മാർ കൊണ്ടാടാറില്ല. പണ്ഡിതമാനികളായ മൂഢന്മാർ ഗുരുവിനേത്തന്നെ വിദ്വേഷിക്കുന്നു. ഇങ്ങനേ അധർമ്മം ധർമ്മമായിത്തീർന്നു. ലോകത്തിൽ പലതും താഴ്മാറായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ധർമ്മാധർമ്മകർമ്മങ്ങളേക്കുറിച്ചു പലതരത്തിൽ കുറേ പാടു പറഞ്ഞു തള്ളുന്നതുകൊണ്ടു ഫലമില്ല. സ്വകർമ്മനിഷ്ഠയാണു് ഉറപ്പായി വേണ്ടതു്. അതുള്ളവൻ മഹത്തായ യശസ്സു നേടും."

4

വ്യാധൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി: —

"ധർമ്മത്തിനു ശ്രുതിയാണു പ്രമാണമെന്നു വൃദ്ധന്മാർ അനുശാസിച്ചിരിക്കുന്നു. അനന്തവും അതിസൂക്ഷ്മവുമായി ബഹുശാഖകളോടുകൂടിയാണു ധർമ്മത്തിന്റെ നില. പ്രാണാന്തത്തിലും വിവാഹത്തിലും സ്വന്തം ഗുണത്തിനായി അസത്യം പറയാമെന്നു വിധിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ, അസത്യം ചിലപ്പോൾ സത്യമായും, സത്യം ചിലപ്പോൾ അസത്യമായും ഭവിക്കും. ഭൂതഹിതം ഏതോ അതാണു സത്യം. അതുകൊണ്ടാണു ധർമ്മത്തിന്റെ ഗതി അതിസൂക്ഷ്മമാണെന്നു പറഞ്ഞതു്. ശുഭകർമ്മം ചെയ്യാലും അശുഭകർമ്മം ചെയ്യാലും അതാതിന്റെ ഫലം മനുഷ്യൻ നിശ്ചയമായും ഭുജിക്കും. താൻ ചെയ്ത ദുഷ്കർമ്മങ്ങളെ കാത്തറിയാത്ത മൂഢൻ

വിഷമദശയേ പ്രാപിക്കുമ്പോൾ ദേവന്മാരെ കഠിനമായി നിന്ദിക്കുന്നു. വഞ്ചകന്മാരും, ചപലന്മാരും, മൂഢന്മാരുമായ മനുഷ്യർ എപ്പോഴും സുഖദുഃഖങ്ങൾ മാറി മാറി ഏറുകൊണ്ടിരിക്കും. അങ്ങനേയുള്ളവരേ പ്രജയ്ക്കോ, പൌരുഷത്തിനോ, ഗുരുശിക്ഷയ്ക്കോ രക്ഷിക്കുവാൻ കഴികയില്ല. ആര് എന്തു വഴിപോലെ കാമിക്കുന്നുവോ അവനു് അതു കിട്ടുമെന്നാണല്ലോ നിശ്ചയം. പൌരുഷത്തിനു് അധീനമാണു കർമ്മഫലമെന്നും പറയുന്നു. എന്നാൽ, സംയതന്മാരും മതിമാന്മാരും ദക്ഷന്മാരുമായ സത്തുക്കൾ പാടുപെട്ടു ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾ നിഷ്ഫലങ്ങളായിത്തീർന്നു പോകുന്നതായി നാം കാണുന്നില്ലയോ? സദാ ലോകവഞ്ചനത്തിനും ഭ്രൂതഹിംസയ്ക്കുമായി മുതിർന്നിട്ടുള്ളവരാവട്ടേ, എന്നും സുഖിക്കുന്നതായിട്ടും നാം കാണുന്നു. നിഷ്ക്രിയനായി വർത്തിക്കുന്നവനെ ശ്രീ ചെന്നു സേവിക്കുന്നു. സദാ കർമ്മം ചെയ്യുന്നവനു വേണ്ടുന്നതൊന്നും കിട്ടുന്നില്ല. പൃതുലാചസതയോടേ ദേവന്മാരേ ജയിക്കയും, തപസ്സിൽ തപിക്കയും ചെയ്യുവർ പത്തു മാസം ഗർഭം ധരിച്ചു പിറപ്പിനേ കുലാധമന്മാരേ പ്രസവിക്കുന്നു. ചിലർ പിതൃസഞ്ചിതമായ ധനധാന്യഭോഗങ്ങൾ വിപുലമായി നേടിക്കൊണ്ടു, മംഗളത്തോടുകൂടി ജനിച്ചു വാഴുന്നു. മനുഷ്യനു കർമ്മജങ്ങളായ രോഗങ്ങൾ പലതുമുണ്ടെങ്കിലും, മാനിനേ വേടനെന്നപോലെ, മനുഷ്യനേ ചില രോഗങ്ങൾ പെട്ടെന്നു ബാധിക്കുന്നു. മാനിനേ വേടനെന്നപോലെ രോഗങ്ങളേ ഹനിക്കുന്ന കുശലന്മാരായ നിപുണവൈദ്യന്മാർ ഔഷധങ്ങളെല്ലാം സംഭരിച്ചുകൊണ്ടു തയ്യാറായുണ്ടായിരുന്നിട്ടും, ഭക്ഷണത്തിനു ധാരാളം വകയു

ള്ളവർ ഗ്രഹണീരോഗപീഡയാൽ ഉണ്ണുവാൻ വയ്യാതെ വലയുന്നു. ബാഹുബലമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും, ചിലർ ഭോജനം കിട്ടുവാൻ കഷ്ടപ്പാടുപെട്ടു ക്ലേശിക്കയും ദുഃഖിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ, ഇളകി മറിഞ്ഞു ചെല്ലുന്ന ഊക്കോടിയ കർമ്മപ്രവാഹത്തിൽപ്പെട്ടു ശോകമോഹങ്ങളിൽ മുങ്ങിക്കൊണ്ടു ലോകം അവശവും അസഹായവുമായി കഴിക്കുന്നു. ജരാമരണങ്ങൾ സംഭവിക്കാതിരിക്കുകയും സർവ്വകാമങ്ങളും സാധിക്കയും, സർവ്വരും സപ്രശസ്തന്മാരായിരിക്കയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ആക്ഷേപത്തിനു് അവകാശമുണ്ടാകയില്ലായിരുന്നു. അപ്പോൾ, ലോകത്തിൽ യഥാശക്തി ഉപയുക്തപരിശ്രമവാൻ എല്ലാവരും ശ്രമിക്കും; എന്നാൽ, അങ്ങനെയല്ലാ ഇങ്ങു കാണുന്നതു്. ഒരേ യക്ഷേത്രത്തിൽ ജനിച്ചു് ഒരേ മംഗളക്രിയകളോടുകൂടി വളർന്നിട്ടുള്ളവർ തന്നെ കർമ്മസന്ധികളിൽ വിഭിന്നഫലങ്ങളാണു് അനുഭവിച്ചു കാണുന്നതു്. താൻ നേടിട്ടുള്ള തന്റെ അധീനത്തിൽ വെച്ചു ഭുജിക്കുവാൻ ചിലർക്കു കഴിയുന്നില്ല. പ്രാക്തനന്മാരായിരുന്നിട്ടും ചിലർക്കു കർമ്മസിദ്ധിയുണ്ടാകുന്നു. ശ്രുതിപ്രകാരം, ഈ ജീവൻ സത്യാനന്ദം, ലോകത്തിലേ സർവ്വപ്രാണികളുടേയും ശരീരം നശ്വരവുമാണു്. ജീവിയെ കൊല്ലുമ്പോൾ ആ ജീവിയുടെ ദേഹത്തിനു മാത്രമാണു നാശം പറയുന്നതു്; ജീവനാവട്ടെ കർമ്മബന്ധത്താൽ മറ്റൊരിടത്തേക്കു മാറുന്നു.

ബ്രാഹ്മണൻ:—"ജീവൻ ശാശ്വതനാകുന്നതു് എങ്ങനെയെന്ന കർമ്മകുശലനും വാഗ്മിയുമായ ഭവാൻ എനിക്കു പറഞ്ഞാലും!"

വ്യാധൻ:—"ജീവൻ അന്യദേഹത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതെന്ന

ല്ലാതെ അതു നശിക്കുന്നില്ല. മരിക്കുന്നുയെന്നു മൂഢന്മാർ പറയുന്നതു വെറുതേയാണ്. ശരീരത്തിലെ അതാതംശം പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ അതാതു ഭൂതത്തോടുമേ പോകും ജീവൻ മറ്റൊരു ദേഹത്തിൽ പോകുന്നു. മനുഷ്യലോകത്തു കരുവൻ ചെയ്യുന്ന കർമ്മത്തിന്റെ ഫലം മറ്റൊരുവൻ ഭുജിക്കയില്ല. താൻ ചെയ്യ കർമ്മങ്ങളുടേ ഫലം താൻ തന്നേ അനുഭവിക്കും. ചെയ്യുതതൊന്നും ഒരിക്കലും നശിക്കയില്ല. പുണ്യവാന്മാർ എറവും പുണ്യശീലരായും, പാപികൾ നിരാധമന്മാരായും ഭവിക്കും. സ്വകർമ്മങ്ങൾ മനുഷ്യനേ എപ്പോഴും പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവൻ ആ കർമ്മങ്ങൾപോലെയാണു ജന്മാന്തരത്തേ നേടുന്നതു്."

ബ്രാഹ്മണൻ — "പിറവി എങ്ങനെയെന്നും, പുണ്യപാപങ്ങൾ എന്തെന്നും, പുണ്യപാപജാതികൾ ഏതെന്നും ഭവാൻ എന്നെ ഗ്രഹിപ്പിക്കണം."

വ്യാധൻ — "ഗർഭാധാനത്തെ നോക്കിയാണു് ഓരോ ജീവിയുടേയും പൂർവ്വകർമ്മത്തെ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതു്. അതിനെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ഭവാനോടു മുമ്പുള്ളതിൽ ചിലതു പറയാം. പൂർവ്വജന്മത്തിൽ നേടിവെച്ചിട്ടുള്ള കർമ്മബീജങ്ങൾക്കനുസരിച്ചാണു് ഇജ്ജന്മത്തിലെ ജീവിതഗതി. ശുഭകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ളവർ ശുഭജന്മത്തേയും, പാപകൃത്തു പാപജന്മത്തേയും ധരിക്കുന്നു. ശുഭകർമ്മങ്ങളാൽ ദേവത്വത്തേയും, ശുഭാശുഭസമ്മിശ്രങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളാൽ മാനുഷത്വത്തേയും പ്രാപിക്കും. പാപാത്മാവാകട്ടേ തമോഗുണംകൊണ്ടു് അധഃപതിച്ചു തിര്യഗ്യോനിയിൽ ജനിക്കും. മനുഷ്യൻ, താൻചെയ്യ കർമ്മങ്ങളുടെ പരിപാ

കത്താൽ ജനനം, മരണം, ജര എന്നീ ദുഃഖങ്ങളെ ഏറ്റുകൊണ്ടു സദാ ചുറ്റിത്തിരിയുന്നു. കർമ്മബന്ധത്താൽ ജീവികൾ അനേകായിരം തിര്യഗ്യോനികളിലും നരകത്തിൽത്തന്നേയും വീണുവീണുഴലുന്നു. കാരോ ജന്തുവും താൻതാൻ ചെയ്യ കർമ്മങ്ങളാൽ ഇങ്ങലേറ്റു മരിച്ചു, ദുഷ്കർമ്മഫലങ്ങളെ അനുഭവിക്കുവാൻവേണ്ടി പാപയോനിയെ പ്രാപിക്കുന്നു. വീണ്ടും, പുതിയ പുതിയ കർമ്മങ്ങൾ പലതും പലതായച്ചെയ്യ് ആ ജീവി അചഥ്യം ഭുജിച്ച രോഗിയെപ്പോലെ, ദുഃഖത്തിൽത്തന്നെ തുടന്നു തുടന്നു മുങ്ങുന്നു. ജീവികൾ എപ്പോഴും സുഖത്തെ കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കയാണെങ്കിലും, ബന്ധനത്തിൽനിന്നു കഴിയായ്കകൊണ്ടു, കർമ്മങ്ങൾ ഉയർന്നവന്നു അഴലേറ്റു ദുഃഖം പൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടു തന്നേ കഴിയുന്നു. അവസാനത്തിൽ, ചക്രത്തിലെന്നപോലെ, ഏറ്റവും വേദനപ്പെട്ടുകൊണ്ടു വട്ടം ചുറ്റുന്നു. എന്നാൽ, വിശുദ്ധകർമ്മങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു, ബന്ധത്തിൽനിന്നു അകലുന്ന മനുഷ്യൻ തപോയോഗത്തിലേക്കു തിരിയുകയും ബഹുവിധ കർമ്മങ്ങളാൽ പുണ്യലോകങ്ങളെ പ്രാപിക്കയും ചെയ്യും. ബന്ധത്തിൽനിന്നു നിവർത്തിച്ചു ശുഭകർമ്മങ്ങളാൽ വിശുദ്ധനായിത്തീരുന്ന മനുഷ്യൻ, എങ്ങും ചെന്നാൽ ദുഃഖിക്കേണ്ടിവരികയില്ലയോ, ആ ലോകങ്ങളെ സുകൃതംകൊണ്ടു നേടും. പാപം ചെയ്യുന്ന പാപവൃത്തനു പാപത്തിന്റെ മറുകര കാണുവാൻ കരിക്കലും കഴികയില്ല. അതുകൊണ്ടു പാപത്തെ നിശ്ശേഷം വർജ്ജിച്ചു മനുഷ്യൻ പുണ്യകർമ്മങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്. അസൂയ ചെടിഞ്ഞു കൃതജ്ഞനായി ശുഭകർമ്മങ്ങൾ മാത്രം

അനുഷ്ഠിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ സുഖങ്ങളേയും, ധർമ്മാർത്ഥങ്ങളേയും, സച്ഛരീരത്തെത്തന്നേയും പ്രാപിക്കും. ദാന്തനും, സംസ്കാരയുക്തനും, നിയതവ്രതനും, ജിതേന്ദ്രിയനുമായ പ്രാജ്ഞൻ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ദുർല്ലഭമായ ജീവിതത്തിനു് ആളാകും. സജ്ജനധർമ്മത്തിൽ വർത്തിക്കയും, ശിഷ്ടക്രിയകളെ ആചരിക്കയും, പരന്മാർക്കു് ക്ലേശകാരണമാവാത്ത സുവൃത്തികളെ കൈക്കൊള്ളുകയുമാണു് എപ്പോഴും നാം ചെയ്യേണ്ടതു്. കലർപ്പില്ലാത്ത സ്വധർമ്മംകൊണ്ടു് ലോകത്തിൽ കർമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കണം. ശിഷ്ടന്മാരും വേജ്ഞന്മാരും ശാസ്ത്രവിചക്ഷണന്മാരുമായ പ്രാജ്ഞന്മാർ ധർമ്മത്തിൽ രമിക്കയും, ധർമ്മത്തിൽ ഉപജീവിക്കയും, ധർമ്മത്താൽ ധനം നേടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഗുണം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ധർമ്മമാണു്. അവരുടെ ജീവിതത്തിനു് ആധാരം. ഇങ്ങിനെയുള്ള ധർമ്മാത്മാക്കളെ എപ്പോഴും ചിത്തപ്രസാദത്തോടുകൂടിയാണെ വർത്തിക്കുക. മിത്രജനത്തിനു സന്തോഷം വളർത്തുന്ന ആ ധർമ്മാത്മാവു് ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ആനന്ദിക്കും. ധർമ്മഫലമായി, ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, ഗന്ധം എന്നിവ ഇഷ്ടംപോലെ അനുഭവിച്ചു സുഖിച്ചു് അവൻ പ്രഭാവപൂർണ്ണനായി വിളങ്ങും. എന്നാൽ, ഇത്തരം ധർമ്മഫലങ്ങളെ നേടുന്നതുകൊണ്ടു് അവൻ സന്തുഷ്ടനാകയില്ല. ജ്ഞാനചക്ഷുസ്സോടുകൂടിയ അവൻ ഈ ഫലങ്ങളാൽ പ്രീതനാകാതെ വൈരാഗ്യത്തെ പ്രാപിക്കും. പ്രജ്ഞാചക്ഷുസ്സായ മനുഷ്യനെ രാഗദ്വേഷാദികളായ ദോഷങ്ങളെ ബാധിക്കയില്ല. അവൻ ലൌകികസുഖങ്ങളിൽ വിരക്തനായിത്തീർന്നാലും ധർമ്മത്തിൽനിന്നു് കരിക്കലും മാറ

കയില്ല. എന്തും ദൈവവിധിപോലെ ഭവിക്കട്ടേ എന്നു വെച്ച് അടങ്ങിയിരിക്കാതേ, അവൻ ലോകം ക്ഷയാത്മകമാണെന്നു കണ്ടു സർവ്വത്തേയും ത്യജിക്കുന്നതിനും, ഉപായത്താൽ മോക്ഷത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതിനും ശ്രമിക്കും. പാപകർമ്മങ്ങളേ നിരാകരിച്ചു, വൈരാഗ്യത്തെ സ്വീകരിച്ചു ധാർമ്മികനായിത്തീരുന്നവൻ നിശ്ചയമായും മോക്ഷം നേടാതിരിക്കയില്ല. ജിവികർക്കു നിഃശ്രേയസമായിട്ടുള്ളതു തപസ്സാണ്. ശമദമങ്ങളാണു തപസ്സിന്റെ മൂലം. മനസ്സിനു വേണ്ടുന്ന കാമങ്ങൾ മുഴുവൻ തപസ്സുകൊണ്ടു നേടാം. ഇന്ദ്രിയനിരോധംകൊണ്ടും സൂനൃതങ്ങൾകൊണ്ടും ബ്രാഹ്മണൻ പരമപദത്തിൽ ചെല്ലും."

ബ്രാഹ്മണൻ — 'ഏതെല്ലാമാണ് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ? അവയെ നിഗ്രഹിക്കുന്നതെന്തിനാണ്? അങ്ങനെ നിഗ്രഹിച്ചാലുള്ള ഫലമെന്താണ്?'

വ്യാധൻ — "ത്വഗാദിവിഷയങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കുവാനായി മനുഷ്യരിൽ മനസ്സ് ആദ്യംതന്നെ പ്രവർത്തിച്ചുതുടങ്ങുന്നു. അതു കാമക്രോധാദികളെ പ്രാപിച്ച് അവയെ സേവിക്കുന്നു. ഇഷ്ടംകൂടിയ ത്വഗാദികൾ എപ്പോഴും കൈക്കൊണ്ടു രസിക്കുവാനായി ആ മനസ്സു പലവിധ കർമ്മങ്ങളിലേർപ്പെട്ടു പാടുപെടുകയും ചെയ്യുന്നു. മനസ്സിന്റെ ഗതിപോലെ ആദ്യം രാഗത്തിനും, പിന്നെ ദ്വേഷത്തിനും, അനന്തരം ലോഭത്തിനും, പിന്നീടു മോഹത്തിനും മനുഷ്യൻ വശഗനാകും. രാഗദ്വേഷങ്ങളാൽ ഹതനായി ലോഭത്തിനു അടിമപ്പെടുന്ന മനുഷ്യനു ധർമ്മബുദ്ധിയുണ്ടാകയില്ല. അവൻ ധർമ്മംചെയ്യുന്നതായാൽത്തന്നേ, അതു ഡംഭത്തോടുകൂടിയായിരിക്കും.

കൈടില്യത്തോടുകൂടി അവൻ ധർമ്മം ചെയ്യുകയും, കൈടില്യത്തോടുകൂടിത്തന്നെ അവൻ ധനം നേടുകയും ചെയ്യും. അങ്ങനെ കൈടില്യത്തോടുകൂടി നേടിയ ധനത്തിലാണ് അവന്റെ ബുദ്ധി വിഹരിക്കുക; അതിൽനിന്നു് അവൻ പാപത്തിലേയ്ക്കു തിരിയുന്നു. അവനെ സുഹൃത്തുക്കളും പണ്ഡിതന്മാരും തടയുന്നതായാൽ, താൻ ശമദമാദി വേദമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ചരിക്കുന്നവനല്ലാതിരുന്നിട്ടും, താൻ വിഷയങ്ങളിൽ അസംഗനും ഉദാസീനനുമാണെന്നു വേദസംബന്ധമായ രീതിയിൽ മറുപടി പറയും. രാഗദോഷത്തിൽനിന്നു, പാപം ചിന്തിക്കുക, പാപം പറയുക, പാപം ചെയ്യുക എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു തരത്തിലുള്ള അധർമ്മം അവനെ പിടിപെടും. അധർമ്മത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവനിൽ സൽഗുണങ്ങളൊന്നും അവശേഷിക്കയില്ല. അവനുള്ള അതേതരം ശീലങ്ങളുടുകൂടിയ പാപാത്മാക്കളാണ് അവന്റെ മിത്രങ്ങളായിവരിക. ഒടുവിൽ, അവൻ ദുഃഖത്തിൽപ്പെട്ടു് ഇഹത്തിലും പരത്തിലും നശിക്കും. ഇങ്ങനെയാണു പാപാത്മാവിന്റെ ഗതി. പ്രജ്ഞകൊണ്ടു് ഈ ദോഷങ്ങളെല്ലാം ആദ്യംതന്നെ കണ്ടു സജ്ജനത്തെ സേവിച്ചു വാഴുന്ന സുഖദുഃഖകുശലനായ മനുഷ്യനാവട്ടേ, സൽപ്രയത്നങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ട ബുദ്ധിയെ ധർമ്മത്തിൽത്തന്നെ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്തും. അതാണു ധർമ്മം നേടുവാനുള്ള ഉപായം."

വ്യാധൻ തുടർന്നുപറഞ്ഞു:—

"പിതൃക്കളും മഹാഭാഗന്മാരായ വിപ്രന്മാരും എപ്പോഴും മുമ്പിൽ ഊട്ടേണ്ടുന്നവരാണ്. അവർക്കു ബുദ്ധിമാന്മാർ സർവ്വാത്മനാ പ്രിയം ചെയ്യണം. എല്ലാംകൊണ്ടും അജയ്യ

മായി, സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളടങ്ങിയ ഈ വിശ്വം മുഴുവൻ മഹാഭൂതാത്മകമായ ബ്രഹ്മമാണ്. ബ്രഹ്മത്തേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠതരമായ പ്രാപ്യസ്ഥാനം വേറേയില്ല. ആകാശം, വായു, അഗ്നി, അപ്, ഭൂമി എന്നിവയാണ മഹാഭൂതങ്ങൾ. ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം ഗന്ധം എന്നിവ അവയുടെ ഗുണങ്ങളാണ്. ആറാമത്തേതാണ ചേതനയെന്ന പറയുന്ന മനസ്സ്. ഏഴാമത്തേത ബുദ്ധിയും, എട്ടാമത്തേത് അഹങ്കാരവുമാണ്. ഇവയോട പഞ്ചേന്ദ്രിയവും, ജീവനും, സത്വരജസ്സുമോ ഗുണങ്ങളുംചേർന്നാൽ ആ പതിനേഴെണ്ണം കൂടിയത് അവ്യക്തമായി. ഈ അവ്യക്തം തന്നേയാണ മായ. മനസ്സും, ബുദ്ധിയും, അവയുടെ പ്രയോജനങ്ങളായ മന്തവ്യം, ബോദ്ധവ്യം എന്നീ രണ്ടും പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളും, ശബ്ദാദി പഞ്ചഗുണങ്ങളും, ആകാശാദി പഞ്ചഭൂതങ്ങളും, സത്വാദി ത്രിഗുണങ്ങളും, ആത്മാവും അഹങ്കാരവും ചേർന്ന ഇരുപത്തിനാലെണ്ണം ബാഹ്യേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു ഗ്രാഹ്യമായും അല്ലാതേയും, ബുദ്ധിയിൽ ലീനമായും വ്യക്താവ്യക്തരൂപത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഭോഗ്യവസ്തുക്കളാണ്.'

൫

ബ്രാഹ്മണൻ—'അഞ്ചു മഹാഭൂതങ്ങളേപ്പറ്റി ഭവാൻ പറയുകയുണ്ടായല്ലോ. അവയ്ക്കോരോന്നിനുമുള്ള ഗുണങ്ങൾ വേറേവേറെ പഞ്ഞുകേട്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.'

വ്യാധൻ—"ഗുണങ്ങൾ അധികമുള്ളതാണ ഭൂമി. ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രസം, ഗന്ധം എന്നീ അഞ്ചു ഗുണങ്ങളും ഭൂമിക്കുണ്ട്. ഗന്ധമൊഴികേയുള്ള നാലു ഗുണങ്ങളാണ ജലത്തിനുള്ളത്. തേജസ്സിന്ന് ശബ്ദവും, സ്പർശവും, രൂപവുമില്ലാതെ ഗന്ധവും രസവുമില്ല. വായുവിനുശബ്ദ

വും സ്പർശവും മാത്രവും, ആകാശത്തിനു ശബ്ദം മാത്രമേയുള്ളു. ഇങ്ങനെ അഞ്ചു ഭൂതങ്ങൾക്കുകൂടി പതിനഞ്ചു ഗുണങ്ങളുണ്ട്. ഈ പഞ്ചഭൂതങ്ങളിലാണു ലോകങ്ങളെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ ഭൂതങ്ങൾ പരസ്പരം യോജിച്ചുകൊണ്ടു മാത്രമേ പ്രവർത്തിക്കയുള്ളു. ഇവ ഏകീഭവിച്ചു പ്രകാശിക്കുമ്പോൾ ചരാചരങ്ങളെല്ലാം വിഷയങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുമാറാകുന്നു. അതോടുകൂടി ദേഹി യഥാകാലം അന്യദേഹത്തെ പ്രാപിക്കയും അനുക്രമം തിരോഭവിക്കയും, അങ്ങനെതന്നെ ആവിർഭവിക്കയും ചെയ്യുന്നു. പഞ്ചഭൂതസംബന്ധമായ ധാതുക്കളാൽ, ചരാചരാത്മകമായ ഈ ജഗത്തു മുഴുവൻ ആവൃതമാണു്. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വിഷയമായുള്ളതു വ്യക്തവും അങ്ങിനെയല്ലാതുള്ളതു് അവ്യക്തവുമാണു്. ശബ്ദാദികളെ ഗ്രഹിക്കുന്ന ഈ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ദേഹി ഏറ്റവും പാടുപെട്ടു നിഗ്രഹിക്കുമ്പോൾ, ആത്മാവു ലോകത്തിലെങ്ങും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതായും, ലോകം ആത്മാവിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായും, കാണും. അങ്ങനെയുള്ള പരാപരജ്ഞൻ പ്രാരബ്ധകർമ്മങ്ങളാൽ ബദ്ധനായിരുന്നാലും, കാരേ ആത്മാവാണു സർവ്വജീവികളിലും കുടികൊള്ളുന്നതെന്നു് അറിയും. എപ്പോഴും, എല്ലാ നിലയിലും സർവ്വഭൂതങ്ങളേയും തന്നിൽത്തന്നെ കാണുന്ന ആ ബ്രഹ്മജ്ഞനെ പുണ്യപാപഫലങ്ങളൊന്നും ബാധിക്കയില്ല. മായാത്മകമായ ക്ലേശത്തെ അതിക്രമിച്ചിട്ടുള്ള യോഗി ലോകത്തിൽത്തന്നെ വർത്തിച്ചുകൊണ്ടു ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി പരമപുരുഷാർത്ഥമായ മോക്ഷത്തെ പ്രാപിക്കും. അരൂപിയും, അനുപമനും, അവ്യയ

നും, ആദ്യന്തഹീനനും, സർവ്വവ്യാപിയുമാണ് ആത്മാവെന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അല്ലയോ, ബ്രാഹ്മണ, സർവസിദ്ധികളുടേയും മൂലം തപസ്സാണെന്നു ഭവാൻ അറിയണം. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നിഗ്രഹിക്കുന്നതുകൊണ്ടല്ലാതെ, മറ്റുവിധത്തിൽ തപസ്സുണ്ടാകയില്ല. സ്വർഗ്ഗമെന്നും നരകമെന്നും പറയുന്നതെല്ലാം ഈ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾതന്നെയാണ്. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ അടക്കിനിർത്തിയാൽ സ്വർഗ്ഗവും, അവയെ തുറന്നുവിട്ടാൽ നരകവുമായി. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹമാണ് ആകെക്കൂടിയുള്ള യോഗവിധി. നരകത്തിനും തപഃഫലമായ സ്വർഗ്ഗത്തിനും ഈ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഹേതുവായി നില്ക്കുന്നു. ഇവയോടുള്ള സംയോഗത്താൽ ദോഷമേ സംഭവിക്കൂ. ഇവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണു സിദ്ധിയുണ്ടാകുക. എപ്പോഴുമുള്ളതായിക്കാണുന്ന മനസ്സിനേയും പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളേയും കീഴടക്കിനിർത്തുന്നവനിൽ പാപമാവട്ടേ, പുണ്യമാവട്ടേ ചേരുകയില്ല. പുരുഷനു ശരീരം രഥവും, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ കുതിരകളും, ആത്മാവു സൂതനുമാണ്. ഇണങ്ങിയ കുതിരകളെക്കൊണ്ട് അപ്രമത്തനും കുശലിയുമായ രഥിയെന്നപോലെ, ധീരൻ സ്വന്തം ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നയിച്ചുകൊണ്ടു സസുഖം സഞ്ചരിക്കേണ്ടതാണ്. ബുദ്ധിയിൽ യോജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന (മനസ്സടക്കം) പ്രബലങ്ങളായ ആറിന്ദ്രിയങ്ങളെ ശരിക്കു കടിഞ്ഞാൺ പിടിച്ചു നടത്തുന്ന ധീരനാണു മഹാസാരഥി. അയച്ചുവിട്ട കുതിരകളെപ്പോലെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ സാരഥ്യം വഹിക്കുവാൻ ധൃതിയാണു വേണ്ടതു്. ധൃതികൊണ്ടു് അവയെ ജയിക്കാം. ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു മനസ്സു അധീനമായിത്തീ

രുന്നതായാൽ, വെള്ളത്തിൽ വഞ്ചിയെ കാറെന്നപോലെ ആ മനസ്സു ബുദ്ധിയെ വഴി പിഴപ്പിക്കും. വിഷയദോഷദർശനത്താൽ, ഇന്ദ്രിയങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഫലത്തിൽ വീതരംഗനായിത്തീരുന്നവൻ ധ്യാനഫലത്തെ അനുഭവിക്കും."

ബ്രാഹ്മണൻ — "സത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്നീ ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് ഇനി എനിക്കു പറഞ്ഞുകേൾക്കേണ്ടതു്."

വ്യാധൻ — "മോഹം വളർത്തുന്നതാണു തമസ്സ്. രജസ്സു പ്രവൃത്തിയെ ഉളവാക്കുന്നു. സത്വം പ്രകാശബഹുളമാണ്; അതാണു ശ്രേഷ്ഠം. താമസൻ അവിദ്യയിൽ മുഴുകി തന്നെത്താൻ പ്രമാണിത്വം നടിക്കയും, ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ദുർവ്വിനിയോഗം ചെയ്കയും, അലസനായി വൃഥാമനോരാജ്യത്തിൽ സഞ്ചരിക്കയും, ക്രോധശീലനും ഹൃദയശൂന്യനുമായ മൂഢനായിരിക്കയും ചെയ്യും. വാക്കുപോലെതന്നെ പ്രവർത്തിക്കയും, വേണ്ടുംപോലെ ചിന്തിക്കയും, അഭിമാനവും അഹങ്കാരവും കൊള്ളുകയും വിഷയങ്ങളിൽ വിശേഷ തൃഷ്ണവെക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അനാത്മയകനായ നരാധ്രനാണു രാജസൻ. സാത്വികനാവട്ടേ, ക്രോധവും തൃഷ്ണയും, പരദോഷദർശനവും വെടിഞ്ഞ ധീരനും ധീമാനും ദാന്തനുമായ പ്രകാശപൂർണ്ണനാണ്. സംബുദ്ധനായ സാത്വികൻ ലൌകികവിഷയങ്ങളിൽ ക്ലേശിക്കയില്ല. അറിയേണ്ടതു് അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള അവൻ രാജസവും താമസവുമായ കാര്യങ്ങളെ നിന്ദിക്കുന്നു. അഹങ്കാരവും അഭിമാനവും വെടിഞ്ഞു്, ഋജുത്വത്താൽ തെളിഞ്ഞു, സുഖദുഃഖാദി ദ്വന്ദ്വങ്ങളെല്ലാം തമ്മിൽത്ത

മ്മിൽ അടങ്ങിയ ആ സാത്വികനിൽ രാഗഹീനന്റെ ലക്ഷണം ആദ്യം മുതൽക്കേ പ്രവർത്തിച്ചുകാണും. ഒന്നിലും ഒരിക്കലും അവനു സംശയമുണ്ടാകയില്ല. അവൻ, ശുദ്ധനായിട്ടാണു ജനിച്ചെതെന്നോൽക്കുടിയും ആർജ്ജവശീലംകൊണ്ടും ഗുണങ്ങളുടെ ചേർച്ചകൊണ്ടും വൈശ്യത്വത്തേയോ, ക്ഷത്രിയത്വത്തേയോ, ബ്രാഹ്മണത്വത്തേയോ, പ്രാപിക്കും."

ബ്രാഹ്മണൻ— പൃഥ്വീബഹുലമായ ശരീരത്തിൽ എങ്ങനേയാണ് അഗ്നിയുണ്ടാകുന്നതു്. നാഡീമാർഗ്ഗങ്ങളിൽകൂടി ശരീരത്തെ വായു ചേഷ്ടിപ്പിക്കുന്നതെങ്ങനേയാണ്?"

വ്യാധൻ— "മൂർദ്ധാവിനെ ആശ്രയിച്ചുനിന്നു വഹ്നി ഈ ശരീരത്തെ പരിപാലിക്കുന്നു. ആ മൂർദ്ധാവിലും അഗ്നിയിലും വർത്തിച്ചുകൊണ്ടാണു പ്രാണൻ ചേഷ്ടിക്കുന്നതു്. ഇവിടെ മൂർദ്ധാവു ചിദാത്മാവും അഗ്നി വിജ്ഞാനാത്മാവുമാണ്. ചിദാത്മാവിന്റെ പ്രതിബിംബമായി നില്ക്കുന്ന വിജ്ഞാനം ശരീരത്തിനു ചൈതന്യം കൊടുക്കുന്നു. ആ ചിദാത്മാവിലും വിജ്ഞാനാത്മാവിലും കൂടിയാണു പ്രാണന്റെ നില. നടന്നതും നടക്കുന്നതും നടക്കുവാൻ പോകുന്നതുമായ എല്ലാകാര്യങ്ങളും സൂത്രാത്മരൂപമായ പ്രാണനിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. സർവ്വഭൂതശ്രേഷ്ഠവും ബ്രഹ്മസംഭവവുമായ ആ പ്രാണനെ നാം ആരാധിക്കേണ്ടതാണ്. സമഷ്ടിജീവൻ സർവ്വഭൂതാത്മാവായ പുരുഷനും സനാതനനുമാണ്. ആ ജീവൻ ഭൂതങ്ങൾക്കു ശബ്ദരൂപാദി വിഷയവും ചിത്തവും ബുദ്ധിയും അഹങ്കാരവുമായി, പ്രാണനെക്കൊണ്ടു് ആന്തരവും ബാഹ്യവുമായ

സ്വത്തെയും രക്ഷിക്കുന്നു. ജീവത്വത്തെ പ്രാപിച്ചതിൽപ്പിന്നെ നാഭിയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സമാനവായു ജാഠരാഗ്നിയെ ആശ്രയിച്ചു മൂത്രാശയത്തിലും പുരീഷാശയത്തിലും പ്രവേശിച്ച് അപാനവായുവായിത്തീർന്നു മലമൂത്രങ്ങളെ വഹിച്ചു പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നു. കർമ്മം, പ്രയത്നം, ബലം എന്നിവ മൂന്നിലും വർത്തിക്കുന്നതു് ഉദാനനാണു്. മനുഷ്യശരീരത്തിലെ സന്ധികൾതോറുമുള്ള വായുവാണു വ്യാനൻ. ത്വക്കു് മുതലായ ധാതുക്കളിൽ വ്യാപിച്ചുനിൽക്കുന്ന ജാഠരാഗ്നിവായുവിന്റെ പ്രേരണയാലാണു് അന്നാദിരസങ്ങളിലും ത്വഗാദി ധാതുക്കളിലും പിത്താദിദോഷങ്ങളിലുംകൂടി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. പ്രാണങ്ങളുടെ ചലനത്താലുള്ള സംഘർഷത്തിൽനിന്നു ജാഠരാഗ്നിയായഊഷ്മാവുണ്ടായി ദേഹികളുടെ അന്നത്തെ വേണ്ടുംപോലെ പചിക്കുന്നു. സമാനന്റേയും ഉദാനന്റേയും മദ്ധ്യത്തിലാണു പ്രാണന്റേയും അപാനന്റേയും സ്ഥിതി. ഇവയുടെ സംഘർഷത്തിൽനിന്നു് ഉളവാകുന്ന അഗ്നി സപ്തധാതുമയമായ ശരീരത്തെ വഴിപോലെ കൂട്ടുപിടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആ അസിഗ്രത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് അപാനനായി പരിണമിക്കുന്നു. ആ അപാനനാലാണു പ്രാണങ്ങൾക്കു് നാഡിമാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ടാകുന്നതു്. അഗ്നിയെക്കൂടാതെ പ്രാണങ്ങൾക്കും പ്രാണങ്ങളെക്കൂടാതെ അഗ്നിക്കും നിലയില്ല. അഗ്നിയുടെ വേഗത്തിൽ പഞ്ഞിനപോലെ ഉയർന്നും താഴ്ന്നുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രാണൻ മേലോട്ടുയരുമ്പോൾ അഗ്നിയെ ഇളക്കിവിടുന്നു. അഗ്നിയെ പ്രാണനെന്നപോലെ പ്രാണനെ അഗ്നിയും സം

ഭവിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതു്. ശരീരത്തിലെ നാഭി യുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ സർവ്വപ്രാണങ്ങളും, അതിന്റെ മീതെ ആമാശയവും, അതിന്റെ താഴെ പക്വാശയവും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഹൃദയത്തിൽനിന്നു മേലെയും കീഴെയും വേലങ്ങനയുമായി പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സർവ്വനാഡികളും പ്രാണൻ, സമാനൻ, അപാനൻ, ഉദാനൻ, വ്യാനൻ, നാഗം, കൂർമ്മം, കൃകലം, ദേവദത്തം, ധനഞ്ജയം എന്നീ ദശപ്രാണങ്ങളുടെ നിയോഗത്താൽ അന്നരസത്തെ വഹിക്കുന്നു. ഹൃദയം മുതൽ മൂർദ്ധാവുവരെക്കുള്ളതാണു് യോഗികൾക്കു ബ്രഹ്മത്തെ പ്രാപിക്കുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം. അക്ഷീണന്മാരും, സമചിത്തന്മാരുമായ ധീരന്മാർ സുഷുമ്നാനാഡിയിൽകൂടി മൂർദ്ധാവിലെ സഹസ്രാരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് അവിടെ പ്രാണനെ ചേർക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സർവ്വജീവികൾക്കും പ്രാണാപാനന്മാരെ സമഷ്ടിജീവനിൽ ലയിപ്പിക്കാവുന്നതാണു്. ഈ പ്രാണാപാനന്മാർ സർവ്വദേഹികളിലും കരുപോലെ വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശ്രോത്രം, നേത്രം, നാസ, രസന, ത്വക്ക് എന്നീ അഞ്ചു ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളും, വാക്കു, പാണി, പാദം, വായു, ഉപസ്ഥം എന്നീ അഞ്ചു കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങളും മനസ്സും ചേർന്നു പതിനൊന്നു വികാരങ്ങളോടും, പ്രാണൻ, ശ്രദ്ധ, പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ, ഇന്ദ്രിയം, മനസ്സു, അന്നം, വീര്യം, തപസ്സു, മന്ത്രം, കർമ്മം മുതലായ കലകളോടുംകൂടി സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മശരീരങ്ങൾ വഹിച്ചുകൊണ്ടാണു് ആത്മാവിന്റെ സ്ഥിതി. യോഗബലംകൊണ്ടു് ആ ആത്മാവിനെ അറിയാം. ഈ കലാസംഭാരത്തിൽ ആത്മാവു്, അട്ടപ്പിൽ അഗ്നിയെന്നപോലെ പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. യോഗം

കൊണ്ട് ആ നിത്യാത്മാവിനെ പ്രാപിക്കാം. താമരയിലയിൽ നിന്നുള്ളിപോലേ നിസ്സംഗയായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഭേദനാണ പരമാത്മാവെന്ന യോഗികൾ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്നീ ത്രിഗുണങ്ങളോടുകൂടിയതാണ ജീവൻ. ആ ജീവൻ ഈശ്വരന്റെ വിധേയനാണ്. നിർഗുണബ്രഹ്മമാണ ഈശ്വരൻ. ജീവൻ ഈശ്വരപ്രതിബിംബത്താലാണ സചേതനമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നത്. ആത്മാവു് ഈശ്വരത്വപേണ സർവ്വത്തേയും ചേഷ്ടിപ്പിക്കയും, ജീവത്വപേണ ചേഷ്ടിക്കയും ചെയ്യുന്നു. സപ്തഭൂവനങ്ങളേയും പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ ഈശ്വരനാണ സർവ്വോൽകൃഷ്ടൻ. ആ ഭൂതാത്മാവു സർവ്വഭൂതങ്ങളിലും പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന ജ്ഞാനികൾ ശ്രേഷ്ഠമായ സൂക്ഷ്മബുദ്ധികൊണ്ടു കാണുന്നു. ചിത്തപ്രസാദംകൊണ്ടു ശുഭാശുഭകർമ്മഫലങ്ങളൊന്നും ചേരാതെ ആത്മാവിൽത്തന്നെ സദാ വർത്തിക്കുന്ന വിശുദ്ധചിത്തൻ മോക്ഷത്തെ അനായസേന നേടും. സംതൃപ്തനും നിർവിചാരമായുണ്ടാകുന്ന സുഖനിദ്രപോലെയാണ ചിത്തപ്രസാദത്തിന്റെ ലക്ഷണം. കാറടങ്ങിയെട്ടതു നിശ്ചലം തെളിഞ്ഞു കത്തുന്ന വിളക്കുപോലെ വിശുദ്ധചിത്തൻ ശോഭിക്കുന്നു. ലഘുവായി ഭുജിച്ചു, രാത്രിയുടെ മുമ്പും പിമ്പും പരിചയായി ഹൃദയത്തെ യോഗത്തിൽ ലയിപ്പിക്കുന്ന വിശുദ്ധാത്മാവു തന്നിൽത്തന്നെ ബ്രഹ്മത്തേക്കാണും. പ്രദീപ്തമായ ദീപംപോലെ മനസ്സിനെ നിർമ്മലംപ്രകാശിപ്പിച്ചും, ആ മനോദീപത്താൽ തന്നെത്താൻ നിർഗുണാത്മാവിനെ കണ്ടുകഴിഞ്ഞാൽ അവൻ മുക്തനാകും. സർവ്വോപാ

യങ്ങളെക്കൊണ്ടും ലോഭക്രോധങ്ങളെനിഗ്രഹിക്കുയാണു ശോകക്കു മംഗളമായിട്ടുള്ളതു്. പുരുഷനു സംസാരസാഗരത്തിൽനിന്നു കരയേറുവാനുള്ള മാർഗ്ഗമാണു തപസ്സു്. ക്രോധത്തിൽനിന്നു തപസ്സിനേയും, മത്സരത്തിൽനിന്നു ധർമ്മത്തെയും, മാനാപമാനത്തിൽനിന്നു വിദ്യയേയും, അപ്രമാദത്തിൽനിന്നു മനസ്സിനേയും എപ്പോഴും രക്ഷിക്കേണ്ടതാണു്. ആനൃശംസ്യം (അക്രൌര്യം)മാണു പരമമായ ധർമ്മം. ക്ഷമ പരമമായ ബലവും ആത്മജ്ഞാനവും സത്യവ്രതം പരമവ്രതവുമാണു്. ശ്രേയസ്കരമാണു സത്യവാക്കു്. അതു് ജ്ഞാനപൂർവ്വകവും ഹിതാനുരൂപവുമായിരിക്കണം. ഏറ്റവും ജനഹിതമായിട്ടുള്ളതതോ അതുതന്നെയാണു പരമസത്യം. ഏതൊരു കർമ്മബന്ധത്തിലും മമതയില്ലാതിരിക്കയും ഹോമം, യജ്ഞം, ദാനം മുതലായ സർവകർമ്മങ്ങളുടേയും ഫലത്തെ ത്യജിക്കയും ചെയ്യുന്ന ബുദ്ധിമാനാണു സന്ന്യാസി. ഇങ്ങനെയുള്ള നേയും ലക്ഷണംകൊണ്ടു് ഉപപാദിക്കുവാനല്ലാതെ, ശരിക്കു പൊല്ലിക്കേപ്പിക്കുവാനാവാത്തതാണു ബ്രഹ്മയോഗം. യോഗം ചിത്തവൃത്തിയോഗമാണു്. ആരേയും ഹിംസിക്കാതെ എപ്പോഴും എല്ലാരിലും മൈത്രിയോടുകൂടി വർത്തിക്കണം. ഈ ജീവിതത്തിൽ ആരോടും വൈരമുണ്ടാകരുതു്. നിർമ്മമത്വം, സുസന്തോഷം, നിഷ്കാമത്വം, നിശ്ചലം എന്നിവയാണു ജ്ഞാനസാധനങ്ങൾ. ഇവയാൽ ആത്മജ്ഞാനം നേടുക; അതാണു സർവോത്തമം. യാതൊന്നിനേയും പരിഗ്രഹിക്കാതേ, രാജ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചും സ്വർഗ്ഗത്തെ സംബന്ധിച്ചും നിഷ്കളമായ വൈരാഗ്യത്തോടുകൂടി ബുദ്ധിപൂർവം നിയ

തപ്രതനായി വർത്തിക്കണം. ദാന്തനായി നിസ്സംഗിയായി, നിയതചിത്തനായി, തപോനിത്യനായ മുനി ദുർജ്ഞേയമായ മനസ്സിനെ വെന്നു ബ്രഹ്മത്തെ പ്രാപിക്കും. ലോകാലോകങ്ങൾക്കും വേദാവേദങ്ങൾക്കും ഇരിപ്പിടമായി, സംഗഹീനമായി, ഏകവിഷയമായി, അന്തരശൂന്യമായി, ഏകപദമായി, ആനന്ദപൂർണ്ണമായുള്ളതാണ ബ്രഹ്മവൃത്തം. സുഖത്തേയും ദുഃഖത്തേയും ഒരുപോലെ പൊടിഞ്ഞു, തികച്ചും നിസ്സംഗനായി വർത്തിക്കുന്നവൻ ബ്രഹ്മത്തെ പ്രാപിക്കും."

ധർമ്മവ്യാധൻ തന്റെ ഈ പ്രസംഗത്തെ ഉപസംഹരിച്ചതു് ഇങ്ങിനെയാണു്:—

"അല്ലയോ ബ്രാഹ്മണ, ഞാൻ ധർമ്മത്തെ പ്രത്യക്ഷമായി കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. എനിക്കു് ഈ സിദ്ധിയുണ്ടായതു് ഇങ്ങനേയാണെന്നു ഞാൻ ഭവാനു കാണിച്ചുതരാം. ഭവാൻ എഴുന്നേറ്റു് അകത്തു കടന്നു് എന്റെ മാതാപിതാക്കളെ കണ്ടാലും!"

അതിനുശേഷം, വ്യാധന്റെ കൂടെ ബ്രാഹ്മണൻ പീടികയുള്ളിലേയ്ക്കു പോയി. ദേവകളാൽപോലും പൂജിതവും, ദേവതാഗൃഹംപോലെ പരമശോഭനവും, അതിവിചിത്രവുമായ നാലുകെട്ടു മാളികയാണതു്. ശയ്യകളും ആസനങ്ങളും നിറഞ്ഞു, പുണ്യഗന്ധം കലർന്ന ആ പീടികയിൽ ധവളവസ്ത്രം ധരിച്ചു്, ആഹാരം കഴിഞ്ഞു, സന്തുഷ്ടരായി ആ മാതാപിതാക്കന്മാർ വരാസനങ്ങളിൽ സ്ഥിതി

ചെയ്യുന്നു. അവരുടെ കാല്ക്കൽ ധർമ്മവ്യാധൻ ശിരസ്സു നമിച്ചു വീണു.

വൃദ്ധർ—"എടോ, ധർമ്മജ്ഞാ, എഴുന്നേല്ക്കുക. നിന്നെ ധർമ്മം രക്ഷിക്കട്ടെ. നിന്റെ ശൌചത്താൽ ഞങ്ങൾ തൃപ്തരായി. നിനക്കു ദീർഘായുസ്സുണ്ടാവട്ടേ. മകനേ, തപസ്സും, ജ്ഞാനവും, മേധയും ചേർന്ന് നീ പരമമായ ഇഷ്ടഗതിയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. സൽപുത്രനായ നിന്നാൽ ഞങ്ങൾ നിത്യം യഥാകാലം പൂജിതരായി വർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഞങ്ങളല്ലാതെ, നിനക്കു ദേവന്മാരിൽക്കൂടിയും വേറെ ദൈവതമില്ല. ദമംകൊണ്ടും വിനയംകൊണ്ടും നീ ബ്രാഹ്മണതുല്യനാണ്. നിന്നിൽ സന്തുഷ്ടമായുള്ള ദമംകൊണ്ടും, നീ ഞങ്ങൾക്കായി ചെയ്യുന്ന പൂജകൊണ്ടും പിതാമഹപ്രപിതാമഹന്മാരെല്ലാവരും നിന്നിൽ എന്നും പ്രീതരായിരിക്കുന്നുണ്ട്. മനോവാക്കായങ്ങളാൽ നീ ഞങ്ങളെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിൽ കുട്ടം കുന്നിലും കുറവു പറ്റാറില്ല. നിന്റെ ബുദ്ധി കരിക്കലും പിഴച്ചുപോകാറുമില്ല. മകനേ, ജമദഗ്നിപുത്രനായ രാമൻ വൃദ്ധപിതൃജനത്തെ ശുശ്രൂഷിച്ചതുപോലെ, അതിനേക്കാൾ വിശിഷ്ടമായി നീ ചെയ്യുന്നുണ്ട്."

ഈ ആശീർവ്വാദം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നേ, തടുത്താടൊന്നിച്ചു വന്നിട്ടുള്ള വിപ്രനെപ്പറ്റി ധർമ്മവ്യാധൻ പിതൃജനത്തെ അറിയിച്ചു. അവർ സാഗതപൂർവ്വം ചെയ്യപൂജയെല്ലാം കൈക്കൊണ്ടതിൽപ്പിന്നെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തു:—

"പുത്രനായും ഭൃത്യനായും ഉടനെപ്പോലെയുള്ള നിങ്ങൾക്ക് ഇവിടെ കുശലംതന്നെയല്ലയോ? നിങ്ങളുടെ ശരീരം അരോഗമായിത്തന്നെയിരിക്കുന്നില്ലയോ?"

വൃദ്ധന്മാർ—"ഞങ്ങൾക്കും സർവ്വഭൃത്യന്മാർക്കും ഇവിടെ കുശലംതന്നെ. ഭവാൻ വഴിക്കു വിഘ്നമൊന്നും പറ്റാതെയല്ലയോ വന്നതു?"

"അതേ" എന്നു ബ്രാഹ്മണൻ സന്തുഷ്ടനായി മറുപടികൊടുത്തു.

വ്യാധൻ—"അല്ലയോ, ബ്രാഹ്മണ, ഈ മാതാപിതാക്കളാണ് എന്റെ പരമദൈവതം. ദേവന്മാരെ സംബന്ധിച്ചു മനുഷ്യന്നുള്ള കർത്തവ്യമെല്ലാം ഞാൻ ഇവർക്കായി ചെയ്യുന്നു. ഇന്ദ്രാദി മുപ്പത്തിമൂന്നുകോടി ദേവന്മാർ സർവ്വലോകത്തിന്നും എങ്ങനെ പൂജ്യരായിരിക്കുന്നുവോ, അങ്ങനെയാണ് എനിക്കു ഈ വൃദ്ധർ. വിപ്രന്മാർ ദേവന്മാർക്കായി ഉപഹാരങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോലെ ഞാൻ ഇവർക്കായി മടികൂടാതെ ചെയ്യുന്നു. എന്റെ പരമദൈവതമാണ് ഈ മാതാപിതാക്കളെന്നു ഞാൻ കരിക്കൻകൂടി ഭവാനോടു പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. ഞാൻ ഇവരെ പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഫലങ്ങളെക്കൊണ്ടും, രത്നങ്ങളെകൊണ്ടും എപ്പോഴും സന്തോഷിപ്പിക്കും. പണ്ഡിതന്മാർ സൂതികർമ്മം ചെയ്യുന്ന അഗ്നികളാണ് എനിക്ക് ഇവർ. യജ്ഞങ്ങളും, ചതുർവ്വേദങ്ങളുമെല്ലാം എനിക്ക് ഇവരാണ്. എന്റെ പ്രാണനും, എന്റെ ഭാര്യയും, എന്റെ പുത്രനും, എന്റെ സുഹൃജ്ജനവും ഇവർക്കുവേണ്ടിയാണ്. കളത്രപുത്രാദികളോടുകൂടി ഞാൻ ഇവരെ നിത്യം ശുശ്രൂഷിച്ചുവരുന്നു. ഇവരെ ഞാൻതന്നെ കുളിപ്പിക്കയും കാൽ കഴുകിക്കയും, ഇവർക്കു ഞാൻതന്നെ ആഹാരം കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഞാൻ എപ്പോഴും ഇവർക്ക് അനുകൂലമായിട്ടേ പറകയുള്ളു. ഒരിക്കലും വിപ്രിയം ഒരു

യ്യുകയില്ല. എനിക്ക് അധമ്മമായാൽകൂടിയും ഞാൻ ഇവക്കു പ്രിയംതന്നെ ചെയ്യും. ഇതാണു ശ്രേഷ്ഠമായ ധമ്മമെന്നുവെച്ചു മടിയൊട്ടും കൂടാതെ ഞാൻ ഇവരെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നു. മുമുക്ഷുവായ പുരുഷന്നു പിതാവു, മാതാവു്, അഗ്നി, ആത്മാവു്, ആചാര്യൻ എന്നി അഞ്ചു പേരാണു ഗുരുക്കന്മാർ. ഇവരിൽ വഴിപോലെ വർത്തിക്കുന്നവന്നു് അഗ്നികളെല്ലാം വിധേയങ്ങളായിവരും. ഇതാണു ഗാഹ്സ്ഥ്യത്തിൽ വർത്തിക്കുന്നവന്നുള്ള സനാതനധമ്മം. ഈ ധമ്മത്തെ ശരിയായി അനുഷ്ഠിക്കുകകൊണ്ടാണു ഞാൻ ഇങ്ങനെ ദിവ്യചക്ഷുസ്സായതു്. എന്റെ തപോബലം ഭവാൻ ഇപ്പോൾ കണ്ടുവല്ലോ. ദാന്തയും സത്യശീലയുമായ ആ പതിവ്രത ഭവാനെ മിഥിലയിൽ ചെല്ലുകയെന്നും അവിടെ ഈ വ്യാധനെ കണ്ടാൽ ധമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ചുപറയുമെന്നും നിയോഗിച്ചതു ഞാൻ മുൻകൂട്ടി പറഞ്ഞതു് എനിക്കുള്ള ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടാണു്. ധമ്മാനുഷ്ഠാനത്താലുണ്ടായ ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് ആ പതിവ്രത എന്റെ സ്ഥിതി കണ്ടതു്. എന്നേക്കുറിച്ചു് ആ സാധ്വി പറഞ്ഞതു ശരിതന്നെ. ഭവാനിൽ അനുഗ്രഹബുദ്ധിയോടുകൂടിയാണു ഞാൻ ചെയ്യുന്ന പിതൃജനശുശ്രൂഷയെ ഭവാന്നു കാണിച്ചതന്നതു്. ഇനി ഞാൻ പറയുന്ന ഹിതവാക്കു ഭവാൻ കേട്ടാലും! ഭവാൻ മാതാപിതാക്കന്മാരെ അനാദരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭവാൻ നിന്ദാർഹനല്ലെങ്കിലും പിതൃജനത്തിന്റെ അനുമതിപ്രകാരമല്ല ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നിരിക്കുന്നതെന്ന അപരാധത്തിനു് അർഹനായിട്ടുണ്ടു്. ഭവാൻ അങ്ങനെ ചെയ്തു്, വേദോച്ചാ

രണത്തിനു വേണ്ടിയാണെങ്കിലും, അതു് അയുക്തം തന്നേ. ആ പാപങ്ങൾ ഭവാന്റെ വേർപാടുകൊണ്ടുണ്ടായ ശോകത്താൽ അന്ധരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ധർമ്മം തെറ്റാതിരിക്കുവാൻവേണ്ടി, അവരേ പ്രസാദിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കു ഭവാൻ പോകണം. ഭവാൻ തപസ്വിയും ധർമ്മനിരതനുമായ മഹാത്മാവാണു്. ഈ സ്ഥിതി പാഴായിപ്പോകരുതെങ്കിൽ ഭവാൻ പിതൃജനത്തെ പ്രസാദിപ്പിക്കുവാൻ ഉടൻ ചെല്ലണം. ഞാൻ ഇപ്പറഞ്ഞതു ഭവാൻ ശ്രദ്ധയോടെ കൈക്കൊണ്ടാലും, മറിച്ചുചെയ്കരുതു്. ഭവാനു ശ്രേയസ്സാണു ഞാൻ പറഞ്ഞതു്. എന്നാൽ, ഇനി ഭവാനു പോകാം."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"ഭവാൻ പറഞ്ഞതൊക്കെയും സത്യംതന്നേയെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ഞാൻ ഏറ്റവും പ്രീതനായി. ധർമ്മാചാരഗുണം തികഞ്ഞ ഭവാനു മംഗളമുണ്ടാകട്ടേ."

വ്യാധൻ:—"ദിവ്യവും പുരാണവും, ആത്മബോധമില്ലാത്തവർക്കു ദുഷ്പ്രാപവുമായ ധർമ്മത്തേ അനുവർത്തിക്കുന്ന ഭവാൻ ദേവതുല്യനാണു്. മാതാപിതാക്കളുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നു് അവരെ മടിക്കുടാതെ പൂജിക്കുക എന്ന ധർമ്മം മാത്രമേ ഭവനിൽ ഇനി ശോഭിക്കേണ്ടതായുള്ളു. പിതൃശുശ്രൂഷയാണു പരമധർമ്മം. അതിനേക്കാൾ മീതേയായി ഞാൻ മറ്റൊന്നും കാണുന്നില്ല."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"ഭാഗ്യത്താലാണു ഞാൻ ഇങ്ങു വന്നതു്. ഭാഗ്യത്താൽത്തന്നേ എനിക്കു ഭവാനുമായി സംസർഗ്ഗത്തിനു് ഇടയായി. ഇങ്ങനെ ധർമ്മത്തെ കാണിക്കുന്ന മനുഷ്യർ ലോകത്തിൽ ഉള്ളതേയുള്ളു. കാരായിരം

രം പേക്കിടയിൽ ഒരാൾമാത്രം ധർമ്മജ്ഞനാണെന്നു വരാം, അതുപോലുമില്ലെന്നുമാവാം. അങ്ങനെ ഏറ്റവും ദുർല്ലഭമായ ധർമ്മജ്ഞത ഭവാനിൽ പരിപൂർണ്ണമായി ശോഭിക്കുന്നു. ഭവാൻറെ സത്യനിഷ്ഠകൊണ്ടു ഞാൻ പ്രീതനായി. പുരുഷോത്തമനായ ഭവാനു മംഗളമുണ്ടാവട്ടേ. നരകത്തിൽ വീണുകൊണ്ടിരുന്ന എന്നെ ഭവാൻ കയറിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. അനഘനായ ഭവാനെ എനിക്കു കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞതു് എൻറെ വിധിയാണ്. സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു പതിച്ച യയാതിരാജാവിനെ ദൌഹിത്രന്മാർ ഉയർത്തിവിട്ടതുപോലെ ഭവാൻ ഈ ബ്രാഹ്മണനേയും ചെയ്യിരിക്കുന്നു. ഭവാൻറെ വാക്കനുസരിച്ചു ഞാൻ മാതാപിതാക്കളെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊള്ളാം. ആത്മബോധമില്ലാത്തവർക്കു ധർമ്മാധർമ്മനിശ്ചയമുണ്ടാകയില്ല. ദുർജ്ഞേയവും ശാശ്വതവുമായ ധർമ്മം ഈ ശൂദ്രൻ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു! ഭവാൻ, വാസ്തവത്തിൽ ശൂദ്രനല്ലെന്നാണു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നതു്. വിധിയോഗത്താൽ ഭവാൻ ഈ ശൂദ്രകർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുകയായിരിക്കാം. എന്തു കർമ്മവിശേഷത്താലാണു ഭവാൻ ശൂദ്രത്വത്തെ പ്രാപിച്ചതു്? ആ സത്യം ശരിയായി പറഞ്ഞുകേൾക്കുവാൻ ഞാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നു."

വ്യാധൻ:—"ബ്രാഹ്മണരേ കരിക്കലും അതിക്രമിക്കാത്തവനാണു ഞാൻ. അതുകൊണ്ടു, ഭവാൻ ഇച്ഛിച്ചപോലെ എൻറെ പൂർവ്വജന്മകഥ ഞാൻ പറയാം. ഞാൻ മുമ്പു വിപ്രശ്രേഷ്ഠപുത്രനായ ബ്രാഹ്മണൻ തന്നേയായിരുന്നു. അന്നു ഞാൻ വേദാദ്ധ്യായിയും വേദാംഗപാരഗനുമായ കുശലനായി വർത്തിച്ചു. സ്വന്തം ദോഷത്താലാണു ഞാ

ൻ ഈ അവസ്ഥയിലായതു്. പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ധനുർവ്വേദാചാര്യനായ ഒരു രാജാവു് എന്റെ സഖാവായിരുന്നു. അദ്ദേഹവുമായുള്ള സംസർഗ്ഗംകൊണ്ടു ഞാൻ വില്ലാളികളിൽ ശ്രേഷ്ഠനായി. ഒരുനാൾ ആ രാജാവു മന്ത്രികളോടും യോധമുഖ്യന്മാരോടുംകൂടി വേട്ടയാടുവാൻ പോയി. ഞാനും അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടർന്നു. ഞങ്ങൾ പലപല മൃഗങ്ങളെ കൊന്നൊടുക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കു്, ആശ്രമസന്നിധിയിൽവെച്ചു ഞാൻ ഘോരമായ ഒരു ശരം പ്രയോഗിച്ചു. ആ ക്രൂരമ്പു് ഒരു മുനിയിലാണു ചെന്നു തറച്ചതു്. അതോടുകൂടി മണ്ണിൽ വീണ ആ താപസൻ, "ഞാൻ ആക്കും തെറ്റു ചെയ്യിട്ടില്ലാതിരിക്കെ, ഈ പാപം ചെയ്തതു് ആരാണു്?" എന്നു മാറോടു ചേർക്കൊള്ളുമാറു നിലവിളിച്ചു. ഞാൻ മാനിനെയാണു് എയ്തതെന്നു കരുതിക്കൊണ്ടു് അങ്ങോട്ടു് ഓടിച്ചെന്നു. അപ്പോൾ കണ്ടതു, ക്രൂരമ്പുതറച്ചു വീണുകിടക്കുന്ന മുനിയേയാണു്. ഞാൻ അക്കാര്യം ചെയ്തതുകണ്ടു് എന്റെ മനസ്സു കിടുകിടുത്തു. മണ്ണിൽക്കിടന്നു പിടയുന്ന ആ ഉഗ്രതപസ്വിയോടു, ഞാൻ ഇതു് അറിയാതെ ചെയ്തുപോയതാണെന്നും, തെറ്റെല്ലാം പൊറുക്കേണമെന്നും പ്രാർത്ഥിച്ചുവെങ്കിലും, ക്രോധമൂർച്ഛിതനായ മുനി എന്നെ, ക്രൂരശൂദ്രജാതിയിൽ വ്യാധനായി പിറക്കട്ടേയെന്നു ശപിക്കയാണുണ്ടായതു്. എന്നെ രക്ഷിക്കേണമേയെന്നും, അറിയാതെ ചെയ്ത കാര്യമാകയാൽ ഇതു ക്ഷമിക്കേണമേയെന്നും ഞാൻ വീണ്ടും പ്രാർത്ഥിച്ചു മുനിയെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ താപസൻ പറഞ്ഞു:—

"ശാപം അന്യഥാ ഭവിക്കയില്ല. ഞാൻ ശപിച്ചതു പോലെതന്നെ ഭവിക്കും. എന്നാൽ കാരുണ്യംകൊണ്ടു ഭവാനു ഞാൻ ഒരു അനുഗ്രഹവും ചെയ്യാം. ഭവാൻ ശൂദ്രജാതിയിൽ വന്നിച്ചാലും ധർമ്മജ്ഞനായ ഭവിക്കയുള്ളു. മാതാപിതാക്കന്മാരെ ഭവാൻ നിസ്സംശയം ശുശ്രൂഷിക്കും. ആ ശുശ്രൂഷയാൽ ഭവാനു സിദ്ധിയും മഹത്വവും നേടും. അപ്പോൾ ഭവാൻ പൂർവ്വജന്മത്തെക്കുറിച്ചു സ്മരിക്കയും, ഒടുവിൽ സദ്ഗതി പ്രാപിക്കയും ചെയ്യും. ശാപാവസാനത്തിൽ ഭവാനിന്നു ഈ ബ്രാഹ്മണ്യം തിരിച്ചുകിട്ടുന്നതാണ്."

ഇങ്ങനെ, പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ഉഗ്രതപസ്വിയായ ഒരു ഋഷി എന്നെ ശപിക്കയും, പ്രസാദിച്ചു അനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു അസ്ഥി വലിച്ചിട്ടുള്ളതു അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ ആശ്രമത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി; ആ മുനി മരിക്കയുണ്ടായില്ല. ഇതാണു് എന്റെ പൂർവ്വജന്മകഥ. എനിക്കു സദ്ഗതിലെങ്ങും ചെല്ലുവാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്.

ബ്രാഹ്മണൻ— "ഇങ്ങനെ മനുഷ്യൻ സുഖത്തിലും ദുഃഖത്തിലും മാറിമാറി പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. ഇതിൽ മഹാമതിയായ ഭവാൻ കുണ്ഠിതപ്പെടേണ്ടതില്ല. ശൂദ്രജാതിയിൽ ജനിച്ചിട്ടും ഇത്തരം ദുഷ്കർമ്മം ചെയ്യുവാൻ ലോകതത്ത്വജ്ഞനും ധർമ്മപരായണനുമായ ഭവാനു മാത്രമേ കഴികയുള്ളു. സ്വയംകൃതമായ കർമ്മദോഷത്താൽ ഇങ്ങനെ ശൂദ്രനായിവേണ്ടിവന്ന ഭവാനു് ഒട്ടുകാലംകഴിച്ചുകൂട്ടിയാൽ ബ്രാഹ്മണ്യത്തെ വീണ്ടും പ്രാപിക്കാമെന്നാണല്ലൊ പറഞ്ഞതു്. എന്നാൽ, ഇപ്പോൾതന്നെ ഭവാൻ ബ്രാഹ്മണനാണെന്നാണു് എന്റെ മതം;

അതിൽ എനിക്കു സംശയമില്ല. നീചകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ദാംഭികനും മൂഢനുമായ ദുഷ്ടൻ, ബ്രാഹ്മണനാണെങ്കിലും ശൂദ്രതുല്യനാണ്. ദമം, സത്യം, ധർമ്മം എന്നിവയിൽ സദാ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നവൻ, ശൂദ്രനായാലും, ബ്രാഹ്മണനാണ്. വൃത്തഗുണംകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണനാവാമെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം. കർമ്മദോഷത്താൽ ആ ദാരുണമായ വിഷമഗതിയെ പ്രാപിക്കും. ഭവാനാകട്ടേ, എല്ലാംകൊണ്ടും ദോഷഹീനനാണെന്നാണു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നതു്. ലോകവൃത്താന്തവൃത്തങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു്, എന്നും ധർമ്മപരായണന്മാരായി വർത്തിക്കുന്ന ഭവാദൃശന്മാർ ഒരിക്കലും വിഷാദിച്ചുകൂടാ."

വ്യാധൻ — 'ശാരീരമായ ദുഃഖത്തെ ഔഷധത്താലെന്നപോലെ, മാനസദുഃഖത്തെ പ്രജ്ഞയാൽ നശിപ്പിക്കണം. പുരുഷൻ കേവലം ബാലനെപ്പോലെയാകാതെ, വിജ്ഞാനംകൊണ്ടു സമർത്ഥനാകുകയാണു വേണ്ടതു്. അനിഷ്ടം അണയുമ്പോഴും ഇഷ്ടം അകലുമ്പോഴും അല്പബുദ്ധികളായ മനുഷ്യരെ മാനസദുഃഖം പിടികൂടുന്നു. സുഖദുഃഖമോഹങ്ങൾ ജീവികളിൽ വന്നുചേർന്നുകൊണ്ടും വിട്ടുപോയിക്കൊണ്ടുമിരിക്കും. ഇതു പതിവാകയാൽ, ഇതിൽ ആർക്കും ശോകസ്ഥാനത്തിനു് അവകാശമില്ല. അനിഷ്ടം ബാധിക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ അതിനെ മനുഷ്യൻ വെറുക്കുന്നു. എന്നിട്ടും, കഴിയുമെങ്കിൽ, അതിനെ മറയ്ക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ദുഃഖംകൊണ്ടു പരിതാപം മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഉണ്ടാകുവാനില്ല. സുഖത്തേയും ദുഃഖത്തേയും ഒരുപോലെ പരിത്യജിച്ച ജ്ഞാനത്താൽ മാത്രം തൃപ്തരാകുന്ന പണ്ഡിതന്മാരാണു് ഏ

പ്പോഴും സുഖിക്കുക. മൂഢന്മാക്കു് എന്നും അസന്തോഷമേയുള്ളു; പണ്ഡിതന്മാരിൽനിന്നു സന്തോഷം ഒഴിയുകയില്ല. അസന്തുഷ്ടിക്കു് അന്തമേയില്ല. എന്തു ഭവിച്ചാലും അതിലെല്ലാം തൃപ്തിയോടുകൂടിയിരിക്കയെന്നതാണു പരമസുഖം. ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തെ പ്രാപിച്ച പരമഗതിയെ കണ്ടവർ കരിക്കുകയും ദുഃഖിക്കയില്ല. വിഷാദമെന്നതു ഘോരവിഷമാകയാൽ അതിൽ ആരും മനസ്സു ചെലുത്തരുതു്. ബാലബുദ്ധിയായ മൂഢനെ വിഷാദം ക്രുദ്ധസർപ്പംപോലെ ദംശിപ്പിക്കും. വിക്രമിക്കേണ്ടുന്ന കാലത്തു വിഷാദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തേജോഹീനൻ തീച്ചയായും പുരുഷാർത്ഥത്തെ പ്രാപിക്കയില്ല കർമ്മം ചെയ്യാൽ അതിനു ഫലം കാണുമെന്നുള്ളതു നിശ്ചയമാണു്. വിഷാദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണെങ്കിൽ മംഗളപ്രാപ്തിയുണ്ടാകയില്ലെന്നതും തീച്ചതന്നെ. ഇതറിയുന്നവൻ, ദുഃഖം നേരിട്ടാൽ അതിൽനിന്നു മോചിക്കുവാനുള്ള ഉപായങ്ങൾ നോക്കുകയല്ലാതെ, വിഷാദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയല്ലാ ചെയ്യേണ്ടതു്. ഇങ്ങനെ വിഷാദം കൈവിട്ടു ചെയ്യു ദുഃഖത്തിൽനിന്നു മുക്തനാകുന്നവനു് ഒരിക്കലും പരിതപിക്കേണ്ടി വരികയില്ല. ക്ലേശങ്ങൾക്കെല്ലാം നാശമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു തത്വജ്ഞാനത്താൽ പരമഗതിയെ കണ്ടു ബ്രഹ്മത്തെപ്രാപിച്ച കൃതപ്രാജ്ഞന്മാർ കരുകൊണ്ടും ദുഃഖിക്കുന്നവരല്ല. ഈ തത്വം ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള ഞാൻ കാലപരിപാകത്തെ നോക്കിയിരിക്കുന്നതല്ലാതെ, കട്ടും വിഷാദിക്കുന്നതേയില്ല.

ബ്രാഹ്മണൻ—"പ്രാജ്ഞനും മേധാവിയുമാണു ഭവാൻ. ഭവാനു വിലുലമായ ബുദ്ധിയാണുള്ളതു്. ഭവാൻ ജ്ഞാനതൃപ്തനായ ധർമ്മജ്ഞനാകയാൽ, ഭവാന്റെ ഇപ്പോഴ

ത്തെ തൊഴിലിനപ്പറ്റിയാണ്ട് ഞാൻ ദുഃഖിക്കുന്നില്ല. ഇനി ഞാൻ യാത്ര പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. ഭവാനു നന്മയുണ്ടാവട്ടേ. ഭവാനെ ധർമ്മം രക്ഷിക്കും. ധാർമ്മികശ്രേഷ്ഠനായ ഭവാൻ ധർമ്മത്തെ തെറ്റുപറ്റാതെ അനുഷ്ഠിക്കുമാറാവട്ടേ!'

ഇതു കേട്ടു കൈകൂപ്പിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന വ്യാധനെ ബ്രാഹ്മണൻ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് അവിടെനിന്നുപോയി. അന്നുമുതൽ ആ വിപ്രൻ പിതൃശുശ്രൂഷാനിരതനായിത്തീർന്നു.

15. സാവിത്രി

പണ്ടു, മദ്രരാജ്യത്തു പരമധാർമ്മികനും, ബ്രഹ്മണ്യനും, മഹാത്മാവും, സത്യസന്ധനും, ജിതേന്ദ്രിയനും, പ്രജാവത്സലനും, ക്ഷമാശീലനും, യാഗപതിയും, ദാനനിരതനുമായി അശ്വപതിയെന്ന ഒരു രാജാവുണ്ടായി. സർവ്വജനങ്ങൾക്കും ഹിതത്തെ കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആ ഉന്നസമ്പന്നനായ പാർത്ഥിവൻ അനപത്യനായിട്ടാണു തീർന്നത്. വയസ്സു കുറേ തോറും, സന്താനമില്ലാത്ത ആ രാജാവിനു സന്താപം വർദ്ധിച്ചു. കടുവിൽ, അപത്യത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു യാഗമായി ആ മഹാധിരാജൻ തിവ്രമായ വ്രതനിയമങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ജിതേന്ദ്രിയനും, മിതാഹാരനുമായി ബ്രഹ്മചര്യത്തെ കൈക്കൊണ്ടു, പകൽവേളയെ എട്ടു മുഹൂർത്തങ്ങളായി വിഭജിച്ച് അതിൽ ആറാം മുഹൂർത്തത്തോടെ സൂര്യകന്യകയായ സാവിത്രിയെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു ഹോമിച്ചുവന്നു. പതി

മെട്ടുകൊല്ലം മുഴുവൻ ഈ വ്രതത്തെ ആ രാജസത്തമൻ അനുഷ്ഠിക്കുകയുണ്ടായി. അതിൽപ്പിന്നെ, ഈ വ്രതത്താൽ ഏറ്റവും സന്തുഷ്ടയായ സാവിത്രി മൂർത്തിമതിയായി അഗ്നിഹോത്രത്തിൽനിന്ന് ഉയർന്ന രാജാവിനു കാണായി വന്നു.

സാവിത്രി — "ഹേ, പാർത്ഥിവ, ഭവാനിൽ കണ്ട മേവിയ മങ്ങളാലും, പരിശുദ്ധമായ ബ്രഹ്മചര്യത്താലും സർവ്വാത്മനാ സമ്പൂർണ്ണമായ ഭക്തിയാലും ഞാൻ ഭവാനിൽ സന്തുഷ്ടയായിരിക്കുന്നു. ഇഷ്ടംപോലെയുള്ള വരം ഭവാൻ വാങ്ങിച്ചുകൊള്ളുക. ധർമ്മത്തിൽ കുറിക്കലും ഭവാനെ ഞാൻ പാഴാക്കരുത്."

അശ്വപതി: — "ധർമ്മപരതകൊണ്ട് അപത്യത്തിനായിട്ടാണ് ഞാൻ ഈ പ്രയത്നം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ദേവിയുടെ അനുഗ്രഹത്താൽ കുലപ്രധാനന്മാരായ പുത്രന്മാർ രാജ്ഞിയുടെ പേർ പുലർത്തുണ്ടാവട്ടേ. ദേവി എന്നിൽ സന്തുഷ്ടയാണെങ്കിൽ ഈ വരമാണ് എനിക്കു വേണ്ടത്. സന്താനമാണല്ലോ, പണ്ഡിതന്മാർ പരമമായ ധർമ്മം."

സാവിത്രി: — "ഭവാന്റെ ഈ അഭിലാഷം ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എന്നിട്ട് ഭവാനു പുത്രനുണ്ടാവേണ്ട കാര്യം ഞാൻ പിതാമഹഭഗവാനെ ഉണർത്തിച്ചു. ആ സ്വയംഭുവിന്റെ പ്രസാദത്താൽ ഭവാനു തേജസ്വിനിയായ ഒരു കന്യക ഉടൻ ഉണ്ടാകും; അങ്ങനെയാണ് വിധിവിഹിതം. ഇനി ഇക്കാര്യത്തിൽ ഏതോട്ടയാതൊന്നുംതന്നെ ഭവാൻ മിണ്ടിപ്പോകരുത്. പിതാമഹന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം ഭവാനോട് പറയേണ്ടതു

തേതോ അതു് ഈ സന്തുഷ്ടയായ ഞാൻ ഇതാ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു."

സാവിത്രി അരുളിച്ചെയ്തതു് അങ്ങനെതന്നെ കൈക്കൊണ്ടു്, ആ വരംപോലെ ഉടൻ സംഭവിക്കുന്നതിനു് അശ്വപതി ആ ദേവിയെ വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രസാദിപ്പിച്ചു. സാവിത്രി മറഞ്ഞുനിൽപ്പിന്നു മദ്രരാജാവു സപുരത്തിലേക്കു ചെല്ലുകയും അവിടെ വാണുകൊണ്ടു യഥാധർമ്മം പ്രജകളെ പാലിക്കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ചിരകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നിയതവ്രതയായ അശ്വപതിയുടെ ജ്യേഷ്ഠമഹിഷി ഗർഭവതിയായി. ധർമ്മചാരിണിയായ ആ മനുപുത്രിയുടെ ഗർഭം, ശുക്ലപക്ഷത്തിലെ ചന്ദ്രനെന്നതുപോലെ വർദ്ധിച്ചുവന്നു. കാലമായപ്പോൾ ആ രാജപുത്രി രാജീവലോചനയായ ഒരു കന്യകയെ പ്രസവിച്ചു. പുത്രിയെസംബന്ധിച്ചുള്ള ക്രിയകളെല്ലാം നൃപസത്തമനായ അശ്വപതി സന്തുഷ്ടനായി അൻഷ്ഠിച്ചു. സാവിത്രിക്കായി ആഹുതിചെയ്തതിന്റെ ഫലമായി, സാവിത്രിയാൽ പ്രീതിപൂർവ്വം ദത്തയായ ആ കന്യകയ്ക്കു് അവളുടെ അച്ഛനും വിപ്രന്മാരും സാവിത്രിയെന്നു പേർകൊടുത്തു. മൂർത്തിമതിയായ ശ്രീയെന്നപോലെ രാജപുത്രിയായ സാവിത്രി വളർന്നുവന്നു യഥാകാലം യൌവനത്തെ പ്രാപിച്ചു സുമധ്യയും സുശ്രോണിയുമായി കാഞ്ചനപ്രതിമപോലെ വിളങ്ങുന്ന സാവിത്രിയെ കണ്ടു ദേവകന്യകയോയെന്നു ജനങ്ങൾ ശങ്കിച്ചു. തേജസ്സാൽ ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന ആ അരവിന്ദാക്ഷിയെ, അവളുടെ തേജസ്സാൽ പ്രതിബദ്ധരാകകൊണ്ടു് ആരും തന്നെ വരിക്കുന്നതിനു ശക്തിയുണ്ടാകയില്ല. ഏതാണ്ടൊരു വാചിനാൾ ആ വരാരോഹയായ രാജപുത്രി മുങ്ങിക്കുളിച്ചു ദേവതകളെ

പൂജിച്ചു് അഗ്നിയെ യഥാവിധി ഹോമിച്ചു വിപ്രന്മാരിൽ നിന്നു് ആശിസ്സുകൾ, ഇഷ്ടദേവതകളിൽനിന്നു പ്രസാദപുഷ്പങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചതിൽപ്പിന്നെ, വിഗ്രഹവതിയായ ലക്ഷ്മിയെന്നപോലെ, പിതൃസന്നിധിയിൽ ചെന്നു് ആ പുഷ്പങ്ങൾ തിരുമുമ്പിൽവെച്ച തൃപ്പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു കൈകൂപ്പിക്കൊണ്ടു് അവിടെ നിന്നു. തന്റെ പുത്രിയെ വനത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടു് ഈ ദേവത്രപിണിയെ വരിക്കുവാൻ ആരും അത്രിച്ചുവരാതിരിക്കുന്നതോർത്തു അശ്വപതിമഹാരാജാവു ദുഃഖനിമഗ്നനായി.

രാജാവു് — മകളേ, നിന്നെ വേളികഴിച്ചു കൊടുക്കേണ്ടുന്ന കാലമായി ഇപ്പോൾ. എന്നാൽ, നിന്നെ വരിക്കുവാനായി ആരും ഇവിടെ വന്നുകാണുന്നില്ല. ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിനക്കു് അനുരൂപനായ ഭർത്താവിനെ നീതന്നെ കണ്ടുപിടിക്കണം. നിനക്കു സമ്മതനാകുന്ന പുരുഷൻ ആരെന്നുള്ള കാര്യം നീ എന്നെ അറിയിച്ചിട്ടുവേണം അനന്തരകൃത്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുവാൻ. ആ പുരുഷന്റെ സ്ഥിതിഗതികളെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ആലോചിച്ചുനോക്കി, എനിക്കു സമ്മതമായാൽ അയാൾക്കു നിന്നെ വേളികഴിച്ചുകൊടുക്കും. ഇതിനിടയ്ക്കു, നീ ഇഷ്ടംപോലെ വരനെ അന്വേഷിച്ചുകൊള്ളുക. എടോ, കുഞ്ഞീ, വിപ്രന്മാരിൽനിന്നു ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള ധർമ്മശാസ്ത്രവിധി നീയും കേട്ടിരിക്കേണ്ടതാണു്. മകളേ വേളികഴിച്ചുകൊടുക്കാതിരുന്നാൽ അച്ഛനും, ഭർത്തൃസംബന്ധിച്ച സത്യധർമ്മങ്ങളെ അവഗണിച്ചാൽ ഭർത്താവും, വിധവയായ മാതാവിനെ രക്ഷിക്കാതിരുന്നാൽ പുത്രനും നിന്ദ്യനാണു്. ദേവതകൾക്കു ഞാൻ നിന്ദ്യ

യാവാതിരിക്കണ്ടതിന്നായി, ഞാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ തന്നെ ഭർത്താവിനെ അന്വേഷിക്കണമിപ്പോൾ.

ഉടനേ അശ്വപതി യാത്രയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന കരുക്കളെല്ലാം ചെയ്യുവൃദ്ധമന്ത്രികളോടുകൂടി മകളേ വരാന്വേഷണത്തിന്നായി പറഞ്ഞയച്ചു. തപസ്വിനിയായ സാവിത്രി ലജ്ജാകുലയായി പിതൃപാദങ്ങളെ വന്ദിച്ചു, പിതൃവാക്യത്തെ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടു കാഞ്ചനരഥത്തിൽ കയറി, വൃദ്ധമന്ത്രികളോടുകൂടി അവ്യാകുലം പുറപ്പെട്ടു് ആദ്യമായി, നാടുകളിലല്ലാ, കാടുകളിലാണ് ആ രാജപുത്രി തനിക്കു് അനുരൂപനായ ഭർത്താവിനെ തിരഞ്ഞുനോക്കിയതു്: രാജർഷിമാർ പാർക്കുന്ന രമണീയതപോവനങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടേയുള്ള മാന്യവൃദ്ധജനത്തെ കാല്ക്കൽവീണുവന്ദിച്ചു. ഈ ക്രമത്തിൽ സർവ്വാശ്രമങ്ങളിലും ആ കന്യക വരനെ അന്വേഷിച്ചു സഞ്ചരിച്ചു. സർവതീർത്ഥങ്ങളേയും ദർശിക്കയും, അവിടങ്ങളിൽവെച്ചു ദ്വിജമുഖ്യന്മാരെ ധനദാനത്താൽ പ്രസാദിപ്പിക്കയും ഈ ദേശസഞ്ചാരകാലത്തു സാവിത്രി ചെയ്തായുണ്ടായി.

കരുണാർദ്രമഹാധിപതി നാരദമുനിയോടുകൂടി കഥകൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു സഭാമദ്ധ്യത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തായിരുന്നു. അപ്പോഴാണു, സർവതീർത്ഥങ്ങളും സർവാശ്രമങ്ങളും സന്ദർശിച്ചുകഴിഞ്ഞു മന്ത്രിമാരോടുകൂടി സാവിത്രി തിരിച്ചുവന്നു പിതൃസന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചതു്. കരുണാർദ്രനിരിക്കുന്ന തന്റെ അച്ഛനേയും നാരദനേയും ആ ശുദ്ധാംഗിശിരസ്സുകൊണ്ടു പാദാഭിവന്ദനം ചെയ്തു.

നാരദൻ—"മഹാരാജാവേ, ഭവാൻ ഈ പുത്രി എവിടെയാണു പോയിരുന്നതു്? ഇപ്പോൾ ഈ രാജകുമാരി എവി

ടെയിന്നാണ വരുന്നത്? ഈ യുവതിയെ ഭർത്താവിനെ
ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ട്?"

രാജാ — "ഭർത്താവിനെ അന്വേഷിക്കുവാൻ താൻ നിയോ
ഗിച്ചതു അനുസരിച്ചാണ് ഇവൾ ഇപ്പോൾ പോയിവ
ന്നിരിക്കുന്നത്. ഇവൾ വരിച്ചിട്ടുള്ള ഭർത്താവു് ആരെ
ന്നു ദേവർഷിയായ ഭവാന്നു് ഇവളിൽനിന്നുതന്നെ കേൾ
ക്കാം."

യാത്രാഫലത്തെക്കുറിച്ചു വിസ്തരിച്ചു പറയുന്നതിന്നു്
അച്ഛൻ അനുജ്ഞാപിക്കയാൽ അതു് ആ ശുഭാംഗി അനു
സരിച്ചു.

സാവിത്രി — "സാലവംശത്തിൽ ധർമ്മാത്മാവും ക്ഷത്രിയോ
ത്തമനുമായി ദ്യുമൽസേനനെന്നു വിഖ്യാതനായ കരു
ണ്യപതിയുണ്ടു്. നാടുവാഴുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം അന്ധ
നായിത്തീർന്നുപോയി. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏക
പുത്രൻ കേവലം ബാലനായിരുന്നു. രാജകുമാരന്റെ
ബാല്യതരത്തെയും രാജാവിന്റെ അന്ധതരത്തെയും ഗ്ര
ഹിച്ചു് ആ പഴുതുനോക്കി പൂർവ്വവൈരികനായ പ്രതാപ
വാനായ രാജ്യത്തെ അപഹരിച്ചു. തന്റെ കാമനക്കുഞ്ഞു
ംഭാര്യയോടുംകൂടി ദ്യുമത്സേനനാകട്ടെ കാടുകേറുന്നതായി
ട്ടാണ വന്നതു്. മഹാരണ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് ആ മ
ഹാവ്രതൻ ഇപ്പോൾ തപസ്സിൽ തപിച്ചുവരുന്നു. രാജ്യ
രത്തിൽ ജനിച്ചു, തപോവനത്തിൽ വളരുന്ന ദ്യുമത്സേ
നപുത്രനായ സത്യവാനെ, എനിക്കു് അനുരൂപനായ
ഭർത്താവാണെന്നുകണ്ടുഞാൻ മനസാവരിച്ചിരിക്കുന്നു."

നാരദൻ — "അഹോ കഷ്ടം, കഷ്ടം! ഏറ്റവും വലിയ കഷ്ട
ംതന്നെയാണു സാവിത്രി ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നു. ഇന്നുള

ളെ മാത്രം നോക്കി, മറ്റൊന്നും അറിയാതെ സത്യവാനെ വരിച്ചതു തീരെ പിഴച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. സത്യനിഷ്ഠനായ പിതാവിന്റെയും സത്യഭാഷിണിയായ മാതാവിന്റെയും നന്ദനനായി ജനിക്കുകകൊണ്ടാണ് ആ പുത്രനെ ബ്രാഹ്മണർ സത്യവാനെന്നു വിളിക്കുന്നതു്. ആ രാജകുമാരൻ അശ്വപ്രിയനാണ്. മണ്ണുകൊണ്ടു് അശ്വരൂപം നിർമ്മിക്കയും, ചിത്രത്തിൽ അശ്വരൂപം വരയ്ക്കയും സാധാരണയായി ചെയ്യുകണ്ടതുകൊണ്ടു സത്യവാനു് ചിത്രാശ്വൻ എന്നുകൂടിയും പേരുണ്ടു്."

രാജാവു് — "ആ സത്യവാൻ ശൂരനും ക്ഷമാശീലനുമായ പിതൃവത്സലനല്ലയോ? ആ രാജകുമാരൻ ബുദ്ധിമാനും തേജസ്വിയുമല്ലയോ?"

നാരദൻ — "ആദിത്യനെപ്പോലെ തേജസ്വിയും, ബൃഹസ്പതിയെപ്പോലെ മതിമാനും, മഹേന്ദ്രനെപ്പോലെ വീരനും ഭൂമിയെപ്പോലെ ക്ഷമാനിധനുമാണ് ആ സത്യവാൻ."

രാജാവു — "പിന്നെ, എന്താണ് ആ രാജകുമാരനുള്ള ദോഷം? ദാതാവും ബ്രാഹ്മണനുമല്ലയോ സത്യവാൻ? ആയുവാവു് ഉദാരശീലനും ശുഭസമ്പന്നനുമല്ലെന്നുണ്ടോ? അഥവാ, സത്യവാൻ പ്രിയദർശനല്ലായിരിക്കുമോ?"

നാരദൻ — "ദാനപ്രഭാവത്തിൽ സത്യവാൻ സംകൃതിപുത്രനായ രന്തിദേവനോടു കിടയില്ലാ. ഉശീനരപുത്രനായ ശിബിയോടൊപ്പം ആ കുമാരൻ ബ്രഹ്മണ്യനും സത്യവാദിയുമാണ്. യയാതിയെപ്പോലെ ഉദാരനും, സോമനെപ്പോലെ പ്രിയദർശനനും, അശ്വിനികളെപ്പോലെ ശുഭസമ്പന്നനുമാണ് ആ ദ്യുമത്സേനപുത്രൻ. ദാന്തൻ, മൃദുശ്രുതൻ, സത്യവാൻ, ശ്രീമാൻ, ധൃതിമാൻ, അനസൂ

യൻ, സുഹൃൽപ്രിയൻ, ജിതേന്ദ്രിയൻ, ആർജ്ജവശീലൻ, ദൃഢവ്രതൻ—എന്നി നിലകളിലെല്ലാം തപോവൃദ്ധന്മാരാലും ശീലവൃദ്ധന്മാരാലും കീർത്തിതനായി സത്യവാൻ ശോഭിക്കുന്നു."

രാജാവു്:—"ആ രാജകുമാരനുള്ള ഗുണങ്ങളും മുഴുവൻ ഭഗവാൻ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞുവല്ലോ. ഇനി സത്യവാനു ദോഷം വല്ലതുമുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെക്കുറിച്ചു കൂടിയൊന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടാൽ കൊള്ളാം."

നാരദൻ:—"കരേ കരു ദോഷം സത്യവാനുള്ള ആ എല്ലാ ഗുണങ്ങളേയും അതിക്രമിച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. ആ ദോഷത്തെ അതിലംഘിക്കുവാൻ പൌരുഷംകൊണ്ടു കഴികയില്ല. ഇന്നേവരേക്കും ആ കരേദോഷം മാത്രമല്ലാതെ, സത്യവാനിൽ മറ്റൊരു കുറവും കണ്ടിട്ടില്ല. ആ ദോഷം ആ രാജകുമാരൻ, ഇന്നുമുതൽ കരുകൊല്ലം തികയുന്ന അന്നു് ആയുസ്സാകെ ദേഹംവെടിയും എന്നതാണു്."

രാജാവു്:—"എന്നാൽ—എടോ, സാവിത്രി, ഇങ്ങുവരൂ. ശോഭനയായ നീ ഇനിയും അന്വേഷിച്ചു ചെന്നു മറ്റൊരാളെ വരിക്കയാണു നല്ലതു്. ഇതൊന്നേ ദോഷമുള്ളുവെങ്കിലും, ഇതു് ഏറ്റവും കൊടുതാകയാൽ, ആ രാജകുമാരനുള്ള സർവ്വഗുണങ്ങളേയും കവിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. കരു കൊല്ലം തികയുമ്പോൾ സത്യവാൻ ആയുസ്സു ക്ഷയിച്ചു ദേഹം വെടിയുമെന്നു ദേവപൂജിതനായ നാരദഭഗവാൻ അരുളിച്ചെയ്തതു നീ കേട്ടില്ലയോ?"

സാവിത്രി:—"കന്യകയ്ക്കു പുരുഷനിൽ രാഗം ജനിക്കുക; കന്യകയെ തരാമെന്നു് ഏറ്റവരെ പറയുക; കന്യകയെ വേളികഴിച്ചുകൊടുക്കുക—ഇതു മൂന്നും ഒരിക്കൽ മാത്രമേ

ചെയ്യാവൂ. ഇക്കാര്യങ്ങൾ ഏതാണ്ടൊരു പുരുഷനെ സംബന്ധിച്ച് ഒരിക്കലും, ഒന്നുകൊണ്ടും തുടർന്നുകൂടാ. എന്നെപ്പോലെയുള്ള കുറുകിയ ജീവിതകാലത്തിൽ ഭർത്തൃവരണം ഒരിക്കൽ മാത്രമേയുള്ളൂ. അതു ഞാൻ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. ഞാൻ വരിച്ച പുരുഷൻ ദീർഘായുസ്സോ, അല്പായുസ്സോ, ഗുണവാനോ, ഗുണഹീനനോ എന്നതിനെപ്പറ്റി ഇനി എനിക്കു ചിന്തിച്ചു നോക്കേണ്ടതില്ല. ഇനി ഞാൻ മറ്റൊരാളെ വരിക്കുമെന്നതു ഭർത്തൃവരണം ഞാൻ ഇവിടെയൊരിക്കൽ ചെയ്തുപോയെന്നതുപോലെ അസംഭാവ്യമാണ്. ഏതു കാര്യവും ആദ്യം മനസ്സുകൊണ്ടു നിശ്ചയിക്കുന്നു. അനന്തരം അതു വാക്കിൽ വെളിപ്പെടുന്നു. പിന്നീട് അതു കർമ്മമായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടു, മനസ്സാണു സർവ്വപ്രമാണമായി നില്ക്കുന്നതു്. മനസ്സുകൊണ്ടു ഞാൻ എന്റെ ഭർത്താവിനെ വരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതു ഞാൻ ഇവിടെ പറയുകയും ചെയ്തു. ഇനി അതുതന്നെയാണ് എന്റെ കർമ്മമായി വരിക. മനസ്സിനെ വഞ്ചിച്ചു, പ്രമാണത്തെ ലംഘിച്ചു ഞാൻ നിശ്ചയമായും പ്രവർത്തിക്കയില്ല."

നാരദൻ. — "ഹേ, നരശ്രേഷ്ഠ, ഭവാന്റെ പുത്രി സുസ്ഥിരമായ ബുദ്ധിയോടുകൂടിയാണു വർത്തിക്കുന്നതു്. ധർമ്മഗതിയിൽനിന്നു സാവിത്രിയേ തടയുവാൻ ആർക്കും ഒരിക്കലും കഴികയില്ല. മറ്റൊരു പുരുഷനുമില്ലാത്ത അത്രയും സൽഗുണങ്ങൾ സത്യവാനുണ്ടു്. ആ ഗുണസമ്പന്നയിൽ ദൃഢചിത്തയായ സാവിത്രിക്കു് അനുരാഗമുണ്ടായിരിക്കയാൽ ഇവളെ ആ രാജകുമാരനുതന്നെ കൊടുക്കുന്നതാണു നല്ലതു്."

രാജാവു":—"ഭവാൻ പറഞ്ഞതു സത്യം തന്നെ. സാവിത്രിയുടെ ഈ വിശ്വയത്തെ ഇനി ഇളക്കുവാൻ വയ്യ. ഭവാന്റെ അഭിമതംപോലെ ഞാൻ ചെയ്തുകൊള്ളാം. എന്റെ ഗുരുവാണല്ലോ ഭവാൻ."

നാരദൻ:—"സാവിത്രിയുടെ വിവാഹം നിർവ്വിഘ്നം നടക്കട്ടേയെന്നും നിങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും മംഗളമുണ്ടാവട്ടെയെന്നും, ഞാൻ ആശംസിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ ഇനി ഞാൻ പോയിവരാം."

നാരദൻ ഉടൻതന്നെ ഉയർന്ന സപ്തർഷിലോകത്തിലേക്കു പോകയും, രാജാവു തന്റെ മകളുടെ വേളിക്കു വേണ്ടിയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്തു. യഥാകാലം, വിവാഹസംബന്ധമായ ഉപകരണങ്ങളെല്ലാം തയ്യാറായി. ഋതിജന്മാരേയും പുരോഹിതന്മാരേയും വിളിച്ചുകൂട്ടി. പുണ്യദിനത്തിൽ, കന്യകയോടുകൂടി മദ്രേശ്വരനായ അശ്വപതി വിശുദ്ധാരണ്യത്തിൽ ദ്യുമൽസേനാശ്രമത്തിലേക്കു പോയി. അവർ കാൽനടയായിട്ടാണ് ആ രാജ്യഭ്രഷ്ടനായ രാജർഷിയെ ദർശിക്കുവാൻ പോന്നതു്. സാലവൃക്ഷത്തിൻ കീഴിൽ കുലാസനത്തിന്മേൽ എഴുന്നരുളുന്ന മഹാഭാഗനായ ആ അന്ധരാജർഷിയെ മദ്രാധിപൻ കണ്ടു യഥാർഹം പൂജിച്ചു് അടുങ്ങിയൊതുങ്ങി നിന്നുകൊണ്ടു താൻ ആരെന്നു പറഞ്ഞു കോൾപ്പിച്ചു. ധർമ്മജ്ഞനായ ദ്യുമൽസേനൻ തന്റെ അതിഥിയെ അർഘ്യം, ആസനം, പാദ്യം എന്നിവകൊടുത്തു പൂജിച്ചതിൽപ്പിന്നെ, ആഗമനകാര്യത്തെക്കുറിച്ചു ചോദ്യം ചെയ്തു. അതിന്നു്, അശ്വപതി, സത്യവാനേ ഉദ്ദേശിച്ചു തന്റെ അഭിലാഷത്തെയും, ചെയ്യേണ്ടുന്ന കാര്യത്തെയും കുറ്റമൊഴിയാതെ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞു.

അശ്വപതി:— "എന്റെ പുത്രിയായ സാവിത്രിയെന്ന ശോഭന കന്യക എന്നോടൊന്നിച്ച് ഇതാ ഇവിടെ വന്നു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. ധർമ്മജ്ഞനായ ഭവാൻ ഇവളെ യഥാധർമ്മം സ്നുഷയായി ഗ്രഹിക്കേണമെന്നു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

ദ്യുമൽസേനൻ:— "രാജ്യത്തിൽനിന്നു ഭ്രംശിച്ച വനവാസത്തെ ആശ്രയിച്ചവരാണു ഞങ്ങൾ. ധർമ്മചിന്തന്മാരായ തപസ്വികളായിട്ടാണു ഞങ്ങൾ വർത്തിക്കുന്നതു്. ഭവാന്റെ പുത്രി വനവാസത്തിനു് അനർഹയാകയാൽ, ഈ ആശ്രമത്തിൽ പാർത്തുകൊണ്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്നതിനു് അവൾക്കു് എങ്ങനെ കഴിയും?"

അശ്വപതി:— "സുഖത്തിനും ദുഃഖത്തിനും ഉൽപത്തിയെന്നപോലെ വിനാശവുമുണ്ട്. ഇന്നുള്ള സുഖം ഇനിയൊരിക്കൽ അസുമിച്ചുചെന്നും വരും. മുമ്പു് അസുമിച്ച സുഖം പിന്നെയൊരിക്കൽ ഉദിച്ചുചെന്നുംവരും. ദുഃഖത്തിന്റെ ഗതിയും അങ്ങനെതന്നോ. ഇങ്ങനെ, ഉല്പത്തിക്ഷയങ്ങളോടുകൂടിയ സുഖദുഃഖങ്ങളുടെ ഗതി എനിക്കും എന്റെ മകൾക്കും നല്ലവണ്ണം അറിയാം. സുസ്ഥിരങ്ങളല്ലാത്ത ഈ സുഖദുഃഖങ്ങളെ ഞങ്ങൾ വകവെച്ചിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു, വനവാസക്ലേശത്തെ എന്നപ്പോലെയുള്ളവരോടു ഭവാൻ ഇങ്ങനെയൊന്നും പറയേണ്ടതില്ല. ദുഃഖമാണെങ്കിൽ അതു് അനാകുലം ഉൾക്കൊള്ളുവാൻ നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടാണു ഞങ്ങൾ ഭവാന്റെ മുമ്പിൽ വന്നിരിക്കുന്നതു്. ഭവാനെ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഈ സുഹൃത്തിനെ ഭവാൻ ഒന്നുകൊണ്ടും നിരാശനാക്കിയയയ്ക്കരുതു്. പ്രേമത്തോടുകൂടി മുമ്പിൽ

വന്നു നില്ക്കുന്ന എന്നെ ഭവാൻ നിരസിച്ചുകൂടാ. കുലം കൊണ്ടും സൌഹൃദം കൊണ്ടും അന്യോന്യപന്മാരായ നാം പരസ്പരബന്ധുത്വത്തിനു യുക്തന്മാരാണ്. അതുകൊണ്ട്, എന്റെ ഈ കന്യകയെ ഭവാന്റെ സ്നുഷയായി സത്യവാന്റെ ഭാര്യയായി കൈക്കൊണ്ടാലും!

ദ്യുമൽസേനൻ—"ഭവാനുമായി ബന്ധുത്വമുണ്ടാവേണ്ടതിനു ഞാൻ ഇതിനെത്രയോ മുമ്പുതന്നെ ആശിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഇന്നു ഞാൻ രാജ്യഭ്രഷ്ടനായിരിക്കയാൽ ആ ആശയെ മറച്ചുവെച്ചു, ഇത്രയും തടഞ്ഞു പറഞ്ഞു പോയതാണ്. എന്റെ കാംക്ഷിതംപോലെതന്നെ, ഇപ്പോൾ ഭവാൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചുവന്നിരിക്കയാൽ, ഇവരുടേയും അഭിലാഷം നിറവേറിക്കൊള്ളട്ടെ."

ഇപ്രകാരം തീർമാനിച്ചു് ആശ്രമവാസികളായ വിപ്രന്മാരേയൊക്കെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി, ആ രാജാക്കന്മാർ വിധിപോലെ വിവാഹകർമ്മം കൊണ്ടാടി. തന്റെ കന്യകയെ യഥാർഹം ധനവിഭവങ്ങളോടുകൂടി വേളികഴിച്ചുകൊടുത്തതിൽപ്പിന്നെ, അശ്വപതിരാജാവു പരമതുഷ്ടിയോടെ സ്വരാജ്യത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോയി. സവ്രണങ്ങളും തികഞ്ഞ ഭാര്യയെ നേടുകയാൽ സത്യവാനും, ആശിച്ചപോലെ മനസ്സിണങ്ങിയ ഭർത്താവിനെ കിട്ടുകയാൽ സാവിത്രിയും ഒരുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. അച്ഛൻ പോയ ഉടനെ ആ രാജപുത്രി സവ്രാഭരണങ്ങളേയും വെടിഞ്ഞു മരവുരിയേയും, കാഷായവസ്ത്രത്തേയും കൈക്കൊണ്ടു. അടക്കം, വണക്കം, പരിചരണം എന്നീ ഗുണങ്ങൾ ചേർന്നു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം അപ്പോഴപ്പോൾ ചെയ്തുകൊടുത്തുകൊണ്ടു സാവിത്രി എല്ലാവരേയും സന്തുഷ്ടി വളർത്തിവാണു.

ശപത്നിയുടെ വസ്ത്രാദികളെക്കൊണ്ടുള്ള ദേഹസല്ക്കാരങ്ങളാലും, ശപത്നനെ സത്യവാക്കു, നിയതവ്രതം എന്നിവകൊണ്ടുള്ള ദേഹസല്ക്കാരങ്ങളാലും, ഭർത്താവിന്റെ ശാന്തയും ഗുണവതിയും, പ്രിയഭാഷിണിയുമായി ശ്രദ്ധാപചാരങ്ങളാലും ആ രാജപുത്രി സന്തോഷിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെ ആ സത്തുക്കൾ ആ ആശ്രമത്തിൽ തപസ്സിലേർപ്പെട്ടു വാഴുകയേ, മാസങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി പിൻതള്ളിപ്പോയി. നാരദൻ സത്യവാനെക്കുറിച്ചു് അന്നു പറഞ്ഞതു് ഉള്ളിൽത്തന്നെ ഉറച്ചുകിടക്കുന്ന സാവിത്രി രാവും പകലും കരുപോലെ വാടിത്തളർന്നുകൊണ്ടാണു കഴിഞ്ഞുവന്നതു്.

2.

ദിനങ്ങളും പക്ഷങ്ങളും മാസങ്ങളും ഒന്നൊന്നായി കഴിഞ്ഞു. സത്യവാന്റെ മരണകാലം സമീപിച്ചു. നാരദവാക്യത്തെ സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാവിത്രി ദിവസങ്ങൾ ഒന്നൊന്നായി ശരിക്കു് എണ്ണിക്കൊണ്ടുവന്നു. നാലാംനാൾ മരണദിനമായിരിയെന്നു് അടുത്തപ്പോൾ, ആ സതി മൂന്നുനാൾകൊണ്ടു പൂർത്തിയാകുന്ന രീവ്രവ്രതത്തെ കൈക്കൊണ്ടു, രാവും പകലും അതിൽത്തന്നെ മനസ്സുചെലുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ വൃത്താന്തം കേട്ടു് ഏറ്റവും ദുഃഖിതനായ രാജർഷി, വ്രതനിഷ്ഠയോടെ ഏകാഗ്രചിത്തയായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സാവിത്രിയെ ചെന്നുകണ്ടു സാന്ത്വനം ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിച്ചു.

ദ്യുമൽസേനൻ.—"എടോ, രാജപുത്രി, നീ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഈ വ്രതം ഏറ്റവും രീവ്രമായ ഒന്നാണു്. മൂന്നു

ന്നാൽ മുഴുവൻ തീരെ പട്ടിണിയായിരിക്കയെന്നതു പരമദുഷ്കരംതന്നെ."

സാവിത്രി—"അച്ഛൻ ഇക്കാര്യത്തിൽ ദുഃഖിക്കരുതു്. എന്റെ ഈ വ്രതം ഞാൻ പരിചോടെ സമാപിച്ചുകൊള്ളാം. ഉത്സാഹംകൊണ്ടാണു ഞാൻ ഇതിൽ ഏർപ്പെട്ടതു്. ഉത്സാഹമാണല്ലോ കാര്യസിദ്ധിക്കെല്ലാം ഹേതു."

ദ്യുമൽസേനൻ—"വ്രതം മുടക്കുകയെന്നു നിന്നോടു പറയുവാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ല. വഴിപോലെ സമാപിക്കുകയെന്നു് ആശംസിക്കുകയാണു് എന്നെപ്പോലെയുള്ളവർക്കു യുക്തം."

മഹാത്മാവായ ദ്യുമൽസേനൻ വേറെയൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. വ്രതം കൈക്കൊണ്ടു ധ്യാനമഗ്നയായി നിലകൊള്ളുന്ന സാവിത്രി വിറകുകൊള്ളിപോലെ മെലിഞ്ഞുപോയി. ഭർത്തൃമരണം നാളെയാണെന്നായി. അന്നത്തെ രാവു്, വ്രതസ്ഥയായി ഒരേ നിലയ്ക്കു നില്ക്കുന്ന ആ സാധ്വി പരമദുഃഖത്തോടെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഒടുവിൽ, ആ ഘോരദിനം പുലർന്നു. അന്നു് എരിഞ്ഞുയർന്ന അഗ്നിയെ ഹോമിക്കുകയും, സൂര്യൻ നാലുമുഴം ഉയരെ പൊങ്ങവേ, പൂർവാഹ്നകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കയും ചെയ്തതിൽപ്പിന്നെ, സാവിത്രി തന്റെ ശ്വശ്രൂനേയും ശ്വശ്രുവിനേയും, വൃദ്ധബ്രാഹ്മണരേയും മുറപോലെ വന്ദിച്ചു അവരുടെ മുമ്പിൽ കൈകൂപ്പി അടങ്ങിയിരുന്നു. അപ്പോൾ തപോവനവാസികളായ ആ തപസ്വികളെല്ലാവരും സാവിത്രിക്കു നെടുമാംഗല്യവും ഹിതശുഭങ്ങളും ഉണ്ടാവട്ടെയെന്നു് ആശിസ്സരുളി. അവരുടെ ആ ആശംസയെ അങ്ങനെതന്നെ ഭവിക്കട്ടെയെന്ന ധ്യാനയോഗപരയായ സാവിത്രി മനസ്സുകൊണ്ടു്

അംഗീകരിച്ചു. ഈ സമയത്തെല്ലാം, നാരദവാക്യത്തെ സ്മരിച്ച ഭർത്താവിന്റെ മരണകാലത്തെ--ആ ഘോരമുഹൂർത്തത്തെ—കാത്തുകൊണ്ട് ആ പതിവ്രത ഏറ്റവും ദുഃഖിതയായിട്ടാണിരുന്നത്. ഈ സ്ഥിതിയിൽ ആ രാജപുത്രി ഏകാന്തത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യവേ അവളുടെ ശ്വശ്രൂവും ശ്വശുരനും അവിടെ ചെന്നു.

ശ്വശുരന്മാർ--"ദീർഘമായ വ്രതത്തെ വിധിപോലെ സമാപിച്ചു കഴിഞ്ഞുവല്ലോ. ഇപ്പോൾ നിനക്ക് ആഹാരകാലമായി. ഇനി വേണ്ടുന്ന ആഹാരകാര്യങ്ങൾ നീ ചെയ്യുവാൻ അമാന്തിക്കരുതു്."

സാവിത്രി--"സൂര്യൻ അസ്തമിക്കട്ടെ. എന്നിട്ട്, ഞാൻ കൃതാർത്ഥയായതിൽപ്പിന്നെ ഊൺ കഴിച്ചുകൊള്ളാം. അങ്ങനെയാണ് എന്റെ മനസ്സുകല്പം. അങ്ങനെ ഞാൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ടുമുണ്ട്."

ഈ സംഭാഷണം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കവേ, സത്യവാൻ പതിവുപോലെ ചുമലിൽ മഴുവേന്തിക്കൊണ്ടു കാട്ടിനുള്ളിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അതുകണ്ടു സാവിത്രി ഭർത്താവിന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു.

സാവിത്രി--"ഭവാൻ തനിയെ പോകുന്നതു ശരിയല്ല. ഭവാനോടുകൂടി ഞാനും വരാം. ഭവാനെ അകന്നു വാഴുന്നതിനു എനിക്ക് വയ്യ."

സത്യവാൻ--"എടോ ഭാമിനി, ഭവതി ഇതിനുമുമ്പു കരിക്കലും കാട്ടിനുള്ളിൽ നടന്നിട്ടില്ല. വനമാർഗ്ഗം ഏറ്റവും ദുർഗ്ഗമമാണ്. ഭവതിയാവട്ടെ, ഇപ്പോൾ പ്രതാപവാസംകൊണ്ടു വളരെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കയാണല്ലൊ. ഈ സ്ഥിതിക്കു ഭവതി എങ്ങനെയാണു കാൽനടയായി എന്നോടൊപ്പം വരുന്നതു?"

സാവിത്രി--"ഉപവാസംകൊണ്ട് എനിക്കു ക്ഷീണമോ തളർച്ചയോ കുറവില്ല. ഭവാനോടൊന്നിച്ചു വരുവാൻ ഉത്സാഹിച്ചുനില്ക്കുന്ന എന്നെ ഭവാൻ തടയരുതു്.

സത്യവാൻ--"എന്റെകൂടെ വരുന്നതിനു ഭവതിക്കു് ഉത്സാഹമുണ്ടെങ്കിൽ, ഞാൻ ഭവതിക്കു പ്രിയം ചെയ്യുക്കാം. എന്നാൽ എനിക്കു് ഇതിൽ ദോഷം പററിയെന്നു വന്നുകൂടാ. പിതൃജനത്തോടു യാത്ര ചോദിച്ചിട്ടു ഭവതി പുറപ്പെട്ടാൽ മതി"

ഉടനെ ആ മഹാവ്രതയായ സാവിത്രി തന്റെ ശ്വശ്രൂവിനേയും ശ്വശ്രൂരനേയും വന്ദിച്ചു യാത്രയ്ക്കായി അനുമതി ചോദിച്ചു.

സാവിത്രി--"ഇതാ എന്റെ ഭർത്താവു കായകിഴങ്ങുകൾ കൊണ്ടുവരുവാനായി കൊടുങ്കാട്ടിലേക്കു പോകുന്നു. ആര്യയായ ശ്വശ്രൂദേവിയുടെയും, എന്റെ ശ്വശ്രൂരനായ ഭവാന്റേയും അനുമതി എനിക്കു കിട്ടുമെന്നു കരുതി ഞാൻ ഒരുകായ്യം ആശിക്കുന്നുണ്ടു്. എനിക്കും എന്റെ ഭർത്താവിനോടുകൂടി കാട്ടിലേക്കു പോകണം. ഇദ്ദേഹത്തെ വേർപെട്ടു വാഴുവാൻ എനിക്കിപ്പോൾ വയ്യ. ഹരുവിന്റെ അഗ്നിഹോത്രത്തിനുവേണ്ടിയാണു ഭവാന്റെ പുത്രൻ ഇപ്പോൾ വനത്തിലേക്കു പോകുന്നതെങ്കിൽ അതു തടുക്കേണ്ടതില്ല. വേറൊരല്ല കായ്ത്തിനുമാണു് ഈ പോക്കെങ്കിൽ അതു ഭവാൻ തടുക്കുന്നതായാൽ ഞാനും എന്റെ ഭർത്താവോടുകൂടി ഇവിടത്തന്നെ ഇരുന്നുകൊള്ളാം. ഇദ്ദേഹം കാട്ടിലേക്കു പോവുകതന്നെ ചെയ്യുമെങ്കിൽ എനിക്കു കൂടെപ്പോകണം. ഞാൻ ഈ ആശ്രമത്തിൽ പാർത്തുതുടങ്ങിട്ടു ഒരു വർഷമായി. ഇതേവരെ

ഞാൻ ആശ്രമത്തിൽനിന്നു വെളിയിലെങ്ങും പോയിട്ടില്ല. തളിർത്തുപൂത്തു നില്ക്കുന്ന ആ കാട്ടു കാണുവാൻ എനിക്കു വലുതായ കൌതുഹലമുണ്ട്."

ദ്യുമൽസേനൻ--'എടോ സാവിത്രി, നിന്നെ നിന്റെ അച്ഛൻ എന്റെ സ്നുഷയായി തന്നതുമുതൽ ഇതുവരെ നീ എന്നോട് ഒന്നുംതന്നെ അർത്ഥിച്ചതായി ഞാൻ കാക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട്, എന്റെ വധുവായ നീ ഇപ്പോൾ ആശിക്കുന്നതേതാ അതു് അങ്ങനെതന്നെ നടക്കുന്നതു് എനിക്കു സമ്മതമാണ്. മകളേ, സത്യവാനു വഴിക്കു പിഴയൊന്നും പറയാതെ നീ നോക്കി നടക്കണം.'

ശത്രുവും ശത്രുരനും ആജ്ഞ നൽകുകയാൽ, യശസ്വിനിയായ സാവിത്രി ഭർത്താവോടൊന്നിച്ചു കളിച്ചുചിരിച്ചുകൊണ്ട്--എന്നാൽ ഹൃദയം വെന്തുനീറിക്കൊണ്ടു--കാട്ടിലേക്കു പോയി. മയൂരഗണത്താൽ ശോഭിതമായി എല്ലാവിധത്തിലും വിചിത്രവും രമണീയവുമായ ആ വനപ്രദേശം ആ ആയതാക്ഷി നോക്കിനടന്നു. നിർമ്മലജലം നിറഞ്ഞു് അഴകുമേന്നൊഴുകുന്ന ആറുകളേയും, പൂത്തുവിളങ്ങുന്ന മേത്തരം മരങ്ങളേയും "നോക്കൂ, നോക്കൂ" എന്നു മധുരസ്വരത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു പറഞ്ഞു കാട്ടിൽക്കൂടി നടകൊള്ളുന്ന സത്യവാനെ അനിന്ദിതയായ സാവിത്രി എല്ലാഭാവങ്ങളിലും ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടു പിന്തുടർന്നു. മുമ്പിവാക്യത്തെ സ്മരിച്ച ഭർത്താവിന്റെ മരണകാലം സമീപിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ആ മന്ദഗാമിനി ഭർത്താവിൽനിന്നു് ഒട്ടുദൂരംപോലും അകലാതെ, ഒപ്പംതന്നെ സഞ്ചരിച്ചു. അപ്പോഴെല്ലാം ആ മരണകാലത്തെ കാത്തോർത്തു സാവിത്രിയുടെ ഹൃദയം പിളർന്നുകൊണ്ടാണിരുന്നതു്.

വീര്യവാനായ സത്യവാൻ ഭാര്യയുടെ സാഹായ്യത്തോടുകൂടി, വേണ്ടുന്നതു ഫലങ്ങൾ പറിച്ചെടുത്തു പാത്രം നിറച്ചതിൽപ്പിന്നേ, വിറകു വെട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. അതു പ്രയത്നത്തിൽ സത്യവാന്റെ ശരീരം ആദ്യം ഒന്നു വിയർത്തു. ആ പ്രയത്നത്താൽത്തന്നെ രാജകുമാരനു കൊടുത്തായ ശിരോവേദനേ തുടങ്ങി. അരിൽ തളർന്നു വലഞ്ഞ സത്യവാൻ തന്റെ പ്രിയഭാര്യയെ അണഞ്ഞു, ആവലാതിപ്പെടുവാൻ തുടങ്ങി.

സത്യവാൻ -'എടോ, മിതഭാഷിണി, വിറകു വെട്ടുവാൻ പ്രയത്നിക്കുകകൊണ്ട് എനിക്കു വലുതായ തലയോവേദനയുണ്ടായിരിക്കുന്നു. എനിക്ക് ഇപ്പോൾ, സഹിക്കുവാൻ വയ്യാത്തവേദന അംഗങ്ങൾക്കെല്ലാമുണ്ട്. എന്റെ മസ്തിഷ്കം വല്ലാതെ പിടയുന്നു. ആത്മാവിനു്, എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരസ്വാസ്ഥ്യം ഉണ്ടായതുപോലെ തോന്നുന്നു. എന്റെ ഹിംസ്രിൽ ശൂലങ്ങൾ കുത്തിയിറക്കുംപോലെ അത്യുഗ്രവേദന എനിക്കു് ഇപ്പോഴുണ്ട്. എടോ, കല്യാണി, എനിക്കു നില്ക്കുവാൻ ശക്തിയില്ല. ഞാൻ ഇങ്ങു കിടക്കട്ടേ.'

ഉടനെ, സാവിത്രി, തന്റെ ഭർത്താവിനെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു കിടത്തി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിരസ്സു തന്റെ മടിയിൽവെച്ചു് ആ വൈരം മണ്ണിൽ സ്ഥിതിചെയ്തു. ആ സ്ഥിതിയിൽത്തന്നെ ആ തപസ്വിനി, വാക്യപ്രകാരം, ഭർത്താവിന്റെ മരണത്തിനുള്ള ആ ഘോരദിനം, കാലം, മുഹൂർത്തം, ക്ഷണം എന്നിതെല്ലാം കണക്കുകൂട്ടി നോക്കി. അപ്പോൾ, അവിടെ, രക്തവസ്ത്രം ധരിച്ച ഒരു പുരുഷൻ സാവിത്രിക്കു കാണായിവന്നു. ആ പുരുഷന്റെ ശരീരം ആ

ദിവ്യതുല്യം തേജസ്സേറിയതാണ്. ശ്യാമവർണ്ണമായി ശോഭിക്കുന്ന ആ രക്തനേത്രൻ കുട്ടമ്മ കെട്ടിവെച്ച, കയ്യിൽ കയറോടുകൂടി, സത്യവാന്റെ അരികെ ചെന്ന് ആ കുമാരനെ ഉറക്കനോക്കിക്കൊണ്ട് ഭയാവഹനായി നില്ക്കുന്നു. അതു കണ്ട ആ ക്ഷണംതന്നെ, ഭർത്താവിന്റെ ശിരസ്സു പതുക്കെ താഴെ ഇറക്കിവെച്ച, തിടുക്കത്തോടെ എഴുന്നേറ്റ്, ആർത്തിയായി ഹൃദയം പിടച്ചുകൊണ്ട് ആ ആഗതനെ കൈകൂപ്പി വണങ്ങി.

സാവിത്രി—"അമാനുഷനായ ഈ രൂപം കാണുമ്പോൾ ഭവാൻ ദേവനാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അല്ലയോ ദേവേശ, ഭവാൻ ആരാണ്? ഭവാൻ എന്തു ചെയ്യുവാനാണ് കരുങ്ങുന്നത്."

യമൻ—'എടോ, സാവിത്രി, നീ തപോയുക്തയും പതിവ്രതയുമാകകൊണ്ടു നിന്നോടു ഞാൻ സംസാരിക്കാം. ഞാൻ യമനാണ്. നിന്റെ ഭർത്താവും രാജകുമാരനുമായ ഈ സത്യവാൻ ഇപ്പോൾ ക്ഷീണായുസ്സായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇവനെ എനിക്കു ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുപോകണം. അതിനാണു ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നത്.'

സാവിത്രി—'പ്രഭോ, മനുഷ്യരെ കൊണ്ടുപോകുന്നതിനു ഭവാന്റെ ദൂതന്മാരാണു വരുന്നതെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ ഭവാൻതന്നെ ഇങ്ങോട്ടു വന്നതു എന്തുകൊണ്ടാണ്?"

യമൻ—"ഈ സത്യവാൻ ധർമ്മയുക്തനും, രൂപസമ്പന്നനും, ഗുണസാഗരനുമാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള മനുഷ്യനെ എന്റെ ആൾക്കാരെ വിട്ടു കെട്ടിയെടുപ്പിച്ചു കൊണ്ടുവരുവിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. അതുകൊണ്ടാണു ഞാൻ തന്നെ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നത്.'

സാവിത്രിയുടെ പ്രിയത്തിനുവേണ്ടി പിതൃരാജഭഗവാൻ തന്റെ ചികിഷ്ടിതത്തെ ശരിയായി അറിയിച്ചതിൽപ്പിന്നെ സത്യവാന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു ഹൃദയാകാശത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള അംഗുഷ്ഠമാത്രനായി സൂക്ഷ്മശരീരവായായ പുരുഷനെ കെട്ടിമുറുക്കി തന്റെ പാട്ടിലാക്കി ബലാൽ വലിച്ചെടുത്തു. ഉടനെ, ജീവൻ അകന്നു, ശ്വാസം നിന്നു, ശോഭ കെട്ടുപോയി. നിശ്ചേഷ്ടമായിത്തീർന്ന സത്യവാന്റെ ശരീരം രിരെ ദൃഷ്ടിനമായി. യമനാവട്ടേ, സത്യവാന്റെ സൂക്ഷ്മശരീരത്തെ ബന്ധിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടു തെക്കോട്ടേക്കായി നടകൊണ്ടു. അപ്പോൾ, പരിവ്രതയും, മഹാഭാഗയും, വ്രതസിദ്ധയുമായ സാവിത്രി ഘോരദുഃഖാർത്തയായി യമനേ പിന്തുടർന്നു ചെന്നു.

യമൻ--എടോ, സാവിത്രി, നീ ഇനി തിരിയെ പോകയാണു വേണ്ടതു്. പാപ്പിടത്തിൽ ചെന്നു് ഇവനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അപരക്രിയകളെല്ലാം നീ ചെയ്യുക. ഭർത്താവിനെ സംബന്ധിച്ചു നിനക്കുള്ള കടം നീ പിടിയിരിക്കുന്നു. ഇനി, ചെല്ലേണ്ടുന്നേടത്തേയ്ക്കു നീ ചെല്ലുക.

സാവിത്രി -ഭവാൻ എന്റെ ഭർത്താവിനെ കൊണ്ടുപോകുന്നതും ഭവാൻ ചെല്ലുന്നതും എങ്ങോട്ടോ അങ്ങോട്ടു് ഞാനും വരും. ഇങ്ങനെയാണു സനാതനമായ ധർമ്മം. എനിക്കുള്ള വ്രതം, തപസ്സു, ഗുരുഭക്തി, ഭർത്തൃപ്രേമം എന്നിവയാലും, ഭവാന്റെ പ്രസാദത്താലും എന്റെ ഗതിക്കു് കുറ്റം തടവുണ്ടാകുന്നില്ല. ഇരുവർ തമ്മിൽ ഏഴു വാക്കുകൾ പരസ്പരം പറയുവാൻ ഇടയുണ്ടായാൽ, അവർ മിത്രങ്ങളായിയെന്നു തത്വദർശികളായ ബുധന്മാർ വിധിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങനെ ഇപ്പോൾ നാം തമ്മിൽ

ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മൈത്രിയെ പുരസ്കരിച്ചു ഞാൻ ചിലതു പറയുന്നതു ഭവാൻ കേട്ടാലും! ആത്മജ്ഞാനമില്ലാത്തവർ കാട്ടിൽ പെന്ന പാത്താലും ഇന്ദ്രിയാധീനന്മാരായി ധർമ്മത്തിൽനിന്നു പിഴച്ചുപോകയേ ചെയ്കയുള്ളൂ. ആത്മജ്ഞാനികൾ കാട്ടിലായാലും നാട്ടിലായാലും ധർമ്മത്തെ ആചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു് അടിമപ്പെട്ടവർ ബ്രഹ്മചര്യത്തിലോ സന്ന്യാസത്തിലോ ചേർന്നാലും രക്ഷയില്ല. ആത്മജ്ഞാനം ധർമ്മത്തിൽനിന്നാണു സംഭവിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു, ധർമ്മമാണു് എല്ലാറ്റിനേക്കാളും പ്രധാനമെന്നു സജ്ജനം പറയുന്നു. സജ്ജനമതംപോലെ ഗൃഹസ്ഥധർമ്മത്തെ ആചരിക്കുന്നതായാൽ നമുക്കെല്ലാവർക്കും ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തെ പ്രാപിക്കാവുന്നതാണു്. ബ്രഹ്മചര്യത്തിലോ സന്ന്യാസത്തിലോ കൈക്കൊണ്ടാൽ മാത്രമേ ജ്ഞാനം പ്രകാശിക്കയുള്ളു എന്നില്ല. ധർമ്മം, ബ്രഹ്മചര്യം, സന്ന്യാസം എന്നീ മൂന്നിൽ ഞാൻ രണ്ടാമത്തേതിനോടോ, മൂന്നാമത്തേതിനോടോ ഇച്ഛിക്കുന്നില്ല. ഒന്നാമത്തേതും സർവ്വപ്രധാനവുമായ ധർമ്മത്തിലാണു ഞാൻ ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നതു്. ധർമ്മത്തിനുവേണ്ടി എന്റെ ഭർത്താവിനെ ഏതവസ്ഥയിലും, ഏതിടത്തിലും എനിക്കു പിന്തുടരുകതന്നെ ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു."

യമൻ:— "ഏടാ, അനിന്ദിത, (ഉദാത്താദി) സ്വരങ്ങളും, (അകാരാദി) അക്ഷരങ്ങളും, (കകാരാദി) വ്യഞ്ജനങ്ങളും വേണ്ടുംപോലെ ഇണക്കിച്ചൊല്ലുന്നു, യുക്തിയുക്തമായിവിധമെയുള്ള സംഭാഷണം കേട്ടു ഞാൻ എറ്റവും സന്തുഷ്ടനായി. ഇനി, നീ തിരിയേ പോകണം. നിനക്കു വേണ്ടുന്ന വരമേതോ അതു ഞാൻ തരാം. ഈ സത്യവാന്റെ ജീ

വിതത്തെയൊഴിക്ക നീ മറെറന്തു ചോദിച്ചാലും അതെല്ലാം തരുവാൻ ഞാൻ കരുക്കമാണ്."

സാവിത്രി: — "എൻെറ ശത്രുരൻ അന്ധനായി, സ്വരാജ്യത്തിൽനിന്നു ഭ്രഷ്ടനായി, വനവാസത്തെ കൈക്കൊണ്ടു് ആശ്രമത്തിൽ പാർത്തുവരുന്നുണ്ടു്. ആ രാജാവിനു വീണ്ടും കണ്ണുണ്ടായി, ബലം വളർന്നു, ഉജ്ജ്വലസൂര്യനേപ്പോലെ ശോഭ ചേരുവാനായി ഭവാൻ പ്രസാദിക്കണം."

യമൻ: — "നീ ഇപ്പോൾ പ്രാർത്ഥിച്ചതു് എങ്ങനെയാ അങ്ങനെതന്നെ സംഭവിക്കുമെന്നു ഗുണവതിയായ നിന്നക്കു ഞാൻ ഇതാ വരം തന്നുകൊള്ളുന്നു. നീ നടന്നു നടന്നു് ഇപ്പോൾതന്നെ വല്ലാതെ തളർന്നുപോയതായി കാണുന്നുണ്ടു്. ഇതിലധികം നീ ക്ഷീണിച്ചുകൂടാ. ഇനി നീ പിന്തിരിഞ്ഞുപോകണം."

സാവിത്രി: — "ഭർത്താവിൻെറ സമീപത്തിൽ എനിക്കു തളർച്ചയുണ്ടാകുന്നതെങ്ങനെ? ഭർത്താവിൻെറ ഗതിയേതോ, അതുതന്നെയാണു് തീർച്ചയായും, എൻെറയും ഗതി സുരേശനായ ഭവാൻ എൻെറ ഭർത്താവിനെ എങ്ങോട്ടു് കൊണ്ടുപോകുന്നുവോ അങ്ങോട്ടതന്നെ ഞാനും വരും. ഞാൻ പറയുന്നതു വീണ്ടും ഭവാൻ കേട്ടാലും. സത്തുക്കളോടുള്ള സംഗമം ആകട്ടെ എപ്പോഴും പ്രിയതരമാണു്. സജ്ജനവുമായുണ്ടാകുന്ന ആദ്യസമാഗമത്തിൽനിന്നുതന്നെ പരമമായ മിത്രത്വം ഉളവാകും. സൽപുരുഷസംസർഗ്ഗം ഒരിക്കലും നിഷ്ഫലമാകയില്ല. അതുകൊണ്ടു്, ആകട്ടെ എപ്പോഴും സത്തുക്കളോടു ചേർന്നുവണം വാഴുവാൻ. അതുതന്നെയാണു ഞാൻ ഇവിടേചെയ്യുന്നതു."

യമൻ:— "എടോ, ഭാമിനി യുക്തിയുക്തമായും, മനസ്സിനു അനുകൂലമായും, ബുദ്ധന്മാക്കുപോലും ബുദ്ധിവൈഭവമായും നീ പറയുന്നതുകേട്ട് എനിക്കു പിന്നെയും പിന്നെയും സന്തോഷമുണ്ടാകുന്നു. സത്യവാന്റെ ജീവിതത്തെയൊഴിച്ച് രണ്ടാമതൊരു വരം കൂടി നീ വരിച്ചുകൊള്ളുക."

സാവിത്രി:— "എന്റെ ശ്വശ്രൂന്റെ രാജ്യം ശത്രുക്കൾ അപഹരിച്ചിരിക്കയാണ്. ആ പാർത്ഥിവനു സ്വന്തം രാജ്യം വീണ്ടും കിട്ടുമാറാവണം. എന്റെ ഭർത്താവായ ആ ധീമാൻ സ്വധർമ്മത്തിൽനിന്നു ഒരിക്കലും പിഴച്ചുപോകരുതു്. ഇതാണ് എനിക്കു വേണ്ടുന്ന രണ്ടാം വരം."

യമൻ:— "എടോ, രാജപുത്രി, നിന്റെ ശ്വശ്രൂൻ ഉടനേതന്നെ സ്വരാജ്യത്തെ നേടും. ആ രാജാവു് സ്വധർമ്മത്തിൽനിന്നു കുറകൊണ്ടും തെറുകയില്ല. ഇനി നീ ഞാൻ തന്നിട്ടുള്ള വരങ്ങളാൽ കൃതാർത്ഥയായി തിരിച്ചുപോയിക്കൊള്ളുക. ഇനിയും നടന്നു നീ ക്ഷീണിച്ചുവലയരുതു്"

സാവിത്രി:— "പ്രജകളെ നിയമപ്രകാരം നിഗ്രഹിച്ചു, യഥാക്രമം നിയന്ത്രിച്ചു്, കൃത്യാകൃത്യങ്ങളോടു സംയോജിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണു ഭവാൻ യമനെന്ന പേരിൽ ദേവപ്രശ്രുതനായിത്തിന്നിരിക്കുന്നതു്. നയത്തിൽ ദൃഢനിഷ്ഠകൂടിയ ഭവാൻ ഇനിയും ഞാൻ പറയുന്നതു കേട്ടാലും! മനസ്സുകൊണ്ടോ, വാക്കുകൊണ്ടോ കർമ്മംകൊണ്ടോ ഏതൊരു ജീവികളേയും ഉപദ്രവിക്കാതിരിക്കുകയും അനുഗ്രഹത്താലും ദാനത്താലും ജീവികളെ ഉദ്ധരിക്കുകയുമാണു സനാതനമായ ജനധർമ്മം. ശരണം പ്രാപിക്കുന്ന ശത്രുക്കളെക്കൂടിയും കൈവിടാതെ കൈക്കൊള്ളുന്നവരാണു സത്തുക്കൾ. ഈ മനുഷ്യ

രാവട്ടെ, ശക്തിയോ കുശലതയോ ഒട്ടുമില്ലാത്തവരാണ്. ഇങ്ങനെയാണ് ഈ ലോകത്തിൻറെ പോക്ക്."

യമൻ:—"എടോ, ശുഭേ, ഓഹിച്ചുവലഞ്ഞവനു വെള്ളം കിട്ടുമ്പോഴെന്നപോലേ അത്രയും സുഖം, നിൻറെ ഈ സംഭാഷണം കേൾക്കുമ്പോൾ എനിക്കുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. സത്യവാൻറെ ജീവിതത്തെയൊഴിച്ചു പേറെ വല്ല വരം നീ ഇഷ്ടംപോലെ വരിച്ചുകൊള്ളുക."

സാവിത്രി: — "പുത്രഹീനനാണ് എൻറെ പിതാവ്. ആ രാജാവിനു നൂറു പുത്രന്മാരായി നൂറുപേർ ജനിക്കണം. ആ പുത്രന്മാരെല്ലാവരും കുലവർദ്ധനന്മാരായി വരികയും വേണം. ഇതാണ് എനിക്കു വേണ്ടുന്ന മൂന്നാം വരം."

യമൻ:—"തേജസ്വികളും കുലവർദ്ധനന്മാരുമായി ഒരുനൂറു പുത്രന്മാർ നിൻറെ അച്ഛനു ഉണ്ടായിവരും. ഈ വരം സിദ്ധിയാടേ നീ ഇനി തിരിച്ചുപോയേക്കുക. രാജപുത്രിയായ നീ ഇപ്പോൾത്തന്നെ വളരേ ദൂരം നടന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു."

സാവിത്രി:—"ഭർത്തൃസന്നിധിയിൽ എനിക്ക് ഒട്ടുംതന്നേ ദൂരം തോന്നുന്നില്ല. എൻറെ മനസ്സാവട്ടേ, വളരേ ദൂരം കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമുണ്ട്. നടന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ഞാൻ പിന്നെയും എൻറെ സംഭാഷണം തുടരട്ടേ. പ്രതാപവാനായ ഭവാൻ വിവസ്വാ (ആവരണഹിതൻ)നായ സൂര്യൻറെ പുത്രനാകയാലാണല്ലോ വൈവസ്വതൻ എന്നു ഭവാനേ ബുധന്മാർ വിളിക്കുന്നതു്. ഭവാൻറെ ആജ്ഞയാൽ, ഇഷ്ടമെന്നോ അനിഷ്ടമെന്നോ താരതമ്യവിചാരംകൂടാതേ ജനങ്ങൾ സമഭാവത്തിൽ ധർമ്മത്തെ ആചരിക്കുന്നവരായിത്തീരുകകൊണ്ടു ഭവാൻ ധർമ്മരാ

ജാവായും ശോഭിക്കുന്നു. ഇങ്ങനേ ഏതു നിലയിലും ഭവാൻ സജ്ജനശ്രേഷ്ഠനാണ്. സൽപുരുഷനിലെന്നപോലെ അന്യം പ്രിയം സ്വന്തം ആത്മാവിൽപ്പോലും ആക്കും ഉണ്ടാവാറില്ല. അതുകൊണ്ടു, സത്തുക്കളേ സവിശേഷം സ്നേഹിക്കുവാൻ സർവ്വരും കൊതിക്കുന്നു. സൌഹൃദംകൊണ്ടാണ് സർവ്വജീവികൾക്കും വിശ്വാസമുണ്ടാകുന്നതു്. അതിനാലാണു, സൌഹൃദം തികഞ്ഞ സജ്ജനത്തേ സർവ്വജനവും സവിശേഷം വിശ്വസിക്കുന്നതു്. എങ്ങും മറവില്ലാത്ത സൂര്യഭഗവാന്റെ പ്രിയപുത്രനായി, സർവ്വഭൂതങ്ങളേയും ധർമ്മത്തിൽ നിലനിർത്തുന്ന ധർമ്മരാജാവായി വിഖ്യാതനായ ഭവാനേ ഞാൻ സ്നേഹത്തോടും വിശ്വാസത്തോടുംകൂടെ പിന്തുടരുമ്പോൾ എനിക്കു എങ്ങനേ ക്ഷീണമുണ്ടാകും?"

യമൻ:— "എടോ, ശുഭാംഗനേ, ഇത്രയും ഹൃദയംഗമമായ സംഭാഷണം വിന്നിൽനിന്നെന്നപോലെ ഞാൻ മറ്റൊരാളിൽനിന്നും കേട്ടിട്ടില്ല. എനിക്കു നിന്നിൽ വളരേ വളരേ സന്തോഷമുണ്ടാകുന്നു. സത്യവാന്റെ ജീവനേയൊഴിച്ചു നാലാമതൊരു വരം കൂടിയും വരിച്ചുകൊണ്ടു പോയേക്കുക."

സാവിത്രി:— "കുലവർദ്ധനന്മാരും ബലവീര്യശാലികളും സത്യവാന്റെ ഔരസന്മാരുമായി എനിക്കു കുറേ പുത്രന്മാർ ഉണ്ടാവണം. ഇതാണു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന നാലാം വരം."

യമൻ:— "പ്രീതികരന്മാരും ബലവീര്യശാലികളുമായി കുറേ പുത്രന്മാർ നിനക്കു ഉണ്ടായിവരും. ഇപ്പോൾ വളരേ ദൂരം നടന്നുവന്നിരിക്കുന്ന അബലയായ നീ ഇനിയും നടന്നു തളരാതെ ഇവിടെ പിന്തിരിച്ചേക്കുക."

സാവിത്രി__"സനാതനമായ ധർമ്മവൃത്തിയിൽ എന്നും ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നവരാണു സജ്ജനങ്ങൾ. അവർക്ക് അതിൽ വ്യഥയോ ക്ഷീണമോ ഒരിക്കലും ഉണ്ടാവാറില്ല. സജ്ജനങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ടാകുന്ന സമാഗമം എപ്പോഴും ഫലവത്തായിട്ടേ പരിണമിക്കയുള്ളൂ. സൽപുരുഷന്മാരെ സജ്ജനത്തിനു് ഒന്നുകൊണ്ടും പേടിക്കേണ്ടതില്ല. സജ്ജനങ്ങൾ സത്യംകൊണ്ടു സൂര്യനെക്കൊണ്ടും ചൊല്പടിക്കു നടത്തിയേക്കും. അവർ തപശ്ശക്തിയാൽ ഭൂമിയെത്തന്നെ താങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂതകാലത്തിനും ഭാവിഷ്യൽ കാലത്തിനും സജ്ജനമാണു് ആശ്രയം. സജ്ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ സജ്ജനത്തിനു ഖേദിക്കേണ്ടിവരികയില്ല. അന്യനുവേണ്ടിയാണെന്നു ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കയെന്നതു് ആര്യന്മാരുടെയും ശാശ്വതവുമായ നടപ്പാകയാൽ, അതു അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള സജ്ജനങ്ങൾ പരോപകാരം ചെയ്യുമ്പോൾ അതു് അന്യനിൽ എങ്ങനെ എല്ലുന്നുവെന്നോ അതിൽനിന്നു് എന്തു പ്രതിഫലം കിട്ടുന്നുവെന്നോ ചിന്തിക്കാറില്ല. സൽപുരുഷന്മാരിൽ പ്രസാദം കെട്ടുകയാവട്ടെ, അർത്ഥം നശിക്കയാവട്ടേ, മാനം ക്ഷയിക്കയാവട്ടേ ചെയ്യുകയില്ല. അവർ അന്യരിൽ പ്രസാദിക്കയും; ആ പ്രസാദത്താൽ മറ്റുള്ളവർ കൃതാർത്ഥന്മാരും മാനികളുമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. പ്രസാദം; മാനം; അർത്ഥം ഇവ മൂന്നും സജ്ജനത്തിൽ എന്നും സന്നിഹിതമായുള്ളതുകൊണ്ടു് അവർതന്നെയാണു രക്ഷിതാക്കന്മാർ."

യമൻ__"എടോ, പതിവ്രതേ, പടുഭാഷിണി കലഹിക്കുന്നു, അർത്ഥമഹത്വം തികഞ്ഞും മനസ്സിനു് അനുകൂലമായി നീ ധർമ്മത്തെക്കുറിച്ചു പറയുന്നോടത്തോളം എനിക്കു നിന്നിൽ

ഉത്തമസ്നേഹം വഹിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. അന്യർക്കാക്കും കിട്ടാവതല്ലാത്ത വരംപോലും തിനക്കു തരുവാൻ ഞാൻ കരുക്കമാണ്."

സാവിത്രി - "ഭവാൻ തന്ന വരംപാലെ ഞാൻ പുത്രഫലത്തെ പ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ അടുത്തുതന്നെ എനിക്കു ദാമ്പത്യയോഗം ഉണ്ടാവണം. അന്യഭർത്താവിനെ വരിക്കയെന്നതു് എന്റെ ജീവിതത്തിൽ കരിക്കലും സംഭവിക്കയില്ല. സത്യവാന്റെ കൗരസന്മാരായി എനിക്കു പുത്രന്മാരുണ്ടാകുമെന്നാണല്ലോ ഭവാൻ വരംതന്നിരിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു ഈ സത്യവാൻ ജീവിക്കേണമെന്നാണു ഞാൻ വരിക്കുന്ന നാലാംവരം. മാനപ്രദനായ ഭവാൻ മാനത്തിനും സദാചാരത്തിനും വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ എന്നെ നിശ്ചയമായും നിയോഗിക്കയില്ല. പതിവ്രതയായ എനിക്കു പുത്രന്മാർ ഉണ്ടാവേണമെങ്കിൽ, അതു സത്യവാനുമായുള്ള ദാമ്പത്യയോഗത്തിൽനിന്നുതന്നെ വേണം. അതിനു സത്യവാൻ ജീവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഭർത്താവു വേർപെട്ടുപോയാൽ ഞാൻ വെറും മൃതയെപ്പോലെയാകും. ഭർത്താവിനെക്കൂടാതെ എനിക്കു യാതൊരു സുഖവും വേണ്ട. ഭർത്താവില്ലെങ്കിൽ സ്വർഗ്ഗംകൊണ്ടുപോലും എനിക്കു കാര്യമൊന്നുമില്ല. ഭർത്താവു പിരിഞ്ഞുപോയാൽ എനിക്കു എന്തിനാണു ശ്രീ: ഞാൻ ഭർതൃഹീനയായാൽ എനിക്കു ജീവിക്കുവാൻതന്നെ വയ്യ. എനിക്കു് ഒരുപാടു പുത്രന്മാരുണ്ടാകുമെന്നു വരംതന്നിട്ടും ഭവാൻ എന്റെ ഭർത്താവിനെ ഹരിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നതെന്താണ്! സത്യവാൻ ജീവിക്കുന്നതിനു് എനിക്കു ഭവാൻ വരം തന്നാലും! അങ്ങനെ ഭവാന്റെ വാക്കു സത്യമായി വരട്ടേ."

അങ്ങനെയാവട്ടെയെന്നു സമ്മതിച്ചു ധർമ്മരാജനും, വൈവസ്വതനുമായ യമൻ സാവിത്രിയിൽ സന്തുഷ്ടനായി സത്യവാനെ കെട്ടഴിച്ചു വിട്ടു.

യമൻ—"എടോ ഭദ്രേ, നിന്റെ ഭർത്താവിനെ ഞാൻ ഇതാ മോചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. കുലനന്ദിനിയായ നീ വീണ്ടും അഗോരനായിത്തീർന്ന ഇവനെ ഇനി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊൾക. ഇവൻ സർവ്വാർത്ഥസിദ്ധിയോടെ നാനൂറുവർഷം ദീർഘായുഷ്മാനായി നിന്നോടൊന്നിച്ചു വാഴും. യഥാധർമ്മം യജ്ഞങ്ങളും ചെയ്തു ഇവൻ ലോകവിഖ്യാതനായിവരും. നിന്നിൽ ഈ സത്യവാൻ നൂറു പുത്രന്മാരെ ജനിപ്പിക്കയും ചെയ്യും. അവരെല്ലാവരും പുത്രപൌത്രന്മാരോടുകൂടി, ക്ഷാത്രവൃത്തി പിഴക്കാതെ പ്രശസ്തരാജാക്കന്മാരായി, സാവിത്രിന്മാർ എന്നു നിന്റെ പേരിൽ ഈ ലോകത്തിൽ എന്നെന്നും പുകൾപെരുത്തും. ഇതിനു പുറമേ, എന്റെ വരംപോലെ, നിന്റെ അച്ഛനു നിന്റെ അമ്മയായ മാളവിയിൽ മാളവന്മാർ എന്ന പേരിൽ നൂറു പുത്രന്മാരുണ്ടാകും. നിന്റെ ഭ്രാതാക്കന്മാരായ ആ ക്ഷത്രിയന്മാർ ദേവതുല്യരായി പുത്രപൌത്രന്മാരോടുകൂടി എന്നെന്നും വിളികൊള്ളും.

ഈ വരദാനത്തോടുകൂടി സാവിത്രിയെ തിരിച്ചയച്ച പ്രതാപവാനായ ധർമ്മരാജാവു സ്വന്തം ഭവനത്തിലേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു.

4

യമൻ പോയതിൽപ്പിന്നേ, സത്യവാനെ വീണ്ടുകിട്ടിയ സാവിത്രി, തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ ശവശരീരം കിടക്കുന്നേടത്തേക്കു് ഉടൻ ചെന്നു ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്ന ഭർത്താവി

നെ കണ്ടു, അവൾ അരികെ ചെന്നു തല താങ്ങിയെടുത്തു മടിയിൽ വെച്ചു് ആ മണ്ണിൽത്തന്നേ ഇരുന്നു. ഉടൻതന്നേ, സത്യവാന്നു പുനർജ്ജീവിതമുണ്ടായി. സംജ്ഞ വീണ്ടുകിട്ടിയ ആ രാജകുമാരൻ, വിദേശയാത്ര കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചുവന്നവനെപ്പോലെ, സാവിത്രിയെ പ്രേമത്തോടെ പേർത്തും പേർത്തും നോക്കിക്കൊണ്ടു് സംഭാഷണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു.

സത്യവാൻ:— "കഷ്ടം, ഞാൻ വളരെയധികം നേരം ഉറങ്ങിപ്പോയി!

ഭവതി എന്നെ ഉണർത്താതിരുന്നതു് എന്തുകൊണ്ടാണു്? എന്നെ വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ കറുത്തിരുണ്ട പുരുഷൻ എവിടെ?"

സാവിത്രി:— "പുരുഷശ്രേഷ്ഠനായ ഭവാൻ എന്റെ മടിയിൽ കിടന്നു് ഏറെ നേരം ഉറങ്ങിയതു ശരിയാണു്. പ്രജകളേ സംയമനം ചെയ്യുന്ന യമദേവനേയാണു ഭവാൻ കണ്ടതു്. ആ ഭഗവാൻ കുറച്ചു മുമ്പു് ഇവിടെനിന്നു പോയി. മഹാഭാഗനായ ഭവാൻ തളർച്ചതീർന്നു് ഉണർന്നുവല്ലോ. ഇതാ, കുറിഞ്ഞി, ഇടതിങ്ങിപ്പരന്നിരിക്കുന്നു. കഴിവുണ്ടെങ്കിൽ ഭവാൻ എഴുന്നേറ്റാലും!"

സുഖനിദ്ര കഴിഞ്ഞിട്ടെന്നപോലെ ഉണർച്ചയുണ്ടായ സത്യവാൻ നാലുപാടുമുള്ള വനപ്രദേശത്തെ ഒന്നു നോക്കിയതിൽപ്പിന്നെ, ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

"എടോ, സുമദ്ധ്യമേ, കായകിഴങ്ങുകൾ പറിച്ചുകൊണ്ടു പോകുവായിരുന്നു ഞാൻ ഭവതിയോടൊന്നിച്ചു് ഇങ്ങു വന്നതു്. ഞാൻ വിറകു വെട്ടിക്കീറുമ്പോൾ എനിക്കു തലനോവുണ്ടായതും, ആ ശിരോവേദനയാൽ ഏറെവൈകാതെ സന്തപ്തനായിത്തീർന്നതും പോലും എനിക്കു മറയ്ക്കായതും, അപ്പോൾ

നിന്റെ മടിയിൽ ഞാൻ തലവെച്ചു കിടന്നതും ഉടനെ ഉറങ്ങിപ്പോയതുമെല്ലാം ഞാൻ കാക്കുന്നുണ്ട്. ഭവതിയുടെ ആശ്ലേഷത്തെ ഏറ്റംകൊണ്ടു കിടക്കവേ എന്റെ മനസ്സിനെ പെട്ടെന്നു നിദ്ര അപഹരിച്ചുപോയി. ഉടനെ, അതിഘോരമായ അന്ധകാരത്തിൽ ഞാൻ കുടുങ്ങി അവിടെ, മഹത്തായ ഓജസ്സുചേർന്ന ഏതോ ഒരു പുരുഷൻ എനിക്കു കാണായിവന്നു. ആ പുരുഷൻ ആരെന്നു ഭവതിക്കു് അറിയാമെങ്കിൽ എന്നോടു പറയു. ഞാൻ കണ്ട അതു സ്വപ്നമോ, സത്യം തന്നെയോയെന്നു് എനിക്കറിയണം."

സാവിത്രി:—"ഇരുട്ടിന്റെ മൂപ്പു് ഇതാ വല്ലാതെ വർദ്ധിക്കുന്നു. ഇവിടെ നടന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം നാളെ ഞാൻ ഭവാനോടു പറയാം. ഭവാനു മംഗളമുണ്ടാവട്ടേ. സുവ്രതനായ ഭവാൻ മാതാപിതാക്കളേ കാണുവാൻ ചെല്ലുന്നതിനു് ഉടൻ എഴുന്നെല്ലുയാണു് ഇപ്പോൾ വേണ്ടതു്. സൂര്യൻ അസ്തമിക്കയും ഇരുട്ടു് ഇടതിങ്ങിപ്പൊങ്ങുകയും ചെയ്തു കഴിഞ്ഞു. ക്രൂരവാക്കുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു് സന്തോഷിച്ചാർത്തുകൊണ്ടു് ഇതാ നിശാചരന്മാർ സഞ്ചരിച്ചു തുടങ്ങി. അങ്ങങ്ങു കേൾക്കുന്ന ഇലയനക്കംകൊണ്ടു്, ഘോരമൃഗങ്ങൾ പുറത്തിറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞുവെന്നു ഊഹിക്കാം. കൊടിയ കുറുക്കന്മാർ ഇതാ തൊട്ടടുത്തിഞ്ഞാറൻദിക്കിൽനിന്നു ഭാരുണമായി ശബ്ദിക്കുന്നതു കേട്ടു്, എന്റെ മനസ്സു വല്ലാതെ പിടയുന്നു."

സത്യവാൻ:—"തടിച്ച കൂരിരുട്ടു നിറഞ്ഞ ഈ വനം ഇപ്പോൾ പ്രതിഭയമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. വഴിയറിയാത്ത ഭവതി ഈ കാട്ടിൽ, ഈ ഇരുട്ടിൽ എങ്ങനെയാണു നടക്കുക?"

സാവിത്രി:--"കാട്ടുതീ പിടിപെട്ട് എരിഞ്ഞമർന്ന് ഇവിടെ ചില ഉണക്ക മരങ്ങൾ കനച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. ഇടയ്ക്കിടെ, കാറ്റോറവ് അവ അങ്ങിങ്ങ് എരിഞ്ഞുയരുന്നതായി കാണുന്നു. ഞാൻ അവിടെ ചെന്നു തീ കൊണ്ടുവന്ന് ഇവിടെ ചുറ്റും ജ്വലിപ്പിക്കാം. തീയെരിക്കുന്നതിനു് ഇവിടെ ഈ വിറകുമുണ്ടല്ലോ. ഭവാനു കൂടുതൽ സന്താപം വേണ്ട. ഇപ്പോൾ ക്ഷീണിച്ചു വലഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭവാനു വഴി നടക്കുവാൻ കഴിവില്ലെങ്കിൽ, കാട്ടിൽ ഇരുട്ടടഞ്ഞു കിടക്കുന്ന വഴി ഭവാനു കണ്ടറിയുവാൻ വയ്യെങ്കിൽ, ഭവാൻ സമ്മതിക്കുന്നതായാൽ, നാം നാളേ കാലത്തു് ഇവിടെ നിന്നു പോയാൽ മതിയെന്നു വെക്കാം. ഭവാനു സന്തോഷമാണെങ്കിൽ, ഈ രാത്രി നമുക്കു് ഇവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടാം."

സത്യവാൻ--:"എന്റെ ശിരോവേദന തീരെ വിട്ടുപോയി. ഇപ്പോൾ എന്റെ അംഗങ്ങൾക്കെല്ലാം സ്വസ്ഥതയുണ്ടായപോലെ തോന്നുന്നുണ്ട്. എനിക്കു് എന്റെ മാതാപിതാക്കളേയാണു് ഇനി ഉടനെ കാണേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്. അതു ഭവതിയുടെ പ്രസാദംകൊണ്ടുതന്നേ വേണം സാധിക്കുവാൻ. ഞാൻ നേരം വൈകീട്ട് ആശ്രമത്തിൽ തിരിച്ചു ചെല്ലുകയെന്നതു ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. സന്ധ്യക്കുമുമ്പേ ഞാൻ ചെന്നു ചേരാതിരുന്നാൽ എന്റെ അമ്മ വിഷാദിക്കും. പകൽവേളയിൽത്തന്നെ ഞാൻ അകലേയെങ്ങാനും ചെല്ലുന്നതു് എന്റെ ആ ഗുരുജനത്തിനു സന്താപമുണ്ടാക്കാറുണ്ട്. ഇത്ര നേരമായിട്ടും തിരിച്ചെത്താതിരിക്കുന്നഎന്നെ ആശ്രമവാസികളോടുകൂടി അച്ഛൻ ഇപ്പോൾ തിരഞ്ഞു നടക്കുകയായിരിക്കും. എനിക്കു നേരം വൈകി അവിടെ ചെല്ലേണ്ടിവ

ന്നപ്പോഴൊക്കെയും എന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർ, തീവ്ര ദുഃഖാർത്തരായി എന്നെ പലമട്ടു ശാസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്നാ വട്ടേഞാൻ ഇത്രയേറെ വൈകുകയാൽ അവരുടെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കുമെന്നു ചിന്തിച്ചു് എന്റെ മനസ്സു പൊരിയുന്നു. എന്നെ കാണായ്കയാൽ ഏറ്റവും ഘോരമായ ദുഃഖത്താൽ അവർ ഇപ്പോൾ തപിക്കുകയായിരിക്കും. എന്നിൽ എല്ലാനിലയിലും അത്യന്തം പ്രീതിചേന്ന ആ വൃദ്ധന്മാർ തീവ്രദുഃഖത്താൽ പീഡിതരായി കണ്ണീർ വാർത്തു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു രാത്രികാലത്തു് എന്നോടായി ഇടയ്ക്കിടെ പറയാറുള്ള ആ വാക്കുകൾ എനിക്കു് ഒരിക്കലും മറക്കുവാൻ വയ്യ. —

'മകനേ; നിന്നെക്കൂടാതെ ഒരു മുഹൂർത്തംപോലും ജീവിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു വയ്യ. നീ ഞങ്ങളെ താങ്ങുന്നതുവരെ മാത്രമേ ഞങ്ങൾക്കു ജീവിതമുള്ളൂ. വൃദ്ധരും അന്ധരുമായ ഞങ്ങൾക്കു നീയാണു കണ്ണു്. നിന്നിലാണു ഞങ്ങളുടെ വംശം പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പിണ്ഡവും, കീർത്തിയും, സന്താനവും ഞങ്ങൾക്കു നിന്നിൽനിന്നുവേണം ഉണ്ടാകുവാൻ.

ഇതാണ് അവർ പതിവായി പറയാറുള്ളവാക്കുകൾ. അതേ: വൃദ്ധയായ അമ്മയ്ക്കും വൃദ്ധനായ അച്ഛനും ഞാൻ തന്നെയാണു കണ്ണു്. അങ്ങനെയുള്ള എന്നെ ഇന്നുരാത്രി മുഴുവൻ കാണാതിരുന്നാൽ, അയ്യോ അവർ എത്തരമവസ്ഥയിലാണു വീഴുക! ഇതിനു് എന്നെ ബാധിച്ച ആ നിദ്രയേയാണു ഞാൻ കഠിനമായി പഴിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്. നിദ്രയാലാണല്ലോ കാരം പറഞ്ഞറിയാത്തവരായ എന്റെ മാതാപിതാക്കളെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ സംശയസ്ഥിതിചിലാക്കിയതു്. ഞാനും ഇതാ സംശയത്തിൽ കുടുങ്ങി; കഠിനമായ കഷ്ടപ്പാടിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്റെ മാതാപ

താക്കളെക്കൂടാതെ എനിക്കു ജീവിക്കുവാൻവയ്യ. എന്റെ അന്ധജനകൻ ബുദ്ധി കലങ്ങിക്കൊണ്ടു ഈ സമയത്തു് എന്നെക്കുറിച്ചു ആശ്രമവാസികളിൽ കാരോരുത്തരോടും ചോദിച്ചു നടക്കുകയായിരിക്കും. എന്റെ അച്ഛനേയും, ഭർത്താവിനെയും സദാഅനുഗമിക്കുന്നഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ടയായ അമ്മയേയും കാത്തിട്ടാണ്, എന്നെവിചാരിച്ചിട്ടല്ലാ, ഞാൻ ദുഃഖിക്കുന്നതു്. ഞാൻ ചെയ്യുപിഴകൊണ്ടു് അവർക്കിപ്പോൾ സന്താപിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. ഞാൻ പരിപാലിക്കേണ്ടുന്നവരാണവർ. അവരുടെ ജീവിതത്തിനുവേണ്ടിയാണു ഞാൻ ജീവിക്കുന്നതു്. അവർക്കു പ്രിയംചെയ്യുകയാണു് എന്റെ കർത്തവ്യമെന്ന ഈ വിചാരം മാത്രമേ എനിക്കു ഇപ്പോഴുള്ളൂ.'

ഗുരുഭക്തനായ ആ ധർമ്മാത്മാവു് ഇങ്ങിനെയൊരോന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു ദുഃഖാർത്തനായി കൈയെത്തി ഉറക്കെ കരയുവാൻ തുടങ്ങി. ശോകകശിതനായ ഭർത്താവിനെ കണ്ടു ധർമ്മചാരിണിയായ സാവിത്രി കണ്ണീർ തുടച്ചു് ഈശ്വരസ്മരണചെയ്തു.

"ഭർത്തമായോ, ഗുരുമായോ, തപസുപ്തമായോ എന്നിൽ വല്ല സുകൃതവുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ ഫലമായി എന്റെ ശ്വശ്രുവിനും ശ്വശുരനും ഭർത്താവിനും ഈ രാത്രി മംഗളം ഭവിക്കട്ടെ. നേരംപോക്കിനുകൂടിയും ഞാൻ അസത്യം പറഞ്ഞതായി കേൾക്കുന്നില്ല. എന്റെ ആ സത്യത്തിന്റെ ഫലമായി എന്റെ ശ്വശുരക്കു് ഇപ്പോൾ കേടുഭവിക്കാതിരിക്കട്ടെ"

സത്യവാൻ—"എടോ സാവിത്രി! എനിക്കു് എന്റെ അച്ഛനമ്മമാരെ ഉടൻ കാണണം. കട്ടും പൈകാതെ ഭവതി എന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകണം. എന്റെ അച്ഛ

ന്നോ അമ്മയ്ക്കോ വല്ല വിപത്തുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ ആത്മാവാണേ ഞാൻ ജീവിതം വെടിയും. ഭവതിയുടെ ബുദ്ധിധർമ്മത്തിൽ ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ— എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഭവതിക്കു് ആശയുണ്ടെങ്കിൽ— എനിക്കു പ്രിയംചെയ്യുവാണു ഭവതിയുടെ കർത്തവ്യമെങ്കിൽ — ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു് എന്നെ ഉടനേ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകണം."

ഇതുകേട്ടു സാവിത്രി എഴുന്നേറ്റു തലമുടി കെട്ടിയതിൽപ്പിന്നെ ഭർത്താവിനെ കൈപിടിച്ചെഴുന്നേല്പിച്ചു. അങ്ങനെ എഴുന്നേറ്റുനിന്ന സത്യവാൻ ദേഹത്തിലെ പൊടി തുടച്ചു ചുറ്റുപാടും കുന്നു നോക്കിയതിൽപ്പിന്നെ കൂടയിലേയ്ക്കു കണ്ണയച്ചു. ഫലങ്ങളെല്ലാം നാളെ കൊണ്ടുപോകാമെന്നും; യോഗക്ഷേമാർത്ഥം കോടാലി മാത്രം ഇപ്പോൾ എടുത്താൽ മതിയെന്നും പറഞ്ഞു സാവിത്രി ചെന്നു് ആ പഴുക്കുട അരികെയുള്ള മരക്കൊമ്പിൽ തൂക്കി, കോടാലിയെടുത്തുംകൊണ്ടു ഭർത്താവിന്റെ അരികെ തിരിച്ചുവന്നു. എന്നിട്ടു ഭർത്താവിന്റെ കൈ തന്റെ ഇടത്തുമലാൽ താങ്ങിയും, ആ ആതുരനെ തന്റെ വലംകൈയാൽ ആശ്ലേഷിച്ചുംകൊണ്ടു് ആ ഗജഗാമിനി നടകൊണ്ടു.

സത്യവാൻ — "എടോ, ഭീരുപതിവായി നടന്നുവന്ന ശീലംകൊണ്ടു വഴി ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ടു്. മരങ്ങൾക്കിടയിൽ കൊട്ടാരമായിക്കാണുന്ന നീലാവുകൊണ്ടു കാഴ്ചയ്ക്കു ഇപ്പോൾ വലിയ മറവൊന്നുമില്ല. നാം ഫലങ്ങളറുക്കുവാൻ ഏതുവഴിയിൽക്കൂടി വന്നുവോ ആ വഴിക്കുതന്നെ ഭവതി യിപ്പോൾ നടന്നുകൊള്ളുക. ഇതാ ഈ പിലാശിൻകാട്ടിൽവെച്ചു രണ്ടിടത്തേയ്ക്കായി വഴി തിരിയുന്നുണ്ടു്. അതിൽ വടക്കേ വഴിക്കാണു നാമിപ്പോൾ കേറേണ്ട

തു്. എടോ, ഭാമിനി, എനിക്കിപ്പോൾ വളരെ സ്വസ്ഥത തോന്നുന്നുണ്ടു്. ദേഹത്തിനു ബലം കൂടുകയും ചെയ്യിരിക്കുന്നു. അച്ഛനേയും അമ്മയേയും കാണുന്നതിനുള്ള വെമ്പൽ മാത്രമേ ഇപ്പോഴുള്ളു."

ആ വെമ്പൽകൊണ്ടു സത്യവാൻ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു സാവിത്രിയോടൊപ്പം ത്വരയോടെ നടന്നുപോയി.

ആശ്രമത്തിലാവട്ടെ, മഹാബലനായ ദ്യുമത്സേനൻ പെട്ടെന്നു ലബ്ധചക്ഷുസ്സായിത്തീർന്നു. തെളിഞ്ഞ കണ്ണുകളാൽ സർവ്വവസ്തുക്കളും കാണുമാറായി. ആ രാജർഷി ഭാര്യയായ ശൈബ്യയോടുകൂടി ആശ്രമങ്ങളിതോറും അന്വേഷിച്ചു തന്റെ പുത്രനേയോർത്തു കിരീടിയും ആർത്തനായിത്തീർന്നു. ആശ്രമങ്ങളിലും, നദികളിലും, വനങ്ങളിലും, സരസ്സുകളിലും ആ രാത്രി ആ ദമ്പതികൾ പുത്രനെ തിരഞ്ഞുനോക്കി. എങ്ങാനും വല്ല ശബ്ദവും കേട്ടാൽ പുത്രശങ്കകൊണ്ടു ഉന്മുഖരായി "അതാ സാവിത്രിയോടൊന്നിച്ചു സത്യവാൻ വരുന്നു"വെന്നു അവർ പറയും. ഇങ്ങനേ അങ്ങെല്ലാം തെരഞ്ഞുനോക്കിയും മകനെ കാണായ്കയാൽ ഉന്മത്തരായിത്തീർന്നു് അങ്ങുമിങ്ങു കാടിടകുത്തുന്ന അവർക്കു കല്ലും മുള്ളുമേറുകാലുകൾപൊട്ടി കഠിനമായി മുറിപ്പെട്ടു ചോരയൊഴുകിത്തുടങ്ങി. ഇതുകണ്ടു ആശ്രമവാസികളായ വിപ്രന്മാർ അവരെ ചുഴന്നു സമാശ്വസിപ്പിച്ചിട്ടു ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ഭാര്യസഹായനായ ദ്യുമത്സേനൻ വൃദ്ധതപോധനന്മാരാൽ പരിവാരിതനായി വിചിത്രാർത്ഥപൂർണ്ണമായ പൂർവ്വരാജകഥകൾ കേട്ടു് ആശ്വാസം കൈക്കൊണ്ടു. എങ്കിലും പുത്രദർശനലാലസരായ ആ വൃദ്ധദമ്പതികൾക്കു കണ്ണീരൊതുക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പുത്രന്റെ ബാല്യവൃത്തങ്ങളോർത്തുകൊണ്ടായി പിന്നത്തെ അ

വരുടെ ദുഃഖം. അതിൽനിന്നു പൂർവ്വിരഹദുഃഖത്താൽ അവർ വീണ്ടും കശിരായി മകനേയും മകളേയും വിളിച്ചു അവർ കരുണമായി വിലപിച്ചു. അപ്പോൾ അവരെ വീണ്ടും ആശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ അങ്ങുള്ള വിപ്രന്മാർ മുതിർന്നു.

സുവർച്ചസ്സ് — 'ദമവും തപസ്സും തികഞ്ഞവളാണു സത്യവാന്റെ ഭാര്യ; ആ സാവിത്രി ജീവിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ സത്യവാനും ജീവിക്കുന്നുണ്ട്.'

ഗൌതമൻ — 'സാംഗോപാംഗം വേദങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ അധ്യയനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മഹത്തായ തപസ്സിൽ ഞാൻ തപിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. അഗ്നിയേയും, ഗുരുക്കന്മാരേയും പരിതോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു കൌമാരത്തിൽ ബ്രഹ്മചര്യം അനുഷ്ഠിച്ചവനാണു ഞാൻ. സർവ്വവ്രതങ്ങളും ഞാൻ ഏകാഗ്രചിത്തനായി ആചരിച്ചിരിക്കുന്നു. വായുഭക്ഷോപവാസം വിധിപോലെ ഞാൻ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെയുള്ള തപസ്സുകൊണ്ടു പരമവിശിഷ്ടം ശരിയായറിയുവാൻ എനിക്കു കഴിയും സത്യവാൻ ജീവിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ ഇതാ സത്യം പഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.'

ശിഷ്യൻ — 'എന്റെ ഉപാദ്ധ്യായന്റെ മുഖത്തുനിന്നുവിനിസ്സരിക്കുന്ന ഏതൊരു വാക്കും മിഥ്യയാകയില്ല. അതുകൊണ്ടു സത്യവാൻ ജീവിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഞാനും ഇതാ തീർത്തു പറയുന്നു.'

ജൈമിനി — 'സത്യവാന്റെ ഭാര്യയായ സാവിത്രി അവൈധവ്യകരങ്ങളായ ശുഭലക്ഷണങ്ങൾ തികഞ്ഞവളാണ്. അതുകൊണ്ടു സത്യവാൻ ജീവിക്കുന്നുണ്ടെന്നതു തീർച്ചയാണ്.'.

ഭരദ്വാജൻ — "തപസ്സും ദമവും തികഞ്ഞ ആചാരവതിയായ സാവിത്രി അരിഷ്ടകയുള്ളതുകൊണ്ടു സത്യവാൻ ജീവിക്കതന്നെ ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നു നിശ്ചയിക്കാം."

ഓൽഭ്യൻ — "ഭവാനു പെട്ടെന്നു കണ്ണു കാണാറായതെങ്ങനെയാണു? സാവിത്രിയുടെ വ്രതമാഹാത്മ്യമാണതു്. വ്രതത്താൽ ആഹാരമില്ലാതെയാണു സാവിത്രി പോയിരിക്കുന്നതു്. ആ സുവ്രതയാൽ സത്യവാൻ ജീവിക്കുന്നുണ്ടു്."

ആപസുംബൻ — "ഭവാൻ രാജധർമ്മത്തിൽ യഥാവിധിവർത്തിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കെ സത്യവാന്റെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു ശങ്കിക്കേണ്ടതില്ല. ഇതാ, ദിക്കെല്ലാം പ്രസന്നമായിക്കാണുന്നു. പക്ഷിമൃഗങ്ങൾ സുസ്വരം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഇതു നല്ലൊരു ശുഭലക്ഷണമാണു്".

ധൌമ്യൻ — "ഭവാന്റെ പുത്രൻ ജനപ്രിയനും, സർവ്വഗുണസമ്പന്നനുമാണു്. ദീർഘായുർല്ലക്ഷണം തികഞ്ഞ ആ സത്യവാൻ നിശ്ചയമായും ജീവിക്കുന്നുണ്ടു്."

സത്യവാദികളായ തപസ്വികൾ ഇങ്ങനെ ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞതുകേട്ടു് അതിൽ വിശ്വാസമുറപ്പിച്ച ആ വൃദ്ധരാജാവു് ആശ്വസിച്ചടങ്ങി. കുറേ ചെന്നപ്പോഴേയ്ക്കും ഭർത്താവായ സത്യവാനോടുകൂടി ഹൃഷ്ടയായ സാവിത്രി ആശ്രമത്തിൽ വന്നു കയറുകയും ചെയ്തു. അവരേക്കണ്ടു് എല്ലാവരും സന്തുഷ്ടരായിരിക്കവേ, ബ്രാഹ്മണർ ആശംസിച്ചതാവിതു്:—

"അല്ലയോ; പൃഥിവീപതേ! പുത്രനോടു ചേരുകയും കണ്ണിനു കാഴ്ച കിട്ടുകയും ചെയ്ത ഭവാനു് ഈ ഞങ്ങളെല്ലാവരും ചേർന്നു് അഭിവൃദ്ധിക്കായി ആശംസിച്ചുകൊള്ളുന്നു. പുത്രസമാഗമം, സാവിത്രീദർശനം സ്വന്തം നേത്രലാഭം എന്നീ മൂന്നുഭാഗ്യങ്ങളാൽ ഭവാൻ ഇപ്പോൾ വർദ്ധിക്കുമാറായി. ഈ ഭാഗ്യം ഭവാനുണ്ടാകുമെന്നു ഞങ്ങൾ ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണു്. ഞങ്ങളുടെ വാക്കു കരിക്കലും മറിച്ചായി വരികയില്ല. ഭവാനു വീണ്ടും ഉടനുടനടയായി സമൃദ്ധിയുണ്ടാവട്ടെ"

അതിൽപ്പിന്നെ അവിടെ തീയെരിച്ചു ദ്യുമത്സേനനും ജാവിന്റെ ചുഴന്നുകൊണ്ടു ദ്വിജന്മാരേവരും സ്ഥിതിചെയ്തു. അവരുടെ അനുജ്ഞപ്രകാരം ശൈബ്യയും സാവിത്രിയും സത്യവാനും വിശോകരായി മറ്റൊരിടത്തു മാറിയിരുന്നു. രാജാവോടൊന്നിച്ചു ജാതകൌതൂഹലരായി വിശ്രമിക്കുന്ന വനവാസികൾക്കു സത്യവാനിൽനിന്നു വിളംബനകാര്യം അറിയുവാൻ ഉൽകണ്ഠയുണ്ടായി.

ഋഷികൾ— "മുമ്പെതന്നെ ഭാര്യയോടൊന്നിച്ചു വനത്തിലുണ്ടുന്ന ഭവാൻ രാത്രി ഈ അകാലത്തു വരുവാൻ കാരണമെന്താണ്? എന്തു വിഘ്നമാണു ഭവാനനുഭവിയായതു? ഭവാനെ കാട്ടിൽ തെരഞ്ഞുനടന്ന ഭവാന്റെ മാതാപിതാക്കൾ ഏറ്റവും സന്തപിക്കയുണ്ടായി. ഇനിമേൽ ഇങ്ങനെ വരുവാൻ ഹേതുവെന്തെന്നു ഞങ്ങൾക്കു കേട്ടാൽകൊള്ളാം.

സത്യവാൻ— "അച്ഛന്റെ അനുജ്ഞപ്രകാരം സാവിത്രിയോടൊന്നിച്ചു ഞാൻ കാട്ടിലേക്കു പോയി. അവിടെ ചെന്നുവിറകുവെട്ടുമ്പോൾ എനിക്കു ദുസ്സഹമായ ശിരോവേദനയുണ്ടായി. ആ വേദനയാൽ വളരെനേരം ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയിയെന്നു് എനിക്കു് ഓർമ്മയുണ്ടു്. ഇതിനുമുമ്പു് ഇത്രയധികംനേരം ഞാൻ ഒരിക്കലും ഉറങ്ങീട്ടില്ല. ഭവാന്മാർക്കും സന്താപമുണ്ടാകരുതെന്നു കരുതി ഈ അകാലത്തുതന്നെ ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു വരികയും ചെയ്തു. വേറെവിഘ്നമൊന്നും എനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ല."

ഗൌതമൻ— "ഭവാന്റെ പിതാവായ ദ്യുമത്സേനനു് ഈ കണ്മാത്തായി നേത്രലാഭമുണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഭവാനാവട്ടെ, മുമ്പുണ്ടായിട്ടില്ലാത്തവിധം വളരെനേരം ഉറങ്ങിക്കിടക്കയുംചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ എന്തോ രഹസ്യമുണ്ടു്

അതു ഭവാൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. സാവിത്രിക്കു് അറിയുമായിരിക്കണം. എടൊ, സാവിത്രി, പരാപരജ്ഞയാണല്ലോ ഭവതി. തേജസ്സുകൊണ്ടു സാക്ഷാൽ സവിത്രുപുത്രിയെപ്പോലെയാണു ഭവതിയെ ഞാൻ കാണുന്നതു്. ഈ പ്പോഴുണ്ടായ സംഭവത്തിനു ഹേതുവെന്തെന്നു ഭവതിയ്ക്കു റിയാമെങ്കിൽ ആ സത്യം രഹസ്യമായി വെക്കേണ്ടതല്ലെന്നിരിക്കിൽ ഞങ്ങൾക്കു പറഞ്ഞുകേട്ടാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്.

സാവിത്രി— "ഇവിടെ നടന്നതിനെല്ലാം വേറെ കാരണമുണ്ടെന്നു ഭവാൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണു്. ഭവാദൃശന്മാരുടെ സങ്കല്പം അന്യഥാ ഭവിക്കുന്നതല്ലല്ലൊ. എനിക്കു രഹസ്യമായി വെക്കേണ്ടതായി യാതൊന്നുമില്ല. സത്യം ഞാൻ തുറന്നുപറയാം. എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ മരണത്തെക്കുറിച്ചു മഹാത്മാവായ നാരദനിൽനിന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നാണു മരണദിനം. അതുകൊണ്ടാണു ഞാൻ ഭർത്താവിനെ വേർപെടാതെ പിന്തുടർന്നതു്. ഭർത്താവു് ഉറങ്ങിക്കിടക്കവേ കിങ്കരന്മാരോടുകൂടി സാക്ഷാൽ യമൻവന്നു പിതൃലോകത്തേക്കായി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ ഞാൻ സത്യവാക്കുകൊണ്ടു യമദേവനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ ആ യിദ്ദേവനിക്കു് അഞ്ചു വരം തന്നു. എന്റെ ശ്വശ്രൂരന്നു ചക്ഷുസ്സും സ്വരാജ്യവും, എനിക്കും എന്റെ അച്ഛനും കുറെയധികം പുത്രന്മാരും, എന്റെ ഭർത്താവിന്നു നാനൂറാണ്ടത്തെ ആയുസ്സും ഉണ്ടാകുമെന്നാണു ആ വരങ്ങൾ. ഞാൻ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്ന ഈ വ്രതം ഭർത്താവിന്റെ ജീവിതത്തിനുവേണ്ടിയാണു്. ഇങ്ങനെ എനിക്കുണ്ടായ മഹാദുഃഖം സുഖോദർക്കമായ്ച്ചലാശിച്ചു. സത്യമാണു് ഇവിടെ നടന്നിട്ടുള്ളതു്."

ഋഷികൾ—"അന്ധകാരമയമായ വൻകയത്തിൽ ശോക പീഡിതമായി മുങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ഈ നരേന്ദ്രകുലത്തെ സുവ്രതയും, കുലീനയും, പുണ്യശീലയുമായ ഭവതി ഇതാ സമുദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങനെ ആ വരാംഗനയെ താപസന്മാർ പ്രശംസിച്ചു പൂജിച്ചു സപുത്രനായ നരേന്ദ്രനോട് അനുവാദം ചോദിച്ചു സസുഖം അവരവരുടെ ആശ്രമത്തിലേക്കുപോയി. ആ രാവു കഴിഞ്ഞു സൂര്യമണ്ഡലം ഉയർന്നപ്പോൾ പൌർവ്വാഹ്നികങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു വീണ്ടും തപോധനന്മാരെല്ലാം അവിടെ വന്നുകൂടി. സാവിത്രിയുടെ മഹാഭാഗ്യത്തെപ്പറ്റി ദ്യുമത്സേനനോട് പേർത്തും പേർത്തും പറഞ്ഞിട്ടും മഹർഷികൾക്കു തൃപ്തിയുണ്ടായില്ല. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സാലവരാജ്യത്തിലേ പൌരമുഖ്യന്മാർ അവിടെ വന്നുചേർന്നു. തന്റെ ശത്രു തന്റെ അമാത്യന്മാൽ നിഹതനായിയെന്നു ദ്യുമത്സേനൻ സപ്രമോദം പ്രകൃതികളിൽനിന്ന് അറിഞ്ഞു. അമാത്യന്റെ വിക്രമത്താൽ സഹായന്മാരോടും ബാന്ധവന്മാരോടുംകൂടി ആ ശത്രു നശിച്ചുപോയി. അതോടുകൂടി ശത്രുസൈന്യം മുഴുവൻ കഴിഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു. രാജ്യത്തിലെ സർവ്വജനത്തിനും ദ്യുമത്സേന രാജാവിനെപ്പറ്റി ഒരേ അഭിപ്രായമേയുള്ളൂ. കണ്ണുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും ആ രാജാവുതന്നെ വേണം തങ്ങളെ ഭരിക്കുകവാനെന്നാണ് അവർ ആശിക്കുന്നത്. പ്രജകളുടെ ഈ നിശ്ചയത്താലാണ് പ്രകൃതിമണ്ഡലത്തിന്റെ ഈ വരവ്. രാജാവിനെ ആഘോഷത്തോടെ എഴുന്നള്ളിക്കുവാൻ വാഹനങ്ങളും ചതുരംഗസൈന്യവും എത്തിട്ടുണ്ട്. ഈ വിജയവാർത്തയുടെ ഉപസംഹാരമായി ആ പൌരമുഖ്യന്മാർ ഉണർത്തിച്ചതാവിതു:—

"മഹാരാജാവേ, അവിടുത്തേക്കു മംഗളം ഭവിക്കട്ടെ. പിതൃപൈതാമഹമായ പദത്തെ അവിടന്നു കൈക്കൊണ്ടു രാജ്യത്തേക്ക് എഴുന്നള്ളിയാലും! നഗരവാസികൾ വിജയഘോഷത്തിനായി കാത്തിരിക്കുന്നു."

കണ്ണിനു കാഴ്ചയുണ്ടായി ദർശനീയരൂപനായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന രാജാവിനെ കണ്ടു് അവരേവരും വിസ്മയത്താൽ ഉൽഫുല്ലനേത്രരായി അടിചലിഞ്ഞുനിന്നു. ഇതെല്ലാം കാണുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്തു ദ്യുമത്സേനൻ പ്രജകളുടെ ഹിതംപോലെ നാടുവാഴുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. ആശ്രമവാസികളായ വൃദ്ധദ്വിജന്മാരെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു് അവരാൽ അഭിപൂജിതനായി ആ രാജാവു നഗരത്തിലേയ്ക്കു യാത്രയായി. ഏറ്റവും ചന്തംചേർന്ന മേത്തരം മേൽവിരിപ്പാടുകൂടിയ പല്ലക്കിലാണു ശൈബ്യയും സാവിത്രിയും കയറിയതു്. ആ രാജകുടുംബം സേനാസമേതം ചെന്നു നഗരത്തിൽ എത്തിയ ഉടനെ ദ്യുമത്സേനനെ രാജാവായും ആ മഹാത്മാവിന്റെ പുത്രനെ യുവരാജാവായും പുരോഹിതന്മാർ പ്രീതിപൂർവ്വം അഭിഷേകം ചെയ്തു. കുറെ കാലം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ സാവിത്രിക്കു കീഴ്വഴങ്ങാത്തവരും പോരിൽ പിന്മാറാത്ത ശൂരന്മാരുമായ നൂറു പുത്രന്മാരുണ്ടായി. സാവിത്രിയുടെ സോദരഭ്രാതാക്കന്മാരായി മഗധാധിപനായ അശ്വപതിക്കു മാളവിയിൽ നൂറു മഹാബലന്മാരുമുണ്ടായി. സാവിത്രിമാഹാത്മ്യത്താൽ ഇങ്ങനെ നാനാമുഖമായ സമൃദ്ധിയോടുകൂടി മദ്രരാജ്യകുലങ്ങളും ലോകത്തിലെങ്ങും പേർ പരത്തി വാണു വന്നു

Printed at t[illegible] Trichur.

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.

Cl. No. M200.2 *Acc. No.* 125

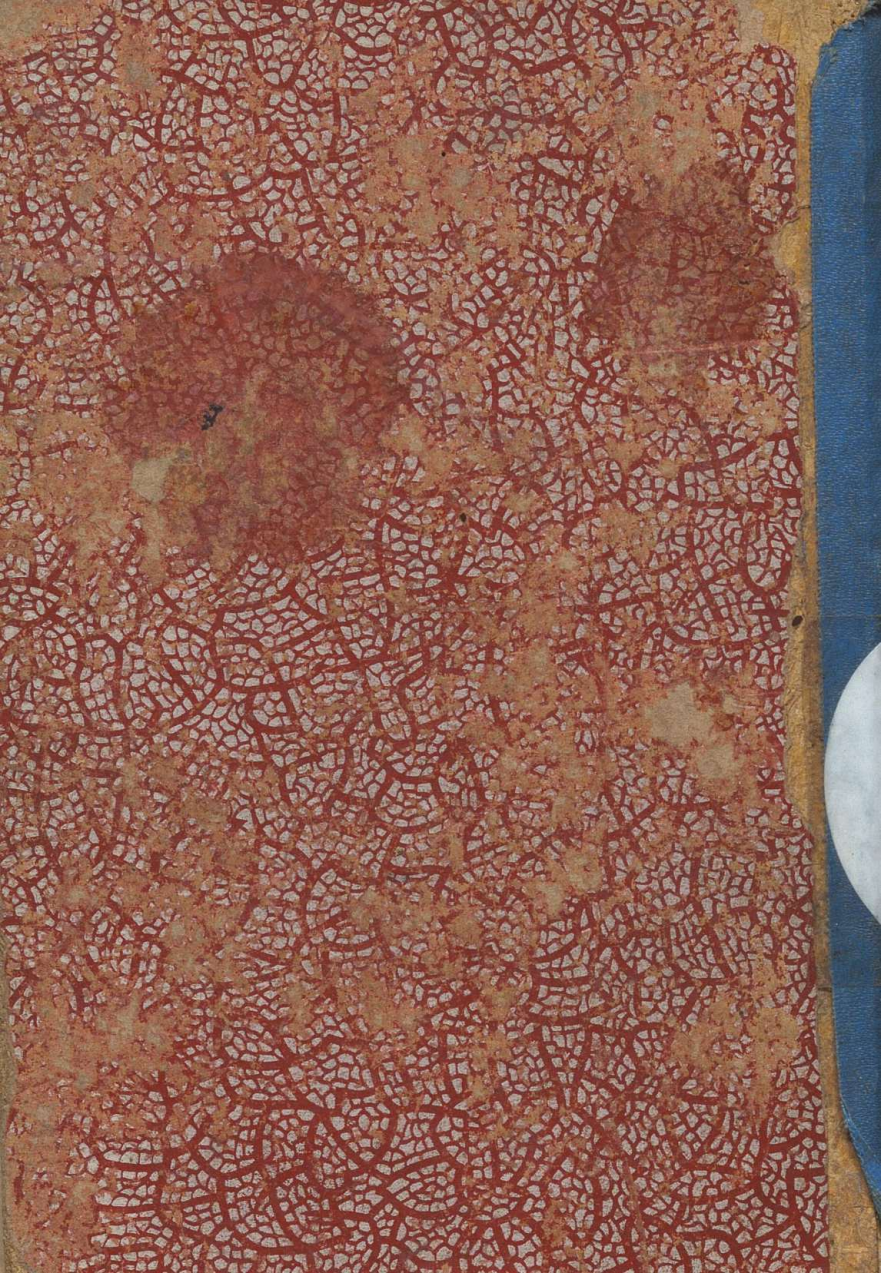
This book should be returned on or before the date last stamped below.

16 DEC 1967
26 AUG 1968
23 SEP 1968
3 OCT 1968
12 NOV 1968
10 FEB 1970
28 JUN 1974
7 JAN 1978
26 MAY 1980
23 JUN 1983
26 AUG 1986
24 AUG 1988
25 MAY 1998
9 MAR 2001
28 DEC 2002

M 220.2 12504

നൂനാർത്ഥവേദനാപേക്ഷ അനന്തൻ

പുരാവൃത്തം

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. M.2...2 Acc. No. 1257

Author ...

Title ...

Indic Digital Archive Foundation

gpura.org